

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.

De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de mening der Bank.

INHOUD : Geldpolitiek onder de internationale gouden standaard : 1880-1914, door A.I. Bloomfield — De begrotingen voor 1958 en 1959 — Literatuur betreffende de monetaire en financiële toestand van België — Economische wetgeving — Grafieken van de economische toestand van België — Statistieken.

GELDPOLITIEK

ONDER DE INTERNATIONALE GOUDEN STANDAARD : 1880-1914

door Arthur I. BLOOMFIELD,

Professor aan de Universiteit van Pennsylvanië, te Philadelphia.

INLEIDING

Alhoewel veel geschreven en gesproken werd over de internationale gouden standaard vóór 1914, stelt men met verbazing vast hoe betrekkelijk weinig stelselmatige navorsingen op dat gebied ondernomen werden op grond van een nauwkeurig onderzoek van het beschikbare bronnenmateriaal en van een ontleding van dat materiaal in het licht van de moderne theorie inzake internationale handel en financieuzen. Inderdaad, naarmate de periode van vóór 1914 tot een verder verleden gaat behoren, vinden simplistische en gestereotypeerde voorstellingen nopens de werking van de gouden standaard vóór 1914 steeds meer ingang. Aldus krijgen we vaak te horen dat de landen met gouden standaard trouw de « regels van het spel » speelden; dat de naleving van die regels een factor van groot belang was voor een doelmatige werking van het systeem; dat het systeem min of meer « automatisch » fungeerde, met een minimum van inmenging vanwege de overheid; dat de Bank of England de gouden standaard in zijn geheel « leidde », enz. Daarenboven werd het systeem van vóór 1914 al te vaak beschreven in functie van de verrichtingen van de Bank of England alleen, of in het licht van zijn ontwikkeling in Engeland, en soms in Frankrijk en Duitsland, met weinig of geen

aandacht en belangstelling voor de positie en de problemen van de talrijke andere landen die tot de gouden standaard behoorden. In de jongste jaren hebben weliswaar tal van belangrijke studies uit empirisch en theoretisch oogpunt een verhelderend licht geworpen op de werking van de gouden standaard van vóór 1914 of op sommige aspecten ervan, waarbij sommige van de gestereotypeerde beweringen aan een nauwlettend onderzoek onderworpen werden; niettemin blijft het waar dat nog vele belangrijke navorsingen dienen verricht, vooraleer we zullen komen tot een meer gegronde beschrijving van de toenmalige werking van het systeem en van de redenen waarom het een betrekkelijk welslagen kende.

Onderhavig artikel is een indirect resultaat van navorsingen welke de schrijver onlangs nopens dat ruimer vraagstuk ondernam (1) en het heeft een

(1) Een gift van de Rockefeller Foundation en een verlof toegestaan door de Federal Reserve Bank of New York, waaraan hij tot onlangs verbonden was, maakten het de schrijver mogelijk in 1957-1958 een jaar in Europa te wijden aan navorsingen betreffende de gouden standaard van vóór 1914. In de loop van dat jaar bezocht hij twaalf circulatiebanken in West-Europa. Hij houdt eraan zijn welgemeende dank te betuigen aan de beheerders en ambtenaren van die banken om hun grote welwillendheid en de hulp die ze hem verleenden in het verzamelen en interpreteren van statistisch en ander materiaal betreffende hun respectieve banken en landen. Zijn dank gaat ook naar de talrijke Europese particuliere bankiers, regeringsambtenaren en universiteitseconomen voor hun hulp in bijzondere kwesties.

meer beperkte draagwijdte. Het beoogt, in de vorm van een vergelijkend overzicht, een bondige en samenhangende uiteenzetting te geven van de geldpolitiek der voornaamste circulatiebanken in de wereld van 1880 tot 1914, toen de gouden standaard hoogtij vierde; hierbij zal meteen getracht worden sommige besluiten te trekken betreffende de natuur en de rol van de geldpolitiek in de werking van het systeem van vóór 1914. Naar mijn weten, werd een dergelijke studie tot dusver niet gemaakt, zelfs niet in de bescheiden vorm zoals hier voorgesteld (1). Alhoewel wij hopen dat de hierna volgende uiteenzetting enig nieuw licht zal werpen op de functies van de gouden standaard van vóór 1914, moeten we nadrukkelijk beklemtonen dat onderhavig artikel slechts één aspect betreft — dat weliswaar belangrijk is — van een ruimer en verderreikend probleem.

De gepubliceerde gegevens voor een studie van de geldpolitiek tussen 1880 en 1914 zijn wel betrekkelijk overvloedig maar zeer verspreid en op verre na niet zo bruikbaar en zo waardevol als men zou mogen hopen (2). De meeste circulatiebanken publiceerden jaarverslagen, maar deze zijn niet bijzonder nuttig. In zoverre die verslagen iets meer bevatten dan een zakelijke samenvatting van de veranderingen in de verschillende posten van de balans, legden zij vooral nadruk op zaken die van bijzonder belang waren voor de particuliere aandeelhouders, zoals de ontwikkeling van de winsten en van het zakencijfer der bank. Ze schonken weinig of geen aandacht aan vraagstukken van kredietpolitiek — afgezien van droge opsommingen van wijzigingen in de discontoet — en slechts bij uitzondering gaven ze een bespreking van de redenen waarom een bepaalde politiek gevolgd werd en van de criteria die hierbij werden in het oog gehouden. Nuttiger zijn de officiële en semi-officiële werken over de geschiedenis van de meeste circulatiebanken vóór 1914 (3); in de mate waarin ze tot de bijzonderheden van de geldpolitiek

(1) Een vrij groot aantal studies geven een samenvattend overzicht van de functies, verrichtingen en geschiedenis van talrijke afzonderlijk beschouwde circulatiebanken van vóór 1914, maar zij omvatten geen vergelijkende studie van de geldpolitieken zoals ze hier ondernomen wordt. Zie, o.a., C.A. Conant, *History of Public Banks of Issue*, 1909; R. Ulenz, *Les Banques d'Emission*, 1906; R.G. Levy, *Banques d'Emission et Trésors Publics*, 1911; R. Täuber, *Die Banken der Welt*, 1912; en *A History of Banking in all the Leading Nations*, 1896.

(2) Er mag eveneens aangenomen worden dat zelfs de niet-gepubliceerde archieven van tal van circulatiebanken vóór 1914 over het algemeen geen bevrediging schenken waar het erom gaat een inzicht te krijgen in de aard en de motieven van haar politiek.

(3) Voor de meest belangrijke van die studies, zie J.H. Clapham, *The Bank of England*, 1944; G. Ramon, *Histoire de la Banque de France*, 1929; *Die Reichsbank, 1876-1900*, 1900; en *Die Reichsbank, 1901-1925*, 1925; *Sveriges Riksbank, 1688-1924*, 1931; P. Kauch, *La Banque Nationale de Belgique, 1850-1918*, 1950; E. Slansky, *La Banque Impériale de Russie*, 1910; E. Schybergson, *Finlands Bank, 1811-1911*, 1914; H. Schneebeli, *La Banque Nationale Suisse, 1907-1932*, 1932; N. Rygg, *Norges Bank Historie*, 1954; en A. Rubow, *Nationalbankens Historie, 1878-1908* [Nationale Bank van Denemarken], 1920. Het eerste deel van een officiële geschiedenis van de Nederlandsche Bank van de hand van Dr. A.M. de Jong is beschikbaar, maar betreft slechts de periode tot 1864.

af dalen, zijn het merendeel van die studies evenwel geschreven volgens een ouderwetse opvatting van het geldwezen of beantwoorden niet aan de moderne maatstaven van het historische onderzoek (1). In enkele gevallen krijgt men een klaardere kijk in de politiek van de circulatiebanken vóór 1914 en in haar motieven aan de hand van hetzij gepubliceerde verklaringen van diverse ambtenaren van de circulatiebanken voor regeringscommissies (2), hetzij sommige regeringsverslagen en parlamentsbesprekingen. Voor de beschouwde periode is dergelijk materiaal echter slechts schaars voorhanden. Wat de statistieken der circulatiebanken betreft, vóór 1914 werden regelmatig jaarlijkse en in sommige gevallen maandelijks of zelfs wekelijkse balansen gepubliceerd, maar de opstelling van de verschillende gegevens was vaak van die aard dat ze statistische gegevens, vereist voor een diepgaande ontleding van de bankpolitiek, verborgen hield. Het statistische materiaal betreffende de handelsbanken is over het algemeen zeer arm en andere monetaire en financiële reeksen dien-aangaande schenken in de meeste gevallen geen bevrediging.

Naast de hierboven vermelde publikaties is er een omvangrijke niet-officiële literatuur voorhanden betreffende verschillende aspecten van de geldpolitiek vóór 1914, vooral in Engeland, Frankrijk en Duitsland. Hoewel een groot deel van die literatuur van middelmatige hoedanigheid is, past het hier enkele zeer hoogstaande studies te vermelden, waaronder de welbekende werken van jongere datum van Hawtrey, Sayers, King en Beach betreffende de Bank of England, van Bopp betreffende de Reichsbank, en van White betreffende de Banque de France (3). Verder dienen vermeld de vele nuttige studies betreffende de centrale-bankpolitiek in verschillende landen, opgesteld voor de U.S. National Monetary Commission in 1910, jaarlijkse studies vóór 1914 van A. Raffalovich in *Le Marché Financier* en de verschillende financiële tijdschriften van die periode, waaronder meer in het bijzonder de *Londense Economist*. Van deze en andere bronnen werd gebruik gemaakt in de hierna volgende bespreking.

(1) Ik haast mij eraan toe te voegen dat die bemerking onder meer niet geldt voor de uitmuntende studies van Clapham, Kauch en Schneebeli.

(2) Vooral te vermelden is de getuigenis van verschillende Europese bankiers vóór de U.S. National Monetary Commission in 1910 en van Duitse bankiers vóór de Duitse Bank-Onderzoek van 1908-1909.

(3) Zie R.S. Sayers, *Bank of England Operations, 1890-1914*, 1936; R.G. Hawtrey, *A Century of Bank Rate, 1938*; W.E. Beach, *British International Gold Movements and Banking Policy, 1881-1913*, 1935; W.T.C. King, *History of the London Discount Market*, 1936; K. Bopp, « Die Tätigkeit der Reichsbank von 1876 bis 1914 », *Weltwirtschaftliches Archiv*, 1954 (I), blz. 34-56 en 179-221; en H.D. White, *The French International Accounts, 1880-1913, 1933*, vnl. blz. 172-223. We vermelden ook de vroegere studies van K. Eisfeld en P. Kalkmann betreffende de Nederlanden, E. Kaufmann over Frankrijk, A. Jöhr over Zwitserland, M. Ansiaux en E. van Elewijck over België, C. Supino betreffende Italië en L. von Mises aangaande Oostenrijk. Het mangelt aan gezaghebbende niet-officiële studies over de periode vóór 1914 voor de centrale banken van de Scandinavische landen en Japan. Zelfs niet, zo werd mij uit betrouwbare bron medegedeeld, in de taal van de betrokken landen.

DE ACHTERGROND VAN DE MONETAIRE POLITIEK

Hoewel het voeren van een actieve geldpolitiek, d.i. het richten van het geldwezen naar specifieke doeleinden, niet noodzakelijk het formele bestaan van een centrale bank veronderstelt, zullen in dit artikel slechts die landen in aanmerking genomen worden waar gedurende de periode 1880-1914 of een gedeelte daarvan een centrale bank bestond en waar de gouden standaard of een variante daarvan van kracht was. Meer in het bijzonder zal gehandeld worden over de politiek van de hierna volgende centrale banken (gerangschikt naar de datum van oprichting) : de Sveriges Riksbank, de Bank of England, de Banque de France, de Bank van Finland, de Nederlandsche Bank, de Bank van Noorwegen, de Nationale Bank van Denemarken, de Nationale Bank van België, de Staatsbank van Rusland, de Duitse Reichsbank, de Oostenrijks-Hongaarse Bank (1), de Bank van Japan, de Bank van Italië en de Zwitserse Nationale Bank. In 1880, begindatum van deze studie, bestonden al deze banken, behoudens de laatste drie welke respectievelijk in 1882, 1893 en 1907 werden opgericht; in grote trekken beantwoordden zij alle min of meer aan de definitie van een centrale bank (2). Al de betrokken landen bezaten gedurende gans de periode de gouden standaard of een variante ervan (3), behoudens Rusland en Japan, die hem slechts in de laatste jaren van de XIXe eeuw aanvaardden, en Oostenrijk-Hongarije en Italië, die wettelijk nooit de gouden

(1) Indien men rekening houdt met het feit dat de Oostenrijks-Hongaarse Bank, die opgericht werd in 1877, in feite ontstond uit de in 1817 gestichte Oostenrijkse Nationale Bank, zou ze meer vooraan in de rangschikking moeten voorkomen.

(2) Het begrip centrale bank was vóór 1900 natuurlijk niet al te best omljnd en sommige van deze banken waren zich niet altijd volledig bewust van hun bijzondere verantwoordelijkheden. Ook mag aangestipt worden dat de Sveriges Riksbank wellicht tot omstreeks 1900 geen « werkelijke » centrale bank is geweest. Hetzelfde gold waarschijnlijk voor de Bank van Italië tot in de eerste jaren van de XXe eeuw.

(3) In werkelijkheid vertoonde de gouden standaard zowel juridisch als praktisch van het ene land tot het andere belangrijke verschillen. Naast landen met een betrekkelijk « zuivere » gouden standaard zoals Engeland en Duitsland, waren er andere die een « hinkende gouden standaard » toepasten zoals Frankrijk, België, Zwitserland en, tijdens een gedeelte van de periode, de Verenigde Staten, evenals landen waar een der verschillende vormen van de « goud-wisselstandaard » van kracht was zoals Rusland, Japan, Nederland, de meeste Scandinavische landen, Canada, Zuid-Afrika, Australië, Nieuw-Zeeland en ook verschillende Aziatische en Zuidamerikaanse landen waar deze goud-wisselstandaard in een uiterst starre vorm werd toegepast. Zelfs deze classificatie is niet ver genoeg doorgedreven. Ook op het interne plan bestonden er van het ene land tot het andere belangrijke verschillen in het relatieve aandeel van de goudmunten, de zilvermunten, de bankbiljetten en, in sommige gevallen, de schatkistbiljetten in de geldhoeveelheid. De gouden munten vormden slechts in Engeland, Frankrijk, Duitsland, de Verenigde Staten en Egypte een betrekkelijk groot gedeelte van de interne geldhoeveelheid. Ten slotte dient opgemerkt dat de structuur en de samenstelling van de gouden standaardclub gedurende de beschouwde periode wijzigingen ondergingen. Kortom, de structuur van de gouden standaard in de periode vóór 1914 verschilt zeer sterk van de eenvoudige en eenvormige voorstelling die men hem vaak heeft toegeschreven.

standaard invoerden, doch vanaf de eeuwwende tot in 1914 betrekkelijk stabiele wisselkoersen in functie van aan het goud gekoppelde munten handhaafden op een peil dat dicht bij hun theoretische goudpariteit lag.

De andere destijds bestaande centrale of quasi-centrale banken werden in onderhavig artikel buiten beschouwing gelaten omwille van hun relatief geringe betekenis of omdat de munten van de betrokken landen niet aan het goud gekoppeld waren; dit is het geval met de Bank van Spanje, de Bank van Portugal, de Nationale Bank van Egypte, de Imperial Ottoman Bank, de Staatsbank van Marokko, de Bank van Java, de Servische Nationale Bank, de Nationale Bank van Bulgarië en de Roemeense Nationale Bank. In deze studie werd evenmin rekening gehouden met de landen waar — al bezaten zij de gouden standaard — geen centrale bank bestond; tot deze laatste behoorden landen die in de periode vóór 1914 van vrij grote betekenis waren, zoals de Verenigde Staten (1), Canada, Australië en Nieuw-Zeeland, Zuid-Afrika, Indië, Argentinië, Brazilië en Mexico.

Alvorens een onderzoek aan te vatten naar de politiek van de hier in aanmerking genomen centrale banken, zullen enkele algemene beschouwingen gewijd worden aan hun verrichtingen en organisatie en aan hun actieterrein.

Uit een analyse van de balansen van de verschillende centrale banken tussen 1880 en 1914 blijkt dat de goudvoorraad, afzonderlijk beschouwd, meestal de belangrijkste post van de activa vormde (2). Voegt men bij het goud tevens de deviezen- en zilverreserves (3), dan overtrof het totaal van deze buitenlandse activa in de meeste gevallen van jaar tot jaar het totaal der renderende binnenlandse activa (disconto, voorschotten en effecten). In de meeste gevallen stegen de buitenlandse activa, absoluut gezien, over de gezamenlijke periode sterker dan de binnenlandse, wat erop wijst dat de toename van het centrale-bankgeld (biljetten in omloop en deposito's bij de centrale banken) meer beïnvloed werd door de eerste dan door de tweede. Het dient onderstreept dat de wisselreserves (buitenlandse wissels, saldi bij buitenlandse correspondenten en buitenlandse obligaties) van jaar tot jaar

(1) Er zal nochtans wel verwezen worden naar de Verenigde Staten, te meer daar de Schatkist van de Verenigde Staten vóór 1914 sommige centrale-bankfuncties uitoefende.

(2) In het verder verloop van dit artikel zal over het algemeen gebruik gemaakt worden van het jaarlijks gemiddelde der maandelijkse balanscijfers. Verschillende pogingen werden ondernomen om dergelijke cijfers voor verschillende centrale banken vóór 1914 in een vergelijkbare vorm samen te brengen. De meest bruikbare gegevens voor deze uiteenzetting vindt men in de officiële Duitse publikatie *Vergleichende Notenbank-Statistik, 1876-1913, 1925*, hoewel daarin slechts zeven van de veertien hier beschouwde centrale banken worden behandeld.

(3) De goudreserves bevonden zich in haast alle gevallen in handen van de centrale bank, terwijl de goudvoorraad van andere banken en van de Schatkist relatief gering was. In Japan en Rusland nochtans, hield de Schatkist een belangrijke goudhoeveelheid aan.

meestal het grootste bestanddeel vormden van de buitenlandse activa in het geval van de Bank of England, de Sveriges Riksbank en de Nationale Bank van België; zij vormden een belangrijk gedeelte van het totaal bij de Russische Staatsbank, de Bank van Noorwegen, de Bank van Japan en de Oostenrijks-Hongaarse Bank. De zilvervoorraad was over het algemeen onbelangrijk; nochtans was hij gedurende geheel of een gedeelte van de periode relatief omvangrijk in het geval van de Reichsbank, de Banque de France, de Nederlandsche Bank, de Nationale Bank van België en de Oostenrijks-Hongaarse Bank (1).

Onder de binnenlandse activa was het wissel-disconto haast in elk geval (waar een statistische splitsing voorhanden is) belangrijker dan de voorschotten op onderpand. De wisselportefeuille omvatte hoofdzakelijk wissels op korte termijn voor de financiering van zuiver commerciële transacties en hun overwicht weerspiegelde de destijds algemeen verspreide opvatting dat de centrale banken steeds een zeer hoge graad van « liquiditeit » moesten bezitten en dat dergelijke wissels de meest liquide vorm van binnenlandse activa uitmaakten (2). De voorschotten op onderpand werden eveneens slechts op zeer korte termijn verstrekt, doch werden als minder liquide beschouwd; ze werden dan ook gewoonlijk tegen een enigszins hogere rentevoet verleend dan die waartegen de wissels werden gediscoteerd. De voorschotten van de centrale banken aan de regering waren in de meeste gevallen relatief gering en van tijdelijke aard; zij dienden om het hoofd te bieden aan seizoenmatige of andere kortlopende behoeften (3) en waren soms aan verschillende wettelijke beperkingen onderworpen (4). De portefeuille overheidsfondsen die hetzij rechtstreeks van de regering of op de open markt werden aangekocht, was in de meeste gevallen eveneens betrekkelijk onaanzienlijk en over het algemeen wettelijk of traditioneel beperkt. Er zijn weinig statistische gegevens beschikbaar betreffende de portefeuille effecten andere dan overheidsfondsen; deze kunnen echter in geen geval van grote betekenis geweest zijn.

Bijna zonder uitzondering verichtten de centrale banken vóór 1914 ook en soms op vrij grote schaal transacties met het publiek zoals gewone handels-

banken (1). Deze circulatiebanken met hun overal het land verspreide netwerk van agentschappen voerden aldus concurrentie met de handelsbanken. Daarbij lieten zij zich in hun werking en bij het bepalen van hun politiek al te vaak leiden door winstbejag (2) en schonken aldus minder aandacht aan hun verantwoordelijkheid als centrale bank. Anderzijds konden zij, door hun rechtstreekse betrekkingen met het publiek, beter controle over de markt uitoefenen. Mettertijd gingen echter de centrale banken zich relatief minder bezighouden met verichtingen van gewone handelsbanken naarmate deze laatste samen met andere geldmarktinstellingen een snelle ontwikkeling kenden en zich in de meeste landen een bankconcentratie voordeed. De centrale banken werden meer en meer « banker's banks », hoewel de handelsactiviteit van de meeste centrale banken nog omstreeks 1914 geenszins te verwaarlozen was.

Op de passiefzijde van de balansen der verschillende centrale banken overtrof de biljettencirculatie steeds en meestal in ruime mate het volume der deposito's. Alleen in het geval van de Bank of England lagen de deposito's onveranderlijk hoger dan de biljetten. De deposito's van de regering bij de centrale bank vormden, althans waar deze statistisch konden afgezonderd worden, het grootste en meest onstandvastige gedeelte van de gezamenlijke deposito's. Er zijn geen statistische gegevens beschikbaar over de deposito's van andere banken bij de centrale bank (ter vergelijking met die van het publiek) (3).

Met uitzondering van de Banque de France (4), waren al de beschouwde centrale banken onderworpen aan een of ander stelsel van wettelijke dekkingvoorschriften ten opzichte van hun biljettenomloop en, in het geval van België, Nederland en Finland, ook van hun andere direct opeisbare verplichtingen. Deze verplichtingen werden opgelegd ten einde de mogelijkheid van een te grote biljettenuitgifte te beperken en de inwisselbaarheid van de uitgegeven biljetten in goud of andere wettelijke reserves te verzekeren. De toenmaals gebruikte dekkingstelsels kunnen in drie belangrijke categorieën ingedeeld worden: het zogenaamde « fiduciaire stelsel », waarbij alle biljetten boven een gegeven ongedekt (fiduciair) bedrag uitgegeven biljetten voor 100 pct. door wettelijke reserves moesten gedekt

(1) In feite was de zilvervoorraad groter dan de goudvoorraad in de Banque de France tijdens de eerste 1880-er jaren, in de Reichsbank tot omstreeks het midden der 1880-er jaren, in de Nederlandsche Bank tot omstreeks 1905 en in de Oostenrijks-Hongaarse Bank tot 1894.

(2) Het gaat hier natuurlijk om de zogenaamde « real bills doctrine ». Cf. in dit verband L.W. Mints, *A History of Banking Theory*, 1945.

(3) In sommige gevallen nochtans, zoals in Engeland en in Frankrijk, hield de centrale bank eveneens een permanente vordering op de overheid aan die haar ontstaan vond in de oorspronkelijke toekenning van het uitgifteprivilege of in de periodische hernieuwing van de statuten van de Bank.

(4) De Nederlandsche Bank kon bij voorbeeld tot 1888 aan de Staat voorschotten toestaan tot een grens van f 5 miljoen. In 1903 werd de grens op f 15 miljoen gebracht.

(1) Van 1882 tot 1897 nochtans heeft de Bank van Japan haar discontoverrichtingen en leningen uitsluitend aan de andere banken toevertrouwd. Cf. I. Hamaoka, *The Bank of Japan*, 1902, blz. 61.

(2) In dit verband dient erop gewezen dat virtueel al de centrale banken private eigendom waren, met uitzondering van de Staatsbank van Rusland, de Bank van Finland en de Sveriges Riksbank.

(3) In Clapham's *Bank of England*, blz. 436, zijn nochtans voor de eerste maal statistieken vermeld over de deposito's van de Londen Clearing Banks bij de Bank of England van 1878 tot 1913 in de vorm van jaarlijkse maxima en minima.

(4) Voor de biljettenuitgifte van de Banque de France was eenvoudig een plafond vastgesteld dat periodisch werd verhoogd wanneer men het ging bereiken.

worden (Engeland, Japan, Finland (1), Noorwegen en Rusland (2)); het zogenaamde « proportionele stelsel », waarbij de biljetten en in sommige gevallen ook andere direct opeisbare verplichtingen door een minimumpercentage wettelijke reserves dienden gedekt (België, Nederland en Zwitserland) (3); en een combinatie van beide stelsels (Duitsland, Zweden, Italië en Oostenrijk-Hongarije) (4). In de loop van de beschouwde periode werden aan de dekkingsvoorschriften van sommige centrale banken verscheidene wijzigingen aangebracht, o.m. aan de bepaling van wettelijke reserves of aan de stijging van de fiduciaire uitgifte, terwijl de Nationale Bank van Denemarken in 1907 overging van een « fiduciair » naar een « proportioneel » stelsel. De wettelijke reserves omvatten in ieder geval het goud en vaak ook de deviezen en/of het zilver, maar deze laatste meestal slechts tot een bepaald bedrag in verhouding hetzij tot het goud, hetzij tot de gezamenlijke reserves. Het dekkingsstelsel van sommige centrale banken werd versoepeld in die zin dat de biljettenuitgifte de wettelijke grenzen mocht overschrijden, mits betaling van een speciale taks (Duitsland, Japan, Oostenrijk-Hongarije, Italië en Noorwegen), of dat de reserves beneden hun wettelijk minimum mochten dalen met de toestemming van de minister van Financiën (België).

Verschillende van de beschouwde centrale banken bezaten gedurende gans de periode of tijdens een gedeelte ervan geen volledig monopolie van de biljettenuitgifte (Engeland, Duitsland, Zweden, Finland, Italië en Japan). In bijna al deze gevallen echter vertegenwoordigden de biljetten van de andere circulatiebanken slechts een relatief klein gedeelte van de totale circulatie, dat gedurende de bestudeerde periode verder in betekenis afnam of krachtens speciale wetten volledig werd ingetrokken. De biljettenomloop van de Sveriges Riksbank was bij voorbeeld tot omstreeks het einde van 1900 kleiner dan die van de gezamenlijke particuliere banken, doch in 1903 waren de biljetten van alle particuliere banken uit de omloop genomen. Dit was respectievelijk in 1892, 1899 en 1910 eveneens het geval met Finland, Japan en Zwitserland. Een gelijkwaardige tendens werd waargenomen wat het staatsgeld betreft in die landen waar dergelijk geld was uitgegeven. In Japan werd het staatsgeld in 1897 uit de circulatie genomen en in Oostenrijk-Hongarije was het omstreeks 1905 virtueel verdwenen. Alleen in Italië liep het totaal gedurende de beschouwde periode niet merkkelijk terug.

(1) In het geval van de Bank van Finland werden andere direct opeisbare verplichtingen samen met de biljetten in aanmerking genomen.

(2) Het Russische stelsel werd in 1897 van kracht.

(3) Vooraleer de Zwitserse Nationale Bank in 1907 was opgericht, golden voor de verschillende Zwitserse circulatiebanken tegelijkertijd een « proportioneel » stelsel en een emissieplafond voor elke bank.

(4) Sommige van de banken zoals de Sveriges Riksbank dienden een bijkomende dekking van bepaalde activa aan te houden tegenover dat gedeelte van de biljettencirculatie dat niet door metaal gedekt was.

In al de betrokken landen bestond reeds bij het begin van de bestudeerde periode een stelsel van handelsbanken (1), dat mettertijd een snelle ontwikkeling kende. Alleen in Groot-Brittannië was het gebruik van de cheque zeer sterk verspreid, hoewel op het vasteland in toenemende mate een beroep werd gedaan op gelijkaardige documenten in aansluiting met de ontwikkeling van het giroverkeer dat door de centrale banken in de hand gewerkt werd. De activiteit van de handelsbanken was grotendeels alleen onderworpen aan de voorschriften van de algemene wetgeving op de vennootschappen en in sommige gevallen aan de bepalingen van speciale bankwetten die gewoonlijk van beperkte draagwijdte waren. Alleen in Zweden en Japan bestond er een uitgebreid bankwetboek (2).

Over de handelsbanken zijn er relatief weinig statistische gegevens beschikbaar. De balansen werden gewoonlijk slechts op jaarbasis gepubliceerd en de verschillende posten werden in betrekkelijk ruime rubrieken gegroepeerd, wat een analytisch onderzoek niet ten goede komt. Gecombineerde jaarbalansen voor de gezamenlijke handelsbanken zijn slechts beschikbaar voor Zweden, Finland, Rusland, Oostenrijk en de Verenigde Staten en zelfs in die gevallen laat de classificatie der posten veel te wensen over. Voor de verschillende landen ontbreken meestal belangrijke gegevens over de verdeling van bankreserves in baar geld en deposito's bij de centrale bank, over de omvang van de ontleningen bij de circulatiebank, over het volume van de kortlopende buitenlandse verplichtingen en vorderingen alsook over het peil en de schommelingen op korte termijn van de verhouding tussen bankreserves en deposito's (3). Gelet op het beperkte statistische materiaal kunnen in dit verband geen algemene opmerkingen met zekerheid gemaakt worden.

Het dient ternauwernood vermeld dat de verschillende centrale banken hun activiteit uitoefenden in het kader van geld- en kapitaalmarkten die zich in een zeer sterk uiteenlopend stadium van ontwikkeling bevonden. Het ene uiterste werd hierbij ingenomen door de zeer goed georganiseerde en werkelijk internationale markt van Londen, het andere door de Scandinavische landen, die praktisch over geen markten beschikten. Daarnaast bestonden er actieve doch hoofdzakelijk lokale markten te Berlijn, Parijs, Wenen, Amsterdam, Brussel en Zurich. Deze en andere markten, inzonderheid New York, waren, gelet op het vertrouwen in de stabili-

(1) Op het vasteland werden de handelsbankverrichtingen over het algemeen uitgevoerd door instellingen die zich eveneens bezighielden met investeringen, wellicht met uitzondering van Frankrijk en de Scandinavische landen, waar er een duidelijk onderscheid tussen beide bestaat.

(2) En eveneens in de Verenigde Staten en Canada, cf. A. M. Allen et al., *Commercial Banking Legislation and Control*, 1938, blz. 4-7.

(3) Alleen in Rusland en in de Verenigde Staten waren de handelsbanken, voor zover mij bekend is, wettelijk verplicht een minimumverhouding tussen reserves en deposito's te eerbiedigen.

liteit van de wisselkoersen, onderling verbonden door een effectief stelsel van kort- en langlopend internationaal krediet, dat hoofdzakelijk gecentraliseerd was te Londen, en door een internationale stroom van kortlopende gelden, die zeer gevoelig waren voor renteversillen en bewegingen van de wisselkoersen binnen de enge grenzen van de goudpunten.

De centrale banken oefenden hun activiteit eveneens uit in het kader van volkshuishoudingen, waarin de overheidssector over het algemeen van relatief weinig betekenis was (1), waarin de fiscale politiek in de moderne zin van het woord virtueel onbekend was en de overheidsbegrotingen grotendeels in evenwicht waren. Hoewel de belangen van de centrale banken geenszins strookten met die van de overheid, konden de centrale banken over het algemeen hun activiteit meestal uitoefenen zonder storende tussenkomst vanwege de regering. In feite was de stelling algemeen aanvaard dat de centrale banken, afgezien van hun nauwkeurig omschreven wettelijke verhouding tot de Staat, over een hoge graad van zelfstandigheid moesten beschikken bij het uitoefenen van hun verrichtingen en het voeren van hun politiek.

Hoewel de geldhoeveelheid in de verschillende landen gebonden was aan en uiteindelijk beperkt werd door de goudreserves (en de deviezenvoorraad), gaf de verhouding tussen beide grootheden niet alleen in de tijd doch ook van het ene land tot het andere belangrijke wijzigingen te zien, daar zij afhankelijk was van factoren zoals de verhouding van de centrale-bankreserves, zowel verplichte als vrije, tot de direct opeisbare verplichtingen en het dekkingspercentage van de handelsbanken. De verhouding tussen de goudvoorraad en de gezamenlijke direct opeisbare verplichtingen van het bankwezen in Engeland lag bij voorbeeld veel lager (2) dan in Frankrijk, Rusland of Oostenrijk-Hongarije. Het peil van de goudvoorraad van de Bank of England werd inderdaad relatief zo laag geacht dat men zich tot in 1914 voortdurend zorgen maakte omtrent de toereikendheid van deze reserves in het licht van de mogelijke aderlatingen, zo binnenlandse als buitenlandse, waaraan de Bank bloot stond. Ook in Duitsland en in België maakte men zich ongerust, zij het in mindere mate, over het peil van de reserves der respectieve centrale banken.

In de wereld van de gouden standaard in haar geheel beschouwd, diende het goud (en de andere vormen van internationale liquiditeiten) in voldoende mate toe te nemen om de groeiende geldhoeveelheid te steunen die voor de financiering van de expansie der wereldproductie vereist was, alsook om in de nodige reserves te voorzien voor de finan-

(1) In Groot-Brittannië, bij voorbeeld, schommelde de verhouding tussen het totaal van de lopende overheidsbestedingen en het nationaal inkomen van 1880 tot 1914 tussen 10 en 15 pct. Cf. U.K. Hicks, *British Public Finances, 1880-1952*, 1954, blz. 10.

(2) Blijkbaar lag zij inderdaad beneden 5 pct. gedurende de beschouwde periode.

ciering van de stijgende internationale handel. Tijdens de eerste jaren van de beschouwde periode was algemeen de mening verspreid dat de goudproductie in de wereld in feite onvoldoende toenam; daarbij werd gewezen op de neerwaartse druk die op het prijspeil in de wereld werd uitgeoefend, doch bij de ontdekking, na 1890, van nieuwe goudmijnen in Zuid-Afrika en Amerika en van nieuwe exploitatieprocédé's in de bestaande goudmijnen, trad grotendeels ontspanning in. De grotere aanwending van de cheque en van andere middelen waarvoor een kleiner goudvolume volstond evenals de toeneming van de deviezenreserves werkten in dezelfde richting. Kortom, de goudwinning bleek over de gezamenlijke periode voldoende om, in weerwil van een stijgende wereldproductie, een relatief stabiel prijspeil in de wereld te handhaven en om de convertibiliteit in de gouden-standaardzone te verzekeren. Niettemin dient de aandacht gevestigd op de groeiende « internationale mededinging » op gebied van het goud vanwege talrijke belangrijke centrale banken en regeringen, evenals op de verschillende maatregelen in verband met de bezuiniging van goud voor het binnenlandse gebruik.

DOELSTELLINGEN EN CRITERIA VAN DE GELDPOLITIEK

Hoewel men met betrekking tot de periode vóór 1914 over weinig officiële, zo geschreven als gesproken, verklaringen beschikt omtrent de doelstellingen en de criteria van de centrale-bankpolitiek en deze over het algemeen aan nauwkeurigheid te wensen overlaten, bestond de belangrijkste norm van de geldpolitiek onder de gouden standaard vóór 1914 ongetwijfeld in de handhaving van de inwisselbaarheid van de nationale munt tegen de wettelijke pariteit, m.a.w. in de handhaving van nagenoeg vaste wisselkoersen tegenover andere goudmunten (1). De belangrijkste leidraad van de politiek was dan ook de stand van de reserves of van het dekkingspercentage der centrale bank zoals hij beïnvloed werd door externe en interne bewegingen van de reserves of door veranderingen in de verplichtingen van de centrale bank. Een daling van de dekkingscoëfficiënt, althans wanneer daarbij de « vrije » reserves van de centrale bank terugliepen of dreigden te verminderen tot een peil, dat met het oog op de handhaving van de convertibiliteit ontoereikend werd geacht, leidde in de regel

(1) Vóór 1914 bestonden er geen oninwisselbare munten in de moderne zin van het woord, m.a.w. er bestonden geen wisselbeperkingen en virtueel geen rechtstreekse handelscontrole. De munten waren steeds vrij inwisselbaar (in de moderne betekenis) in buitenlandse geldsoorten en goud, doch niet steeds tegen een vaste prijs. De « convertibiliteit » als doelstelling van de geldpolitiek vóór 1914 betekende dus niet het vermijden van wissel- en handelscontrole, doch eerder het vermijden van schommelende wisselkoersen die konden voortvloeien uit het verbreken van de vaste band tussen de nationale munt en het goud.

tot een verhoging van de discontovoet en/of tot andere maatregelen om de beweging tot staan te brengen of om te keren. Wanneer de reserves en het dekkingspercentage echter stegen, werden de centrale banken er niet op dezelfde wijze toe aangezet maatregelen in tegengestelde zin te treffen. Onafgebroken goudtoevoer werd weliswaar gewoonlijk gevolgd door verlagingen van de discontovoet, doch dergelijke verlagingen waren nauwelijks een uiting van het bewustzijn van de centrale banken dat een dergelijk optreden het de andere landen (en dus onrechtstreeks hun eigen land) mogelijk maakte stabiele wisselkoersen te handhaven (1), doch eerder van de wens de niet-renderende activa te beperken of het contact met de markt, om technische redenen, te handhaven (2).

De in de jongste jaren algemeen erkende en aanvaarde opvatting dat de politiek van de centrale bank een middel is om een redelijke stabiliteit van de economische bedrijvigheid en van de prijzen te bereiken en te handhaven, vond vóór 1914 praktisch geen ingang en werd niet aanvaard als een formele doelstelling van de politiek (3). In een periode waarin het « laissez-faire » hoogtij vierde, waren betrekkelijk weinig centrale banken bereid andere verplichtingen op zich te nemen dan het handhaven van de muntstandaard; ook legden zij weinig geestdrift aan de dag om de kredietcontrole naar andere doeleinden te richten. De centrale banken waren zich natuurlijk niet onbewust van, of bleven niet geheel ongevoelig voor, de gevolgen van hun optreden op het activiteitspeil en het vertrouwen in de gang van zaken. Zoals hierna nog meer omstandig zal worden toegelicht, namen talrijke centrale banken tegenover goudafvloeiingen mettertijd meer en meer hun toevlucht tot andere maatregelen dan discontoverhogingen, om verstoringen in het zakenleven te vermijden; talrijke banken beriepen zich op de relatieve stabiliteit en op het lage peil van hun discontovoet als maatstaf voor hun welslagen (4). Bij het uitbreken van

financiële crises troffen de centrale banken daarenboven maatregelen om de paniekstemming tot bedaren te brengen en een geordende liquidatie te vergemakkelijken door ruimschoots leningen toe te staan, zij het tegen hoge rentevoeten (1) en door af en toe bijzondere steun te verlenen aan belangrijke handelsbanken die hun betalingen hadden geschorst of gevaar liepen daartoe verplicht te worden (2).

Het centrale-bankkrediet werd soms moeilijker gemaakt wanneer de conjunctuurgang zijn laatste stadia bereikte (indien overwegingen in verband met de convertibiliteit geen aansporing waren) ten einde doelbewust speculatieve uitwassen en een overspannen positie te bestrijden. In feite bewogen de discontopercentages in de meeste gevallen positief met de conjunctuurgolf, doch dit patroon weerspiegelde, zoals hieronder zal worden aangestipt, in de eerste plaats het feit dat de dekkingspercentages van de centrale banken in tegengestelde richting van de cyclus bewogen, zodat niet kan gezegd worden dat de discontopolitiek werd aangewend als een middel om de conjunctuurschommelingen te verzachten.

Daar de convertibiliteit de belangrijkste doelstelling was, ware voor een geldpolitiek die gericht is op een grotere stabiliteit op korte termijn van de binnenlandse bedrijvigheid en gelet op de goudbewegingen, een hoeveelheid « vrije » reserves vereist die talrijke centrale banken niet bezaten, noch verkozen aan te leggen, en had men grotere periodische dalingen van de reserves moeten aanvaarden dan talrijke centrale banken konden of wilden in de hand werken. Dit was, zoals vroeger reeds werd gezegd, zeker het geval met de Bank of England. Was de Bank ertoe bereid geweest in te stemmen met grotere periodische toe- en afnemingen van haar goudvoorraad, dan zouden zich minder talrijke en minder sterke wijzigingen van haar discontovoet hebben voorgedaan en zou de daaruit voortvloeiende grotere interne stabiliteit, gelet op de sleutelpositie van Engeland in de wereldeconomie, ongetwijfeld ten goede zijn gekomen aan de gezamenlijke gouden-standaardlanden. Er werd echter geen blijk gegeven van een meer vindingrijke geldpolitiek van die aard (3).

Vaak wordt betoogd dat de monetaire politiek in de periode vóór 1914 een hoofdzakelijk « automa-

(1) Het is weinig waarschijnlijk dat ooit een centrale bank, ten gevolge van goudtoevoer, de discontovoet verlaagde met de duidelijke bedoeling de zgn. « spelregels » te volgen of zelfs in het bewustzijn van die regels. In de mate waarin de centrale banken *bewust* andere centrale banken ter hulp kwamen, was dit optreden over het algemeen van meer rechtstreekse aard en in de eerste plaats ingegeven door het streven naar bescherming van de eigen binnenlandse markt tegen nadelige ontwikkelingen elders. Cf. daarover verder.

(2) Opgemerkt zij het asymmetrisch karakter van de volgende verklaring die door een ambtenaar van de Bank of England vóór de National Monetary Commission van de Verenigde Staten in 1910 werd afgelegd: « De Bank rate wordt verhoogd met het doel hetzij goudafvloeiing te voorkomen of goud aan te trekken en verlaagd wanneer hij ieder contact met de marktrente heeft verloren en de omstandigheden het niet noodzakelijk maken de goudinvoer te bevorderen. »

(3) Het « MacMillan Report » van 1931 haalt, bij voorbeeld (blz. 117), het feit aan dat « vóór de oorlog praktisch niemand de mening was toegedaan dat het prijsniveau zorgen kon of moest baren en nog veel minder dat het een belangrijke richtsnoer diende te zijn van de politiek van de Bank of England, noch van om het even welke andere centrale bank ».

(4) Vóór 1914 werden over het algemeen statistische vergelijkingen getrokken tussen de frequenties en de omvang van de schommelingen van de discontovoet van verschillende centrale

banken (cf. bij voorbeeld R.H.I. Palgrave, *Bank Rate and the Money Market*, 1903, blz. 191 e.v.) Daarbij verstrekten de Bank of England onveranderlijk het meest « ongunstige » en de Banque de France het « gunstigste » beeld.

(1) Deze functie van « lender of the last resort » werd gedurende de beschouwde periode door de meeste centrale banken, doch meestal schoorvoetend, aanvaard.

(2) Voorbeelden hiervan zijn de hulpverlening van de Bank of England aan de Baring Brothers in 1890; van de Banque de France aan de Union Générale in 1882, de Comptoir d'Escompte in 1889 en de Société de Dépôts in 1901; van de Reichsbank aan de Leipziger Bank in 1901; en van de Bank van Italië aan de Società Bancaria Italiana in 1908.

(3) Althans uit dit oogpunt bezien, kan niet beweerd worden dat de Bank of England het internationale stelsel van de gouden standaard vóór 1914 heeft « geleid ». Cf. in dit verband J. Viner, *Studies in the Theory of International Trade*, 1937, blz. 269-79 en 393-94.

tisch » karakter droeg, m.a.w. dat ze min of meer passief en werktuigelijk reageerde op de goudbewegingen, terwijl slechts in geringe mate, volgens eigen oordeel, ingrijpend opgetreden werd. Dit is natuurlijk een verkeerde opvatting. Niet alleen volgde de centrale-bankoverheid, voor zover uit haar optreden kan afgeleid worden, niet consequent een eenvoudige regel, doch diende zij voortdurend volgens eigen oordeel te beslissen over de vraag of, in gegeven omstandigheden, al dan niet moest gehandeld worden en, zo ja, op welk tijdstip, in welke mate en op welke wijze. Dit was op zijn beurt afhankelijk van haar vooruitzichten in verband met de waarschijnlijke omvang en duur van de verwachte goudbewegingen en van de verschillende zo binnenlandse als buitenlandse factoren die daarop invloed uitoefenen; van haar afwegen van de verschillende doelstellingen wanneer deze met elkaar dreigen in conflict te komen; en van haar beoordeling van de waarschijnlijke gevolgen van alternatieve politieke maatregelen. Dit sluit natuurlijk niet in dat haar oordeel en haar ingrijpen (of onthouding) steeds juist en wel overwogen waren. Doch het wijst erop dat eigen oordeel en ingrijpen een integrerend deel uitmaakten van de centrale-bankpolitiek vóór 1914.

DISCONTOPOLITIEK

Algemeen gezien, omvat de discontopolitiek alle maatregelen van de centrale bank die invloed uitoefenen op de kosten en de beschikbaarheid van haar krediet aan de markt door disconto en voorschotten op onderpand. Zij omvat zowel wijzigingen van het disconto en van de rentevoeten op voorschotten als van de voorwaarden van het beroep op krediet der centrale bank (aannemingsvoorwaarden voor handelspapier en onderpand en looptijd der kredieten). Onder het stelsel dat vóór 1914 van kracht was, waren de eerste een veel belangrijker wapen van de discontopolitiek dan de laatste.

Iedere centrale bank noteerde steeds ten minste één officiële discontovoet, waartegen zij bereid was mobiliseerbaar papier te disconteren: in sommige gevallen echter (België, Italië en Japan) werden verschillende officiële discontovoeten voor de verschillende soorten papier genoteerd. Een aantal centrale banken (bijv. Duitsland en Engeland) noteerden te eniger tijd zogenaamde preferentiële percentages beneden de officiële discontovoet voor bepaalde cliënten of wissels. Al de banken noteerden een afzonderlijke rentevoet voor voorschotten op onderpand, die gewoonlijk, hoewel niet altijd, hoger lag dan de officiële discontovoet; in sommige gevallen waren er voor de voorschotten verschillende rentevoeten van kracht naar gelang van het verstrekte onderpand. De officiële discontovoet lag bijna steeds boven de vrije marktrente voor het disconteerbare papier.

De verschillende voorwaarden van het beroep op het krediet van de centrale bank waren meestal in

omstandige reglementen vastgelegd. Voor het disconteerbare papier bestonden er doorgaans nauwkeurige voorschriften, o.m. wat het aantal en de aard der handtekeningen betreft, de voorwaarden waaronder het papier was getrokken en de looptijd ervan. De voorschotten tegen onderpand waren op dezelfde wijze nauwkeurig omschreven en de looptijd der voorschotten was aan beperkingen onderworpen.

De beschikbaarheid van het krediet der centrale bank.

Hoewel de aandacht hier in de eerste plaats gaat naar de hantering van de *discontovoet*, dienen nochtans vooraf enkele opmerkingen gemaakt in verband met de mate waarin de centrale banken de beschikbaarheid van hun krediet regelden door formele wijzigingen aan te brengen aan de voorwaarden van het beroep op dergelijk krediet en aan de min of meer starre toepassing ervan, met de weloverwogen bedoeling in bepaalde omstandigheden het krediet te beperken of te verruimen. Hierover zijn slechts weinig gegevens beschikbaar. Het staat vast dat verschillende centrale banken af en toe hun formele voorschriften wijzigden (1), doch dergelijke wijzigingen hielden blijkbaar vaker verband met de « mobiliseerbaarheid » van de portefeuille als zodanig of werden blijkbaar vaker aangebracht om het hoofd te bieden aan bijzondere omstandigheden (2), dan wel om bewust de gezamenlijke omvang van die portefeuille en derhalve de voorwaarden van de geldmarkt in haar geheel te beïnvloeden (3). Moeilijker valt het vast te stellen in welke mate de centrale banken de toepassing van de bestaande reglementering hebben verscherpt of versoepeld ten einde de gewenste verkrapping of verruiming van de markt te bekomen. Verondersteld mag worden dat de centrale banken ernaar streefden deze voorschriften meer nauwgezet toe te passen in periodes van spanning dan in periodes van geldruimte en ze te versoepelen in tijden van financiële paniek, om aldus het krediet ruimer, hoewel tegen hoge rentevoeten, ter beschikking te stellen. Geen conclusies kunnen echter met zekerheid getrokken worden wat de kwantitatieve betekenis of invloed van een dergelijk optreden betreft. Het is ook mogelijk dat verschillende centrale banken soms het krediet meer rechtstreeks hebben gerantsoeneerd wanneer het wenselijk was geldverkrappend te werken door, bij voorbeeld, de kredietlijnen voor individuele geldnemers te verlagen. Ook hier zijn de schaarse beschik-

(1) Over de periode in haar geheel beschouwd, bestond er een algemene tendens om de voorwaarden waaraan het beroep op het krediet van de centrale bank onderworpen was, te versoepelen.

(2) Verschillende centrale banken weigerden, bij voorbeeld, soms financiewissels getrokken door het buitenland te disconteren ten einde kortlopende ontleningen door vreemden te ontmoedigen.

(3) Dit is, bij voorbeeld, de conclusie van Bopp (*op. cit.*) in verband met de Reichsbank.

bare gegevens al te zeer tegenstrijdig om preciese gevolgtrekkingen te maken (1).

Discontovoet, dekkingspercentages der centrale banken en cyclische schommelingen.

Van meer belang zijn hier de discontowijzigingen die vóór 1914 het belangrijkste wapen van de politiek der centrale banken vormden. Ten einde enig licht te werpen op de discontopolitiek die gedurende de periode 1880-1914 werd gevoerd, heb ik voor nageoeg al de centrale banken welke in deze studie worden behandeld (2) tabellen samengesteld (die hier niet worden overgenomen), waarin de jaargemiddelden van de discontovoet en van de dekkingspercentages der centrale banken worden vergeleken (3). Hierna volgt een beknopte samenvatting van de resultaten van dit statistische werk, hoe gebrekkig de gevolgde methode ook geweest is.

Uit de tabellen voor Engeland, Duitsland, Oostenrijk-Hongarije, Rusland, België en Nederland blijkt

(1) Een auteur haalt aan dat de centrale banken vóór 1914 gewoonlijk het krediet rantsoeenerden, dat geen enkele handelsbank toegelaten werd in de door haar gewenste mate te ontlenen, dat uit zijn eigen ervaring met « drie grote centrale banken » is gebleken dat aan elke handelsbank een kredietlijn was toegekend die cyclisch schommelde en regelmatig werd herzien. Cf. J. Schumpeter, *Business Cycles*, 1939, blz. 651. Anderzijds blijkt de getuigenis van verschillende vertegenwoordigers van Duitse en Franse handelsbanken vóór de National Monetary Commission in 1910 in de tegengestelde richting te wijzen voor zover het hun eigen centrale banken betreft: zij betoogden dat zij hun activiteit konden uitoefenen met een betrekkelijk klein kaspercentage wegens de zekerheid, welke zij vermoedelijk op grond van hun ervaring hadden, dat hun respectieve centrale banken, in geval van nood, steeds hun disconteerbaar papier vrij in herdisconto zouden nemen. B.S. Chlepner, *Belgian Banking and Banking Theory*, 1943, blz. 28-30, toonde juist hetzelfde aan wat de Belgische handelsbanken betreft.

(2) Excl. de Bank van Japan, de Bank van Italië en de Sveriges Riksbank, waarvoor ik over ontoereikend statistische gegevens beschikte.

(3) De keuze en de berekening van de dekkingspercentages deden verschillende problemen rijzen. Dienden de deposito's samen met de biljetten opgenomen in de noemer van de coëfficiënt in de talrijke gevallen waarin de dekkingsvoorschriften geen dekking tegenover deposito's vermeldden? Dienden de vreemde deviezen samen met het goud in de teller van de coëfficiënt opgenomen in de gevallen waarin een ruime deviezenvoorraad bestond die echter in de bepaling van wettelijke reserves niet was opgenomen? Diende het zilver opgenomen in de gevallen waarin het zilver in de definitie van wettelijke reserves was voorzien? Wat diende gedaan wanneer de dekkingsvoorschriften van fiduciaire of gedeeltelijk van fiduciaire aard waren of wanneer de bepaling van wettelijke reserves in de loop van de periode wijzigingen onderging? Kortom, het kan niet altijd met zekerheid gezegd welk dekkingspercentage de centrale banken juist in aanmerking namen wanneer zij beslisten hun discontovoet te wijzigen. Het is inderdaad mogelijk dat sommige banken eerder wijzigingen in het absolute bedrag van hun gezamenlijke of « vrije » reserves dan in de eigenlijke dekkingscoëfficiënt in aanmerking namen. In de gevallen waarin mijn keuze van de dekkingscoëfficiënt niet door het beschikbare statistische materiaal werd beperkt, stelde ik grafieken samen waarin ik zowel gebruik maakte van verschillende coëfficiënten als van de totale en de « vrije » reserves. Daaruit kan algemeen worden afgeleid dat de meeste van deze reeksen van jaar tot jaar gelijktijdige bewegingen te zien gaven, zodat in de meeste gevallen om het even welke reeks kan aangewend worden ter vergelijking van wijzigingen in de discontovoet, zonder dat daardoor de resultaten gevoelig veranderden.

een opvallende negatieve correlatie tussen de jaarlijkse bewegingen van de discontovoet en de dekkingspercentages; m.a.w. stijgende discontovoeten gingen gepaard met dalende dekkingscoëfficiënten en omgekeerd. Zulks ligt natuurlijk in de lijn van de algemene verwachting. In het geval van de Banque de France was de negatieve correlatie veel minder duidelijk en de discontovoet bleef over het algemeen onveranderd gedurende eerder lange periodes. In de gevallen van Denemarken, Finland, Noorwegen en Zwitserland viel geen afgetekende negatieve correlatie waar te nemen, hoewel hier enig voorbehoud vereist is (1).

Het feit dat de discontovoet en het dekkingspercentage voor vijf van de elf hier beschouwde centrale banken *niet* — zelfs niet op basis van jaargemiddelden — in tegengestelde richting bewogen, toont aan dat, althans wat deze banken betreft, de band tussen de discontovoet en de bewegingen van het goud (en van de andere reserves) onder het stelsel van de gouden standaard vóór 1914 niet zo sterk was als vaak wordt verondersteld. Dit betekent natuurlijk niet dat bedoelde centrale banken geen grote aandacht besteedden aan de beweging van hun reserves; klaarblijkelijk was dat wel het geval en zij grepen steeds bewust in door middel van verhogingen van de discontovoet of van andere maatregelen wanneer de convertibiliteit in het gedrang kwam. Het stelt echter de betekenis in het licht van andere overwegingen die de discontopolitiek hebben beïnvloed. Zo is het bijv. mogelijk dat de omvang van de schommelingen der reserves in verhouding tot het gehele volume der reserves of tot de « vrije » reserves van die aard was dat de discontovoet zelden diende gewijzigd (dit was klaarblijkelijk het geval in Frankrijk); het is eveneens mogelijk dat andere middelen dan wijzigingen in de discontovoet werden aangewend om de bewegingen van de tegoeden op het buitenland te beïnvloeden; ook werden de wijzigingen in de discontovoet wellicht vaak beïnvloed door factoren zoals veranderingen van de discontovoet elders; het is evenmin uitgesloten dat er bij toevloeiing van reserves niet veel aanleiding bestond om de discontovoet te verlagen. Het dient nochtans onderstreept dat sommige zo niet al deze factoren ook de discontopolitiek hebben beïnvloed, althans van sommige der centrale banken waarvoor uit de grafieken een negatieve correlatie tussen de wijzigingen van de discontovoet en de dekkingspercentages is gebleken.

Hoewel geen vergelijking werd getrokken, werd tussen de *maandelijkse* bewegingen van de discontovoet en van het dekkingspercentage voor die centrale banken waarvoor op grond van de jaargemid-

(1) In het geval van Denemarken, bijv., bestond er een negatieve correlatie tot in 1897, doch daarna niet meer. Het Zwitserse voorbeeld is niet afdoend, daar het slechts steunt op de ervaring van zeven jaar. Ten slotte werden de dekkingspercentages voor Noorwegen en Finland berekend op grond van enigszins onvolledige statistieken, de enige waarover ik kon beschikken.

delden een sterke negatieve correlatie is gebleken, ligt het voor de hand dat het maandelijks verband, voor zover er een bestond, in al deze gevallen veel minder afgetekend was dan het jaarlijkse. Klaarblijkelijk gaf de discontovoet niet van maand tot maand wijzigingen te zien; en zelfs wanneer er zich in het dekkingspercentage maandelijks relatief belangrijke schommelingen voordeden, reageerden de centrale banken daarop niet altijd werktuigelijk op de verwachte manier. In de meeste van deze gevallen werd inderdaad in de regel op korte termijn een betrekkelijke passieve houding aangenomen tegenover de (externe en interne) goubewegingen voor zover het de wijziging in de discontovoet betreft, en werd, waar het wenselijk bleek, een beroep gedaan op andere maatregelen dan zulke wijziging om de kortlopende goubewegingen te beïnvloeden. De Bank of England en de Reichsbank waren blijkbaar de twee belangrijkste uitzonderingen op deze regels; uit de maandelijks statistische gegevens blijkt dat in deze twee gevallen de discontovoet in tegengestelde richting bewoog, althans met de belangrijkste seizoenbewegingen in de dekkingspercentages.

Uit de elf tabellen treedt een ander belangrijk feit aan de dag, nl. dat de jaargemiddelden van de discontovoet van virtueel al de banken, afgezien van kortlopende afwijkingen, samen stegen en daalden. Tot op zekere hoogte en bijzonder wat sommige banken betreft, weerspiegelt deze benaderende overeenstemming der bewegingen ongetwijfeld concurrerende of « defensieve » wijzigingen van de rentevoet. Sommige centrale banken waren bij voorbeeld geneigd hun discontovoet te verhogen wanneer andere banken zulks deden, ten einde hun markt te vrijwaren voor afvloeiing van kortlopende gelden en goud, zoals zulks zich, bij uitblijven van dergelijk ingrijpen, had kunnen voordoen. Een meer afdoende verklaring ligt in het feit dat de discontovoet in de verschillende beschouwde landen meestal zonder uitzondering gebonden was aan de binnenlandse cyclische schommelingen in het zakenleven (1). Aangezien de conjunctuurgolven in al deze landen nagenoeg gelijktijdig optraden (2), bestond er een zeer sterke overeenkomst in de bewegingen van de discontovoet over geheel de wereld, hoewel er zich in de verschillende landen op korte termijn wel talrijke uiteenlopende bewegingen voordeden.

Vloeit uit wat voorafgaat noodzakelijk voort dat de centrale banken er *bewust* naar streefden hun discontovoet in overeenstemming te brengen met de wisselende stadia van de economische cyclus als dusdanig? Klaarblijkelijk niet: wij toonden inder-

(1) Voor talrijke landen konden geen voldoende gegevens, zelfs niet op jaarbasis, bijeengebracht worden over de algemene gang van het bedrijfsleven. Voor dergelijke landen diende ik te steunen op niet-kwantitatieve gegevens zoals die voor verschillende van deze landen voorkomen in W. Thorp, *Business Annals*, 1926, en op gegevens betreffende de omslagpunten door verschillende deskundigen verstrekt (bijv. Dr. Veikko Halme voor Finland en Dr. Anders Olgaard voor Denemarken).

(2) Cf., bijv., de tabellen in Thorp, *op. cit.*, blz. 94-95.

daad reeds aan dat voor meer dan de helft der beschouwde centrale banken de discontovoet gewoonlijk in tegengestelde richting van het dekkingspercentage bewoog en bijgevolg een met de economische kringloop tegengestelde beweging te zien gaf (1). Over het algemeen kan de discontopolitiek van deze landen blijkbaar op de volgende manier worden verklaard. Tijdens de herleving, wanneer het dekkingspercentage terugliep, verhoogden de bedoelde centrale banken hun discontovoet in de eerste plaats uit hoofde van de convertibiliteit van hun munt en slechts terloops of secundair om de expansieve ontwikkeling van het zakenleven te remmen. Tijdens de recessie, wanneer de dekkingspercentages stegen, verlaagden de centrale banken hun discontovoet, o.m. om hun inkomsten te doen toenemen of om in contact te blijven met de markt en slechts incidenteel of in het geheel niet met de bedoeling de teruggang in het zakenleven tot staan te brengen. Het is echter duidelijk dat de discontopolitiek van deze banken, hoewel in de eerste plaats gemotiveerd door wijzigingen in het dekkingspercentage, ook toevallig samenviel met de politiek vereist om de schommelingen in het zakenleven te temperen (2). In talloze gevallen oefende de discontovoet natuurlijk een versturende invloed op het zakenleven, doch wanneer men de conjunctuurgolf in zijn geheel beschouwt, bleek de monetaire politiek van de bedoelde centrale banken eerder een stabiliserende dan een versturende invloed na te streven.

Waarom vertoonde de dekkingscoëfficiënt van de centrale bank in die gevallen over het algemeen een tegengesteld verloop met de economische cyclus? Ten dele omdat in de landen met een relatief belangrijke binnenlandse circulatie van gouden munten, het goud in periodes van opgaande conjunctuur over het algemeen van de centrale bank wegvloede en in de binnenlandse circulatie werd opgenomen om het hoofd te bieden aan de behoeften van een groeiend transactievolume, terwijl het goud in de recessie een tegengestelde beweging te zien gaf of althans de interne goudafvloeiing grotendeels verminderde (3). Zelfs daar waar de muntcirculatie niet groot was, vertoonden de biljettenomloop en de deposito's van de centrale bank in de periodes van opgaande conjunctuur over het algemeen een neiging tot stijgen en, in de recessie, tot dalen. In de opgaande periode vertoonde de teller van de dekkingscoëfficiënt dan ook een neiging tot dalen en/of de noemer tot

(1) Een negatieve correlatie bestond er ook blijkbaar tussen het dekkingspercentage en de conjunctuurregelen in het geval van de Banque de France, hoewel er hier geen duidelijk omgekeerd verband bestond tussen de dekkingscoëfficiënt en de discontovoet.

(2) Hoe doeltreffend in dit opzicht de politiek in de praktijk was, is een ander probleem. Daarover, zie verder.

(3) Hier dient eveneens rekening gehouden met de waarschijnlijk cyclische evolutie van de interne bewegingen der grote zilverstukken in die gevallen (bijv. Frankrijk, België, Zwitserland, Nederland en Oostenrijk), waarin de binnenlandse circulatie van zilver relatief belangrijk was, daar dergelijke stukken eveneens opgenomen waren in de wettelijke reserves der betrokken centrale banken.

stijgen; beide bewegingen leidden tot een verlaging van de dekkingscoëfficiënt. Het omgekeerde deed zich voor in de recessie. Deze cyclische evolutie had kunnen tot staan gebracht worden door voldoende hoge netto-invoer van goud (en andere wettelijke reserves) tijdens de herleving en door voldoende belangrijke netto-uitvoer in de recessie (1). Dit was klaarblijkelijk niet het geval met die centrale banken waarvan het dekkingspercentage in tegengestelde richting bewoog met de binnenlandse economische toestand. Het lijkt natuurlijk geen twijfel dat de externe nettobewegingen van goud (en de andere reserves) in sommige gevallen de cyclische beweging nog konden versterken in plaats van ze ongedaan te maken.

Het valt moeilijk een bevredigende verklaring te geven van de wijzigingen in de discontovoet in die landen — inzonderheid Noorwegen, Finland en Denemarken —, waar de tabellen geen noemenswaardige negatieve correlatie aan het licht brengen tussen deze wijzigingen en de dekkingscoëfficiënten der centrale bank, doch waar er een positieve correlatie bestond tussen dergelijke wijzigingen en de cyclische schommelingen in de economische bedrijvigheid. Waarschijnlijk hebben de centrale banken van deze landen doorgaans de hantering van hun discontovoet hoofdzakelijk afgestemd op die van grotere centrale banken, inzonderheid de Bank of England (2), en weken zij slechts van deze stelregel af wanneer de convertibiliteitsvoorschriften zulks vereisten (3). Wanneer dus een dalende activiteit

gepaard ging met een gevoelige aderlating der reserves (1), plachten zij hun discontovoet te verhogen, hoewel de rentevoet van andere centrale banken gewoonlijk in dergelijke omstandigheden daalde. Wanneer anderzijds de dekkingspercentages in jaren van expansie stegen, volgden zij doorgaans de verhoging van de discontovoet elders, eerder dan de rente te verlagen.

De werking van de discontopolitiek.

Er kan slechts weinig worden toegevoegd aan hetgeen anderen reeds hebben gezegd betreffende de tot dusver onopgeloste vraagpunten over de juiste *modus operandi* en de doelmatigheid van de discontopolitiek onder de vóór 1914 heersende gouden standaard. Dit zijn aangelegenheden waarop de beschikbare statistieken in ieder geval slechts weinig licht werpen (2).

In zover zij hun oordeel over het onderwerp tijdens de beschouwde periode te kennen gaven, waren de centrale-bankleiders meestal vurige verdedigers van de doelmatigheid van de discontopolitiek als instrument van de monetaire controle, hoewel zij zelden of nooit een discussie voerden over hetgeen zij als het juiste oorzakelijk verband beschouwden. Discontoverhogingen — althans wanneer zij een overeenstemmende invloed op de marktrente uitoefenden, wanneer zij in voldoende mate werden gewijzigd en niet werden teniet gedaan door gelijklopende verhogingen door andere centrale banken — zouden, zo werd beweerd, over het algemeen het gewenste gevolg hebben gehad, nl. de afvloeiing van reserves te stuiten of deze laatste zelfs aan te trekken. In werkelijkheid echter waren deze vereiste voorwaarden vaak niet aanwezig. Mettertijd viel er immers bij de verschillende schrijvers een toenemend scepticisme waar te nemen op het stuk

(1) Slechts weinig kan met zekerheid gezegd worden over de externe goubewegingen vóór 1914, daar de officiële statistieken toen niet betrouwbaar waren. Een auteur beschouwt ze in feite als volledig waardeloos. Cf. O. Morgenstern, *The Validity of International Gold Movement Statistics, 1955*. Niettemin kunnen op grond van de officiële statistieken enkele beschouwingen gewijd worden aan de externe goubewegingen van Engeland, Frankrijk en Duitsland. In het geval van Engeland stelde Beach (*op. cit.*) vast dat de netto goudinvoer in Groot-Brittannië steeg in de periodes van voorspoed en dat de netto goudinvoer in de depressie toenam. Hij schrijft dit toe aan wijzigingen in de discontovoet (en in de marktrente) in Groot-Brittannië ten gevolge van cyclische interne goubewegingen. De externe goubewegingen waren echter niet toereikend om de tegengestelde cyclische evolutie van het dekkingspercentage van de Bank of England, die toe te schrijven was aan interne goubewegingen, te neutraliseren. In het geval van Frankrijk was de netto externe goudstroom, die doorgaans inwaarts was gericht, over het algemeen zwak (of vervangen door netto-uitvoer) in jaren van voorspoed en krachtig in jaren van depressie. Cf. A. Aftalion, « Les variations cycliques irrégulières dans les relations internationales », *Revue d'Economie Politique*, 1933, blz. 281-82. De netto goudinvoer in de jaren van voorspoed was ontoereikend om de vermindering van de dekkingscoëfficiënt van de Banque de France, die verband hield met interne afvloeiingen, op te vangen en tijdens de depressiejaren versterkte hij gewoonlijk de stijging van het dekkingspercentage. Duitsland kende blijkbaar in het geheel geen samenhangende cyclische goubewegingen. Cf. Pesmazoglu, « Some International Aspects of German Cyclical Fluctuations, 1880-1913 », *Weltwirtschaftliches Archiv* (1950 I), blz. 103-05. Van de interne goubewegingen ging in deze drie gevallen dus een grotere invloed uit dan van de externe op de cyclische schommelingen van de dekkingspercentages.

(2) De discontovoet van deze drie centrale banken (althans op basis van een jaargemiddelde) stond inderdaad nauwer in (positief) verband met de rentevoet van de Bank of England, dan met hun eigen liquiditeitspercentage (negatief).

(3) Volgens een schrijver stemde de Bank van Finland nochtans de wijzigingen van haar discontovoet in hoofdzaak af

op de stand van haar eigen reserves, doch bij het aanbrengen van dergelijke wijzigingen hield de Bank ook rekening met de invloed van andere criteria zoals de binnenlandse economische toestand en de kredietontwikkeling, het voorbeeld van buitenlandse centrale banken, de toestand van de particuliere banken, de tendens van de buitenlandse handel en de mogelijkheid van buitenlandse leningen. Cf. A.E. Tudeer, *The Bank of Finland, 1912-1936*, 1940, blz. 8.

(1) Daar de economie van deze landen op de uitvoer was afgestemd en het peil van hun binnenlandse bedrijvigheid dan ook in de eerste plaats rechtstreeks beïnvloed werd door schommelingen in de uitvoer van goederen en diensten en in de invoer van langlopend kapitaal, kon men normaal verwachten dat de dekkingspercentages van hun centrale banken in dezelfde richting als de cyclische bewegingen van hun zakenleven schommelden. Onze statistieken bevestigden echter deze verwachtingen niet.

(2) De enige poging die mij bekend is om statistisch de invloed op korte termijn te meten van de discontowijzigingen op de centrale-bankreserves onder het vóór 1914 heersende stelsel, werd gedaan in een zeer degelijk artikel dat meer bepaald handelt over de Nederlandsche Bank: J. Van Etinger, « Discontorente en beschikbaar metaalsaldo van de Nederlandsche Bank », *De Economist*, 1940, blz. 501-519, waarvan een digest in het Engels voor mij welwillend door de H. Cornelis de Jong werd voorbereid. Op grond van zijn statistische methode besluit schrijver dat de discontowijzigingen van de Bank het verwachte kortlopende effect op de omvang van haar reserves hadden.

van de doeltreffendheid van de discontopolitiek (1) en zulks meestendeels wegens de toenemende moeilijkheden in bepaalde landen om de discontoverhogingen op de markt te doen doorwerken; er werden dan ook andere instrumenten voor de geldcontrole aanbevolen.

Vóór 1914 ontbrak het niet aan discussies — al gingen die betrekkelijk zelden uit van de centrale bankleiders — over de manier waarop de discontoverhogingen ondersteld werden de bewegingen der reserves van de centrale banken te beïnvloeden. De literatuur over de *modus operandi* van de discontopolitiek was echter primair een produkt van Engelse schrijvers en weerspiegelde de ervaringen opgedaan op de Londense geldmarkt. Dergelijke discussies op het vasteland waren, behalve enkele belangrijke uitzonderingen zoals Wicksell niet te na gesproken, enkel een zwakke weerspiegeling van het Engelse denken en al te zelden aangepast aan de afwijkende geldmarktstructuren van de betrokken landen.

Reeds in het begin van de 19^e eeuw werd erkend dat er twee belangrijke « kanalen » bestonden waarlangs de discontoverhogingen geacht werden hun invloed uit te oefenen (2). Uitgaande van de veronderstelling dat de centrale banken in staat waren hun discontotarieven « op de markt effectief te maken », geloofde men dat discontowijzigingen een evenwichtsherstellende invloed op de internationale bewegingen van goud (en andere reserves) uitoefenden, vooreerst wegens hun invloed, op korte termijn, op het volume en de richting van het internationale kapitaalverkeer en daarna door hun trager werkend effect op de relatieve omvang van de goederenuitvoer en -invoer via prijswijzigingen, welke veroorzaakt werden door veranderingen in het volume van het bankkrediet en derhalve in de geldhoeveelheid (3). Deze voorstelling van de werking van de discontopolitiek, met sommige varianten, kreeg haar klassieke formulering in het vermaarde « Cunliffe Report » van 1918 over de wijze waarop de gouden standaard vóór 1914 (althans in Groot-Brittannië) verondersteld werd te functioneren (4).

Wijzigingen in de rentepercentages hadden onbetwistbaar een belangrijke invloed op het internationale kapitaalverkeer (vooral van kapitaal op korte

(1) Zie bijv. M. Ansiaux, « Le taux privé de l'escompte et le cours du change », *Revue Economique Internationale*, november 1913, blz. 227 e.v., en K. von Lumm, « Influence de l'évolution moderne sur la politique de l'escompte », *Ibid.*, augustus 1912, blz. 293 e.v.

(2) Zie bij voorbeeld de studies van Viner, Hawtrey en Mints, en van E. Wood in *English Theories of Central Banking Control, 1819-1858*, 1939.

(3) In sommige gevallen werd ook de invloed erkend van de discontowijzigingen op de omvang van de binnenlandse goudomloop.

(4) Een in wezen gelijkaardige verklaring werd eveneens gegeven in het « MacMillan Report » van 1931. Beide verslagen legden in hun discussie over het tweede « kanaal » de nadruk op de invloed van de discontowijzigingen op het prijspeil via wijzigingen in het volume van de investeringen en van de economische bedrijvigheid (eerder dan in de geldhoeveelheid).

termijn) vóór 1914, althans in zover het ging om de meer ontwikkelde geldmarkten. Daar de wisselkoersstabiliteit onder de gouden standaardlanden niet werd betwist, bleken de internationale kapitaalbewegingen, althans die op korte termijn, in hoge mate gevoelig aan rentewijzigingen op de verschillende markten (1), hoewel de intensiteit van de reactie van het ene land tot het andere verschilde. In Groot-Brittannië bijv., bracht een verhoging van de discontopercentages, wanneer zij op de markt « effectief » was en niet werd geneutraliseerd door overeenstemmende verhogingen in het buitenland, een kapitaalinvloed teweeg, doordat zij het uitstaande volume van de Londense acceptvorderingen op de rest van de wereld deed inkrimpen, liquide buitenlandse tegoeden die een tijdelijke belegging zochten te Londen aantrok, de repatriëring van liquide Britse tegoeden bevorderde, internationale arbitrageverrichtingen op zowel te Londen als in het buitenland genoteerde effecten aanwakkerde, tijdelijk de emissie van vreemde effecten te Londen stopzette (2) en transfers naar het buitenland vertraagde. Die verstrekkende invloed van discontowijzigingen door de Bank of England op de kapitaalstroom verklaart mede waarom in feite Groot-Brittannië in staat was doelmatig op een zo smalle goudreservebasis te werken, ook al waren vaak aanzienlijke discontowijzigingen vereist. In geen enkel ander land hadden echter de discontowijzigingen zulk een onmiddellijke en krachtige weerslag op het kapitaalverkeer of zo verstrekkende directe gevolgen voor andere landen (3). In landen met onderontwikkelde of praktisch onbestaande geldmarkten, zoals in de Scandinavische landen, was de reactie van kapitaalbewegingen op wijzigingen in de discontotarieven van hun centrale banken heel wat minder uitgesproken; de beweging van kapitaal op korte termijn naar en uit die landen was vermoedelijk veel meer gevoelig aan wijzigingen in de discontorente van de Bank of England en van andere grote centrale banken dan aan discontowijzigingen van hun eigen centrale bank.

Over het tweede en theoretisch meer omstreden « kanaal » waarlangs de discontopolitiek vóór 1914

(1) Zowel als aan wisselkoersschommelingen binnen de enge grenzen van de goudpunten. Voor statistisch bewijsmateriaal betreffende de wisselwerking van renteveranderingen en wisselkoersschommelingen onder het stelsel vóór 1914, zie N.E. Weill, *Die Solidarität der Geldmärkte*, 1903, en H. Neisser, « Der Internationale Geldmarkt vor und nach dem Kriege », *Weltwirtschaftliches Archiv*, april 1929, blz. 171-226.

(2) De terugslag van wijzigingen in de discontorente van de Bank of England op het volume van de buitenlandse uitgaven te Londen en de timing in de transfer van het provenu van vorige emissies werd bijzonder onderstreept door W.A. Brown, Jr., *The International Gold Standard Reinterpreted, 1914-1934*, 1940, blz. 662-65.

(3) In zijn *Indian Currency and Finance*, 1913, blz. 17 e.v., schreef Keynes de sterkere doelmatigheid op korte termijn van discontowijzigingen door de Bank of England toe aan het feit dat Londen een internationaal nettocrediteur was op korte termijn en dat de meeste andere Europese landen nettodebiteuren waren. Ik ben er nochtans in het geheel niet van overtuigd dat Groot-Brittannië voortdurend een nettocrediteur op korte termijn was in de decennia die onmiddellijk 1914 voorafgingen.

geacht werd haar invloed te doen gelden, kan met veel minder zekerheid worden gesproken, zelfs indien die leer wordt herdacht aan de hand van de moderne inkomen- en werkgelegenheidstheorie. Immers, het beschikbare bewijsmateriaal is, zelfs voor Groot-Brittannië, schaars voorhanden (1) en niets kan hier gezegd worden over de mate waarin en de oorzaken waardoor discontowijzigingen invloed hebben kunnen uitoefenen op het volume van de investeringen (op korte en lange termijn), op de omvang van de besparingen en, via prijs- en inkomenwijzigingen, op het volume van de goederen-uitvoer en -invoer. Dergelijke invloeden waren in ieder geval van het ene land tot het andere verschillend (2).

Alleen twee opmerkingen kunnen hier worden gemaakt. Vooreerst, welke ook de binnenlandse invloed van de discontowijzigingen moge geweest zijn, zulke wijzigingen deden hun invloed op de beslissingen inzake uitgaven niet alleen gelden via de kosten van de leningen, doch ook en wellicht in belangrijkere mate nog door hun psychologische weerslag op de zaken- en bankwereld en op de beschikbaarstelling van bankkrediet door de depositobanken (3). Bovendien is er betrekkelijk weinig bewijsmateriaal voorhanden over de ingrijpende deflatoire en voor de werkgelegenheid ongunstige gevolgen die men aan discontoverhogingen vóór 1914 vaak toeschreef. Met relatief soepele lonen en prijzen moest een restrictieve kredietpolitiek niet noodzakelijk een aanzienlijke werkloosheid veroorzaken. In een periode die over het algemeen gekenmerkt werd door een snelle economische groei, droeg een effectieve beperkende kredietpolitiek er wellicht hoofdzakelijk toe bij het tempo van de ontwikkeling in de betrokken landen te remmen en het in overeenstemming te brengen met dat in andere landen eerder dan een positieve deflatie van inkomens en prijzen teweeg te brengen. In de mate waarin periodes van scherpe deflatoire druk zich in afzonderlijke landen voordeden, was dit gewoonlijk onder de invloed van werelddepressies meer dan ten gevolge van een beperkende kredietpolitiek.

Discontorente en marktrente.

Ofschoon in de voorafgaande sectie werd verondersteld dat de marktrente in overeenstemming met de wijzigingen in de discontotarieven van

de centrale bank bewoog, was het in werkelijkheid voor de centrale banken vaak een hoofdprobleem, om in tijden van druk op hun reserves, hun tarieven op de markt effectief te maken. Aangenomen wordt dat marktrentes gewoonlijk in dezelfde richting bewogen als de discontotarieven (1), doch de graad van wijziging stemde niet altijd overeen, en in vele landen hadden discontopercentages soms gedurende een vrij lange periode volledig het contact met de markt verloren, zoals aangetoond werd door de ruime afwijkingen tussen beide. Dit was klaarblijkelijk een zorgwekkend probleem voor de betrokken centrale banken, vermits het peil van de marktrente alleen van betekenis was voor de beïnvloeding van de internationale stroom van kapitaal op korte termijn en van goud.

De centrale banken hadden vanzelfsprekend betrekkelijk weinig moeite om hun rentetarieven op de markt effectief te maken wanneer hun disconteringen en voorschotten een belangrijk deel uitmaakten van het totaal der kredietoperaties van het bankwezen in zijn geheel. Dit was doorgaans de toestand bij nagenoeg al de centrale banken in het begin van onze verslagperiode. Doch met de daaropvolgende algemene teruggang van de positie van de centrale banken tegenover de handelsbanken en andere geldmarktinstellingen op dit gebied, werd die factor van minder betekenis. In die gevallen echter waarin de geldmarkt regelmatig aangewezen was op kredietfaciliteiten van de centrale bank of wanneer zij werkte op een zo nauwe reservebasis dat zij gedwongen was dikwijls op de centrale bank terug te vallen (2), was het evenmin moeilijk om de discontotarieven effectief te maken. Doch dit was lang niet steeds het geval; wegens het bestaan van ruime reserves was het vaak niet nodig een beroep op de centrale bank te doen. Ten slotte, in zekere gevallen waarvan Groot-Brittannië een treffend voorbeeld was, bestond er in zekere mate een automatische en indirecte band tussen de discontotarieven en de marktrente door het feit dat bepaalde rentepercentages, met name de interest op de deposito's van de depositobanken, traditioneel en in min of meer vaste verhouding tot de discontovoet werden gehouden.

Wat deden de centrale banken als hun tarieven op de markt niet effectief waren en dit noodzakelijk was ten einde hun reserves te beschermen? Gege-

(1) Mrs. Joan Robinson beweerde echter dat voor Groot-Brittannië « de orthodoxe theorie, zoals voorgesteld in het Cunliffe Report, geen steun kan vinden in de geschiedenis ». Zie « Monetary Policy : A Comment », *Bulletin of the Oxford Institute of Statistics*, augustus 1952, blz. 284.

(2) Bijv., in die landen waar het peil van de binnenlandse inkomens en prijzen in de eerste plaats door buitenlandse factoren werd bepaald, was de invloed van discontowijzigingen op de binnenlandse toestand vermoedelijk onbeduidend.

(3) Met betrekking tot Engeland, bijv., schreef Sayers : « Er bestaan redenen om te geloven dat zowel de geldgevers als geldnemers de discontovoet beschouwden als een belangrijke aanduiding voor de economische vooruitzichten, en beide partijen waren vermoedelijk voorzichtiger toen de discontovoet steeg en stoutmoediger toen hij daalde... een beweging van de

discontovoet ging waarschijnlijk meestal gepaard met een zekere wijziging in de beschikbaarheid van het bankkrediet ». Zie R.S. Sayers, *Central Banking after Bagehot*, 1956, blz. 64. Zie ook Schumpeter, *op. cit.*, blz. 652.

(1) In sommige landen, met name de Scandinavische, kan ternauwernood van marktrente worden gesproken. Nochtans is het van belang erop te wijzen dat in die gevallen de rentepercentages van de leningen verstrekt door de handelsbanken in overeenstemming met de tarieven van de centrale banken bewogen. Dit was althans het geval in Zweden, na 1897, blijkens K. Kock, *A study of Interest Rates*, 1929, blz. 187-88.

(2) Op bepaalde tijdstippen van het jaar, bijv., werd de geldmarkt in sommige landen naar de centrale bank gedreven wegens ruime seizoenmatige stijgingen van de deposito's van de Schatkist bij de centrale bank.

vens hierover zijn betrekkelijk ruim voorhanden wat betreft de Bank of England en de Reichsbank; doch in andere gevallen is er slechts weinig beschikbaar materiaal. Vermoedelijk werd er dan ook vaak niets gedaan of kon er ook niets gedaan worden. Toch kon morele overreding soms van grote betekenis zijn (1).

Het voornaamste wapen dat in die periode door de Bank of England werd gebruikt om haar disconto-voet effectief te maken wanneer zulks nodig werd geacht, bestond in het opnemen van geld bij depositobanken, discontohuizen, verschillende openbare organen en andere grote geldleners waardoor kasmiddelen van de markt werden weggetrokken en de rentetarieven er stegen. Hiermee in nauw verband, ofschoon schijnbaar van veel minder belang, waren de occasionele open-marktverkoop van Consols. Bij een aantal gelegenheden (bijv. in 1901, 1903, 1905 en 1906) verkocht de Reichsbank evenzo schatkistbons van haar portefeuille ten einde geld uit de markt te nemen en de rentetarieven op te drijven. Dit zijn, naar mijn weten, de enige duidelijke gevallen van open-marktverrichtingen door de centrale bank (2) vóór 1914 als een doelbewust instrument van de monetaire politiek (3). Bovendien bestaat er geen enkel bewijs dat de Bank of England of de Reichsbank zich ooit met dergelijke verrichtingen inliet om doelbewust de markt ruimer

te maken of althans uitwaartse of inwaartse goudbewegingen te « neutraliseren » (1).

DE « SPELREGELS »

Gewoonlijk wordt beweerd dat de verschillende centrale banken vóór 1914 de « spelregels van de gouden standaard » speelden (2). Ofschoon deze gemeenplaats in de laatste jaren tot op zekere hoogte werd omstreden, werd ze tot dusver niet aan een statistisch onderzoek onderworpen.

Het begrip spelregels, dat incidenteel eerst in de literatuur na 1914 duidelijk werd ontwikkeld, is vatbaar voor verscheidene interpretaties en het werd in verschillende betekenissen gebruikt. In een zuiver negatieve zin kan het trouw blijven aan die regels alleen insluiten dat de centrale banken geen doelbewuste actie zouden ondernemen om de normale invloed van een goudtoevloeiing, nl. verhoging van de reserves der depositobanken, of van een goudwegvloeiing, nl. vermindering van die reserves, tegen te werken. Die opvatting betekent eenvoudig de niet-aanwending van doelbewuste « neutraliserende » maatregelen. In die zin mag beweerd worden dat de centrale banken onder de vóór 1914 geldende gouden standaard de spelregels eerbiedigden, vermits, zoals reeds eerder werd aangestipt, er slechts weinig bewijzen zijn dat één onder hen zich bewust met « neutraliserende » operaties inliet.

De spelregels worden evenwel gewoonlijk in een meer actieve of positieve betekenis verklaard. Verondersteld werd dat centrale banken op de goudstromen reageerden om de normale invloed van die bewegingen op de reserves van de handelsbanken te *versterken* in plaats van ze eenvoudig niet te neutraliseren. Dit sloot in dat de centrale banken verondersteld werden hun discontotarieven te verlagen bij een voortdurende goud(en deviezen) toevloeiing en deze te verhogen bij voortdurende verliezen. Zoals wij reeds zagen, was dit in feite het geval met de meeste — doch geenszins met alle — centrale banken vóór 1914, wanneer wij de jaargemiddelden van de maandstatistieken beschouwen.

Van een discontopolitiek die primair op goudbewegingen was afgestemd, werd meer bepaald verondersteld dat zij de binnenlandse renderende

(1) Blijkens A. Nielsen, *Bankpolitik*, 1923, blz. 361, bijv., raadpleegde de Nationale Bank van Denemarken gewoonlijk de grote depositobanken te Kopenhagen vooraleer haar disconto-voet te wijzigen, zodat iedere wijziging in een tamelijk korte tijd in het bankwezen doorwerkte. Ik ben Dr. Erik Hoffmeyer erkentelijk voor de Engelse digest van bepaalde paragrafen uit dit Deens boek, dat hij mij verschaftte.

Morele overreding (moral suasion) als instrument van de monetaire politiek vond natuurlijk een veel ruimere toepassing gedurende de beschouwde periode, doch hierover kan slechts weinig gezegd worden wegens het ontbreken van tastbare gegevens. In de literatuur is er vaak sprake over ongerustheid, bedekte bedreigingen, officiële « onderrichtingen » aan de depositobanken, niet-officiële druk en andere uitingen van het gebruik van dit instrument door vele centrale banken, en vooral door de Reichsbank, als een middel om de nagestreefde politiek de depositobanken op te dringen.

(2) Anderzijds kocht de Amerikaanse Schatkist vóór 1914 effecten op de markt in tijden van spanning, ten einde aan de markt de liquiditeiten terug te verschaffen die onder het zogenaamde Independent Treasury System waren weggetrokken. (Onder dit in 1946 ingevoerde stelsel moesten alle federale belastingontvangsten en andere openbare gelden in de vorm van munten en biljetten bij de agenten van de Schatkist zelf en niet bij de banken worden neergelegd).

(3) Verschillende centrale banken kochten natuurlijk effecten op de markt alleen maar voor investering en, zoals dit het geval was met de Staatsbank van Rusland, voor rekening van hun cliënten, doch het is geenszins duidelijk dat zulke aankopen (en verkopen) gedaan werden met het doel de verhoudingen op de geldmarkt te beïnvloeden. In een officieel verslag, *The Bank of Japan*, 1952, wordt er nochtans melding gemaakt van aankopen van overheidsfondsen door die bank op de markt gedurende de paniekstemming van 1898; en die transactie wordt beschreven als « het begin van de open-marktverrichtingen ». « Dergelijke operaties schijnen ook door de Oostenrijks-Hongaarse Bank in de crisis van het najaar 1895 te zijn uitgevoerd ». Zie hierover F. Hertz, « Die Diskont- und Devisenpolitik der Oesterreichischen-Ungarischen Bank », *Zeitschrift für Volkswirtschaft, Sozialpolitik und Verwaltung*, 1903, blz. 490 e.v.

(1) In zijn *Credit Policies of the Federal Reserve System*, 1932, blz. 12-13, beweerde nochtans C.O. Hardy dat het een « orthodoxe centrale-bankpolitiek » onder de vóór 1914 heersende gouden standaard was om de toevloeiing en afvloeiing van goud te « neutraliseren » wanneer zij tijdelijk werden geacht. Dit is ongetwijfeld een verkeerde opvatting.

(2) Inderdaad wordt ook doorgaans aangevoerd dat het naleven van de spelregels een bestanddeel van grote betekenis was in de succesrijke werking van de vóór 1914 geldende gouden standaard. Sedert de Keynesiaanse Omwenteling was er nochtans een tendens, althans in de theoretische literatuur, om de betekenis van deze regels in dit opzicht te minimalisieren. Zie bijv. L.A. Metzler, « The Theory of International Trade », *A survey of Contemporary Economics*, uitgegeven door H.S. Ellis, 1948, blz. 216.

activa van de centrale bank deed stijgen wanneer haar goud(en deviezen)voorraad steeg en deze deed dalen wanneer de centrale-bankreserves verminderden. Op die wijze werd het effect van de goudbewegingen op de binnenlandse kredietbasis *versterkt* door het ingrijpen van de centrale bank. In een welbekende studie (1) bepaalde de Volkenbond in feite de spelregels juist in deze bewoordingen : nl. dat het trouw blijven aan de spelregels gelijktijdige wijzigingen in dezelfde richting van de buitenlandse en binnenlandse activa van een centrale bank onderstelde (2). Op basis van die formulering, maakte de Volkenbond een statistische vergelijking van de jaarlijkse wijzigingen in de binnenlandse en buitenlandse activa van zesentwintig centrale banken in de periode 1922-1938 en hij kwam tot de vaststelling dat die wijzigingen vaker tegengesteld dan gelijklopend waren. Hoewel hij uiterst omzichtig was in de interpretatie van die resultaten, gebruikte hij ze als indirecte steun voor zijn besluit dat gedurende die periode centrale banken in het algemeen goudbewegingen trachtten te « neutraliseren » in plaats van de spelregels te volgen.

Het kan belangwekkend zijn diezelfde formulering op de periode vóór 1914 toe te passen in een poging om te bepalen of/en in hoever de centrale banken de spelregels in die zin hebben gevolgd. Voor de tien centrale banken in onze groep waarvoor redelijk toereikende statistieken ter beschikking stonden en voor die periodes die hier het meest ter zake dienden (3), heb ik de jaarlijkse wijzigingen (per jaareinde) in de buitenlandse activa (4) en in de binnenlandse activa (discontering, voorschotten en effecten) vergeleken.

De resultaten zijn inderdaad opvallend. Voor *elke* bank waren de jaarlijkse wijzigingen in de buitenlandse en in de binnenlandse activa in meer gevallen tegengesteld dan gelijkgericht en in vele landen, met name voor Rusland, Frankrijk, Duitsland en Nederland, voor het grootste deel van de periode (5). Verre van de invloed van de goud- en deviezenbewegingen op de reserves van de depositobanken en op de geldvoorziening te versterken, had het

(1) R. Nurkse, *International Currency Experience*, 1944, blz. 66 e.v.

(2) *Ibid.*, blz. 66 : « Telkens goud toevloede, werd van de centrale bank verwacht dat zij de binnenlandse geldvoorziening zou verhogen, niet alleen door aankoop van dat goud doch ook door het verwerven van bijkomende binnenlandse activa; evenzo werd zij verondersteld haar binnenlandse activa in te krimpen wanneer goud uit de centrale bank wegvloede ».

(3) In de meeste gevallen werd gebruik gemaakt van de volledige periode 1880-1913, doch voor de Oostenrijks-Hongaarse Bank en de Russische Staatsbank werden resp. de periodes 1892-1913 en 1898-1913 beschouwd.

(4) Ik heb het deviezenbezit van de centrale bank bij de goudvoorraad geteld in zover statistieken over die activa beschikbaar waren. In enkele gevallen, bijv. Frankrijk, België en Nederland, was hierin ook het zilver begrepen, doch de resultaten waren in wezen dezelfde wanneer het zilver buiten beschouwing werd gelaten.

(5) Geen rekening werd gehouden in die vergelijkingen met die jaren waarin wijzigingen in één of in beide soorten activa te verwaarlozen waren.

optreden van de centrale bank een tendens om tegen die gevolgen te reageren. Nochtans waren de absolute wijzigingen van de buitenlandse activa meestal groter dan die van de binnenlandse activa, zodat de neutraliserende invloeden zich gewoonlijk slechts gedeeltelijk deden gelden.

Die resultaten dienen met uiterste voorzichtigheid behandeld. Gewis betekenen zij niet dat centrale banken een *doelbewuste* politiek van « neutralisatie » van de goudbewegingen voerden, en zelfs niet dat zij de spelregels in de beschouwde betekenis *niet* eerbiedigden : per slot van rekening is de periode van één jaar, die als basis dient voor onze statistische vergelijkingen, essentieel willekeurig en zij kan het feit verbergen dat binnenlandse activa vaker in dezelfde dan in tegengestelde richting met de buitenlandse activa bewogen, doch met een tijdsverschil van meer dan één jaar. Niettemin zijn de resultaten zo dat zij enige gerechtvaardigde twijfel doen ontstaan nopens de zienswijze dat de tussenkomst van de centrale bank de gevolgen van de goudbewegingen onder het vóór 1914 geldende stelsel versterkte.

Hoe moet die tegengestelde tendens tussen de buitenlandse en de binnenlandse activa verklaard worden indien ze niet toe te schrijven is aan een doelbewuste « neutraliserende » politiek ? Hierop heb ik geen gereed antwoord. De verklaring kan gedeeltelijk liggen in het feit dat goudwegvloeiing, doordat zij de liquiditeit van de geldmarkt verminderde, automatisch zou hebben geleid tot grotere geldleningen bij de centrale bank en dat goudtoevoeiing, wegens haar tegengesteld effect, een nettoterugbetaling van bestaande schulden aan de centrale bank tot gevolg kon hebben gehad. In sommige gevallen kan een belangrijkere verklaring liggen in het feit dat de buitenlandse en de binnenlandse activa in tegengestelde richting bewogen onder de gemeenschappelijke invloed van conjuncturele factoren. In periodes van economische expansie hadden de binnenlandse activa van de centrale banken een natuurlijke neiging tot stijgen en in periodes van teruggang, tot dalen. Doch zoals we reeds zagen, gingen de buitenlandse activa van vele centrale banken verminderen in tijden van economische expansie en vermeerderen in periodes van teruggang. In dergelijke gevallen is er dan een andere mogelijke verklaring voor de tegengestelde jaarlijkse bewegingen in de twee soorten activa (1).

ANDERE INSTRUMENTEN EN TECHNIEK VAN DE MONETAIRE POLITIEK

Naast de discontopolitiek en het occasionele beroep op open-marktverrichtingen, geldontleningen in de markt en morele overreding, namen de centrale

(1) Voor een uitvoerige statistische ontleding, bijv., van de tegengestelde cyclische evolutie van de « encaisse » en de « portefeuille » van de Banque de France vóór 1914, hoewel niet in verband met het hier beschouwde probleem, zie C. Emanoil, *Les variations du taux de l'escompte en France*, 1932.

banken in de periode 1880-1914 en vooral in het laatste deel van die periode hun toevlucht tot een grote verscheidenheid van andere instrumenten en technische middelen in een poging om hun doeleinden te verwezenlijken. Deze techniek, welke in die paragraaf in het kort zal worden onderzocht, levert een nieuw bewijs van het feit dat de monetaire politiek vóór 1914 niet zonder meer een « automatisch » mechanisme was zoals vaak wordt verondersteld.

De instrumenten en de techniek welke hieronder zullen worden beschreven, werden voor verscheidene doeleinden en onder wisselende omstandigheden aangewend, hoewel zij bijna alle direct of indirect verband hielden met de overheersende doelstelling, nl. de handhaving van de inwisselbaarheid. Sommige werden aangewend op korte termijn in de plaats van discontoverhogingen, wanneer men het niet gewent achtte de economische bedrijvigheid te storen; andere werden toegepast om de invloed van de discontopolitiek aan te vullen en te versterken; op andere werd een beroep gedaan in een poging om te voorzien in bijzondere toestanden waarvoor discontowijzigingen niet geschikt waren; en ten slotte waren er sommige speciaal bedoeld om « nood » toestanden te verhelpen wanneer de centrale-bankreserves dermate laag waren gevallen in verhouding tot de wettelijke eisen dat een « drastisch » optreden was geboden om de inwisselbaarheid te vrijwaren.

Het is niet gemakkelijk deze verschillende instrumenten en technische middelen op één enkele wijze in te delen (1), doch zij kunnen m.i. op doelmatige wijze worden gegroepeerd ten behoeve van onderhavige discussie onder de hierna volgende hoofdrubrieken.

Hantering van de goudpunten.

Een aantal middelen die door verschillende centrale banken werden aangewend, hadden meer bepaald tot doel en/of tot gevolg een van beide goudpunten enigszins te verschuiven en zodoende de internationale bewegingen van kortlopend geld en/of goud in de verlangde richting te beïnvloeden. Op die middelen werd gewoonlijk een beroep gedaan als een alternatief op korte termijn voor discontowijzigingen of als een aanvulling ervan, en in sommige gevallen alleen om de invloed te neutraliseren van gelijkaardige maatregelen die door andere centrale banken werden genomen. De grenzen waarbinnen de goudpunten konden gehanteerd worden, waren echter gewoonlijk nauw omschreven door de wettelijke beperkingen die de centrale banken werden opgelegd

(1) Voor een discussie van enkele van die technische middelen, zie M. Ansiaux, *Principes de la politique régulatrice des changes*, 1910, hoofdstukken 5 en 6; K. von Lumm, « Mesures complémentaires de la politique d'escompte », *Revue Economique Internationale*, juli 1912, blz. 69-102; en B.H. Beckhart, *The Discount Policy of the Federal Reserve System*, 1924, blz. 65-80. Die discussies leggen vooral de nadruk op de grotere Europese centrale banken.

met betrekking tot hun koop- en verkoopprijzen van het goud, alsook door andere overwegingen.

Een belangrijke techniek in die groep bestond erin dat sommige centrale banken in tijden van gouduitvoer hun verkoopprijs voor goudstaven of *vreemde* goudmunten enigszins verhoogden. Die techniek werd het meest actief toegepast door de Banque de France, vooral vóór 1900, onder haar zogenaamde goudpremie-politiek (1). Zij werd na 1890 eveneens op ongeregelde tijdstippen door de Bank of England gevolgd. Dergelijke maatregel kwam vanzelfsprekend neer op een verhoging van het gouduitvoerpunt en hij was bedoeld om, door verbreding van de mogelijke marge van de wisselkoersschommelingen, invloed uit te oefenen op de internationale kapitaalbewegingen op korte termijn, op een wijze die moest leiden tot een correctie op korte termijn van betalingsbalansonevenwichtigheden.

Evenzo verhoogden verscheidene centrale banken, met name de Bank of England en de Reichsbank, af en toe hun koopprijzen voor goudstaven en -munten, ten einde goudinvoer te begunstigen of te bespedigen. Dit kwam natuurlijk neer op een verlaging van hun normale goudinvoerpunten. Een hiermee verwant middel met hetzelfde gevolg bestond erin van tijd tot tijd renteloze voorschotten aan goudinvoerders gedurende de periode van de gouddoorvoer te verlenen; de Bank of England, de Reichsbank, de Banque de France, de Zwitserse Nationale Bank en de Oostenrijks-Hongaarse Bank maakten van dit middel gebruik (2).

De goudpunten werden ook op andere wijzen gehanteerd. De Bank of England en de Reichsbank beantwoordden nu en dan de vraag naar goud voor uitvoer door betaling in munt met licht gewicht, waardoor zij tijdelijk het gouduitvoerpunt verhoogden. Evenzo genoot de Reichsbank soms van haar wettelijk recht om haar biljetten alleen op haar hoofdkantoor te Berlijn terug te betalen, en niet in haar vestigingen nabij de grens. Omgekeerd, kocht de Banque de France somtijds goud in haar

(1) Gelijk de Banque de France hadden de Nationale Bank van België en de Zwitserse Nationale Bank de wettelijke keuze om hun biljetten in goud of in zilver terug te betalen. In plaats van een premie te heffen op de verkoopprijs van het goud, betaalden zij echter meestal hun biljetten a pari in zilvermunt die, krachtens de Latijnse Muntunie, werd aanvaard in Frankrijk door wiens tussenkomen het grootste deel van hun deviezentransacties werd gevoerd. Op die wijze hadden de wisselkoersen van de Belgische en Zwitserse munten tegenover de Franse frank de strekking zich binnen de grenzen van de « zilverpunten » te houden en dus tegenover de andere goudmunten betrekkelijk stabiel te blijven. Op verscheidene tijdstippen gingen evenwel de wisselkoersen van de Belgische en de Zwitserse frank in feite buiten hun respectieve zilveruitvoerpunten tegenover de Franse frank wegens informele beperkingen en hinderpalen die door de Belgische en Zwitserse circulatiebanken op de vrije inwisselbaarheid van hun biljetten in zilvermunt werden gelegd in een poging om de buitensporige afvloeiing van deze munt naar Frankrijk te stuiten.

(2) De Amerikaanse Schatkist nam eveneens haar toevlucht tot dit middel in 1906-1907. In *The Economist* (Londen), 14 februari 1914, blz. 330, wordt melding gemaakt van de aanwending van dit middel door de Nederlandsche Bank op dat tijdstip, doch ik kon het niet bevestigen.

kantoren aan de grens, waardoor zij het goudinvoerpunt verlaagde.

In sommige gevallen troffen de centrale banken in tijden van druk op de betalingsbalans maatregelen die, hoewel het gouduitvoerpunt formeel ongewijzigd bleef, tot gevolg hadden dat de wisselkoersen enigszins buiten de marge van dat punt bewogen. Zo werd bijv. gemeld dat de Sveriges Riksbank op allerlei wijzen de depositobanken hinderde, die trachtten goud voor de uitvoer te verkrijgen wanneer het gouduitvoerpunt was bereikt (1). De Reichsbank zou vaak, zo wordt beweerd, bij verschillende gelegenheden evenzo hebben gehandeld, doch de ambtenaren van de Bank loochenden zulks vóór de Nationale Monetaire Commissie van de Verenigde Staten. Nochtans gaven zij toe dat de Duitse banken, op bepaalde tijden, « om verkeerd begrepen vaderlandslievende redenen », aan goudverscheppingen verzaakten, hoewel zulks hun voordelig was. De Oostenrijks-Hongaarse Bank liet nu en dan toe dat de wisselkoersen buiten het theoretische gouduitvoerpunt traden — hetgeen zij gemakkelijk kon doen, vermits zij niet tot terugbetaling van haar biljetten in goud verplicht was — om doelbewust de wegvloeiing van kortlopend kapitaal en van goud te ontmoedigen. De Banque de France en de Zwitserse Nationale Bank poogden soms gouduitvoer tegen te werken door die banken welke goud voor uitvoer zochten, te verplichten hun een bepaald bedrag aan handelspapier over te dragen.

Wisselkoerspolitiek.

Een belangrijk wapen van de monetaire politiek dat door verschillende centrale banken vóór 1914 werd gehanteerd, bestond in officiële tussenkomsten op de wisselmarkt ten einde de wisselkoersen en de goudbewegingen te beïnvloeden. Dit onderwerp is veel te ruim om het hier te onderzoeken, zodat we ons tot enkele algemene beschouwingen moeten beperken. Zoals vroeger werd aangestipt, hielden de meeste Europese centrale banken, zowel als de Bank van Japan, een niet onaanzienlijk deel van hun reserves in de vorm van buitenlandse wissels en andere buitenlandse tegoeden aan (2).

Dergelijke deviezentegoeden waren niet alleen renderend (in tegenstelling met het goud), doch zij stelden de betrokken centrale banken in staat rechtstreeks op de wisselmarkt in te grijpen wanneer het wenselijk was ongeregelde en buitensporige wisselkoersschommelingen binnen de goudpunten

(1) Zie bijv. E.F. Heckscher *et al.*, *Sweden, Norway, Denmark and Iceland in the World War*, 1930, blz. 127-128. Men gelooft eveneens dat de Russische Staatsbank tot dergelijke tactiek haar toevlucht nam.

(2) De meest noemenswaardige uitzonderingen waren de Bank of England en de Banque de France. De tegoeden van de Reichsbank in buitenlandse wissels waren niet van grote betekenis tot omstreeks 1900; en zelfs daarna waren zij van weinig belang in vergelijking met die activa van andere centrale banken.

te verzachten en meer in het bijzonder te voorkomen dat de wisselkoersen tot het gouduitvoerpunt zouden bewegen, want dan werd het voor de particuliere arbitrage voordelig goud uit te voeren. Aangezien deviezen gewoonlijk werden verkocht tegen een wisselkoers dichtbij het gouduitvoerpunt en aangekocht dichtbij het goudinvoerpunt, brachten deze verrichtingen winst op voor de centrale banken naast de inkomsten verkregen op het deviezenbezit zelf. De wisselkoerspolitiek werd het meest actief en blijkbaar het meest handig gevoerd door de Oostenrijks-Hongaarse Bank, doch het blijkt dat ook de Russische, Zweedse, Finse, Belgische, Nederlandse en Zwitserse centrale banken hiervan ruimschoots gebruik maakten.

Vóór 1914 gold de mening dat een beroep op de wisselkoerspolitiek mede bijdroeg tot een grotere stabiliteit van de discontotarieven van de betrokken centrale banken. Dit argument is bezwaarlijk aan te nemen, behalve wellicht op zeer korte termijn. Per slot van rekening stond een verlies van deviezen ter ondersteuning van de wisselkoers in alle opzichten gelijk met een verlies van goud, en het moest logisch tot dezelfde verdedigingsmaatregelen aanleiding geven. Daar echter deviezenverliezen minder werden opgemerkt en gecommentarieerd dan gelijkwaardige goudverliezen, konden zij psychologisch minder schadelijke gevolgen op de markt hebben gehad, en dit was misschien een voordeel voor de centrale banken die met betalingsbalansmoeilijkheden te kampen hadden.

Een speciale variante van de wisselkoerspolitiek was de activiteit die de Oostenrijks-Hongaarse Bank af en toe op de *termijn*wisselmarkt aan de dag legde. In een aantal gevallen kwam de Bank tussenbeide om de premie op de kroon op termijn te verbreden, ten einde de geldafvloeiing tegen te werken door middel van « gedekte rentearbitrage », en bij ten minste één gelegenheid veroorzaakte zij een depreciatie van de kroon op termijn om het tegenovergestelde resultaat te bereiken (1), nl. de ongewenste toevloeiing van kortlopende kapitalen tegen te gaan.

Samenwerking onder centrale banken.

Hoewel samenwerking onder centrale banken vóór 1914 bepaald een uitzondering was, kunnen een aantal maatregelen die door verscheidene centrale banken werden genomen onder die rubriek worden besproken (2). Zo leenden een aantal centrale banken, wanneer zij het hoofd te bieden hadden aan zware goudverliezen, rechtstreeks bij andere centrale banken. Tijdens de beschouwde periode was

(1) Voor een uitvoerige bespreking, zie P. Einzig, *The Theory of Forward Exchange*, 1937, blz. 329-340.

(2) Voor discussies over internationale monetaire samenwerking vóór 1914 in breder verband, incl. de verscheidene monetaire muntunies, zie A.E. Janssen, *Les conventions monétaires*, 1911; en F. Garelli, *La coopération monétaire internationale depuis un siècle*, 1946, blz. 17-94.

het meest treffende voorbeeld hiervan de lening van fr. 75 miljoen in goud van de Bank of England bij de Banque de France ten tijde van de Baring-crisis in 1890. Een meer gewoon voorbeeld was de lening van verscheidene miljoenen kronen die de Sveriges Riksbank bij de Nationale Bank van Denemarken in 1882 aanging (1).

In verschillende gevallen boden centrale banken op een minder directe wijze hulp aan zusterbanken. Zo disconteerde de Banque de France in 1906, 1907, 1909 en 1910 Engelse wissels en stelde daarbij goud ter beschikking van de Londense markt ten einde de druk op die markt te verzachten (2). Bij gebrek aan dergelijke hulp had de Bank of England waarschijnlijk haar discontovoet verder moeten verhogen, hetgeen de Banque de France ertoe zou verplicht hebben hetzelfde te doen, een stap die zij wenste te vermijden. Ook van de Oostenrijks-Hongaarse Bank werd gezegd dat zij soms goud naar vreemde markten (inzonderheid Berlijn) verzond om verdere verhogingen van de discontotarieven op die markten te voorkomen, daar zulks een schadelijke terugslag op haar eigen markt had kunnen hebben (3). In 1898 zouden de Bank of England en de Banque de France hulp verstrekt hebben aan bepaalde Duitse banken die in tijdelijke moeilijkheden verkeerden, waardoor zij de druk op de Berlijnse markt verzachten (4).

Andere maatregelen ter ondersteuning van de inwisselbaarheid.

Een aantal centrale banken die in liquiditeitsmoeilijkheden verkeerden, leenden rechtstreeks van buitenlandse depositobanken of regeringen. Zo verkreeg de Bank van Finland kredieten ter waarde van 10 miljoen Finse mark van Duitse, Britse en Zweedse bankiers in 1892 en hetzelfde bedrag van een Zweedse bank in 1908 en opnieuw in 1913. Die kredieten waren blijkbaar hoofdzakelijk als voorzorgsmaatregel bedoeld, want zij werden slechts in een beperkte mate of zelfs in het geheel niet aangesproken. Evenzo verkreeg de Bank of England in 1890 1,5 miljoen pond sterling in goud door de verkoop van schatkistbons uit haar portefeuille aan de Russische regering.

Verscheidene centrale banken ontleenden in tijden van deviezenmoeilijkheden goud of deviezen

van hun eigen regeringen, die in sommige gevallen leningen in het buitenland uitgaven om zich de vereiste reserves te verschaffen. Zo leende de Sveriges Riksbank ten minste in twee gevallen (1899 en 1907) van de Dienst voor de Rijksschuld. De Bank van Finland ontleende deviezen bij de Finse regering in 1890 en de Bank van Noorwegen goud bij de Noorse Schatkist in 1901. De Nationale Bank van België maakte vaak gebruik van het deviezenbezit van de Belgische Schatkist en van de Belgische Spaar- en Lijfrentekas (1).

Geheel afgezien van het *lenen* van deviezen aan hun centrale banken, hebben de regeringen van verscheidene landen, zoals de Scandinavische en Japan, herhaaldelijk leningen in het buitenland geplaatst of het ogenblik van uitgifte van dergelijke leningen vastgesteld met het specifieke doel deviezen te verkrijgen die aan hun centrale banken konden verkocht worden om hun reservepositie in tijden van spanning te verruimen. Ik twijfel er niet aan dat dergelijke « geplande » leningsoperaties van grote betekenis waren voor het behoud van de inwisselbaarheid in kritieke periodes voor die landen welke zich niet in dezelfde mate als andere konden verlaten op de evenwichtsherstellende invloed van discontoverhogingen en aanverwante technische middelen.

Voor die centrale banken die geen « elastische » dekkingsvoorschriften hadden, werd de inwisselbaarheid soms alleen beschermd door een toelating van de regering om de voorschriften te verzachten of te wijzigen ten einde meer « vrije » reserves ter beschikking te stellen (2). Een treffend voorbeeld hiervan is de reeds vermelde verandering der dekkingsverplichtingen van de Nationale Bank van Denemarken, in 1907, van een « fiduciair » naar een « proportioneel » stelsel, waardoor voor 20 miljoen kroon reserves in tijden van krappe deviezenpositie werden vrijgegeven.

Een andere belangwekkende techniek was de tijdelijke toepassing door de Staatsbank van Rusland, in 1905-1906, van een beperkte vorm van « wisselcontrole », ten einde speculatieve deviezenaankopen te ontmoedigen. De Staatsbank weigerde deviezen te verkopen tenzij op voorlegging van het bewijs dat deze voor de financiering van de invoer vereist waren. In zover dit bewijs niet werd geleverd, werd de deviezenverkoop beperkt tot 50.000 Duitse mark per persoon (3). Een informeel stelsel van rantsoenering van deviezenverkoop werd eveneens in 1895 in de Verenigde Staten ingevoerd onder de leiding van een syndicaat van private bankiers om de Schatkist te helpen beschermen tegen de zware goudopvra-

(1) Zie *Sveriges Riksbank, 1668-1924*, Dl. IV, 1931, blz. 183. Na 1885 voerden de centrale banken van de drie landen die tot de Scandinavische Muntunie waren toegetreden, een automatisch mechanisme in voor leningen onder hun centrale banken waarbij elke bank vrijelijk wissels a pari kon trekken op de andere ter vereffening van internationale saldi.

(2) Zie het *Jaarverslag* van de Banque de France over die jaren.

(3) Zie bijv. M. Dub, « L'Acte final de la réforme monétaire en Autriche », *Revue Economique Internationale*, oktober 1910, blz. 85-86, en Einzig, *op. cit.*, blz. 336.

(4) Zie M. Patron, *The Bank of France and its Relation to National and International Credit*, 1910, blz. 142.

(1) De inlichting in de vorige twee paragrafen is hoofdzakelijk ontleend aan de officiële geschiedenis van de betrokken centrale banken. Ik ben eveneens dank verschuldigd aan Mej. Ragni Barlund en de H. Carl-Côran Lemne voor hun toelichtingen over respectievelijk de Finse en Zweedse gevallen.

(2) Hier dient melding gemaakt van de schorsing van de Bank Act in Engeland in verscheidene omstandigheden die niet in de beschouwde periode vallen.

(3) Zie Slansky, *op. cit.*, blz. 94-95.

gingen waaraan zij op dat tijdstip het hoofd te bieden had (1).

Ten slotte dient melding gemaakt van het feit dat een aantal centrale banken in verscheidene omstandigheden weigerden financiewissels, getrokken door vreemdelingen, te disconteren of deze discriminerend behandelden om een goudafvloeiing te stuiten, die door buitensporige geldleningen op korte termijn aan het buitenland via dit kanaal werd veroorzaakt. Zo bleek er in 1906 een zeer verspreide discriminatie te heersen bij de Europese centrale banken tegen Amerikaanse financiewissels. Een vroeger voorbeeld was het optreden van de Nationale Bank van België in 1882, toen zij haar speciale discontovoet op de door vreemdelingen getrokken wissels gedurende zes dagen op 9 pct. bracht ten einde een aanzienlijke geldafvloeiing naar Parijs tegen te werken (2).

SLOTBESCHOUWINGEN

Hoewel hier geen samenvatting kan worden gegeven van verschillende argumenten en besluiten van dit lang artikel, dat in de eerste plaats bedoeld was om een systematisch overzicht en een analyse te geven van de geldpolitiek van de centrale banken onder de vóór 1914 heersende gouden standaard, kunnen nochtans enkele korte en algemene slotbeschouwingen worden naar voren gebracht.

De centrale banken in die periode hebben blijkbaar een meer actieve rol gespeeld dan hun over het algemeen wordt toegeschreven. Hun doeleinden waren niet zo nauw omschreven, hun instrumenten en techniek niet zo beperkt in aantal en in soort, en hun politiek niet zo scherp omljnd als vaak wordt

(1) Ik ben dank verschuldigd aan Dr. Matthew Simon, die mijn aandacht op die episode trok. Bij verschillende gelegenheden in de jaren 1890-1900 moest de Amerikaanse Schatkist bovendien obligaties in binnen- en buitenland verkopen ten einde zich het nodige goud te verschaffen voor de vrijwaring van de inwisselbaarheid van de dollar.

(2) Zie Kauch, *op. cit.*, blz. 209.

verondersteld. Verre van onveranderlijk en mechanisch op (externe en interne) goudbewegingen te reageren, waren zij voortdurend geroepen om eigenmachtig en oordeelkundig op allerlei wijzen op te treden. Het vóór 1914 geldende stelsel was klaarblijkelijk een gereguleerd en niet een quasi-automatisch systeem van het standpunt der individuele landen. Evenmin werkte dit stelsel steeds zonder wrijvingen, zoals vaak wordt geloofd; kritieke toestanden rezen van tijd tot tijd op, wanneer een « buitengewoon » optreden van de centrale banken (en van de regeringen) was vereist om de inwisselbaarheid te handhaven. In die verscheidene opzichten althans verschilde de centrale-bankpolitiek onder de vóór 1914 heersende standaard van die na de eerste wereldoorlog hoofdzakelijk in graad eerder dan in soort.

Wat de relatieve betekenis betreft van de rol die de centrale banken vervulden in de succesrijke handhaving van de internationale gouden standaard over een periode van ca. vijfendertig jaar vóór 1914, is het natuurlijk heel wat moeilijker om tot bepaalde besluiten te komen. Het centrale-bankbeleid in zijn wisselende vormen schijnt van grote betekenis geweest te zijn — althans in die gouden-standaardlanden welke centrale banken *hadden* — om aanpassingen op korte termijn van onevenwichtige betalingsbalansen teweeg te brengen en om in noodtoestanden op de wisselmarkten te voorzien; er zijn echter weinig directe bewijzen voorhanden dat de monetaire politiek een belangrijke evenwichtsherstellende invloed op lange termijn op de betalingsbalans uitoefende via haar terugslag op het peil van de binnenlandse inkomens en prijzen. Het bewijsmateriaal, ook al leidt het tot geen besluiten, wijst inderdaad erop dat het aanvaarden van de « spelregels » van minder betekenis en invloed was dan vaak wordt geloofd. De verklaring voor de succesvolle werking van de vóór 1914 heersende gouden standaard over een zo lange periode moet in de eerste plaats elders liggen dan op het gebied van het geldbeleid. Doch zoals ik in de aanhef van die studie heb aangestipt, ligt het niet in ons voornemen hier te trachten die ruimere vraag te beantwoorden.

DE BEGROTINGEN VOOR 1958 EN 1959

Onderhavig artikel berust op het parlementaire document : de « Algemene Toelichting bij de Begroting van Ontvangsten en Uitgaven voor het dienstjaar 1959 ». Deze laatste brengt de globale resultaten van de uitvoering der gewone rijksbegrotingen voor de laatste jaren in herinnering en zij bevat tevens herziene begrotingsramingen voor het dienstjaar 1958 alsmede een uitvoerige ontleding van de begroting voor 1959. Zij geeft eveneens een algemeen overzicht van de financiële toestand van de instellingen van openbaar nut, welke aan de wet van 16 maart 1954 onderworpen zijn.

I. De rijksbegrotingen

A. ONTWIKKELING VAN DE GEWONE BEGROTING SEDERT HET DIENSTJAAR 1950

Onderstaande tabel I geeft de ontwikkeling weer van de gewone begroting sedert 1950.

Opgemerkt zij dat de getallen der opeenvolgende dienstjaren niet nauwkeurig met elkaar kunnen vergeleken worden wegens de wijzigingen die van het ene dienstjaar op het andere aan de structuur of in de samenstelling van de gewone begroting werden

aangebracht. Vermelden wij, voor de ontvangsten, de formule van de nettobegroting, de opbrengst van de verhoging van de taks op de benzine in april 1952, die in 1955 van de buitengewone naar de gewone begroting werd overgedragen, de invoering van het stelsel der vervroegde betalingen van de bedrijfsbelasting, de veranderingen in de duur van het dienstjaar en de vertragingen in de aanslag en in de invoering; voor de uitgaven, de invoering van de nettobegroting en de correlatieve vermindering van de begroting van Kwade Posten en Terugbetalingen, de uitgaven voor werkloosheid en andere van de gewone naar de buitengewone begroting overgebrachte uitgaven, die daarna terug in de gewone begroting werden opgenomen, de uitgaven voor de in Duitsland gelegerde troepen voorkomend op de aangepaste begrotingen van 1955, 1956 en 1957, de spreiding van de last der oorlogspensioenen door het stelsel van de vaste dotaties.

Hoewel de cijfers niet volkomen vergelijkbaar zijn, komt toch een algemene tendens ervan in de beschouwde periode duidelijk naar voren.

Van 1950 tot 1958 stegen de gewone ontvangsten met fr. 32,2 miljard, d.i. 51 pct. De opgaande tendens werd tweemaal onderbroken : in 1953-1954, toen de ontvangsten door een zekere teruggang van

Tabel I.

Gewone begroting

(In miljarden franken)

Dienstjaren	Ontvangsten		Uitgaven			Verwacht resultaat op grond van de aanvankelijke ramingen	Eindresultaat
	Aanvankelijke ramingen	Werkelijke ontvangsten	Aanvankelijke kredieten	Aangepaste kredieten	Geboekte uitgaven		
1950	63,1	63,3	62,3	65,6	63,1	+ 0,8	+ 0,2
1951	63,8	76,9	63,7	68,5	66,7	+ 0,1	+ 10,2
1952	70,6	77,6	70,4	77,5	76,4	+ 0,2	+ 1,2
1953	77,9	76,7	77,7	80,2	77,4	+ 0,2	- 0,7
1954	79,2	75,8	79,1	81,6	79,7	+ 0,1	- 3,9
1955	80,6	82,1	80,6	85,6	81,0	—	+ 1,1
1956	84,0	90,3	84,0	91,2	86,1	—	+ 4,2
1957	89,2	100,0	88,9	91,7	94,1	+ 0,3	+ 5,9
1958	98,3	95,5 ¹	93,3	105,9		+ 5,0	
1959	101,9	—	106,9			- 5,0	

¹ Vermoedelijke ontvangsten volgens de resultaten op 31 oktober 1958.

de economische bedrijvigheid beïnvloed werden, en in 1958, toen zij de terugslag ondervonden van de nog voortdurende recessie. Op die twee tijdstippen brachten de ontvangsten ook minder op dan de begrotingsramingen.

Daartegenover vermeerderden de gewone uitgaven van jaar tot jaar.

In tijden van conjuncturele groei stijgen de belastingopbrengsten sneller dan de voortdurend toenemende uitgaven, zodat zelfs de gewone begroting

overschotten vertoont. In tijden van conjunctuureruggang daarentegen, gaat de vermeerdering van de uitgaven gepaard met een inkringing van de ontvangsten en wordt de gewone begroting deficitair.

B. BEGROTING VOOR HET DIENSTJAAR 1958

De jongste ramingen voor het dienstjaar 1958 berusten, wat de ontvangsten betreft, op de werkelijke inkomsten tot 31 oktober jl. en op de verwachte

ontvangsten voor de laatste twee maanden van het jaar; op de uitgavenzijde werden bij de aanvankelijk voorziene bedragen, de uitgaven gevoegd voortvloeiend uit de amendementen welke na neerlegging van de begroting voor 1958 werden ingediend, uit de speciale wetten die in de loop van het dienstjaar werden goedgekeurd, alsook uit het ontwerp van het geamendeerde bijblad.

Tabel II.

Gewone begroting voor het dienstjaar 1958

(In miljoenen franken)

<i>Ontvangsten :</i>		
Begrotingsramingen	98.269	
Verbeteringen op grond van de ontvangsten op 31-10-1958	- 2.800	
Totaal ontvangsten		95.469
<i>Uitgaven :</i>		
Aanvankelijke kredieten	93.257	
Amendementen	+ 542	
Speciale wetten	+ 382	
		94.181
<i>Aanpassingsfeuilleton :</i>		
Vermeerderingen van het lopende dienstjaar	+13.395	
Verminderingen	- 2.470	
		+10.925
Totaal der kredieten van het dienstjaar		105.106
Kredieten voor vroegere dienstjaren		749
Totaal uitgaven		105.855
Saldo ...		-10.386

De herziene raming van de vermoedelijke gewone ontvangsten voor het dienstjaar 1958 werd op fr. 95,5 miljard vastgesteld. Daar de aanvankelijke ramingen fr. 98,3 miljard bedroegen, zou de totale minderopbrengst fr. 2,8 miljard bereiken. In tabel VII worden de aanvankelijke ramingen en de vermoedelijke ontvangsten uitvoerig met elkaar vergeleken.

De minderopbrengst van fr. 2,8 miljard betreft nagenoeg uitsluitend de belastingontvangsten, die waarschijnlijk fr. 88,5 miljard zullen bedragen dan wanneer zij aanvankelijk op fr. 91,2 miljard waren geschat. Zij dient toegeschreven aan een minder gunstige conjunctuurontwikkeling dan die welke bij het opstellen van de begroting werd verwacht.

De niet-fiscale ontvangsten zullen, zoals bij het opmaken van de begroting voor 1958 was voorzien, fr. 7 miljard bereiken. Opgemerkt zij dat zij niet meer zoals in 1955, 1956 en 1957 de tussenkomst voorzien van de Duitse Bondsrepubliek in de kosten van de in dat land gelegerde Belgische troepen. De Duitse overheid verleent hiervoor immers sedert 31 maart 1958 geen financiële hulp aan België meer.

De herziene ramingen van de gewone uitgaven voor het dienstjaar 1958 bedragen fr. 105,9 miljard, d.i. een vermeerdering met fr. 12,6 miljard tegenover de fr. 93,3 miljard aanvankelijke ramingen.

De hierna volgende voornaamste posten droegen tot die verhoging bij :

— fr. 2.239 miljoen uitgaven voor werkloosheidssteun;

— fr. 1.819 miljoen uitgaven voor pensioenen, waarvan fr. 981 miljoen voortvloeiend uit de wijziging van het pensioenstelsel voor de mijnwerkers bij de wet van 28 april 1958;

— fr. 1.403 miljoen toelagen aan de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen;

— fr. 1.073 miljoen toelagen aan de steenkoolnijverheid, waarvan fr. 1.020 miljoen bestemd zijn voor de Belgische deelneming aan het Perekwatiefonds van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal;

— fr. 1.064 miljoen toelagen aan het Rijksfonds voor ziekte- en invaliditeitsverzekering;

— fr. 840 miljoen voortvloeiend uit de toepassing van het schoolpact;

— fr. 525 miljoen toelagen aan de gemeenten.

De herziene gewone begroting voor het dienstjaar 1958, incl. de kredieten aangevraagd op het aanpassingsbijblad tot dekking der vorderingen van de vorige dienstjaren, bereikt aldus fr. 95,5 miljard ontvangsten en fr. 105,9 miljard uitgaven, zodat het tekort ruim fr. 10 miljard bedraagt. Nochtans zal dit saldo wellicht kunnen verminderd worden dank zij de schrapping van kredieten die bij de afsluiting van het dienstjaar niet zullen aangewend zijn.

De uitgaven op de buitengewone begroting en op de speciale fondsen gespijsd door die begroting, zullen waarschijnlijk ca. fr. 20 miljard bereiken tegen fr. 13,5 miljard aanvankelijke ramingen. De teruggang van de economische bedrijvigheid in 1958 heeft de Regering ertoe genoopt een belangrijk programma van nieuwe vastleggingen uit te werken. Bovendien moest zij bepaalde verplichtingen nakomen die niet op de begroting waren uitgetrokken, zoals de deelneming aan het Fonds voor ontwikkeling van de overzeese gebieden (fr. 350 miljoen) en aan de Europese Investeringsbank (fr. 432 miljoen), de terugbetaling van een door de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting aangegane lening op korte termijn (fr. 888 miljoen), de kosten van de in West-Duitsland gelegerde Belgische troepen (fr. 572 miljoen).

C. BEGROTING VOOR HET DIENSTJAAR 1959

De algemene begroting voor het dienstjaar 1959 belooft fr. 124,9 miljard voor de uitgaven en fr. 102,6 miljard voor de ontvangsten. Op de gewone begroting zijn fr. 106,9 miljard uitgaven en fr. 101,9 miljard ontvangsten ingeschreven, terwijl de buitengewone begroting fr. 18 miljard betalingskredieten en fr. 0,7 miljard ontvangsten voorziet.

1. GEWONE BEGROTING.

Zowel voor de uitgaven als voor de ontvangsten zijn de cijfers van de gewone begroting voor 1959 groter dan die van de vorige dienstjaren. Bovendien

vertoont zij een tekort van fr. 5 miljard. In de Algemene Toelichting wordt er zelfs op gewezen dat bij het opmaken van de begroting het verschil tussen

Tabel III.

Gewone begroting
(In miljarden franken)

	1957 (resultaten)	1958 (herziene ramingen)	1959 (aanvankelijke ramingen)
Uitgaven	94,1	105,9	106,9
Ontvangsten	100,0	95,5	101,9
Saldo ...	+ 5,9	-10,4	- 5,0

de voorziene uitgaven en ontvangsten iets meer dan fr. 8 miljard bedroeg, d.i. ongeveer het uiteindelijke tekort dat voor het dienstjaar 1958 wordt verwacht.

De Regering oordeelde dat hiervan ca. fr. 5 miljard verband houden met de weerslag van de conjunctuurteruggang op de rijksuitgaven en -ontvangsten. Op de uitgavenzijde : verhoging der kredieten voor de werkloosheidssteun, scherpe crisis in de steenkoolnijverheid en daling van het goederenvervoer per spoor. Op de ontvangstenzijde : teruggang van de opbrengst der meest conjunctuurgevoelige belastingen : mobilienbelasting en overdrachtaks. Het lag niet in de bedoeling van de Regering een compensatie voor dit conjuncturele tekort te vinden, daar zij vreesde dat een al te drastische inkrimping van de uitgaven of een te sterke verhoging van de belastingen een zeer nadelige invloed op het bedrijfsleven zouden uitoefenen, juist op een ogenblik dat de Belgische economie reeds met zoveel andere moeilijkheden te kampen heeft. Zij oordeelde dat zodra de conjunctuur zich zou herstellen, het tekort van fr. 5 miljard zal kunnen weggewerkt worden.

Het saldo van ruim fr. 3 miljard zal gedekt worden met de opbrengst van de nieuwe belastingen waartoe in december en januari werd besloten.

Met het aanvaarden van een conjunctureel tekort bij het opstellen van de begroting, heeft de Regering aldus de praktijk van de anticyclische begroting in België ingevoerd. Zij zal een wetsontwerp tot oprichting van een Fonds tot egalisatie van de begrotingen indienen, dat in normale tijden zijn middelen zal ontvangen uit een voorafnemng op de ontvangsten, en het beschikbare bedrag zal kunnen aangewend worden tot dekking van de eventuele tekorten van de gewone begroting in tijden van economische teruggang.

A. GEWONE UITGAVEN.

De vermeerdering van de gewone uitgaven met fr. 1,8 miljard t.o.v. de herziene ramingen voor 1958, is vooral aan de hierna volgende wijzigingen toe te schrijven :

	Vermeerderingen	Verminderingen
	(In miljoenen franken)	
Schoolpact	2.787	
Rijksschuld	932	
Pensioenen	611	
Ziekte- en invaliditeitsverzekering		1.072
Werkloosheid		872
Toelagen aan de steenkoolnijverheid		467
Toelagen aan de Fondsen der provincies en gemeenten		283 ¹
Toelagen aan de spoorwegen		257

¹ Die vermindering vloeit voort uit een verlaging met fr. 600 miljoen van de middelen van de Fondsen der provincies en gemeenten, ten gevolge van de centralisatie van de uitgaven voor het onderwijs in het krediet voorzien voor het schoolpact; daarentegen werden, in uitvoering van de wet van 4 april 1958, fr. 317 miljoen nieuwe kredieten toegekend.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de structuur van de gewone begroting voor 1959 en een vergelijking met de begroting voor 1958.

Tabel IV.

Gewone uitgaven
(In miljoenen franken)

Posten	1958		1959	Vergelijking tussen 1959 en de verbeterde cijfers van 1958
	Aanvankelijke cijfers	Verbeterde cijfers ¹		
1. Rijksschuld	16.852	17.038	17.970	+ 932
2. Pensioenen	13.887	15.343	15.954	+ 611
3. Dotaties	315	326	316	- 10
Totaal van 1 tot 3 ...	31.054	32.707	34.240	+ 1.533
4. Uitgaven van algemeen bestuur (hoofdstuk I) :				
a) Uitgaven voor personeel	20.115	21.015	21.868	+ 853
b) Uitgaven voor materieel	7.756	7.905	8.182	+ 277
5. Toelagen (hoofdstuk II)	28.602	36.449	33.400	- 3.049
6. Werken (hoofdstuk III)	1.109	941	921	- 20
7. Andere uitgaven (hoofdstuk IV)	4.139	5.596	7.782	+ 2.186
Totaal van 4 tot 7 ...	61.721	71.906	72.153	+ 247
Totaal van 1 tot 7 ...	92.775	104.613	106.393	+ 1.780
Kwade Posten en Terugbetalingen	482	493	482	- 11
Algemeen totaal ...	93.257	105.106	106.875	+ 1.769

¹ Aanvankelijke kredieten, amendementen, speciale wetten en bijkredietenblad (alleen lopend dienstjaar).

Rijksschuld.

De geraamde kredieten voor de rijksschuld in 1959 bedragen fr. 18 miljard, d.i. een stijging met fr. 0,9 miljard in vergelijking met 1958. Ziehier de voornaamste nieuwe lasten :

	(In miljoenen franken)
Eerste annuïteit van de 5 pct.-staatslening 1958-1968, uitgegeven in september 1958	535
Eerste annuïteit van de 5,5 pct.-lening 1958-1965, uitgegeven door het Wegenfonds in april 1958 ...	110
Rente op de 5,5 pct.-schatkistcertificaten 1958-1964, in januari 1958 uitgegeven	207
Uitgaven voor nieuwe uitgiften overwogen voor de periode oktober 1958 - einde 1959	493

Daarentegen zullen de uitgaven verminderen wegens :

	(In miljoenen franken)
Afschaffing van de aflossing van de gevestigde schuld tegenover de Nationale Bank in 1959 ¹	205
Terugbetaling of consolidatie van schatkistcertificaten op halflange termijn	187

¹ Die aflossing welke reeds in de jaren 1953 tot 1955 was geschorst geworden uit hoofde van de aanzienlijke uitgaven die de Schatkist destijds wegens de herbewapening te dragen had, wordt in 1959 opnieuw geschorst, ten einde de ongunstige invloed van de recessie op de budgettaire toestand te verzachten.

In de fr. 18 miljard kredieten op de begroting van de rijksschuld voor 1959, zijn fr. 6,5 miljard bestemd voor de aflossing, fr. 11 miljard voor rentebetaling en fr. 0,5 miljard voor andere lasten. De overeenstemmende cijfers voor het dienstjaar 1958 bedroegen fr. 6,6 miljard, fr. 9,8 miljard en fr. 0,7 miljard.

Pensioenen.

De begroting voor Pensioenen voor 1959 beloopt fr. 15,9 miljard, d.i. een verhoging met fr. 0,6 miljard

Tabel V.

Begroting der Pensioenen
(In miljoenen franken)

Hoofdstukken	1958 aangepast	1959	Vershil
Hoofdstuk I. — Burgerlijke en militaire pensioenen	5.218	5.200	— 18
Hoofdstuk II. — Oorlogspensioenen	3.834	4.008	+ 174
Hoofdstuk III. — Ouderdomspensioenen ...	6.086	6.539	+ 453
Hoofdstuk IV. — Voorlopige pensioenen en diversen	204	207	+ 3
Totaal ...	15.342	15.954	+ 612

of 4 pct. t.o.v. de vermoedelijke uitgaven voor 1958. Vergeleken met de aanvankelijke ramingen voor 1958 bedraagt de stijging fr. 2,1 miljard, d.i. 15 pct.

Verschillende wijzigingen werden in 1958 aangebracht aan het regime der pensioenen voor verschil-

lende groepen begunstigden; zij gingen met nieuwe uitgaven gepaard. Bovendien steeg het aantal gepensioneerden. Ten slotte dient rekening gehouden met de wettelijke en jaarlijkse verhoging van de tegemoetkomingen van de Staat ten behoeve van de Rijkskas voor Rust- en Overlevingspensioenen, van de Rijkskas voor Bediendenpensioenen, van het Solidariteits- en Waarborgfonds en van het Nationaal Pensioenfonds voor de Mijnwerkers.

Herinnerd zij dat de Nationale Kas voor Oorlogspensioenen sedert 1955 voorziet in de ontoereikende kredieten op de begroting der Pensioenen, door een voorschot dat mettertijd zal gecompenseerd worden door de verlenging van de dotatie die aan deze instelling zal worden uitbetaald : dit voorschot is geraamd op ca. fr. 0,7 miljard voor 1959.

Uitgaven van algemeen bestuur.

Personeelsuitgaven.

De kredieten voor personeelsuitgaven vermeerderden van fr. 21 miljard in 1958 (aangepaste begroting) tot fr. 21,9 miljard in 1959. De stijging beloopt fr. 734 miljoen voor de speciale korpsen — hoofdzakelijk de Landsverdediging en het Onderwijs — en fr. 119 miljoen voor de ministeries.

Voor het Onderwijs werden fr. 347 miljoen meer voorzien, hoofdzakelijk ten gevolge van de aangroei van de schoolbevolking van het normale, middelbare en technische onderwijs, die splitsingen van klassen, aanwervingen van leraars en oprichting van nieuwe scholen vereist.

Voor de Landsverdediging bedraagt de stijging fr. 369 miljoen in verband met de voorziene aanwerving van burgerlijk en militair personeel (fr. 114 miljoen), de aanpassing der wedden, lonen en vergoedingen, alsook de bevorderingen en weddeschaalverhogingen.

Wat de ministeries betreft, werd de toeneming van de uitgaven vooral veroorzaakt door de stijging der reglementaire weddeschaalverhogingen, de bevorderingen tot vacante kaderbetrekkingen en de wijziging van sommige weddeschalen.

Van 30 juni 1957 tot 30 juni 1958 groeide de personeelsterkte van de ministeries en van de speciale korpsen van 180.422 tot 184.189 eenheden, d.i. een vermeerdering met 3.767 eenheden tegen 4.231 van juni 1956 tot juni 1957.

Ministeries :	(Eenheden)
Verkeer	+ 1.385
Landsverdediging	+ 860
Openbaar Onderwijs	+ 447
Justitie	+ 259
Economische Zaken	+ 154

Speciale korpsen :	
Leger	+ 233
Rijkswacht	+ 133
Onderwijzend en wetenschappelijk personeel...	+ 161

In de toeneming van het effectief zijn echter 1.689 personeelsleden begrepen wier administratief statuut van het algemene statuut van de staatsbeambten verschilt. Het gaat hier in vele gevallen om hulp-, aanvullend of bijkomend personeel, wiens prestaties tijdelijk zijn en van die van het statutaire personeel verschillen. Die vermeerdering met 1.689 eenheden voorkomend in de statistieken is trouwens niet alleen aan nieuwe aanwervingen, doch ook aan een meer volledige telling van het personeel in die categorie toe te schrijven.

Materieeluitgaven.

De kredietvoorstellen voor materieeluitgaven bedragen fr. 8,2 miljard voor het dienstjaar 1959 tegen fr. 7,9 miljard voor het herziene cijfer van 1958. De toeneming houdt nagenoeg uitsluitend verband met de militaire uitgaven.

Toelagen.

De aangevraagde kredieten voor toelagen op de begrotingen der verschillende departementen bedragen voor 1959 fr. 33,4 miljard, zijnde fr. 3 miljard minder dan de vermoedelijke uitgaven voor 1958, doch fr. 4,8 miljard meer dan het aanvankelijk gevraagde bedrag. Inderdaad deden de amendementen, de speciale wetten en het bijblad van aanpassing de uitgaven voor toelagen, die in 1958 oorspronkelijk op fr. 28,6 miljard waren geschat, tot fr. 36,4 miljard stijgen. Herinnerd zij dat de hierna volgende gesubsidieerde sectoren bij die verhoging voor een aanzienlijk bedrag zijn betrokken :

- Steenkoolnijverheid : fr. 1 miljard;
- Vervoer : Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen : fr. 1,4 miljard;
- Maatschappelijke Voorzorg : werkloosheid (fr. 2,2 miljard), ziekte- en invaliditeitsverzekering (fr. 1 miljard);
- Onderwijs : fr. 0,4 miljard (in dit cijfer werd geen rekening gehouden met de toelagen begrepen in het globale krediet van fr. 0,8 miljard dat voor de uitvoering van het schoolpact werd bestemd en in het hoofdstuk « Andere uitgaven » werd opgenomen).

Met betrekking tot de vermindering met fr. 3 miljard van de voorziene toelagen voor 1959 t.o.v. het herziene cijfer voor 1958, zij er vooreerst op gewezen dat zij geen rekening houdt met de toelagen aan het onderwijs welke begrepen zijn in het krediet van fr. 3,6 miljard voor de uitvoering van het schoolpact en dat, zoals in 1958, voorkomt in het hoofdstuk « Andere uitgaven ». Zij is hoofdzakelijk aan de hierna volgende verlagingsen toe te schrijven :

- op sociaal gebied : ziekte- en invaliditeitsverzekering (— fr. 1,1 miljard), werkloosheid (— fr. 0,9 miljard);
- op economisch gebied : steenkoolnijverheid (— fr. 0,5 miljard), spoorwegen (— fr. 0,3 miljard), landbouw (— fr. 0,1 miljard) .

In het totaalbedrag der fr. 33,4 miljard kredieten voorkomend in het hoofdstuk der toelagen voor het dienstjaar 1959, zijn economische en sociale toelagen, alsook tussenkomsten ten behoeve van de lagere overheid en van het onderwijs begrepen.

Toelagen van economische aard (1)

Ziehier de voornaamste kredieten die voor de subsidiëring van de economische sectoren bestemd zijn.

	1958 verbeterd	1959
	<i>(In miljoenen franken)</i>	
Tussenkomsten ten behoeve van de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen	4.280	3.982
Jaarlijkse dotatie van de Autonome Kas voor Oorlogsschade	2.500	2.500
Deelneming aan het Perekwatiefonds van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal en toelagen aan de steenkoolnijverheid	1.267	800
Toelagen aan het Instituut tot aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw	192	160
Toelagen aan de landbouw	691	583
Toelagen voor tarwe en vergoedingen voor voorraadvorming aan de Handelsdienst voor Ravitaillering	302	35
Onderzoek en studiën inzake toepassing van kernenergie	175	175

Buiten de in die tabel voorziene tussenkomsten ten bate van de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen dient vermeld dat die maatschappij gemachtigd werd de betaling van de vervoerbelasting uit te stellen. Voor de jaren 1958 en 1959 belooft het bedrag van deze belasting resp. fr. 255 en 250 miljoen.

Het probleem van de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen zal verder in zijn geheel opnieuw worden beschouwd.

Toelagen van sociale aard.

In tabel VI zijn de verschillende tussenkomsten van de Staat op sociaal gebied in 1958 en 1959 opgenomen.

De in de begroting voor 1959 voorgestelde kredieten betreffende de ouderdomspensioenen bedragen fr. 6,6 miljard, d.i. fr. 0,5 miljard meer dan het herziene cijfer van 1958. Die verhoging moet hoofdzakelijk worden toegeschreven aan hogere toelagen ten voordele van het mijnwerkerspensioen, van de Rijkskas voor Rust- en Overlevingspensioenen (Pensioenen « arbeiders ») en van het Solidariteits- en Waarborgfonds (Pensioenen « zelfstandige arbeiders »).

(1) In de onderstaande bedragen zijn, naast de kredieten voorzien onder het hoofdstuk « Toelagen » van de verschillende begrotingen, ook de tussenkomsten van het Rijk voorkomend onder andere hoofdstukken begrepen.

De begrotingsramingen betreffende de werkloosheidsverzekering gaan uit van een uitkering aan 150.000 werklozen en de tewerkstelling, door de lokale overheid, van 10.000 werklozen. De Regering

Tabel VI.

Toelagen van sociale aard ¹
(In miljoenen franken)

	1958 aangepast	1959
I. — Maatschappelijke Zekerheid :		
1. Ouderdomspensioenen	6.106	6.557
2. Werkloosheidsverzekering	3.992	3.119
3. Ziekte- en invaliditeitsverzek. :		
a) Verplichte	2.725	1.654
b) Vrije	456	496
4. Kindertoeslagen		
a) Bezoldigde werknemers	600	600
b) Werkgevers en zelfstandige arbeiders	154	203
5. Toelagen aan gebrekkigen, enz.	700	700
6. Verlof van de mijnwerkers	400	290
II. — Huisvestingspolitiek :		
Financiële lasten (rente-verlies, terug te betalen annuïteiten, enz.)	715	746
III. — Gezondheids- en gezinspolitiek :		
Diverse toelagen van de begroting van Volksgezondheid	661	613
IV. — Onderstandpolitiek		
	2.768	2.723
Totaal ...	19.277	17.701

¹ De in deze tabel opgenomen bedragen omvatten, buiten de kredieten voorzien in het hoofdstuk « Toelagen » der verschillende begrotingen, staats-tussensommen welke onder andere hoofdstukken voorkomen.

rekent erop de werkloosheid vooral te kunnen inkrimpen door een politiek van openbare werken; nu reeds werd een programma van meer dan fr. 3 miljard aanbestedingen uitgewerkt voor het eerste kwartaal van 1959. De bevordering van de woningbouw zal eveneens een belangrijke rol spelen bij de bestrijding van de werkloosheid.

De in 1959 voorziene tegemoetkomingen ten gunste van de ziekte- en invaliditeitsverzekering bedragen fr. 1 miljard minder dan in de herziene begroting voor 1958. Voor laatstgenoemd dienstjaar werd een krediet van fr. 1 miljard aangevraagd om het voorschot verleend op de bijdragen aan het Rijksfonds voor ziekte- en invaliditeitsverzekering te consolideren. Uit de niet-opneming van een nieuw buitengewoon krediet in 1959 blijkt het voornemen van de Regering de maatregelen te treffen welke voor de financiële sanering van het Fonds geboden zijn.

Werken.

De kredieten voor werken voor het dienstjaar 1959 belopen fr. 0,9 miljard, d.i. een bedrag gelijkwaardig aan de vermoedelijke uitgaven voor 1958.

Andere uitgaven.

Voor 1959 werden in totaal fr. 7,8 miljard kredieten voorzien, tegen fr. 5,6 miljard voor 1958 (herziene cijfers). Eerstgenoemd bedrag omvat echter fr. 3,6 miljard kredieten voor de uitvoering van het schoolpact. Het gaat hier om een globaal krediet dat zo spoedig mogelijk onder de desbetreffende hoofdstukken en artikelen in de begroting van Openbaar Onderwijs zal worden verdeeld; het is als het ware een wachtrekening onder het hoofdstuk « Andere uitgaven ». Afgezien van dit krediet van fr. 3,6 miljard en van een overeenstemmend bedrag van fr. 0,8 miljard op de begroting voor 1958, blijkt dat de voorziene « Andere uitgaven » voor 1959 met fr. 0,6 miljard verminderden t.o.v. de herziene cijfers, voor 1958. Die vermindering houdt hoofdzakelijk verband met de overschrijving, in 1959, naar het hoofdstuk « Toelagen », van het krediet voor de subsidiëring van de televisie (fr. 228 miljoen) en met het wegvallen van de kredieten voor de tegemoetkoming van de Staat in de kosten der manifestaties der provincies en grote steden ter gelegenheid van de Tentoonstelling 1958 (fr. 88 miljoen) en voor de waarborg van bewoning (fr. 190 miljoen).

B. RIJKSMIDDELENBEGROTING.

In tabel VII komen de ramingen voor van de rijksmiddelenbegrotingen voor de dienstjaren 1958 en 1959, alsook de vermoedelijke ontvangsten voor het dienstjaar 1958, berekend op grond van de werkelijke ontvangsten over de eerste tien maanden van het jaar.

De totale ontvangsten voor het dienstjaar 1959 zijn geraamd op fr. 101,9 miljard, zijnde fr. 6,4 miljard meer dan de vermoedelijke ontvangsten voor 1958. Die stijging moet voor fr. 6,1 miljard door de belastingontvangsten en voor fr. 0,3 miljard door andere ontvangsten worden opgebracht.

De opbrengst der door het Bestuur der directe belastingen in te vorderen bedragen, is geschat op fr. 38,7 miljard in 1959, welk bedrag met fr. 2,2 miljard het totaal der herziene ontvangsten voor 1958 overschrijft.

De voornaamste bijkomende ontvangsten betreffen de bedrijfsbelasting (+ fr. 1.335 miljoen), de sommen verkregen op de opbrengst van de afgesloten dienstjaren (+ fr. 500 miljoen), de verkeersbelasting (+ fr. 240 miljoen) en de aanvullende personele belasting (+ fr. 150 miljoen).

Deze bijkomende bedragen moeten worden opgebracht door de verwachte stijging van de invorderingen aan de bron, alsook door het bespoedigen van de aanslag. In de loop van het tweede halfjaar van 1957 hadden de schatkistmoeilijkheden veroorzaakt door de verkrapting van de geld- en kapitaalmarkten de overheid ertoe genoopt maatregelen te treffen om de invordering van de directe belastingen sneller te doen geschieden. Die maatregelen hadden tot gevolg

Tabel VII.

Rijksmiddelenbegroting
(In miljoenen franken)

	Dienstjaar 1958		Dienstjaar 1959
	Aanvankelijke ramingen	Vermoedelijke ontvangsten	Aanvankelijke ramingen
1. Belastingen :			
a) <i>Directe belastingen :</i>			
Grondbelasting	470	470	470
Mobiliënbelasting	3.800	3.350	3.350
Bedrijfsbelasting	23.700	23.315	24.650
Aanvullende personele belasting	3.375	3.600	3.750
Nationale crisisbelasting	2.050	1.850	1.850
Autoverkeer	2.400	2.400	2.640
Ontvangsten op afgesloten dienstjaren	1.500	1.500	1.350
Andere opbrengsten ¹	630	630	610
<i>Totaal der directe belastingen ...</i>	37.925	36.425	38.670
b) <i>Douanen en accijnzen :</i>			
Douanerechten	5.900	5.900	5.700
Accijnzen en verbruiksbelasting	12.224	12.498	14.253
Andere opbrengsten ²	260	276	270
<i>Totaal der douanen en accijnzen ...</i>	18.384	18.674	20.223
c) <i>Registratie :</i>			
Registratierechten	3.500	3.100	3.550
Successierechten	1.650	1.655	1.790
Zegelrechten en met het zegel gelijkgestelde taksen	29.319	28.250	29.920
Andere opbrengsten	436	360	441
<i>Totaal der registratie ...</i>	34.905	33.365	35.701
Totaal der belastingen ...	91.214	88.464	94.594
2. Taksen, tolgelden en retributies	3.411	3.481	3.614
3. Patrimonium-, financiële en bedrijfsinkomsten	1.116	1.116	1.269
4. Terugbetalingen	1.109	1.209	1.233
5. Diverse ontvangsten	1.069	969	988
6. Oorlogsontvangsten	350	230	181
TOTAAL RIJKSMIDDELEN ...	98.269	95.469	101.879

¹ Incl. de speciale taks op de jacht-, visvangst- of vogelvangstrechten en de taks op de spelen en weddenschappen.

² Incl. de openingstaks op de dranklijsterijen.

dat de belastingontvangsten voor het dienstjaar 1957 in zekere mate verhoogden ten koste van die van het dienstjaar 1958. Normaal hadden de ontvangsten van het Bestuur der directe belastingen derhalve lager moeten zijn in 1957 en hoger in 1958. Hiermee dient vanzelfsprekend rekening gehouden bij de analyse van de raming der opbrengsten van de directe belastingen in de begroting voor 1959. De invloed van die verschuiving zal ten minste fr. 1 miljard belopen.

Wat de verkeersbelasting op de autovoertuigen betreft, heeft de Regering aan het Parlement een aanpassing voorgesteld in zover die belasting voertuigen treft die door andere brandstoffen dan benzine worden aangedreven. De stijging zal aangepast zijn aan de verhoging van het benzinerecht met ingang van 1 december 1958. Tevens heeft de Regering een normalisatie van de verkeersbelasting op de dure voertuigen met kleine cylinderinhoud voorgesteld. Het hiervan verwachte supplement alsook de geregelde uitbreiding van het automobielpark laten een meerderopbrengst van fr. 240 miljoen ten opzichte van het dienstjaar 1958 verhopen.

De ramingen van de ontvangsten voor 1959 op de douanerechten zijn fr. 200 miljoen kleiner dan het herziene cijfer voor 1958. Uitgerekend werd dat een minderopbrengst van fr. 300 miljoen zal voortvloeien uit de toepassing, op 1 januari 1959, van de eerste fase van ontmanteling der douanerechten in de Gemeenschappelijke Markt onder de zes landen van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal. Verder wordt een bijkomende ontvangst van fr. 100 miljoen verwacht van een hogere invoer in 1959.

Het supplement van fr. 1.755 miljoen op de accijnsrechten is grotendeels het resultaat van de verhoging der accijnsrechten op de brandstoffen en der overdrachtstaks op de sigaretten.

Op de post registratierechten wordt een meerderopbrengst van fr. 450 miljoen voorzien. Een deel van dit bedrag is toe te schrijven aan de voorgestelde perkwatie van de vaste registratierechten. Deze aanpassing vertegenwoordigt een stijging van 50 pct. en brengt die rechten op de coëfficiënt 3 t.o.v. 1939. Bovendien wordt een betere opbrengst verwacht van de registratierechten, die in 1958 sterk de ongunstige weerslag van de conjunctuurteruggang ondervonden.

Inzake successierechten heeft de Regering aan de Kamers voorgesteld de aangiftetermijn voor nalatenschappen met één maand te verkorten. Hiervan wordt een ontvangst van fr. 135 miljoen voor 1959 verwacht.

De bijkomende ontvangst van fr. 1.670 miljoen inzake zegelrechten en met het zegel gelijkgestelde taksen moet worden opgebracht dank zij de wederinvoering van het vroegere tarief van de overdrachtstaks, met name voor koffie, en de perekwatie van de zegelrechten.

Ten slotte zal een toeneming van fr. 1 miljard voortvloeien uit de inwerkingtreding, met ingang van 1 januari 1959, van de vereenvoudiging van de comptabiliteit van derden-gelden. Tot dusver werden de ontvangsten door de Besturen der Posterijen en der Douanen en Accijnzen voor rekening van het Bestuur der Registratie geboekt op de begroting voor orde in afwachting van de definitieve aanwending ervan. Deze verwikkeling verdwijnt nu en de desbetreffende ontvangsten worden rechtstreeks in de rijksmiddelenbegroting geboekt.

De voor het dienstjaar 1959 voorziene niet-fiscale ontvangsten bedragen fr. 280 miljoen meer dan de vermoedelijke ontvangsten voor 1958; de verhoging is voor fr. 145 miljoen toe te schrijven aan de aanpassing van sommige posttarieven en aan de toeneming van de bedrijfsontvangsten van de Post.

De belastingontvangsten zullen in 1959 93 pct. van de rijksmiddelenbegroting vertegenwoordigen. Het aandeel van de directe belastingen zal 38 pct. bedragen, de registratierechten 35 pct., de douanen en accijnzen 20 pct. Het gaat hier echter om een administratieve indeling in indirecte en directe belastingen, die niet steeds met de definities van de nationale boekhouding overeenstemt. Terwijl, naar de administratieve opvatting, de directe belasting vereenzelvigd wordt met de kohierbelasting, wordt de indirecte belasting in de nationale boekhouding als verbruiksbelasting beschouwd.

2. BUITENGEWONE BEGROTING.

A. BUITENGEWONE ONTVANGSTEN.

De buitengewone ontvangsten voor het dienstjaar 1959 zijn geraamd op een totaalbedrag van fr. 698 miljoen tegen fr. 833 miljoen voor 1958.

Evenals de vorige jaren vormt het aandeel van de landen-leden van de NAVO in de militaire uitgaven voor infrastructuurwerken die in België voor rekening van die landen worden uitgevoerd, de voornaamste post, hoewel het bedrag aanzienlijk kleiner is dan dat van 1958, nl. fr. 290 miljoen in 1959 tegen fr. 510 miljoen in 1958.

Bovendien werd een som van fr. 175 miljoen buitengewone ontvangsten voorzien door een beschikking in 1959 op de 5,75 pct.-lening groot \$ 10 mil-

joen, welke bij de Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling werd aangegaan.

B. BUITENGEWONE UITGAVEN.

De in de begroting voor 1958 voorziene vastleggingskredieten bedroegen fr. 12.021 miljoen. De overdracht van beschikbaar gebleven kredieten bij het einde van 1957 heeft het volume van de in 1958 aan te wenden kredieten op fr. 20.375 miljoen gebracht. Ten slotte zal dit totaal van openstaande kredieten voor 1958 nog verhoogd worden door de goedkeuring van het bijblad, zodat ze uiteindelijk fr. 21.577 miljoen zullen bereiken.

Afgezien van de buitengewone uitgaven, waarvoor geen vastleggingskredieten nodig zijn, ligt dit nieuwe plafond hoger dan het programma dat in 1958 zal worden verwezenlijkt. Dit brengt mee dat de begroting nog kredieten bevat, waarvan de aanwending op dit ogenblik niet wordt overwogen. De Regering is dan ook voornemens einde 1958 enkel dit deel van de kredieten over te dragen dat noodzakelijk wordt geacht voor de verwezenlijking van haar programma, na schrapping van de overbodige marges en de oude kredieten die zonder bestemming geworden zijn. Zij zal er nochtans op letten over het geheel een volume van kredieten te behouden dat hoger ligt dan de huidige raming van de behoeften. De aldus tot stand gekomen marge kan, evenals in 1958, gebruikt worden om aanvullende werken te beginnen, zo een vermeerdering van het volume der openbare werken in de loop van 1959 om conjuncturele redenen noodzakelijk wordt.

De vastleggingskredieten, aangevraagd in de buitengewone begroting van 1959, bedragen fr. 12.854 miljoen.

In overeenstemming met de nieuwe voorstellingswijze van de buitengewone begroting zullen bij dit bedrag van fr. 12.854 miljoen de overgedragen kredieten worden gevoegd, die beschikbaar zullen blijven einde 1958, om aldus het gezamenlijke volume uit te maken van de vastleggingsmogelijkheden voor 1959. Als elk jaar zal het gedeelte van de kredieten dat op einde 1959 niet zal zijn gebruikt, op zijn beurt naar het volgende dienstjaar kunnen overgedragen worden, om alzo de voortzetting van de aan de gang zijnde ondernemingen zonder onderbreking in de eerste maanden van 1960 mogelijk te maken.

De programma's die tot grondslag hebben gediend tot het opmaken van de begrotingskredieten voor 1959, liggen tussen fr. 20 en 21 miljard, incl. de zuivere financieringsverrichtingen, de uitgaven ten laste van speciale fondsen, de voorschotten en dergelijke, in totaal ca. fr. 6 miljard, waarvoor geen vastleggingskredieten nodig zijn. Het spreekt vanzelf dat de verwezenlijking van dit programma zal worden aangepast aan de evolutie van de conjunctuur, rekening gehouden met de prioriteiten van sociale, economische en culturele aard.

De betalingskredieten kwamen in de buitengewone begroting van 1958 voor met een bedrag van fr. 12.953 miljoen. Door de overdracht van de ongebruikte kredieten, einde 1957, werd dit bedrag op fr. 17.729 miljoen gebracht. Dit laatste cijfer wordt opnieuw verhoogd door het aanpassingsbijblad en uiteindelijk vastgesteld op fr. 22.938 miljoen.

Het volume van de beschikbare betalingskredieten blijft hierdoor hoger dan de vooruitzichten van de in 1958 uit te voeren betalingen. Er blijven belangrijke marges over ondanks de kredietschrappingen die vroeger werden uitgevoerd. Een nieuwe schijf van ongebruikte kredieten zal dus einde 1958 worden vernietigd, terwijl het overige gedeelte dat overeenstemt met betalingsbehoeften voor 1959, naar dit dienstjaar zal worden overgebracht.

De in de buitengewone begroting voor 1959 aangevraagde betalingskredieten bedragen in totaal fr. 18.047 miljoen, of een vermindering van fr. 5.094 miljoen tegenover de aanvankelijke begroting van 1958. Daarentegen vertoont deze begroting een vermindering van fr. 4.891 miljoen tegenover de aangepaste begroting van 1958 (fr. 22.939 miljoen). Bij het bedrag van de aangevraagde kredieten, d.i. fr. 18.047 miljoen, zullen de kredieten worden gevoegd die bij het einde van het jaar 1958 ongebruikt zijn gebleven en die naar het dienstjaar 1959 overgedragen worden, evenals het beschikbare overschot van de speciale fondsen bij het begin van 1959, om te zamen het volume van de betalingsmogelijkheden voor 1959 uit te maken.

Dit globale beschikbare bedrag bevat aldus een conjunctuurreserve die zou toelaten de door de omstandigheden geboden bijkomende vastleggingen te betalen.

De vergelijking van het programma van kasuitgaven voor 1959 met dit van 1958 toont aan dat een aantal belangrijke posten zijn weggevallen, waaronder de terugbetaling van een lening op korte termijn aangegaan door de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting voor fr. 888 miljoen, de Wereldtentoonstelling van Brussel, een tussenkomst van fr. 100 miljoen ten bate van de kernenergie, evenals de terugbetaling van een lening van fr. 1.055 miljoen van de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen.

Daarentegen verschijnen in het programma van 1959 enkele nieuwe posten en zijn andere sterk gestegen, inzonderheid de uitgaven voor schoolgebouwen die voortvloeien uit het schoolpact voor een bedrag van fr. 2,1 miljard aan betalingen en fr. 2,5 miljard aan vastleggingen; de verwezenlijking van het programma van werken en materieel van de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen, die in 1959 een kasuitgave voor de Schatkist medebrenkt, van fr. 4.128 miljoen tegen 2.984 miljoen in 1958; een uitzonderlijke toelage aan Belgisch-Kongo, groot fr. 500 miljoen; de stationeringskosten van Belgische troepen in Duitsland, die van fr. 572 miljoen in 1958 stijgen tot fr. 965

miljoen in 1959 en, ten slotte, de Belgische bijdrage ten gunste van internationale organismen in het kader van de Euromarkt, die voor fr. 782 miljoen voorkomt in 1958 en voor fr. 898 miljoen in 1959; dit alles betekent een globale verhoging in 1959 van ongeveer fr. 3,5 miljard.

De in de begroting uitgetrokken kredieten zullen het de Regering toelaten voortgang te maken met de belangrijke werken waarmede reeds begonnen werd voor de modernisering van de waterwegen, de wederuitrusting van de haven van Antwerpen, het hospitaalplan, de gezondheidswerken en de uitrusting van ons leger, terwijl bovendien een groot aantal andere werken zullen worden voltooid die reeds sinds enige tijd aan de gang zijn.

Het Wegenfonds, dat niet in de buitengewone begroting voorkomt, zal in 1959 een activiteit kennen die minstens gelijk zal zijn aan die van de vorige jaren.

Een bijzondere inspanning wordt voorzien ten bate van de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen. Zij omvat o.a. de elektrificatie van sommige lijnen, de modernisering van het materieel voor reizigersvervoer, evenals een programma van vernieuwing en modernisering van het rollend materieel en de vaste installaties. Bij gebrek aan voldoende bedrijfsontvangsten om normaal het vernieuwingsfonds van de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen te spijzen, worden alle nieuwe werken en vernieuwingswerken ten laste van de buitengewone begroting van het Rijk gebracht, in afwachting dat een oplossing worde gevonden wat betreft de financiële gezondmaking van de Maatschappij.

Dank zij het nieuwe systeem van buitengewone begroting, dat een zeer strikt toezicht op de uitvoering van deze begroting mogelijk maakt evenals een soepele aanpassing van het programma volgens de economische omstandigheden en de vooruitzichten betreffende de kapitaalmarkt, zal de Regering, naast een normaal programma van structurele investeringen, de werken doen uitvoeren die nodig zijn in het kader van de economische herleving, van de opslorping van de werkloosheid en van de regionale economie.

Herinnerd zij dat ze daartoe eveneens beschikt over de programma's van werken van de instellingen van openbaar nut als de huisvestingsmaatschappijen, het Wegenfonds en de Regie van Telegraaf en Telefoon die niet in de buitengewone begroting zijn opgenomen.

D. DE ONTLEDING VAN DE BEGROTING VOLGENS DE FUNCTIONELE INDELING VAN DE UITGAVEN.

De ontleding van de begroting volgens de traditionele administratieve indeling geeft niet altijd een juist inzicht in de diverse aspecten van de staatszorg.

De functionele indeling van de openbare uitgaven, d.w.z. de indeling per grote categorieën der door de Staat uitgeoefende activiteiten, geeft een juister inzicht in de verschillende doeleinden waartoe de algemene middelen van de Schatkist aangewend worden. Door het aanwenden van gewone veeleer dan van juridische, comptabele of organieke begrippen, is deze indeling meer geschikt voor een betere informatie van de openbare opinie, die zo juist mogelijk dient ingelicht omtrent de omvang en het doel der aan het land opgelegde lasten.

De verschillende landen hebben trouwens ernaar gestreefd om de voorstelling van de budgettaire uitgaven in die zin te verbeteren. Dat is inzonderheid het geval met de Verenigde Staten, Zweden, Nederland, Frankrijk en het Groothertogdom Luxemburg. Van haar kant heeft de E.O.E.S. reeds in 1953 de grote lijnen aangegeven van een functionele hergroepering van de openbare uitgaven, terwijl het Departement van Economische en Sociale Zaken van de Verenigde Naties er de structuur van bepaald heeft in zijn « Manual for Economic and Functional Classification of Government Transactions ».

De Regering oordeelde het nuttig een hoofdstuk van de Algemene Toelichting voor het dienstjaar 1959 aan de voorstelling van de begrotingsuitgaven volgens die nieuwe formule te wijden.

De aangewende methode gaat uit van die van de Verenigde Naties, waarvan hierboven gewag werd gemaakt. Zij brengt de verschillende categorieën van de staatsactiviteiten onder in twaalf functies.

De institutionele uitgaven die op de gewone begroting van de ministeriële departementen voorkomen

(uitgaven voor wedden, pensioenen, allerhande vergoedingen en materieelsuitgaven), worden onderverdeeld volgens de relatieve betekenis van de bijdrage der betrokken diensten in de uitoefening van de diverse functies van de Staat.

Daarentegen worden de functionele uitgaven van de ministeriële begrotingen betreffende de toelagen, werken en andere uitgaven functioneel ingedeeld volgens een individuele codificering. Sommige begrotingsposten behelzen uitgaven die over verscheidene functies te verdelen zijn. De toepassing van dit stelsel gaat met sommige moeilijkheden gepaard, doordat een zelfde ministerieel departement soms wordt belast met diverse opdrachten die vrij uiteenlopend zijn en, omgekeerd, een functie en zelfs een subfunctie dikwijls een bevoegdheid vertegenwoordigen die door de diensten van verscheidene ministeriële departementen gedeeld wordt.

Er bestaan ten slotte twee soorten uitgaven waarvoor een efficiënte functionele indeling ontbreekt. In de eerste plaats de uitgaven voor de directe staatschuld. Deze bestaat immers uit leningen zonder speciale bestemming. Het is dus praktisch onmogelijk de hieruit voortvloeiende last ergens onder te brengen. Anderzijds kunnen uiteraard de uitgaven voor de toelagen van algemene aard ten bate van de provincies en de gemeenten evenmin gesplitst worden.

Al zijn de aldus gedane hergroeperingen in zekere mate benaderingen wegens het uiteraard conventionele karakter van de aangewende criteria, toch brengen ze onbetwistbaar meer klaarte bij de beoordeling van de grote massa's uitgaven opgenomen in de rijksbegroting.

Tabel VIII.

Functionele indeling van de staatsuitgaven voor het dienstjaar 1959

(In miljoenen franken)

	Gewone begroting	Buitengewone begroting (voorzien kasuitgaven)	Totaal	In procent van het algemeen totaal
Diensten van algemene aard	5.305	769	6.074	4,8
Landsverdediging	15.344	4.570	19.914	15,8
Buitenlandse betrekkingen	980	973	1.953	1,5
Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi	117	1.100	1.217	1,0
Justitie en Politie	2.908	10	2.918	2,3
Onderwijs en Cultuur	18.865	2.120	20.985	16,7
Sociale tussenkomsten en Volksgezondheid	18.433	1.030	19.463	15,5
Vervoer en Verkeer	8.998	6.948	15.946	12,7
Landbouw	1.279	110	1.389	1,1
Nijverheid en Handel	2.529	28	2.557	2,0
Volkshuisvesting	865	1.283	2.148	1,7
Herstel der oorlogsschade	7.716	—	7.716	6,1
Openbare schuld	16.576	—	16.576	13,2
Algemene tussenkomsten voor provincies en gemeenten	6.960	—	6.960	5,6
Totaal ...	106.875	18.941	125.816	100,0

In tabel VIII worden de uitgaven in de begroting voor het dienstjaar 1959 volgens functionele criteria ingedeeld. Opgemerkt zij dat de vermelde cijfers voor de buitengewone begroting niet met de begrotingskre-

dieten, doch met de voorzien kasuitgaven overeenstemmen, d.w.z. met de uitgaven die werkelijk door de Schatkist voor de uitvoering van de buitengewone begroting worden gedragen.

**FUNCTIONELE INDELING VAN DE STAATSUITGAVEN
VOOR HET DIENSTJAAR 1959.**

Blijkens die gegevens zullen de gezamenlijke uitgaven van de Staat fr. 125,8 miljard voor het dienstjaar 1959 bedragen. De voornaamste uitgaven hebben betrekking op onderwijs en cultuur (16,7 pct. van het totaal), landsverdediging (15,8 pct.) en op het geheel der sociale tegemoetkomingen en de volksgezondheid (15,5 pct.). Die drie categorieën uitgaven alleen vertegenwoordigen bijna de helft van de voorziene begrotingsuitgaven voor het dienstjaar 1959. Daarna komen de uitgaven voor de openbare schuld (13,2 pct. van het totaal) en voor het vervoer en het verkeer (12,7 pct.). De andere categorieën uitgaven zijn van minder betekenis; te zamen belopen zij ongeveer één kwart van het voorziene totaalbedrag.

Laten wij thans meer uitvoerig voor de dienstjaren 1957, 1958 en 1959 de verschillende uitgavengroepen naar rangorde onderzoeken.

Opgemerkt zij dat voor 1957 de beschouwde vermoedelijke gewone uitgaven overeenstemmen met de aangetekende vastleggingen waarbij de op het bijblad voor 1958 aangevraagde supplementaire kredieten gevoegd werden voor de uitgaven welke betrekking hebben op de dienstjaren 1957 en vorige.

Voor het dienstjaar 1958 gaat het om goedgekeurde kredieten voor de gewone begroting, vermeerderd met de kredieten welke door speciale wetten werden geopend. De aangevraagde bijkomende kredieten voor het lopende dienstjaar werden er bijgevoegd. Voor 1957 en 1958, zoals voor 1959, hebben de cijfers betreffende de buitengewone begroting geen betrekking op begrotingskredieten, doch op werkelijke of voorziene kasuitgaven.

Onderwijs en cultuur.

Dienstjaar	Gewone begroting	Buitengewone begroting	Totaal
	<i>(In miljoenen franken)</i>		
1957	13.096	1.361	14.457
1958	15.274	1.110	16.384
1959	18.865	2.120	20.985

Voor 1959 bedraagt de toeneming van de uitgaven fr. 6,5 miljard in vergelijking met 1957 en fr. 4,6 miljard t.o.v. 1958. Ze is toe te schrijven aan de uitvoering van het Schoolpact hetgeen de aanwending, in de vorm van begrotingskredieten, insluit van een deel van het nationale inkomen dat overeenstemt met de omvang en de waarde van de nagestreefde oogmerken. In uitvoering van deze bepaling heeft de Regering op de begroting van het dienstjaar 1959 kredieten ingeschreven waarvan het totale bedrag fr. 4 miljard overschrijdt. Deze nieuwe uitgaven worden nochtans ten dele gecompenseerd door een vermindering van de provincie- en gemeentebegrotingen.

De meeruitgave van fr. 4,6 miljard ten opzichte van 1958 zal hoofdzakelijk besteed worden aan de

bouw van nieuwe rijks-, provinciale en gemeentelijke scholen, aan tussenkomsten in de werkingskosten van de gesubsidieerde instellingen van het vrij provinciaal en gemeentelijk onderwijs en aan weddetoe-lagen voor dezelfde inrichtingen.

Landsverdediging.

Dienstjaar	Gewone begroting	Buitengewone begroting	Totaal
	<i>(In miljoenen franken)</i>		
1957	14.383	5.092	19.475
1958	14.802	4.992	19.794
1959	15.344	4.570	19.914

De uitgaven voor landsverdediging blijven betrekkelijk stabiel.

Op te merken valt dat de uitbetaling van fr. 4.570 miljoen voorzien op de buitengewone begroting voor 1959, ten belope van fr. 965 miljoen betrekking heeft op de legeringskosten van de Belgische troepen in West-Duitsland, waarover hierboven reeds werd gesproken (cf. blz. 21). Deze nieuwe last verzwaarde het bedrag der uitgaven en derhalve de vastleggingen welke de Regering aan de buitengewone uitgaven voor landsverdediging meende te kunnen besteden.

Sociale tussenkomsten en volksgezondheid.

Dienstjaar	Gewone begroting	Buitengewone begroting	Totaal
	<i>(In miljoenen franken)</i>		
1957	14.214	1.105	15.319
1958	19.152	1.295	20.447
1959	18.433	1.030	19.463

De gezamenlijke uitgaven ten belope van fr. 19,5 miljard voorzien voor het dienstjaar 1959, omvatten o.m. fr. 5,5 miljard voor de ouderdomspensioenen, fr. 4 miljard voor de lasten van ziekte, invaliditeit en fysisch gehandicapten, fr. 3,4 miljard voor de werkloosheid, fr. 2,1 miljard voor de bijstand aan de behoeftigen en fr. 1,4 miljard voor de gezinspolitiek.

De begrotingsuitgave van fr. 19,5 miljard voorzien voor de sociale tussenkomsten en de volksgezondheid in 1959, geeft trouwens slechts een onvolledig beeld van de middelen die werkelijk voor deze doeleinden worden aangewend. Indien men daarbij de bijdragen voor de maatschappelijke zekerheid voegt, die in 1959 nagenoeg fr. 35 miljard zullen bereiken, bekomt men een gezamenlijk bedrag van ruim fr. 54 miljard.

Aldus beschouwd, bekleedt de hier bedoelde categorie van tussenkomsten ontegensprekelijk de eerste plaats in de gezamenlijke activiteiten van de overheidsector.

Rijksschuld.

Dienstjaar	Gewone begroting	Buitengewone begroting	Totaal
	<i>(In miljoenen franken)</i>		
1957	14.682	—	14.682
1958	15.690	—	15.690
1959	16.576	—	16.576

De vermelde bedragen stemmen overeen met de uitgaven voor de rijksschuld welke geen speciale bestemming hebben gekregen (directe schuld) en waarvan de lasten dan ook niet naar bestemming kunnen gesplitst worden. De uitgaven betreffende de leningen die door de Staat voor wel omschreven doeleinden werden uitgegeven — dit is het geval met de indirecte schuld —, werden verdeeld over de desbetreffende activiteiten.

De toeneming van de uitgaven voor de directe schuld houdt verband met de aanhoudende stijging van deze laatste : in de loop der jongste twee jaren steeg zij van fr. 301 miljard einde 1956 tot fr. 306 miljard einde 1957 en tot fr. 327 miljard einde 1958.

Vervoer en verkeer.

Dienstjaar	Gewone begroting	Buitengewone begroting	Totaal
	(In miljoenen franken)		
1957	7.886	5.189	13.075
1958	10.029	7.889	17.918
1959	8.998	6.947	15.945

De uitgaven voorzien voor het dienstjaar 1959 bedragen fr. 15,9 miljard, d.i. een vermindering met fr. 2 miljard t.o.v. die van 1958.

Het bedrag van fr. 15,9 miljard is als volgt verdeeld : fr. 6,8 miljard voor het vervoer per spoor, fr. 3,7 miljard hoofdzakelijk voor de Post en daarnaast voor Telegraaf en Telefoon, fr. 2,3 miljard voor het vervoer te water, fr. 2 miljard voor het wegvervoer, fr. 0,8 miljard voor het luchtvervoer en fr. 0,3 miljard voor de algemene uitgaven. Rekening houdend met de uitgaven voorzien voor het Wegenfonds, die in de algemene begroting niet zijn opgenomen en fr. 2,5 miljard bedragen, bereiken de uitgaven voor het wegvervoer fr. 4,5 miljard op een totaal van fr. 18,5 miljard.

II. De instellingen van openbaar nut

Zoals verleden jaar bevat de Algemene Toelichting een overzicht van de financiële verrichtingen der belangrijkste parastatale instellingen die onder toepassing vallen van de wet van 16 maart 1954, gewijzigd en aangevuld door het koninklijk besluit van 18 december 1957 genomen in uitvoering van de wet van 12 maart 1957 houdende sommige bepalingen op financieel, economisch en sociaal gebied.

Het belang van deze instellingen blijkt uit de hieronder vermelde gegevens. Deze wijzen er tevens op dat de begrotingen en rekeningen van de Staat slechts een onvolledig beeld geven van de financiële verrichtingen van de openbare sector.

De uitgaven van de instellingen voor sociale zekerheid zullen in 1959 ongeveer fr. 56 miljard belopen, die van de Nationale Werken fr. 0,9 miljard, die van het Wegenfonds fr. 2,5 miljard. Voegt men daarbij de activiteiten van de Regie van Telegraaf

en Telefoon, van de Regie der Luchtwezen, van de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen, van de openbare kredietinstellingen, enz., dan blijkt dat met de financiële verrichtingen van al deze organismen samen genomen belangrijkere bedragen gemoeid zijn dan deze van de eigenlijke staatsbegroting.

De rechtstreekse tussenkomsten van de Staat ten gunste van de parastatalen zullen in 1959 ruim fr. 25 miljard belopen, waarvan fr. 19,4 miljard op de gewone en fr. 5,8 miljard op de buitengewone begroting zullen voorkomen.

De heffingen van parafiscale aard zijn eveneens zeer belangrijk. Het volume der bijdragen voor maatschappelijke zekerheid zal in 1959 ongeveer fr. 35 miljard bedragen, wat nagenoeg evenveel is als de opbrengst der directe belastingen (fr. 38,7 miljard).

Al deze cijfers tonen duidelijk de onontbeerlijkheid aan van maatregelen om de financiële activiteiten, de investeringspolitiek en de kredietpolitiek van deze instellingen van dichtbij te controleren en ze nauw bij de financiële politiek van de overheid te betrekken.

Hierna volgen enkele opvallende bijzonderheden over de financiering en de bestemming der uitgaven van de belangrijkste instellingen van openbaar nut.

A. INSTELLINGEN VOOR SOCIALE ZEKERHEID.

Het betreft inzonderheid de Kassen voor Gezinsvergoedingen, het Rijksfonds voor Verzekering tegen Ziekte en Invaliditeit, de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid en de Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Na uitschakeling van de onderlinge overschrijvingen verliepen de ontvangsten en uitgaven van de instellingen voor sociale zekerheid als volgt :

	1958	1959
	(In miljarden franken)	
Ontvangsten :		
— Tussenkomsten van de rijksbegroting	14,7	12,8
— Andere ontvangsten	38,5	42,5
	<hr/>	<hr/>
Totaal ...	53,2	55,3
Uitgaven	52,7	56,1

De tussenkomsten van de Staat vertegenwoordigen één vierde van de middelen der bedoelde instellingen. Tabel IX geeft de verdeling ervan.

Het grootste gedeelte van de ontvangsten andere dan de staatstoelagen wordt geïnd door bemiddeling van de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid (fr. 28,3 miljard in 1957, fr. 29,6 miljard in 1958 en fr. 29,9 miljard in 1959) en van het Nationaal Pensioenfonds voor Mijnwerkers (fr. 3,6 miljard in 1957, fr. 3,8 miljard in 1958 en fr. 3,9 miljard in 1959).

De uitgaven der beschouwde instellingen hebben hoofdzakelijk betrekking op de lasten voortvloeiend

Tabel IX.

**Tussenkomst van de Staat
ten behoeve van de organen van sociale zekerheid**
(In miljoenen franken)

	1957	1958	1959
Gezinsvergoedingen	906	1.007	1.037
Rijksfonds voor verzekering tegen ziekte en invaliditeit	1.826	2.725	1.654
Werkloosheid	1.664	3.992	3.119
Pensioenen : Algemeen stelsel .	2.913	3.157	3.360
Nationaal pensioenfonds voor mijnwerkers	2.286	3.141	3.274
Diversen ¹	45	31	26
Totaal der tussenkomsten gefinancierd met de algemene middelen	9.640	14.053	12.470
Uitgaven te financieren met de buitengewone conjunctuurtaks	306	624	320
Algemeen totaal der staats-tussenkomsten	9.946	14.677	12.790

¹ Arbeidsongevallen en beroepsziekten; Hulp- en Voorzorgskas voor zeevarenden onder Belgische vlag.

uit hun statutaire bedrijvigheid, die in 1957 fr. 41,5 miljard bedroegen en geraamd worden op fr. 48 miljard voor 1958 en fr. 48,6 miljard voor 1959. Van 1957 tot 1959 bedraagt de stijging van de lasten fr. 7,1 miljard, waarvan fr. 4,5 miljard voor de pensioenen, fr. 1,5 miljard voor de werkloosheid en fr. 0,6 miljard voor de gezinsvergoedingen.

B. WEGENFONDS

De begroting van het Wegenfonds voor 1959 voorziet dat de staatstussenkomst voor rente- en delgingslast van de leningen fr. 456 miljoen zal bedragen tegen fr. 346 miljoen in 1958.

Aan de hand van de volgende gegevens kan men zich rekenschap geven van de verrichtingen van het Fonds wat de vastleggingen en vereffeningen betreft voor de werken in 1957, 1958 en 1959.

	Vastleggingen	Vereffeningen
	(In miljoenen franken)	
1957 (resultaten)	1.561	2.699
1958 (schattingen op grond van de eerste elf maanden)	2.732	2.094
1959 (programma)	1.980	2.540

Sedert 12 september 1955, datum van inwerking-treding van het Wegenfonds, bedroegen zijn gecumuleerde vastleggingen op 31 december 1957 fr. 6,2 miljard (waarvan fr. 0,7 miljard overgenomen van het vroegere Fonds).

C. NATIONALE MAATSCHAPPIJ VOOR DE HUISVESTING EN NATIONALE MAATSCHAPPIJ VOOR DE KLEINE LANDEIGENDOM

Tabel X geeft de kredieten die op de gewone begroting van 1959 zijn ingeschreven ten gunste van de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting.

Bovendien zullen deze maatschappijen voor de huisvesting in 1959 kunnen genieten van fr. 284 miljoen kredieten voorzien op de buitengewone begroting; voor 1958 bedroegen deze kredieten fr. 953 mil-

Tabel X.

Tussenkomsten voorzien op de gewone begroting ten behoeve van de huisvesting
(In miljoenen franken)

	1957	1958	1959
Verschil tussen het bedrag der interesten en der terugbetalingspremies door de nationale maatschappijen aan hun leners te betalen voor de kapitalen waartoe ze, binnen het kader van de wet van 15 april 1949, gemachtigd werden leningen aan te gaan en het aandeel, sociaal berekend, door deze organismen ten laste te nemen	407	523	580
Interesten en aflossingen op leningen door de twee nationale maatschappijen aangegaan (begroting van de Rijksschuld) ...	80	140	80
Andere tussenkomsten	111	130	104
	598	793	764

joen, waarvan fr. 888 miljoen gediend hebben tot terugbetaling, in juni 1958, van een kortlopende lening welke door de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting geplaatst was bij een consortium van buitenlandse banken. Dit bedrag zal door de Maatschappij in 66 annuïteiten aan de Staat worden terugbetaald.

D. NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN

Tabel XI vergelijkt de verschillende tussenkomsten voorzien in de gewone rijksbegroting voor de dienstjaren 1957, 1958 en 1959.

Deze cijfers tonen aan dat de financiële hulp van de Staat sedert 1957 belangrijk is toegenomen. Van 1958 tot 1959 komt er evenwel een vermindering met ongeveer fr. 300 miljoen tot uiting in het totaal der op de gewone begroting ingeschreven toelagen.

In weerwil van de belangrijke tussenkomsten van de Staat, voorziet de exploitatiebegroting van de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen voor 1959 een tekort van fr. 448 miljoen, cijfer dat de inspanning weerspiegelt welke de Maatschappij op gebied van besparingen in de exploitatie zal moeten leveren.

De Maatschappij geniet eveneens van op de buitengewone begroting ingeschreven staatstussenkomsten. De voor 1959 voorziene uitgaven bedragen

fr. 4.128 miljoen tegen fr. 2.976 miljoen (1) in 1958, d.i. een toeneming met fr. 1.152 miljoen. De Rege- ring was van oordeel dat de Staat voorlopig in de plaats van de Nationale Maatschappij moest treden

(1) Excl. fr. 1.057 miljoen voor terugbetaling van kasbons door de N.M.B.S. in 1948 uitgegeven en waarvan de Staat de financiële dienst verzekerde.

bij de financiering van de investeringsuitgaven om een einde te maken aan de bestendige inkringing van het spoorwegpatrimonium, eigendom van de Staat, en om de modernisering van het net en van het materieel te bevorderen. Beide maatregelen vormen inderdaad grotendeels een voorwaarde voor de sanering van de financiële toestand van de Maat- schappij.

Tabel XI.

**Tussenkomsten voorzien op de gewone begroting
ten behoeve van de spoorwegen**
(In miljoenen franken)

Tussenkomsten :	1957	1958	1959
— in de pensioenen voor het over- tallige personeel	781	813	1.297
— ter compensatie van de verho- ging der aan de oud-strijders en gelijkgestelden toegekende pen- sioenen	211	217	219
— in het tekort uit hoofde van de arbeidersabonnementen	727	857	1.403
— in het tekort voortvloeiend uit andere tariefverlagingen voor reizigers	121	128	290
— in het tekort voortvloeiend uit tariefverlagingen voor het tran- sitovervoer door het Groother- togdom	21	18	18
— ter compensatie der tariefver- lagingen voor het vervoer in het kader van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal	245	245	140
— in de lasten van de leningen voor de elektrificatie	142	169	175
— in de lasten van andere lenin- gen	391	370	330
— in diverse sociale lasten	232	233	—
— om de N.M.B.S. toe te laten het evenwicht van haar exploi- tatierekening te verbeteren ...	—	1.222	—
— tot een bedrag van 50 pct. in de uitgaven van de N.M.B.S. voor de gemeenschappelijke inrichtingen met het wegver- voer	—	—	110
— voor diversen	—	—	8
	2.871	4.280	3.982
Niet geïnde belasting op het ver- voer	269	255	250
Totaal ...	3.140	4.535	4.232

LITERATUUR BETREFFENDE DE MONETAIRE EN FINANCIËLE TOESTAND VAN BELGIE

Onderstaande literatuuropgave sluit aan bij diegene die wij gepubliceerd hebben in ons decembernummer 1958 van het *Tijdschrift*. Er weze opgemerkt dat in deze literatuuropgave noch de verslagen van de verschillende instellingen, noch de statistische bronnen zijn overgenomen.

1. GELD EN BANKWEZEN

De Belgische aandelenmarkt in 1958. (*Weekberichten van de Kredietbank*, n° 2, 10 januari 1959, blz. 9-13.)

de MIOMANDRE E., Toujours à propos de la notion de « monnaie légale ». (*La Revue de la Banque*, Brussel, XXII, n° 11, 1958, blz. 814-832.)

ISRALSON M., Le crédit social au Congo belge. (*La Revue de la Banque*, Brussel, XXII, n° 11, 1958, blz. 745-759.)

Le financement des exportations dans l'industrie des fabrications métalliques. (*Bulletin hebdomadaire de Fabrimétal*, Brussel, n° 654, 12 januari 1959, blz. 5-11.)

2. NATIONAAL INKOMEN — SPAARWEZEN — INVESTERINGEN (1)

VERTENEUIL J., Le statut légal et réglementaire des fonds communs de placement en Belgique. (*La Revue de la Banque*, Brussel, XXII, n° 11, 1958, blz. 760-788.)

3. PRIJZEN EN LONEN

Salaires et charges sociales en Belgique et dans les pays voisins. (*Industrie, Revue mensuelle de la*

Fédération des Industries Belges, Brussel, XII, n° 12, december 1958, blz. 909-914.)

4. BEGROTING EN OPENBARE FINANCIËN

ILEGEMS G. et DEFOSSEZ M., L'importance et la structure des recettes et des dépenses publiques en fonction du développement économique des pays — Les recettes et les dépenses publiques de la Belgique de 1912 à 1956 (2e partie). (*Ministère des Finances, Bulletin de Documentation*, Brussel, n° 10, oktober 1958, blz. 7-44.)

7. INTERNATIONALE FINANCIËLE VERRICHTINGEN

EGLE W., American Foreign Lending and the International Dollar Shortage. (*Weltwirtschaftliches Archiv*, Hamburg, LXXXI, n° 2, 1958, blz. 220-239.)

9. EUROPESE INTEGRATIE

Les leçons d'un échec. La C.E.C.A. après la fin de la période transitoire. (*Revue française de l'Energie*, Parijs, X, n° 102, november 1958, blz. 45-54.)

10. ALGEMEEN

DELEECK H., De economische zwakheid van de Vlaamse gewesten en de regionaal-economische politiek. (*De Gids op maatschappelijk gebied*, Brussel, n° 12, december 1958, blz. 1081-1102.)

ECONOMISCHE WETGEVING

Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officiële bekendmakingen die van bijzonder belang zijn voor 's lands algemene economie en via het Belgisch Staatsblad werden afgekondigd in de loop van de maand aan deze van de publikatie van ons Tijdschrift voorafgaand.

Alleen de gewichtigste wetten en besluiten hebben wij « in extenso » overgenomen. Voor de andere wetteksten volstaat een eenvoudige vermelding, desnoods door een verklarende nota verduidelijkt.

Om het naslaan ervan te vergemakkelijken, hebben wij bovenbedoelde documentatie in de volgende rubrieken ondergebracht :

- I. — *Algemene economische wetgeving*
- II. — *Overheidsfinanciën (incl. begrotingswetten), munt-, bank- en financiële wetgeving*
- III. — *Landbouw*
- IV. — *Nijverheid*
- V. — *Arbeid*
- VI. — *Binnenlandse handel*
- VII. — *Buitenlandse handel*
- VIII. — *Verkeerswezen*
- IX. — *Prijzen en lonen*
- X. — *Sociale wetgeving (pensioenen, sociale verzekeringen en diverse sociale voordelen)*
- XI. — *Oorlogsschade*

I — ALGEMENE ECONOMISCHE WETGEVING

Koninklijk besluit van 15 september 1958

tot uitvoering van de wet van 24 januari 1958, betreffende de concessiemogelijkheid der Kempische kolenreserves (Staatsblad, 3 december 1958, blz. 8.685).

Artikel 1. — Wordt door de Belgische Staat aangevraagd de concessie der steenkolenmijnen :

1. in de terreinen die op de bij koninklijk besluit van 15 september 1919 geordende wetten op de mijnen, groeven en graverijen gevoegde kaart A in lichtrode kleur zijn aangeduid;

2. in de andere terreinen dan die welke hierboven zijn bedoeld en die welke het voorwerp hebben uitgemaakt van een steenkolenmijnconcessie, gelegen binnen het gebied begrensd ten zuiden door de over de toren der Sint-Kwintenskerk te Hasselt lopende breedtegraad, ten westen door de over de toren der Sint-Gummaruskerk te Lier lopende mld-daglijn, en ten noorden en ten oosten door de rijksgrens.

Art. 2. — Onze Minister van Economische Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit.

Koninklijk besluit van 15 december 1958

tot wijziging van het besluit van de Regent van 15 december 1948 houdende regeling van de ambtsbevoegdheden van het Begrotingscomité (Staatsblad, 24 december 1958, blz. 9.132).

Artikel 1. — Artikel 1 van het besluit van de Regent van 15 december 1948 houdende regeling van de ambtsbevoegdheden van het Begrotingscomité, gewijzigd bij het besluit van de Regent van 19 augustus 1949, wordt door onderstaande beschikking vervangen :

« Artikel 1. — In de schoot van de Ministerraad wordt een Begrotingscomité ingesteld. Het is samengesteld uit de Eerste-Minister die het voorziet, de Minister van Financiën en vier andere, door de Koning aangestelde leden. »

Art. 2. — Dit besluit heeft uitwerking op 6 november 1958.

Art. 3. — Onze Eerste-Minister is met de uitvoering van dit besluit belast.

II — OVERHEIDSFINANCIËN (INCL. BEGROTINGSWETTEN), MUNT-, BANK- EN FINANCIËLE WETGEVING

Ministerieel besluit van 31 oktober 1958

tot wijziging van het ministerieel besluit van 14 augustus 1958 betreffende de tussenkomst van het Landbouwfonds inzake de in de mouterij gebruikte mout en gerst (Staatsblad, 3 december 1958, blz. 8.673).

Artikel 1. — De vergoedingen van fr. 132 per 100 kg voorzien bij de artikels 2 en 4 van voornoemd ministerieel besluit

van 14 augustus 1958 worden vervangen door vergoedingen van fr. 138,60 per 100 kg.

Art. 2. — Onderhavig besluit heeft uitwerking op 20 augustus 1958.

Ministerieel besluit van 5 december 1958

houdende vaststelling van het bedrag der premies toegekend aan de instellingen die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen (Staatsblad, 18 december 1958, blz. 8.976).

Koninklijk besluit van 6 december 1958

houdende toekenning voor het dienstjaar 1957, van compensatievergoedingen op inlandse tarwe (Staatsblad, 31 december 1958, blz. 9.336).

Ministerieel besluit van 9 december 1958

houdende aanvulling van het ministerieel besluit van 5 december 1958 houdende vaststelling van het bedrag der premies toegekend aan de instellingen die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen (Staatsblad, 29-30 december 1958, blz. 9.292).

Koninklijk besluit van 17 december 1958

inzake douanen en accijnzen (Staatsblad, 25 december 1958, blz. 9.197).

VERSLAG AAN DE KONING

De Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (Euratom) en van de Europese Economische Gemeenschap (Euromarkt), ondertekend te Rome op 25 maart 1957 en in België bekrachtigd door de wet van 2 december 1957, behelzen douanemaatregelen waarvan de eerste met ingang van 1 januari 1959 toepassing zullen vinden.

Bigaand ontwerp van koninklijk besluit heeft hoofdzakelijk tot doel de uitvoering daarvan te regelen.

Artikel 1. — Dit artikel betreft wijzigingen aan het Tarief van invoerrechten in verband met :

1° het van kracht worden van een gemeenschappelijk douanetarief in de Lidstaten, voor de produkten welke voorkomen op de lijsten A1 en A2 van bijlage IV bij het Euratom-Verdrag;

2° het geheel of gedeeltelijk vervangen van het invoerrecht door een accijns, ten aanzien van wijn en van sommige andere gegiste dranken (zie de artikelen 10 en 11).

Art. 2. — Volgens een beslissing van de Commissie van het Euratom-Verdrag, hoeven sommige in het gemeenschappelijk douanetarief voorziene rechten voorlopig niet of slechts tegen een verminderd bedrag geheven.

Samen met deze schorsingen worden in hetzelfde artikel behandeld de schorsingen welke de Beneluxlanden toepassen ten aanzien van andere goederen of wel autonoom of wel in het kader van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal.

Art. 3. — Artikel 3 vermeldt de Lidstaten evenals de landen en gebieden overzee welke in aanmerking komen voor het genot van de bepalingen inzake Euratom en Euromarkt.

Het Groothertogdom Luxemburg en het Koninkrijk der Nederlanden in Europa zijn niet bij de Lidstaten vermeld daar de goederen uit die landen reeds gehele vrijstelling van invoerrecht genieten, respectievelijk krachtens de Overeenkomst van 25 juli 1921 tot oprichting van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en krachtens de Belgisch-Luxemburgs-Nederlandse Douaneovereenkomst van 5 september 1944.

Art. 4 t/m 8. — De artikelen 4 en 6 regelen de vrijstelling van invoerrecht voor de Euratom-goederen, terwijl de artikelen 5, 7 en 8 verband houden met de vermindering van een tiende van het invoerrecht op de Euromarkt-goederen.

Art. 9. — Het is nodig dat de importeur in zijn aangifte de verantwoordelijkheid opneemt voor de door hem ingeroepen vrijstelling of vermindering van invoerrecht.

Art. 10 en 11. — Deze artikelen stellen de bedragen vast van de accijns die bij invoer van wijn en van sommige

andere gegiste dranken moet worden geheven, ter gehele of gedeeltelijke vervanging van het invoerrecht (zie hiervoren, ad artikel 1).

De voorgestelde wijzigingen doen geen afbreuk aan de geest of aan de letter van het Verdrag van Rome en van het daarbij behorende Protocol betreffende het Groothertogdom Luxemburg. Bedoelde accijns eventueel verhoogd met het overblijvende invoerrecht, is trouwens precies gelijk aan het thans geheven invoerrecht.

De wijzigingen aan het Tarief van invoerrechten evenals de hiermede verbandhoudende accijnsbepalingen maken het voorwerp uit van twee Protocollen; het ene betreffende het Tarief van invoerrechten behorende bij de Belgisch-Luxemburgs-Nederlandse Douaneovereenkomst van 5 september 1944 en het andere betreffende het Verdrag houdende unificatie van accijnzen van 18 februari 1950.

* *

Overeenkomstig artikel 1, § 2, van de wet van 2 mei 1958 inzake douanen en accijnzen, zal dit koninklijk besluit het voorwerp uitmaken van een ontwerp van bekrachtigingswet dat in de loop van 1959 bij de Wetgevende Kamers zal worden ingediend.

* *

HOOFDSTUK I. — Invoerrechten.

Artikel 1. — Het Tarief van invoerrechten behorende bij de Belgisch-Luxemburgs-Nederlandse Douaneovereenkomst wordt gewijzigd overeenkomstig (...) tabel I.

Art. 2. — Voorlopig wordt, ten aanzien van de goederen genoemd in (...) tabel II, het invoerrecht niet of slechts tot het achter die goederen vermelde bedrag geheven.

Art. 3. — Voor de toepassing van de artikelen 4 tot en met 8 wordt verstaan :

1° onder « Lidstaat », een van de volgende Lidstaten van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (Euratom) en van de Europese Economische Gemeenschap :

- de Bondsrepubliek Duitsland en het Land Berlijn;
- de Franse Republiek (de departementen van het moederland, van Algerië, van Guadeloupe, van Martinique, van Guyana, van Réunion);
- de Italiaanse Republiek;
- de Europese gebieden welke buitenlandse betrekkingen door een van de voormelde Staten worden behartigd;

2° onder « land of gebied overzee », een van de volgende landen of gebieden overzee :

- Frans West-Afrika omvattende : Senegal, Soedan, de Ivoorkust, Dahomey, Mauretanië, Niger en Opper-Volta;
- Frans-Equatoriaal-Afrika omvattende : Midden-Kongo, Oebangi-Tsjari, Tsaadgebied en Gaboen;
- Saint-Pierre-et-Miquelon, de Komoren-archipel, Madagascar en onderhorigheden, Frans-Somalieland, Nieuw-Kaledonië en onderhorigheden, de Franse Nederzettingen in Oceanië (Frans-Polynesië), de Zuidelijke en Zuidpool-gebieden;
- de autonome Republiek Togo;
- het door Frankrijk bestuurde trustgebied van Kameroen;
- de Republiek Guinea;
- Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi;
- het onder Italiaans bestuur staande trustgebied van Somaliland;
- Nederlands-Nieuw-Guinea.

Art. 4. — De goederen behorende tot de posten van het Tarief van invoerrechten welke vermeld zijn in (...) tabel III, vallen onder het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (Euratom).

Ze genieten vrijstelling van het in het Tarief voorziene invoerrecht wanneer ze worden ingevoerd uit de Lidstaten of uit de landen en gebieden overzee.

Art. 5. § 1. — De goederen welke onder toepassing vallen van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap genieten een vermindering van een tiende van het invoerrecht indien ze worden ingevoerd uit de Lidstaten of uit de landen en gebieden overzee.

§ 2. — Indien ten aanzien van sommige van die goederen het invoerrecht gedeeltelijk geschorst is krachtens artikel 2;

wordt de vermindering van een tiende toegepast op het invoerrecht berekend tegen het bedrag vermeld in tabel II.

HOOFDSTUK II. — *Accijns.*

Art. 10. — Bij invoer wordt op wijn van verse druiven, op gedeeltelijk gegiste druivemost en op druivemost waarvan de gisting door toevoegen van alcohol is gestuit (mistella daaronder begrepen), niet mousserend, alsmede op vermout en andere wijn van verse druiven, bereid met aromatische planten of met aromatische stoffen, een accijns geheven, welke als volgt is vastgesteld :

HOOFDSTUK III. — *Slotbepalingen.*

Art. 12. — Dit besluit treedt op 1 januari 1959 in werking.

Wet van financiën van 24 december 1958

voor het dienstjaar 1959 en houdende verschuiving van de afsluiting der verrichtingen tot vestiging van de directe belastingen voor het dienstjaar 1958 (Staatsblad, 26-27-28 december 1958, blz. 9.260).

Koninklijk besluit van 24 december 1958

tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 maart 1953 houdende verhoging der overdrachtaks bij de invoer (Staatsblad, 31 december 1958, blz. 9.334).

III — LANDBOUW

Ministerieel besluit van 31 oktober 1958

tot wijziging van het ministerieel besluit van 14 augustus 1958 betreffende de tussenkomst van het Landbouwfonds inzake de in de mouterij gebruikte mout en gerst (Staatsblad, 3 december 1958, blz. 8.673) (Zie tekst rubriek II).

Ministerieel besluit van 5 december 1958

houdende vaststelling van het bedrag der premies toegekend aan de instellingen die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen (Staatsblad, 18 december 1958, blz. 8.976).

Koninklijk besluit van 6 december 1958

houdende toekenning, voor het dienstjaar 1957, van compensatievergoedingen op inlandse tarwe (Staatsblad, 31 december 1958, blz. 9.336).

Ministerieel besluit van 9 december 1958

houdende aanvulling van het ministerieel besluit van 5 december 1958 houdende vaststelling van het bedrag der premies toegekend aan de instellingen die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen (Staatsblad, 29-30 december 1958, blz. 9.292).

IV — NIJVERHEID

Koninklijk besluit van 15 september 1958

tot uitvoering van de wet van 24 januari 1958, betreffende de concessiemogelijkheid der Kempische kolenreserves (Staatsblad, 3 december 1958, blz. 8.685). (Zie tekst rubriek I).

V — ARBEID

Koninklijk besluit van 8 december 1958

waarbij bindend wordt gemaakt de beslissing van 7 juli 1958 van het Nationaal Paritair Comité voor de voedingsnijverheid betreffende de verkorting van de arbeidsduur (Staatsblad, 19 december 1958, blz. 9.004).

VII — BUITENLANDSE HANDEL

Koninklijk besluit van 17 december 1958

inzake douanen en accijnzen (Staatsblad, 25 december 1958, blz. 9.197). (Zie tekst rubriek II).

Ministerieel besluit van 18 december 1958

betreffende de invoer van goederen vallende onder het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (Euratom) of onder het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap (Staatsblad, 25 december 1958, blz. 9.207).

Artikel 1. — De vrijstelling van invoerrecht voorzien in de artikelen 4 en 6 van het koninklijk besluit van 17 december 1958, ten aanzien van de goederen vallende onder toepassing van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (Euratom), is afhankelijk van de overlegging van een certificaat van vrij verkeer (...).

Art. 2. — De vermindering van invoerrecht voorzien in de artikelen 5 en 7 van het koninklijk besluit van 17 december 1958, ten aanzien van de goederen vallende onder toepassing van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap en ingevoerd uit de Lidstaten, is afhankelijk van de overlegging van een certificaat inzake goederenverkeer (...).

Art. 3. — De vermindering van invoerrecht voorzien in de artikelen 5 en 8 van het koninklijk besluit van 17 december 1958, ten aanzien van de goederen vallende onder toepassing van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap en ingevoerd uit de landen of gebieden overzee, is afhankelijk van de overlegging :

1° van een certificaat van oorsprong;

2° van stukken waaruit blijkt dat de goederen van uit het land of gebied van oorsprong werden verzonden ter bestemming van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie of van Nederland.

Ministeriële besluiten van 20 december 1958

tot wijziging van het ministerieel besluit van 11 september 1957 houdende schorsing van de verplichting tot overlegging van een vergunning bij de uitvoer en bij de invoer van bepaalde goederen (Staatsblad, 26-27-28 december 1958, blz. 9.263).

Koninklijk besluit van 24 december 1958

tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 maart 1953 houdende verhoging der overdrachtaks bij de invoer (Staatsblad, 31 december 1958, blz. 9.334).

VIII — VERKEERSWEZEN

Tariefmaatregel

in Belgisch binnenverkeer en gemengd verkeer (Staatsblad, 25 december 1958, blz. 9.197).

IX — PRIJZEN EN LONEN

Ministerieel besluit van 29 november 1958

tot vaststelling der maximumprijzen voor benzine en gasolie (Staatsblad, 1-2 december 1958, blz. 8.653). Errata (Staatsblad, 12 december 1958, blz. 8.882).

Ministerieel besluit van 22 december 1958

tot vaststelling der maximumprijzen voor benzine en gasolie (Staatsblad, 25 december 1958, blz. 9.217).

Tariefmaatregel

in Belgisch binnenverkeer en gemengd verkeer (Staatsblad, 25 december 1958, blz. 9.197).

X — SOCIALE WETGEVING
(PENSIOENEN, SOCIALE VERZEKERINGEN EN DIVERSE SOCIALE VOORDELEN)

Koninklijk besluit van 8 december 1958

tot wijziging van het besluit van de Regent van 26 mei 1945, betreffende de inrichting van de Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid (Staatsblad, 14 december 1958, blz. 8.925).

Ministerieel besluit van 9 december 1958

tot vaststelling van de Refertelonen voor de toepassing van artikel 83, § 2, van het besluit van de Regent van 26 mei 1945, betreffende de inrichting van de Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en

Werkloosheid (Staatsblad, 14 december 1958, blz. 8.926).

Artikel 1. — Het referteloon, bedoeld in artikel 83, § 2, eerste lid, van het besluit van de Regent van 26 mei 1945 betreffende de inrichting van de Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid, gewijzigd bij koninklijk besluit van 8 december 1958, wordt vastgesteld als volgt :

1° voor de arbeiders van ten minste 21 jaar en voor de gehuwde minderjarigen :

Fr. 178,70 per dag voor een geoefende of geschoolde arbeider;

Fr. 149,70 per dag voor een ongeschoolde hulparbeider;

Fr. 112,90 per dag voor een arbeidster;

2° voor de arbeiders van minder dan 21 jaar :

Fr. 112,90 per dag voor een arbeider van 18 tot 20 jaar;

Fr. 87,60 per dag voor een arbeidster van 18 tot 20 jaar;

Fr. 68,80 per dag voor een arbeider van minder dan 18 jaar;

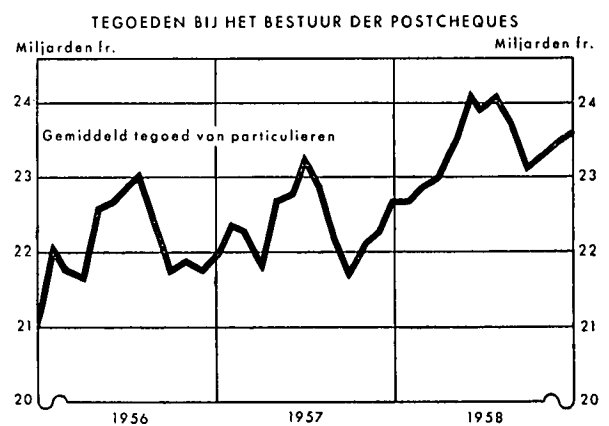
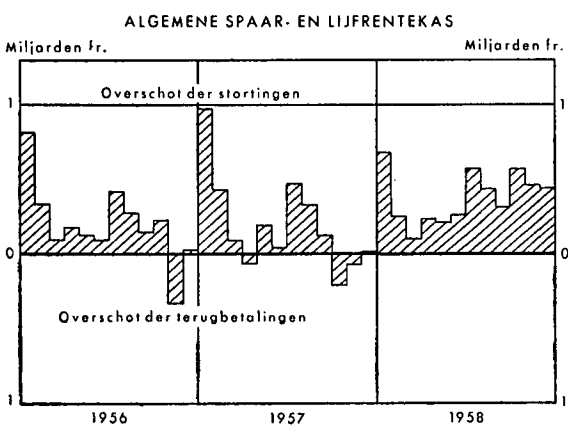
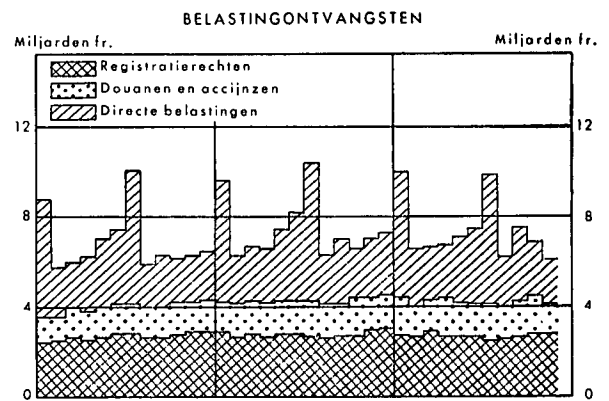
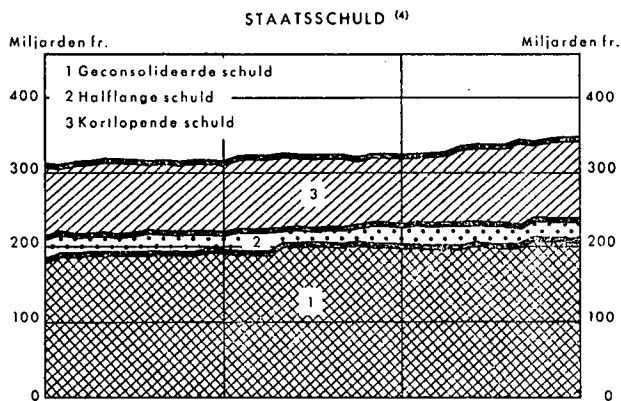
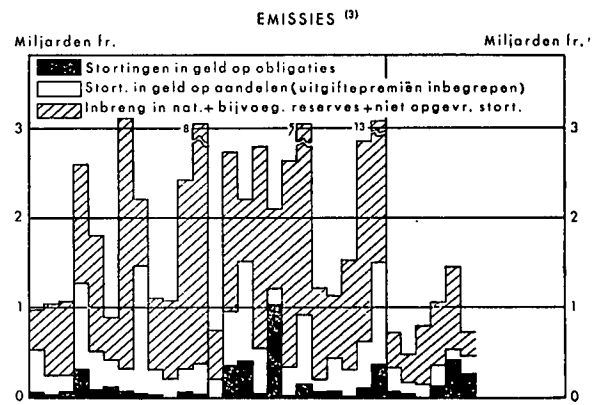
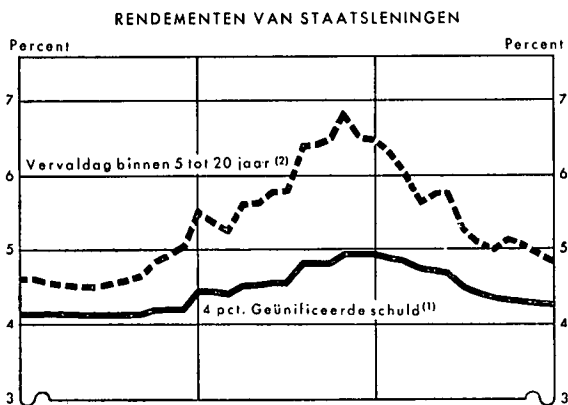
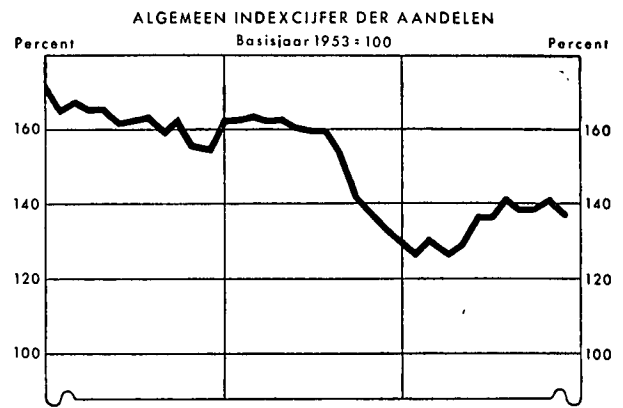
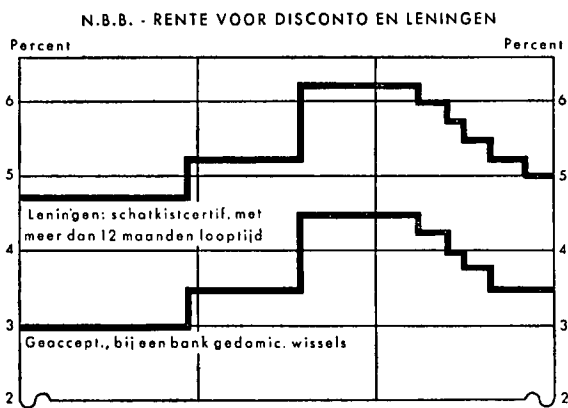
Fr. 56,80 per dag voor een arbeidster van minder dan 18 jaar.

XI — OORLOGSSCHADE

Koninklijk besluit van 19 december 1958

betreffende de vaststelling, inzake oorlogsschade aan boten, van de integrale vergoedingscoëfficiënt toepasselijk op heel het Rijk voor de periode van 1 oktober 1958 tot 31 december 1958 (besluit n° 35) (Staatsblad, 29-30 december 1958, blz. 9.306).

GRAFIEKEN VAN DE ECONOMISCHE TOESTAND VAN BELGIE

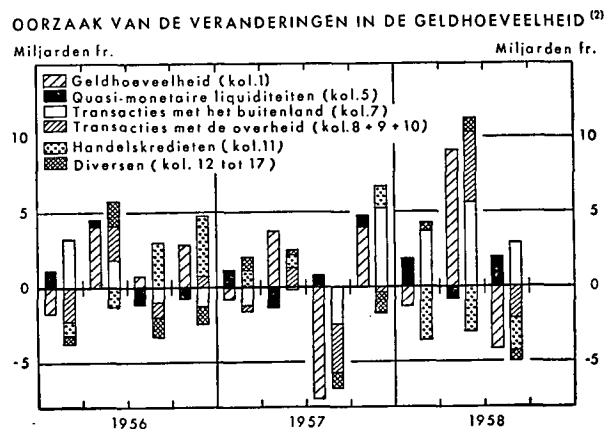
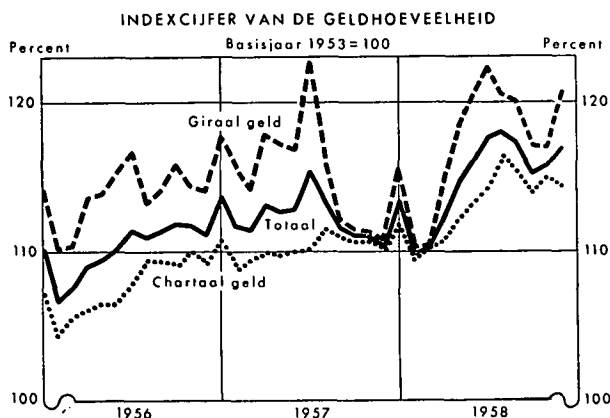
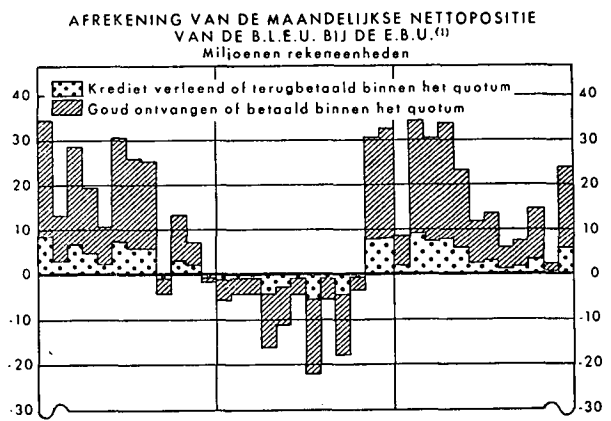
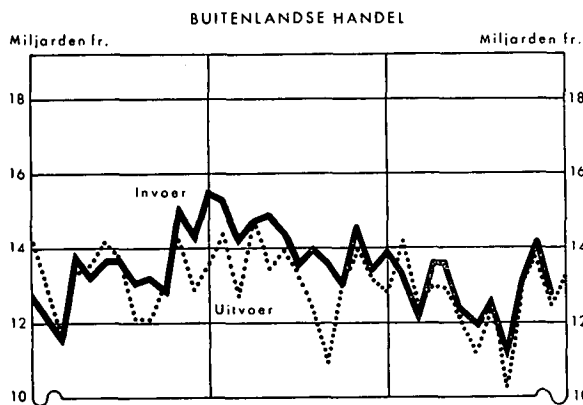
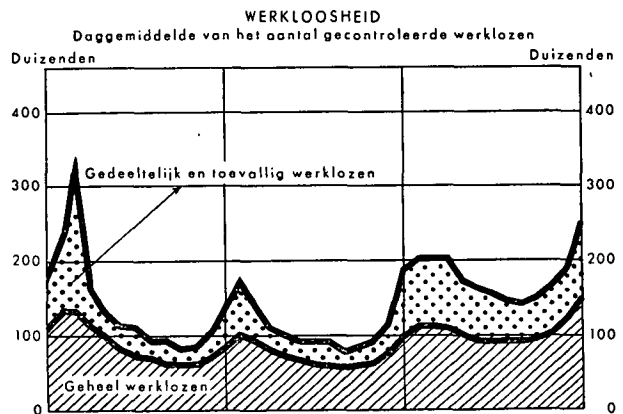
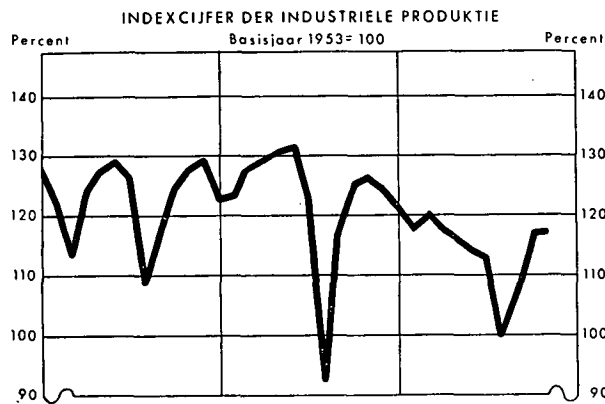
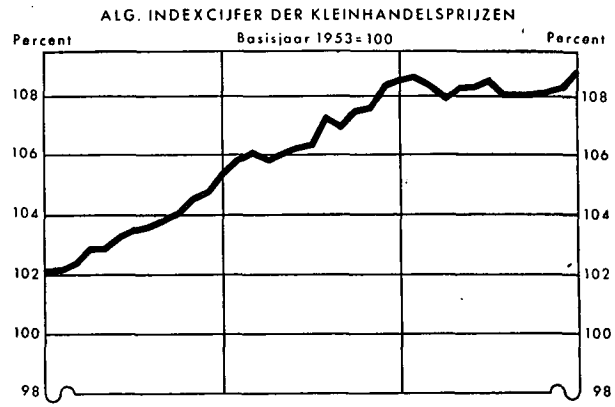
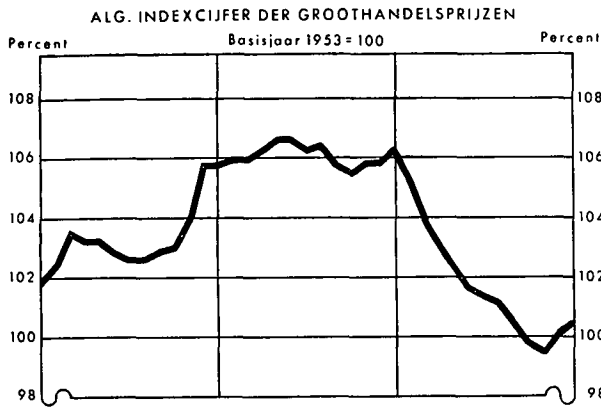
(1) Rendement alleen berekend volgens de notering

(2) Terugbetaalbaar met veranderlijke annuïteiten (4 tot 4,5 pct. nominaal)

(3) Emissies van Belgische naamloze vennootschappen, commanditaire op aandelen, P.V.B.A. en Kongolese vennootschappen

(4) Excl. de uit de oorlog 1914-1918 voortvloeiende intergouvernementele schulden

GRAFIEKEN VAN DE ECONOMISCHE TOESTAND VAN BELGIE

(1) Excl. de bilaterale terugbetalingen

(2) Zie tabel 85⁴

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(Inhoud, zie laatste bladzijde van het Tijdschrift)

GELDMARKT

Ia. — OFFICIEEL RENTETARIEF VOOR DISCONTO EN BELENINGEN

Tijdvak	Officiële rentetarieven van de Nationale Bank van België					
	Disconto				Voorschotten in rek. cour. en beleningen *	
	Geecepteerd in een bank gedomicileerd papier, warranta en bankaccept. vooraf door de Nat. Bank van Belg. geveiseerd	Geecepteerd niet in een bank gedomicileerd papier	Niet geecepteerd in een bank gedomicileerd papier	Niet geecepteerd niet in een bank gedomicileerd papier, promessen	Schatkistcertificaten, 1 uitgegeven op maximum 806 dagen	Alle andere overheidsfondsen
1957 Gemiddelde	3,93	4,68	5,43	5,68	2	5,68
1958 Gemiddelde	3,95	4,66	5,37	5,66	3	5,66
1957 Oktober	4,50	5,25	6,—	6,25	3	6,25
November	4,50	5,25	6,—	6,25	3	6,25
December	4,50	5,25	6,—	6,25	3	6,25
1958 Januari	4,50	5,25	6,—	6,25	3	6,25
Februari	4,50	5,25	6,—	6,25	3	6,25
Maart (vanaf 27)	4,25	5,—	5,75	6,—	3	6,—
April	4,25	5,—	5,75	6,—	3	6,—
Mei	4,25	5,—	5,75	6,—	3	6,—
Juni (vanaf 5)	4,—	4,75	5,50	5,75	3	5,75
Juli (vanaf 3)	3,75	4,50	5,25	5,50	3	5,50
August. (van. 28)	3,50	4,25	5,—	5,25	3	5,25
September	3,50	4,25	5,—	5,25	3	5,25
Oktober (van. 30)	3,50	4,—	4,50	5,—	3	5,—
November	3,50	4,—	4,50	5,—	3	5,—
December	3,50	4,—	4,50	5,—	3	5,—

Ib. — RENTEVOET VAN HET DAGGELD EN VAN HET GELD OP ZEER KORTE TERMIJN

Gemiddelden	In en buiten verrekening		
	1 dag	5 dagen	10 dagen
1957	1,78	1,87	1,97
1958	1,41	1,56	1,69
1957 Oktober	1,70	1,80	1,90
November	2,05	2,12	2,19
December	2,25	2,31	2,39
1958 Januari	2,08	2,24	2,39
Februari	1,80	2,10	2,29
Maart	1,55	1,91	2,11
April	1,51	1,81	2,01
Mei	1,49	1,74	1,94
Juni	1,29	1,44	1,56
Juli	1,25	1,30	1,40
Augustus	1,22	1,27	1,37
September	1,20	1,25	1,35
Oktober	1,20	1,25	1,35
November	1,20	1,25	1,35
December	1,11	1,16	1,21

1 En certificaten van het Rentenfonds vanaf 12 november 1957.
 2 Gemiddelde van 1 januari 1957 tot 20 maart 1957 : 2,25 pct. Sedert 21 maart 1957 : rentevoet van het certificaat plus 5/16 pct., minimum 2,25 pct.
 3 Rentevoet van het certificaat plus 5/16 pct., minimum 2,25 pct.
 N. B. — De tarieven werden sedert 8 januari 1959 met ¼ pct. verlaagd, behalve de rentevoet voor de certificaten op ten hoogste 306 dagen die onveranderd blijft.

* Quotiteit van het voorschot op 31 december 1958

Schatkiste. en cert. v.h. Rentenfonds uitgegeven op max. 806 d. max. 95 pct.	4 ½ pct. Obligaties Lening 1952/1964 met 12 jaar looptijd	max. 90 pct.
Schatkistcertificaten, uitgegeven op meer dan 306 dagen	3 ½ pct. Obligaties Muntsaneringslening 4 ^e en 5 ^e reeks	90 pct.
4 ½ pct. Obligaties Lening 1951 met 10 of 15 jaar looptijd	4 pct. Schatkiste. 1950 van Belg. Kongo met 5 of 10 jaar loopt.	90 pct.
4 ½ pct. Obligaties Lening 1952/1962 met 10 jaar looptijd	4 pct. Koloniale Schuld 1950/1960	90 pct.
	Andere overheidsfondsen	80 pct.

*Alleen de effecten en overheidsfondsen « aan toonder » in Belgische franken luidend, worden in onderpand aanvaard.

Ic. — RENTEVOET VAN DE SCHATKISTCERTIFICATEN

Gemiddelden	Schatkistcertificaten op zeer korte termijn					Datum	Schatkistcertificaten op korte termijn Gemiddelde discontovoet der toewijzingen		
	15 dagen	1 maand	2 maanden	3 maanden	4 maanden		6 maanden	9 maanden	12 maanden
1957	1,99	2,80 ¹	3,05 ¹	3,34 ¹	3,84 ¹				
1958	1,94	2,18	2,48	2,89	3,45				
1957 Okt.	1,90	—	—	—	—				
Nov.	2,28	2,75 ²	3,— ²	3,25 ²	3,75 ²	1958 :			
Dec.	2,57	2,82	3,07	3,40	3,90	6 jan. ...	4,67625	5,05875	5,3875
1958 Jan.	2,75	3,—	3,25	3,75	4,25	6 febr. ...	4,75	5,—	—
Febr.	2,75	3,—	3,25	3,75	4,25	13 maart.	4,725	4,8958	—
Maart	2,71	2,96	3,21	3,71	4,21	14 april	4,488	4,75	4,9995
April	2,46	2,71	3,—	3,50	4,—	3 juni	4,2125	4,50	4,6833
Mei	2,10	2,38	2,88	3,38	3,88	1 juli ...	4,035	4,275	4,491
Juni	1,70	1,88	2,37	2,87	3,53	5 aug. ...	4,—	4,227	4,40
Juli	1,51	1,75	2,02	2,52	3,27	2 sept. ...	3,6829	3,84	4,047
Aug.	1,50	1,75	2,—	2,47	3,22	7 okt. ...	3,5158	3,80	3,9804
Sept.	1,50	1,75	2,—	2,25	2,78	4 nov. ...	3,4718	3,73	3,9735
Okt.	1,50	1,75	2,—	2,25	2,75	2 dec. ...	3,433	3,663	3,922
Nov.	1,50	1,75	2,—	2,25	2,75	1959 :			
Dec.	1,27	1,52	1,77	2,02	2,52	6 jan. ...	3,398	3,646	3,86

1 Gemiddelde van 12 november 1957 tot 31 december 1957. — 2 Sedert 12 november 1957. — 3 Gemiddelde van vier banken. — 4 Sedert 1 juli 1957 tot 200.000 fr. : 3 pct.; boven 200.000 fr. : 2 pct. — 5 Sedert 1 januari 1958 : 3 pct. tot fr. 250.000, met een renteverhoging van 0,30 pct. voor de bedragen die geheel het jaar blijven ingeschreven. Boven fr. 250.000 : 2 pct. Sedert 1 januari 1959 is de renteverhoging van 0,30 pct. afgeschaft.

II. — RENTETARIEF VOOR BANKDEPOSITO'S EN TEGOEDEN BIJ DE ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTIEKAS

Tijdvak	Banken — Depositorrekeningen 3					Algemene Spaarkas (spaarlagen van particulieren)	
	onmiddelijk opvraagbaar	15 dagen voorsp. zeggig	1 maand	3 maanden	6 maanden	tot fr. 150.000	boven fr. 150.000
1957 Gemiddelde	0,50	0,90	1,26	1,58	1,94	3,— ⁴	2,— ⁴
1958 Gemiddelde	0,50	1,04	1,77	2,17	2,59	3,— ⁵	2,— ⁵
1957 Oktober	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,— ⁴	2,— ⁴
Nov. (vanaf 12)	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	2,—
December	0,50	1,25	2,30	2,70	3,15	3,—	2,—
1958 Januari	0,50	1,25	2,30	2,70	3,15	3,— ⁵	2,— ⁵
Februari	0,50	1,25	2,30	2,70	3,15	3,—	2,—
Maart (vanaf 27)	0,50	1,25	2,30	2,70	3,15	3,—	2,—
April	0,50	1,10	2,05	2,45	2,85	3,—	2,—
Mei	0,50	1,10	2,05	2,45	2,85	3,—	2,—
Juni (vanaf 5)	0,50	1,10	2,05	2,45	2,85	3,—	2,—
Juli (vanaf 3)	0,50	1,—	1,80	2,20	2,60	3,—	2,—
Aug. (vanaf 28)	0,50	0,95	1,55	1,95	2,35	3,—	2,—
September	0,50	0,90	1,35	1,75	2,15	3,—	2,—
Oktober	0,50	0,90	1,35	1,75	2,15	3,—	2,—
November	0,50	0,90	1,35	1,75	2,15	3,—	2,—
December	0,50	0,90	1,35	1,75	2,15	3,—	2,—

III. — Daggeld en geld op zeer korte termijn ¹
(miljoenen franken)

Daggemiddelden	Gelden uitgeleend door de			Ontleende gelden		
	verrekenende instellingen			niet verrekenende instellingen ³	In verrekening ⁴	Buiten verrekening ⁵
	Deposito-banken	Overige instellingen ²	Totaal			
1957	2.288	240	2.528	3.065	2.528	3.065
1958	2.078	292	2.370	1.537	2.448	1.459
1958 Februari ...	1.923	260	2.183	2.906	2.516	2.573
Maart	1.918	211	2.129	2.213	2.272	2.070
April	2.116	351	2.367	1.623	2.356	1.634
Mei	2.290	342	2.632	1.921	2.649	1.904
Juni	2.333	387	2.720	1.124	2.931	913
Juli	1.785	226	2.011	1.685	2.055	1.641
Augustus	2.074	449	2.523	1.386	2.566	1.343
September :	2.189	320	2.509	736	2.529	716
Oktober ...	2.026	199	2.225	1.019	2.225	1.019
November :	1.675	297	1.972	710	1.978	704
December :	2.092	282	2.374	216	2.438	146
5 tot 11 ..	2.262	217	2.479	26	2.479	26
12 tot 18 ..	1.948	212	2.160	26	2.160	26
19 tot 24 ..	1.616	281	1.897	405	2.015	287
26 tot 31 ..	2.440	333	2.773	602	2.987	388

Goud- en zilvernoteringen
te Londen ⁶

Daggemiddelden	Goud	Zilver
	in sh. en d. per oz. fijn	in pence per oz. fijn
1957	250/2 ³ / ₈	79
1958	249/9 ³ / ₈	76
1957 Oktober	249/9 ⁵ / ₈	79
November	249/7	78
December	249/4 ⁵ / ₈	77
1958 Januari	248/10 ⁷ / ₈	77
Februari	249/13 ⁴ / ₈	76
Maart	249/8 ³ / ₈	76
April	249/2 ⁵ / ₈	76
Mei	249/5 ¹ / ₈	76
Juni	249/8 ¹ / ₄	75
Juli	250/5 ¹ / ₈	75
Augustus	250/2 ³ / ₄	75
September	250/5 ¹ / ₈	76
Oktober	250/13 ⁴ / ₈	78
November	250/2 ³ / ₈	77
December	250/3 ⁵ / ₈	76

¹ Vanaf 27 februari 1956 bevatten de cijfers, desgevallend, de uitstaande gelden op 5 en 10 dagen in leen gegeven of genomen. — ² Incl. het Gemeentekrediet van België en de Centrale Bank van Belgisch Kongo en Ruanda-Urundi. — ³ Incl. de Algemene Spaar- en Lijfrentekas en de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid. — ⁴ Incl. het Herdiscontering- en Waarborginstituut en de Nationale Delcredere dienst. — ⁵ Incl. het Rentenfonds en het Centraal Bureau voor Hypotheekkrediet. — ⁶ Prijs van een oz. fijn goud te New-York : 35 \$ vanaf 1 februari 1934.

VALUTAMARKT

Officiële wisselkoersen vastgesteld door de in Verrekeningskamer te Brussel vergaderde bankiers
(Belgische franken)

Gemiddelden	1 Zwitserse frank	1 dollar U.S.A.	100 Franse frank	1 Canadese dollar		1 Pond Sterling	100 Escudos	1 Nederl. gulden	1 Zweedse kroon	1 Deense kroon	1 Deutsche Mark	1 Noorse kroon	100 Italiaanse lire	100 Oosterr. schilling
				Kabel	Post									
1957	11,46	50,24	{14,27 ¹ 11,89 ²	52,400	52,396	140,22	174,02	13,18	9,69	7,24	11,96	7,02	8,01	193,10
1958	11,40	49,89	11,84 ³	51,397	51,395	139,41	174,04	13,17	9,63	7,21	11,90	6,97	7,99	192,21
1957 Oktober ...	11,44	50,17	11,86	51,991	51,985	140,22	174,02	13,19	9,68	7,24	11,92	7,02	7,99	192,83
November	11,42	50,03	11,85	51,979	51,973	140,10	174,01	13,18	9,66	7,23	11,90	7,00	8,00	192,33
December	11,41	50,02	11,89	51,198	51,194	139,95	174,02	13,19	9,66	7,23	11,90	6,99	8,00	192,21
1958 Januari ...	11,40	50,03	11,87	50,805	50,800	139,71	174,02	13,20	9,64	7,22	11,86	6,98	7,98	191,70
Februari ...	11,37	49,94	11,83	50,895	50,893	139,60	174,02	13,14	9,61	7,21	11,86	6,97	7,98	191,56
Maart	11,39	49,90	11,82	51,051	51,049	139,77	174,03	13,16	9,62	7,22	11,89	6,99	8,00	192,00
April	11,40	49,88	11,82	51,384	51,382	139,62	174,03	13,15	9,62	7,21	11,90	6,98	8,00	192,13
Mei	11,40	49,87	11,82	51,588	51,585	139,42	174,03	13,16	9,62	7,21	11,91	6,97	7,99	192,19
Juni	11,40	49,87	11,84	51,850	51,848	139,39	174,03	13,17	9,64	7,21	11,92	6,97	8,00	192,49
Juli	11,40	49,88	11,85	51,965	51,962	139,14	174,03	13,17	9,64	7,20	11,92	6,96	8,01	192,53
Augustus	11,39	49,88	11,85	51,712	51,708	139,01	174,03	13,16	9,63	7,19	11,89	6,95	8,00	192,22
September	11,40	49,86	11,84	51,073	51,070	139,05	174,03	13,16	9,61	7,19	11,89	6,95	7,99	192,09
Oktober ...	11,41	49,85	11,84	51,348	51,346	139,34	174,03	13,19	9,62	7,21	11,92	6,97	7,99	192,50
November	11,40	49,86	11,84	51,486	51,484	139,53	174,03	13,19	9,64	7,21	11,93	6,97	7,99	192,62
December	11,44	49,85	11,83 ³	51,679	51,677	139,40	174,20	13,18	9,63	7,21	11,92	6,97	7,99	192,49

¹ Gemiddelde van 1 januari tot 10 augustus 1957.

² Gemiddelde van 12 augustus (datum van de monetaire maatregelen in Frankrijk) tot 31 december 1957.

³ Gemiddelde van 1 tot 28 voor de maand december 1958.

KAPITAALMARKT

I. — NOTERINGEN VAN ENKELE OVERHEIDSFONDSEN — VERGELIJKENDE TABEL

14

Aard der effecten	Notering voor	Notering per				
		1 september 1958	1 oktober 1958	3 november 1958	1 december 1958	5 januari 1959
I. — Rechtstr. Belg. binnenl. Staatssch. (Rente bij te rek.).						
3 ½ pct. Schuld 1937 ^{1 2}	100,—	87,25	87,50	88,—	88,10	88,40
3 ½ pct. Schuld 1943 ^{1 2}	100,—	82,35	82,10	83,—	83,70	84,30
4 pct. Geünificeerde Schuld 1 ^e reeks ^{1 2}	100,—	91,50	91,70	92,50	92,80	93,30
4 pct. Bevrijdingslening, 1945 ²	100,—	88,40	88,80	89,20	89,60	90,50
4 ½ pct. Lening, 1952-1962, op 10 jaar ²	100,—	102,40	100,90	101,70	102,—	102,40
4 ½ pct. Lening, 1952-1964, op 12 jaar ²	100,—	100,70	99,30	100,30	101,—	101,10
4 ½ pct. Lening, 1953-1973, op 20 jaar ²	100,—	96,50	96,—	96,20	97,—	98,10
4 ½ pct. Lening, 1953-1968, op 15 jaar ²	100,—	97,05	95,80	97,10	97,50	98,50
4 ½ pct. Lening, 1954-1972, op 18 jaar ²	100,—	94,90	94,—	95,—	96,80	97,10
4 ¼ pct. Lening, 1954-1974, op 20 jaar, 1 ^e reeks ²	100,—	93,50	93,—	93,45	94,50	95,40
4 ¼ pct. Lening, 1954-1974, op 20 jaar, 2 ^e reeks ²	100,—	92,35	91,70	93,20	93,80	94,50
4 pct. Lening, 1955-1975, op 20 jaar ²	100,—	90,50	89,20	90,40	91,70	92,50
4 ¼ pct. Lening 1956-1971, op 15 jaar ²	100,—	95,65	94,60	95,80	95,90	97,80
4 ¼ pct. Lening 1956-1973, op 17 jaar ²	100,—	94,85	94,10	94,60	94,80	96,40
5 pct. Lening 1957-1969, op 12 jaar ²	100,—	99,70	98,65	100,—	100,—	100,40
4 pct. Schatkistcert. met ten hoogste 20 j. loopt., 1943, ^{1 2} ...	100,—	108,90	107,50	108,50	108,80	110,20
4 pct. Vijf- of tienjaarsschatkistcertificaten, 1949 ²	100,—	104,60	104,05	104,30	104,50	105,—
4 pct. Vijfjaarsschatkistcertificaten, 1954 ²	100,—	100,10	100,10	100,—	100,30	100,20
3 ¾ pct. Vijfjaarsschatkistcertificaten, 1954 ²	100,—	100,—	99,90	100,—	100,20	100,10
5 ½ pct. Vijfjaarsschatkistcertificaten, 1957 ²	100,—	103,—	102,05	102,60	102,80	103,—
Lotenlening 1941, 4 pct.	1.000,—	920,—	924,—	929,—	931,—	938,—
Lotenlening 1953 (2 pct., 5 pct. vanaf 1967) ²	1.000,—	1.080,—	1.061,—	1.060,—	1.006,—	1.008,—
2 pct. Lotenlening van de Tentoonstelling 1958 ²	1.000,—	1.019,—	1.000,—	998,—	981,—	986,—
II. — Indir.- en gewarb. Staatsschuld (Rente bij te rek.).						
4 pct. Lotenlening Oorlogsschade 1923 ^{1 2}	1.050,—	1.005,—	1.006,—	1.007,—	1.008,—	1.010,—
Len. tot Wederopb. 1 ^e schijf 1947, 5 pct. ²	100,—	100,35	99,90	100,10	100,20	100,70
Len. tot Wederopb. 2 ^e schijf 1949, 5 pct. ²	100,—	100,25	99,90	100,10	100,10	100,70
Len. tot Wederopb. 3 ^e schijf 1950 (2 pct., 5 pct. vanaf 1960) ²	1.000,—	1.057,—	1.043,—	1.035,—	996,—	997,—
4 ¼ pct. Lening van het Wegenfonds op 10 jaar, 1955-1965 ²	100,—	96,90	95,25	96,20	96,90	98,50
4 pct. pref. aandelen van de N.M.B.S. (Belgische Schijf) ^{1 2}	500,—	454,—	457,—	467,—	472,—	472,—
5 pct. Zelfs. Kas voor Oorlogsschade - 1 ^e schijf 1953 ²	100,—	97,25	97,40	97,60	99,30	100,20
4 ½ pct. Vijftienjaarsl. Beh. v. Telegr. en Telef. 1953, 1 ^e r. ²	100,—	98,80	97,75	98,30	99,10	100,10
4 ½ pct. Vijftienjaarsl. Beh. v. Telegr. en Telef. 1953, 2 ^e r. ²	100,—	97,30	97,—	97,—	97,50	98,60
4 ¼ pct. Twintigjaarsl. Beh. v. Telegr. en Telef. 1954, 1 ^e r. ²	100,—	93,50	92,85	93,—	94,20	95,50
4 ¼ pct. Nat. Maat. van Belg. Spoorw. 1954-1974 ²	100,—	93,—	92,90	92,70	93,90	95,10
4 pct. Nat. Maat. van Belg. Spoorw. 1955-1975, 1 ^e r. ²	100,—	90,40	89,70	89,80	91,50	92,60
4 ½ pct. Tienjaarsl. v.d. Nat. M. v ^r Kred. a.d. Nijv. 1951 ²	100,—	102,—	101,05	101,40	102,70	102,30
4 ½ pct. Tienjaarsl. v.d. Nat. M. v ^r Kr. a.d. Nijv. 2 ^e r. 1952 ²	100,—	103,40	101,75	102,60	103,—	103,50
III. — Rechtstreekse Koloniale Schuld.						
Renteloos : Belgisch-Kongo, Lotenlening 1888	100,—	266,—	269,—	273,—	271,—	272,—
<i>Rente bij te rekenen :</i>						
4 pct. Koloniale Schuld 1936	100,—	83,—	83,10	83,20	83,40	83,40
4 ¼ pct. Koloniale Schuld 1954-1974 ²	100,—	92,20	91,40	91,50	93,70	93,80
4 pct. Vijf- of tienjaarsschatkistcertificaten, 1950 ²	100,—	104,30	103,75	104,—	104,40	104,60

¹ Effecten waarvoor een operatie in uitvoering is, krachtens de besluiten van 6 oktober 1944. — ² Effecten na 6 oktober 1944 gecreëerd.

II. — MAANDINDEXCIJFERS DER AANDELENNOTERINGEN OP DE BEURS TE BRUSSEL EN ANTWERPEN

15¹

KONTANTMARKT

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Datum	Algemeen indexcijfer	Financiële en onroerende sector	Beleggingsmaatschappijen (niet-gespecial.)	Holdings (vervoer en elektriciteit)	Vervoer	Gas- en elektriciteits- ondernemingen	Waterverdeling	Metaalindustrie	Metaal- verwerkende bedrijven	Non-ferro metalen	Scheikundige nijverheid	Steenkolon- mijnen	Glas- en spiegelglas- fabrieken	Bouwnijverheid	Textielnijverheid	Voedings- bedrijven	Diverse industriën	Handel en diensten	Belgisch Kongo en Ruanda-Urundi	Plantages
1958 10 novemb.	102	102	101	105	102	101	106	97	102	104	101	96	100	103	101	99	103	104	103	104
10 decemb.	96	100	97	99	97	98	99	100	98	97	100	96	102	99	96	98	96	100	93	96
Indexcijfers t.o.v. het gemiddelde van 1953																				
1957 2 december	134	129	161	154	123	121	173	142	107	159	126	130	193	143	97	156	162	195	123	107
1958 10 januari	133	131	162	154	122	121	166	145	107	153	126	129	189	150	99	162	155	192	121	98
10 februari	126	133	155	150	118	120	167	141	104	148	121	117	175	145	97	163	160	193	109	94
10 maart	130	138	157	156	121	124	162	148	105	156	126	116	182	144	95	163	161	198	114	98
10 april ...	127	138	152	155	119	124	169	134	101	152	122	111	179	144	90	162	154	201	112	99
12 mei ...	129	141	156	159	122	127	178	136	104	156	123	110	172	144	87	158	160	202	115	102
10 juni ...	137	145	166	169	126	131	182	159	107	169	126	116	187	148	89	162	166	201	123	108
10 juli ...	137	153	170	173	124	134	179	154	106	166	130	114	201	152	90	160	162	204	120	109
11 augustus	142	159	172	176	128	136	178	161	112	177	136	121	207	152	91	160	167	207	124	111
10 septemb.	139	162	172	178	129	139	184	160	117	173	135	118	220	157	93	161	163	211	117	108
10 oktober	139	161	174	177	129	140	188	151	117	173	135	110	223	155	91	160	158	212	121	107
10 novemb.	142	165	176	185	131	141	200	146	119	180	136	106	224	159	92	159	163	220	125	111
10 decemb.	137	165	171	183	127	138	197	146	117	174	136	102	229	157	88	156	157	220	116	107

III. — OMZET OP DE BEURS TE BRUSSEL

15¹

Bron : Bulletin mensuel des statistiques publié par la Commission de la Bourse de Bruxelles.

Tijdvak	Aantal beursdagen	Obligaties van vennootschappen		Aandelen ¹		Totaal ¹	
		Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)
1957	246	119	127	18.488	26.002	18.607	26.129
1958	246	145	158	14.928	17.148	15.073	17.306
1957 Oktober	23	12	13	1.814	2.446	1.826	2.459
November	18	8	8	1.232	1.461	1.240	1.469
December	20	8	8	1.090	1.180	1.098	1.188
1958 Januari	20	12	13	1.191	1.431	1.203	1.444
Februari	20	8	8	1.095	1.165	1.103	1.173
Maart	21	13	14	1.181	1.280	1.194	1.294
April	19	10	11	861	935	871	946
Mei	18	9	9	992	1.036	1.001	1.045
Juni	21	9	10	1.510	1.754	1.519	1.764
Juli	21	9	10	1.171	1.390	1.180	1.400
Augustus	20	12	12	1.399	1.493	1.410	1.505
September	22	13	14	1.355	1.450	1.368	1.464
Oktober	23	16	18	1.538	2.027	1.554	2.045
November	19	14	16	1.323	1.535	1.337	1.551
December	21	19	22	1.312	1.652	1.331	1.674

¹ Kontant- en termijnmarkt.

IV. — RENDEMENT VAN VAST RENTENDE WAARDEN OP DE BEURS TE BRUSSEL (in procenten)

16

Begin der maand	Geïnfi- ceerde schuld (rende- ment alleen berekend volgens de notering)	Vervaldag binnen 2 tot 5 jaar	Vervaldag binnen 5 tot 10 jaar	Vervaldag binnen 5 tot 20 jaar		Vervaldag over meer dan 20 jaar		Midden- rendement (excl. de Geïnfi- ceerde schuld)
		Parastat. en Steden	Steden	Staat	Parast. en Steden	Staat Lotenleningen		
						Directe Schuld	Indirecte Schuld	
		Terugbetaling op vaste datum	Terugbetaling in vaste annuïteiten	(terugbetaling in veranderlijke annuïteiten)		4 pct.	4 pct.	
4 pct. 1e r.	4 tot 4,5 pct.	4 pct.	4 tot 5,5 pct.	8 tot 5 pct.	4 pct.	4 pct.		
1957 November	4,94	5,87	6,67	6,85	6,66	5,12	5,95	6,6
December	4,94	5,48	6,72	6,53	6,56	5,14	5,86	6,5
1958 Januari	4,93	5,53	7,00	6,47	6,51	5,20	5,87	6,5
Februari	4,91	5,63	7,06	6,33	6,39	5,20	5,78	6,4
Maart	4,84	5,30	7,02	6,06	6,17	5,16	5,72	6,1
April	4,74	5,16	6,90	5,64	5,84	5,06	5,67	5,8
Mei	4,73	5,41	6,90	5,75	5,83	5,07	5,67	5,8
Juni	4,68	5,07	6,87	5,73	5,80	5,04	5,71	5,8
Juli	4,52	4,79	6,78	5,29	5,56	5,03	5,67	5,5
Augustus	4,42	4,50	6,01	5,06	5,19	4,97	5,54	5,2
September	4,37	4,43	5,72	5,02	5,10	4,91	5,52	5,0
Oktober	4,36	4,59	5,62	5,18	5,16	4,90	5,56	5,2
November	4,32	4,50	5,52	5,04	5,12	4,85	5,52	5,1
December	4,31	4,31	5,42	4,98	5,04	4,85	5,45	5,0
1959 Januari	4,29	4,44	5,26	4,85	4,93	4,83	5,40	4,9

N. B. Voor de samenstelling : zie Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting van februari 1956, blz. 84.

Retrospectief overzicht

(miljoenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Oprichting van vennootschappen			Kapitaalverhogingen				Obligatie-uitgiften		Gesamen-lijke uitgiften	Uitgiftepremiën	Stortingen andere dan in gold		Netto-uitgiften
	Aantal	Nomi-naal bedrag	Gestort bedrag op nomi-nale waarde	Aantal	Oud kapitaal	Nomi-nale verho-ging	Gestort bedrag op nomi-nale waarde	Aantal	Nomi-naal bedrag	Nominaal bedrag		1	2	

A. — Belgische vennootschappen (naamloze en commanditaire op aandelen, personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid)

1956	2.467	5.444	5.162	767	17.061	12.521	11.869	164	2.100*	20.065	245,0	8.985	4.269	5.727
1957	2.643	15.627	13.913	974	28.949	12.290	11.787	126	3.282	31.199	545,7	16.694	4.729	8.105
1957 Eerste 6 m.	1.453	4.855	4.417	433	15.220	4.667	4.424	20	1.850	11.372	349,0	5.338	1.582	4.120
1958 Eerste 6 m.	1.340	1.004	864	355	6.870	2.438	2.067	22	858	4.300	2,8	1.000	1.047	1.745
1957 September	175	223	191	55	218	345	310	3	78	646	—	259	123	197
Oktober	220	844	824	103	561	375	354	2	16	1.235	—	855	197	142
November	169	1.377	1.302	69	1.609	1.067	1.046	3	87	2.531	—	1.744	90	601
December	286	4.965	4.826	198	6.675	4.513	4.440	1	365	9.843	164,5	5.791	2.515	1.489
1958 Januari	292	327	297	36	103	149	141	5	58	534	—	190	77	229
Februari	249	126	116	47	143	160	158	3	50	336	—	152	19	153
Maart	228	167	147	62	263	317	177	1	2	486	0,3	149	43	134
April	216	136	129	76	2.102	700	576	3	130	966	2,5	153	375	310
Mei	161	91	80	66	3.836	795	706	5	393	1.279	—	269	406	504
Juni	194	166	94	68	423	317	308	5	226	699	—	87	127	414
Juli		167	153			390	376		—	557	—	166	156	207
Augustus		177	80			162	157		1	340	—	40	39	159
September		73	69			247	239		—	320	—	64	140	104
Oktober		163	135			931	873		500	1.594	33,8	90	580	872
November		119	114			739	577		13	871	—	209	330	165

B. — Kongolese vennootschappen (aandelen- en personenvennootschappen)

1956	275	1.641	879	116	8.220	5.581	5.362	7	342	7.564	14,6	767	4.146	1.685
1957	296	3.625	3.243	130	4.095	3.134	3.116	4	312	7.071	1,0	3.402	1.606	1.664
1957 Eerste 6 m.	149	595	332	58	1.580	974	961	—	—	1.569	1,0	226	394	674
1958 Eerste 6 m.	145	304	232	51	723	589	527	—	—	893	—	218	283	258
1957 April	23	35	32	10	752	406	406	—	—	441	0,8	22	88	329
Mei	24	41	33	9	24	36	36	—	—	77	—	21	7	41
Juni	21	103	77	10	299	87	82	—	—	190	0,2	76	40	43
Juli	37	170	165	17	1.579	1.028	1.026	—	—	1.198	—	274	717	200
Augustus	22	87	37	8	126	64	63	—	—	151	—	15	45	40
September	21	26	24	12	96	454	454	—	—	480	—	193	51	234
Oktober	21	110	51	14	192	174	172	—	—	284	—	12	35	176
November	21	20	17	8	465	314	314	—	—	334	—	10	306	15
December	26	2.619	2.618	13	81	126	126	—	—	2.745	—	2.673	58	13
1958 Januari	24	97	72	14	235	113	84	—	—	210	—	49	2	105
Februari	19	24	21	9	94	92	68	—	—	116	—	16	43	30
Maart	24	33	31	10	175	264	264	—	—	297	—	33	228	34
April	24	62	40	5	42	34	27	—	—	96	—	14	7	46
Mei	25	51	35	9	175	82	79	—	—	133	—	81	—	33
Juni	29	36	33	4	2	5	5	—	—	41	—	24	4	10

* Inbegrepen 2 leningen voor een bedrag van 25 miljoen frank uitgegeven door Belgische vennootschappen in het buitenland gevestigd.

1 In de gestorte bedragen niet begrepen.

2 In de oprichtingen en kapitaalverhogingen begrepen.

3 In de kapitaalverhogingen begrepen.

4 Omvatten de gestorte bedragen op aandelen, de obligatieuitgiften, de uitgiftepremiën, verminderd met de stortingen andere dan in gold, en de emissies tot terugbetaling van vroegere leningen.

V. — EMISSIES VAN DE BELGISCHE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN
 Ingedeeld naar de ligging en naar de grootte van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal
 (miljoenen franken)

174

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Omschrijving	Oprichting van vennootschappen						Kapitaalverhogingen (naamloze vennootsch. (comm. ven. op aand.) (personenvenn. met beperkte aansprakelijkh.)			Obligatie- uitgiften			Stortingen andere dan in geld		Ontbin- dingen		Bedrag Kapitaalverminderingen		
	naamloze en commanditaire op aandelen			personenvenn. met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	waarvan conversie-leningen	Uitgiftespremiën (in de gestorte bedragen niet begrepen)	Inbreng in natura	Bijvoeging van reserves		Liquidades	Samenmelkingen
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde													

1. — Naar hun geografische ligging

JUNI 1958

België	37	102,2	43,3	157	54,0	50,5	68	423,4	317,0	308,4	5	226,0	—	—	87,6	126,8	105,4	25,6	73,4
Buitenland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,0	—	—
Totalen ...	37	102,2	43,3	157	54,0	50,5	68	423,4	317,0	308,4	5	226,0	—	—	87,6	126,8	108,4	25,6	73,4

2. — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

1 miljoen en minder	28	10,8	10,1	145	37,3	36,0	38	42,6	21,8	19,9	—	—	—	—	28,3	7,7	17,9	—	4,8
meer dan 1 tot 5 miljoen	7	14,6	12,4	12	16,7	14,5	17	125,1	44,7	43,2	—	—	—	—	25,2	13,7	8,5	—	6,5
meer dan 5 tot 10 miljoen	1	6,8	6,8	—	—	—	7	65,5	52,2	47,0	3	26,0	—	—	23,2	14,2	35,0	—	9,6
meer dan 10 tot 20 miljoen	—	—	—	—	—	—	2	30,0	24,1	24,1	—	—	—	—	10,9	13,2	12,0	—	11,0
meer dan 20 tot 50 miljoen	—	—	—	—	—	—	4	160,2	174,2	174,2	—	—	—	—	—	78,0	35,0	25,6	41,5
meer dan 50 tot 100 miljoen	1	70,0	14,0	—	—	—	—	—	—	—	2	200,0	—	—	—	—	—	—	—
meer dan 100 miljoen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totalen ...	37	102,2	43,3	157	54,0	50,5	68	423,4	317,0	308,4	5	226,0	—	—	87,6	126,8	108,4	25,6	73,4

VI. — LENINGEN UITGE- 18
 GEVEN DOOR DE OVER-
 HEID EN DOOR INSTELLINGEN
 VAN OPENBAAR NUT ¹
 (op lange en half lange termijn)

Tijdvak	Openbare uitgiften in België	Leningen in het buitenland
	(miljoenen franken)	(miljoenen)
1957	17.515	U.S. \$ 87,3
1958	26.559	U.S. \$ 97
1957 December .	—	—
1958 Januari ...	7.464	—
Februari ...	2.000	—
Maart	—	—
April	3.400	U.S. \$ 15
Mei	—	U.S. \$ 22
Juni	1.000	—
Juli	—	—
Augustus ..	—	U.S. \$ 60
September .	10.695	—
Oktober ...	—	—
November .	2.000	—
December .	—	—

VII. — BANKOPERATIES 19
 VAN HET GEMEENTEKREDIET

(Voorschotten en terugbetalingen op leningen
aan publiekrechtelijke lichamen en instellingen
van openbaar nut ter bestrijding der uitgaven.)

Tijdvak	Buitengewone uitgaven		Gewone uitgaven
	Beschik- kingen over rekeningen ²	Netto- terugbetaald	Netto- voor- schotten
	(miljoenen franken)		
1957 Gemiddelde	536	216	314
1958 Gemiddelde	574	145	371
1957 December .	553	113	566
1958 Januari ...	439	688	504
Februari ...	447	76	527
Maart	443	70	693
April	309	252	617
Mei	347	38	648
Juni	559	36	233
Juli	917	138	241
Augustus ..	511	66	178
September .	757	42	301
Oktober ...	764	213	126
November .	674	34	137
December .	715	82	244

VIII. — HYPOTHEEK-
 INSCHRIJVINGEN ³

Tijdvak	Bedrag naar de gelnde inschrij- vingsrechten
(miljoenen franken)	
1956 Gemiddelde	1.799
1957 Gemiddelde	1.778
1957 November .	1.644
December .	1.258
1958 Januari ...	1.676
Februari ...	1.510
Maart	1.538
April	1.898
Mei	1.636
Juni	2.007
Juli	1.851
Augustus .	1.636
September .	1.728
Oktober ...	1.966
November .	1.801

¹ Leningen van Staat, Kolonie, provinciën en gemeenten, instellingen van openbaar nut, zoals de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, de Nationale Maatschappij voor Watervoorziening, het Gemeentekrediet, enz. (Excl. de voortdurende uitgiften en de leningen van de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid).

² Incl. de bedragen afgehaald op de door de provincie en de Staat verleende toelagen.

³ Incl. de hernieuwingen aan het einde van het vijftiende jaar; deze belopen ongeveer 1 pct. van het totaal; excl. de wettelijke hypotheken.

a) Ontvangsten zonder onderscheid van begrotingsjaar

(de provinciale en gemeentelijke opcentiemen
en de sommen toegekend aan de Koloniale Schatkist niet inbegrepen)

(miljoenen franken)

Bron : Belgisch Staatsblad.

Tijdvak	Directe belastingen 1	Douanen en accijnzen	Registratierechten	Totale ontvangsten 1	Gecumuleerde ontvangsten sedert januari 1
1956 Maandgemiddelde	2.862	1.379	2.617	6.858	—
1957 Maandgemiddelde	3.214	1.458	2.769	7.441	—
1957 September	2.901	1.407	2.712	7.020	68.420
Oktober	2.256	1.610	2.725	6.591	75.011
November	2.651	1.444	2.885	6.980	81.991
December	2.794	1.470	3.043	7.307	89.298
1958 Januari	5.602	1.608	2.804	10.014	10.014
Februari	2.406	1.342	2.731	6.479	16.493
Maart	2.248	1.397	2.941	6.586	23.079
April	2.285	1.682	2.749	6.716	29.795
Mei	2.923	1.453	2.745	7.121	36.916
Juni	3.307	1.483	2.658	7.448	44.364
Juli	5.740	1.590	2.527	9.857	54.221
Augustus	2.270	1.432	2.638	6.340	60.561
September	3.271	1.538	2.677	7.486	68.047
Oktober	2.432	1.684	2.783	6.899	74.946
November	2.044	1.290	2.776	6.110	81.056

b) Totale ontvangsten van de begrotingsjaren 1957 en 1958 tot 30 november 1958 geïnd

(de provinciale en gemeentelijke opcentiemen
en de sommen toegekend aan de Koloniale Schatkist niet inbegrepen)

(miljoenen franken)

Bron : Belgisch Staatsblad.

	Begrotingsjaar 1957 2		Begrotingsjaar 1958		November 1958
	Opbrengsten	Budgettaire ramingen	Opbrengsten	Budgettaire ramingen	Ontvangsten voor rekening van het begrotingsjaar 1958
I. Directe belastingen 1	38.473	34.623	28.867	30.318	2.044
II. Douanen en accijnzen	17.590	16.604	16.051	16.492	1.290
waarvan douanen	6.031	5.500	5.314	5.385	430
accijnzen	10.571	10.844	9.863	10.873	790
bijzondere verbruikstaksen .	710		618		62
III. Registratie	33.231	31.360	30.023	31.841	2.776
waarvan registratie	3.624	2.900	2.682	3.141	253
erfenissen	1.569	1.500	1.626	1.496	139
zegel en gelijkgeest. taksen	27.702	26.555	25.386	26.810	2.358
Totaal 1 ...	89.294	82.587	74.941	78.651	6.110
Verskil t.o.v. de budgettaire ramingen	+ 6.707		- 3.710		- 758

1 Met inbegrip van de opbrengst der vooruitbetalingen aan te rekenen op de bedrijfsbelasting.

2 Het op 1 januari 1957 aangevangen dienstjaar 1957 werd op 31 maart 1958 afgesloten.

NOTA. — De termijn van invordering der directe belastingen is langer dan het kalenderjaar. Voor dese belastingen zijn de cijfers dus maar definitief na het afsluiten van het begrotingsjaar.

INKOMEN EN SPAREN

30¹

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE EN KONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN

Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons in april 1958

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Bedrijfsklasse	Aantal vennootschappen			Gestort kapitaal	Reserves	Netto-uitslagen		Betaalbaar gesteld bruto-dividend	Obligatieschuld	Bruto obligatiecoupons
	getelde	met winst	met verlies			Winst	Verlies			

(miljoenen franken)

A. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in België

Bankwezen	16	16	—	1.438,5	1.307,4	427,7	—	188,4	398,4	13,7
Verzekeringen	19	19	—	239,4	171,3	70,0	—	30,4	63,8	2,7
Financiële en immobilaire verrichtingen	298	246	52	5.577,3	3.275,2	404,3	14,6	244,0	2.258,0	88,7
Kleinhandel	87	66	21	171,3	79,4	40,8	2,6	6,9	217,9	12,7
Groothandel en buitenlandse handel	513	382	131	897,9	923,3	223,1	26,9	35,4	12,4	0,8
Metaalverwerkende nijverheid	263	213	50	1.952,5	1.223,0	341,9	62,9	134,0	64,2	3,9
IJzer- en staalvoortbrengende nijverheid	20	14	6	238,9	60,0	12,0	14,9	2,1	204,8	11,2
Non-ferro metaalnijverheid	15	10	5	651,9	163,8	61,9	1,2	44,1	13,0	0,7
Textielnijverheid	216	146	70	1.752,8	1.497,8	106,4	65,9	24,2	45,6	2,5
Voedingsnijverheid	145	111	34	1.449,2	1.023,2	167,9	48,4	68,8	98,0	5,9
Houtnijverheid	62	51	11	198,1	106,2	16,6	2,4	3,0	19,1	1,4
Scheikundige nijverheid	93	64	29	1.975,6	1.026,7	159,4	16,8	94,8	123,1	7,2
Glasnijverheid	16	11	5	69,5	88,5	25,0	5,5	23,2	—	—
Elektriciteit	6	6	—	1.831,4	165,5	239,2	—	214,9	570,3	32,1
Gas	8	8	—	1.150,0	479,0	120,0	—	80,7	—	—
Water	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ledernijverheid	33	20	13	174,0	143,1	5,9	19,7	0,5	0,8	0,1
Papierenijverheid en grafische bedrijven	68	60	8	466,6	315,1	83,1	2,3	31,5	56,7	3,2
Verkeer	134	111	23	490,5	621,2	131,9	5,8	42,4	7,6	0,4
Toerisme	58	33	25	183,6	50,2	12,5	7,1	8,9	2,0	0,1
Tussenhandel	92	72	20	45,1	53,7	18,1	2,3	3,6	12,4	0,3
Oude en afvalgoederen	14	8	6	17,5	15,5	1,8	0,7	0,1	—	—
Bouwbedrijf	88	74	14	836,5	268,7	123,1	8,9	48,1	31,9	1,9
Kolennijverheid	20	13	7	2.862,6	847,5	283,4	70,8	199,4	230,7	13,1
Kleinijverheid	16	14	2	108,7	72,0	19,1	0,5	10,1	—	—
Cement- en aanverwante bedrijven	30	27	3	1.051,3	419,0	188,6	0,9	93,0	100,0	5,6
Grceven	36	23	13	299,3	91,0	58,5	5,7	41,1	—	—
Kalknijverheid	13	8	5	47,0	20,2	3,3	0,5	1,1	8,5	0,5
Keramische nijverheid	11	4	7	86,6	37,2	4,5	28,8	0,5	—	—
Tabaksnijverheid	6	6	—	67,7	59,0	6,6	—	2,4	—	—
Diamantnijverheid	4	1	3	6,7	6,1	0,5	1,0	—	—	—
Uitgeverij, boekhandel, pers	34	22	12	109,6	14,6	9,7	2,0	2,0	—	—
Film, schouwburgen, attracties	33	16	17	35,3	9,9	3,9	3,2	—	—	—
Ambachtswezen	103	87	16	220,7	140,1	40,4	4,1	4,7	2,3	0,1
Landbouw, tuinbouw, veeteelt, visserij ...	9	4	5	44,1	-1,0	0,6	1,5	—	—	—
Diversen (niet genoemd)	95	76	19	228,1	141,7	36,2	4,7	8,9	—	—
TOTAAL ...	2.674	2.042	632	26.975,8	14.915,1	3.447,9	432,6	1.693,2	4.541,5	208,8

B. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Kongo

Banken, financiële vennootschappen	5	4	1	525,0	445,6	152,0	0,5	72,0	5,1	0,2
Handelsvennootschappen	5	4	1	7,2	-2,4	3,9	0,1	0,8	—	—
Nijverheidsvennootschappen	6	3	3	57,5	-7,5	2,1	16,1	1,2	—	—
Landbouwvennootschappen	2	2	—	55,0	5,0	4,0	—	3,2	2,5	0,2
Mijnen	—	—	—	—	—	—	—	—	80,6	3,7
Bouwnijverheid	3	3	—	41,0	-2,0	2,5	—	—	—	—
Vervoerwezen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse vennootschappen	2	2	—	14,9	2,5	4,5	—	0,3	—	—
TOTAAL ...	23	18	5	700,6	441,2	169,0	16,7	77,5	88,2	4,1

C. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland

Elektriciteit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Spoorwegen	1	—	1	3,0	-1,8	—	0,1	—	—	—
Tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Plantages, koloniale vennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse vennootschappen	5	3	2	112,0	67,2	18,5	1,5	12,3	—	—
TOTAAL ...	6	3	3	115,0	65,4	18,5	1,6	12,3	—	—
ALGEMEEN TOTAAL ...	2.703	2.063	640	27.791,4	15.421,7	3.635,4	450,9	1.783,0	4.629,7	212,9

¹ De getelde leningen slaan op andere vennootschappen dan die opgegeven in de vorige kolommen.

² Daarenboven werden er gedurende de maand april 1958 betaalbaar gesteld :

Coupons van Staatsleningen	1.087,5
Coupons van leningen van de Kolonie	85,9
Coupons van leningen van Provinciën en Gemeenten	59,6
Coupons van verscheidene leningen	206,6
	1.889,6
Coupons van buitenlandse leningen	24,6

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE EN KONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN 30¹

Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons in mei 1958

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Bedrijfsklasse	Aantal vennootschappen			Gestort kapitaal	Reserves	Netto-uitslagen		Betaalbaar gesteld bruto dividend	Obligatieschuld 1	Bruto-obligatiecoupons 2
	getelde	met winst	met verlies			Winst	Verlies			

(miljoenen franken)

A. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in België

Bankwezen	4	3	1	67,5	42,6	12,3	0,0	5,6	395,9	13,6
Verzekeringen	55	47	8	683,2	702,4	305,3	5,5	238,5	63,9	2,6
Financiële en immobilaire verrichtingen	251	199	52	3.544,5	1.971,4	473,3	10,5	346,0	2.249,4	88,1
Kleinhandel	85	60	25	84,6	113,0	13,4	3,7	2,9	6,2	0,4
Groothandel en buitenlandse handel	516	389	127	1.369,2	894,5	229,3	86,0	59,5	7,7	0,3
Metaalverwerkende nijverheid	300	235	65	3.853,4	2.467,8	721,3	160,8	319,6	146,9	8,6
IJzer- en staalvoortbrengende nijverheid	23	18	5	4.349,6	5.884,9	593,5	7,4	443,1	149,7	8,2
Non-ferro metaalnijverheid	22	14	8	634,2	394,6	116,5	29,2	50,0	5,0	0,2
Textielnijverheid	197	154	43	4.116,1	2.582,3	273,7	30,4	136,9	21,7	1,2
Voedingsnijverheid	135	110	25	1.584,5	858,9	387,3	29,9	178,7	23,9	1,3
Houtnijverheid	70	51	19	142,8	96,4	23,4	15,5	4,7	5,3	0,3
Scheikundige nijverheid	130	98	32	4.982,7	2.720,6	821,3	17,3	302,3	142,0	7,8
Glasnijverheid	9	6	3	132,1	53,4	11,4	0,3	3,0	—	—
Elektriciteit	16	15	1	8.909,6	1.414,6	803,7	0,7	723,0	403,8	24,5
Gas	2	2	—	165,2	13,9	17,8	—	16,0	—	—
Water	2	2	—	12,0	1,6	1,2	—	0,6	—	—
Ledernijverheid	25	21	4	176,6	156,9	12,5	0,7	3,8	1,0	0,0
Papierenijverheid en grafische bedrijven	57	48	9	573,0	398,3	97,9	3,1	60,2	9,9	0,6
Verkeer	141	111	30	1.776,1	1.559,2	280,7	13,6	200,9	60,5	3,5
Toerisme	38	26	12	41,2	31,8	6,3	3,0	0,0	—	—
Tussenhandel	107	80	27	86,2	71,6	26,9	10,7	1,4	1,0	0,1
Oude en afvalgoederen	7	6	1	12,6	10,2	1,4	0,1	—	0,3	0,0
Bouwbedrijf	114	94	20	613,3	222,2	99,1	13,7	30,6	11,0	0,8
Kolennijverheid	15	12	3	1.775,1	1.195,5	388,1	12,7	309,4	108,5	6,2
Kleinijverheid	13	13	—	144,8	120,6	20,9	—	7,0	—	—
Cement- en aanverwante bedrijven	26	22	4	968,4	573,8	154,9	12,6	91,4	50,0	2,8
Groeven	17	12	5	289,0	178,4	53,4	2,7	46,1	1,0	0,0
Kalknijverheid	9	6	3	62,3	43,6	11,1	0,3	1,3	—	—
Keramische nijverheid	12	10	2	116,8	101,1	16,2	0,3	6,5	—	—
Tabaksnijverheid	8	8	—	198,4	57,2	31,2	—	13,5	—	—
Diamantnijverheid	7	6	1	1,8	6,2	1,7	0,1	1,5	—	—
Uitgeverij, boekhandel, pers	40	25	15	124,0	31,2	24,1	3,2	7,0	—	—
Film, schouwburgen	38	21	17	49,4	38,1	11,9	2,8	1,1	—	—
Ambachtswezen	86	65	21	98,8	113,0	16,5	5,2	3,2	1,0	0,1
Landbouw, tuinbouw, veeteelt, visserij	14	10	4	18,6	5,3	0,8	2,5	—	—	—
Diversen (niet genoemd)	113	82	31	241,6	170,8	36,0	5,6	8,1	5,0	0,3
TOTAAL ...	2.704	2.081	623	41.999,2	25.297,9	6.146,3	490,1	3.623,4	3.870,6	171,5

B. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Kongo

Banken, financiële vennootschappen	12	10	2	1.004,0	235,1	85,9	2,4	63,1	2,5	0,1
Handelsvennootschappen	10	5	5	779,3	917,4	181,5	1,9	0,2	10,5	0,7
Nijverheidsvennootschappen	16	14	2	1.140,9	280,7	243,5	4,6	77,5	22,4	1,4
Landbouwvennootschappen	5	3	2	216,0	69,4	51,6	0,3	30,5	17,9	1,1
Mijnen	4	4	—	8.206,0	4.225,7	2.882,9	—	2.257,0	—	—
Bouwnijverheid	3	1	2	20,5	2,8	7,1	0,9	—	—	—
Vervoerwezen	2	2	—	280,0	105,7	27,9	—	23,5	—	—
Diverse vennootschappen	2	—	2	6,0	—	—	0,9	—	—	—
TOTAAL ...	54	39	15	11.652,7	5.834,4	3.480,4	11,0	2.451,8	53,3	3,3

C. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland

Elektriciteit	1	1	—	100,0	727,0	92,0	—	22,1	—	—
Spoorwegen	1	1	—	3,5	5,0	2,3	—	—	—	—
Tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Plantages, koloniale vennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse vennootschappen	9	6	3	3.589,6	2.872,0	889,5	8,3	696,7	—	—
TOTAAL ...	11	8	3	3.693,1	3.604,0	983,8	8,3	718,8	—	—
ALGEMEEN TOTAAL ...	2.769	2.128	641	57.345,0	34.736,3	10.610,5	509,4	6.794,0	3.923,9	174,8

1 De getelde leningen slaan op andere vennootschappen dan die opgegeven in de vorige kolommen.

2 Daarenboven werden er gedurende de maand mei 1958 betaalbaar gesteld :

(miljoenen franken)

Coupons van Staatsleningen	221,2
Coupons van leningen van de Kolonie	94,3
Coupons van leningen van Provinciën en Gemeenten	84,2
Coupons van verscheidene leningen	288,5
TOTAAL	688,2
Coupons van buitenlandse leningen	33,3

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE EN KONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN 30²

Retrospectief overzicht

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Aantal vennootschappen			Gestort kapitaal	Reserves	Netto-resultaat		Betaalbaar gesteld bruto-dividend	Obligatieschuld ¹	Bruto-obligatie-coupons
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			
(miljoenen franken)										
1956 ²	13.952	10.379	3.573	159.601	103.883	32.169	2.171	17.953	46.931 ³	2.130
1957 ²	14.069	10.770	3.299	175.112	107.474	35.102	2.097	19.861	53.327 ³	2.274
1957 Maart	1.575	1.235	340	11.657	10.178	2.547	194	1.381	3.769	174
April	2.805	2.206	599	23.192	13.420	3.754	357	1.931	4.303	203
Mei	2.835	2.222	613	52.397	32.744	12.827	354	8.017	3.407	154
Juni	1.634	1.246	388	27.076	15.601	5.895	320	2.986	3.915	179
Juli	559	448	111	11.744	7.803	2.461	91	1.512	4.131	191
Augustus	188	142	46	1.502	970	270	21	114	3.241	139
September	315	236	79	2.187	1.820	374	28	154	3.863	175
Oktober	537	418	119	11.465	5.144	1.765	254	1.069	3.828	178
November	338	267	71	13.069	5.536	1.815	215	1.067	3.489	158
December	384	287	97	7.868	5.422	927	67	468	5.087	245
1958 Januari	122	96	26	2.381	833	273	32	156	4.858	223
Februari	132	101	31	325	481	73	7	26	3.877	169
Maart	1.540	1.180	360	13.898	8.277	2.273	160	1.303	4.859	228
April	2.703	2.063	640	27.791	15.422	3.635	451	1.783	4.630	213
Mei	2.769	2.128	641	57.345	34.736	10.611	509	6.794	3.924	175

¹ Voor de maandelijkse resultaten, slaan de in aanmerking genomen leningen op andere vennootschappen dan die waarop de vorige kolommen betrekking hebben.

² Na aftrek van de dubbeltellingen.

³ Op 31 december.

II. — ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRETEKAS

31

Inlagen op de spaarboekjes der particulieren bij de Spaarkas¹
(Netto-spaarbedrag)
(miljoenen franken)

Tijdvak	Inlagen	Uitbeta- lingen	Saldi	Tegoed der inleggers op het einde van het tijdvak
1956 Maandgemiddelde ..	1.210	1.025	185	56.132 ²
1957 Maandgemiddelde ..	1.399	1.205	194	60.144 ²
1957 Oktober	1.276	1.471	-195	58.523
November	1.149	1.218	-69	58.454
December	1.414	1.408	6	60.144 ²
1958 Januari	1.887	1.206	681	60.825
Februari	1.340	1.089	251	61.076
Maart	1.353	1.250	103	61.179
April	1.465	1.218	247	61.426
Mei	1.467	1.254	213	61.639
Juni	1.514	1.253	261	61.900
Juli	1.809	1.223	586	62.486
Augustus	1.485	1.053	432	62.918
September	1.529	1.218	311	63.229
Oktober	1.715	1.143	572	63.801
November	1.487	1.036	451	64.252
December	1.835	1.398	437	66.650 ²

¹ Incl. de spaarboekjes van de krijgsgevangenen. Aantal spaarboekjes op 31 december 1958 : 6.597.366 en op 31 december 1957 : 6.697.202.

² Incl. de gekapitaliseerde rente van het dienstjaar.

III. — INDEXCIJFER VAN DE BRUTO-URBEZOLDIGINGEN DER ARBEIDERS

32

Basisjaar 1953 = 100

Wijze van opstelling en aanwendingsvoorwaarden : zie Novemhernummer 1957, blz. 415

Tijdvak	Gemiddelde brutover- dienste per gepresteerd uur (mannen + vrouwen)	Type-uurloon	
		geschoolde arbeider ¹	niet geschoolde arbeider ¹
1954 Juni	102,9	102,3	102,1
September	102,8	102,8	102,8
December	104,0	103,5	103,7
1955 Maart	104,1	103,9	104,9
Juni	105,5	104,9	105,3
September	105,4	105,4	105,8
December	107,6	106,4	107,2
1956 Maart	109,4	109,5	110,1
Juni	113,8	113,2	113,9
September	115,2	115,1	115,5
December	119,5	118,3	118,1
1957 Maart	121,9	121,8	122,0
Juni	125,4	124,1	124,4
September	124,9	125,1	124,7
December	123,9	127,7	127,8
1958 Maart	128,0	128,2	128,4
Juni	130,1	128,8	129,0
September	129,7	128,8	129,0

¹ Excl. de transportarbeiders.

LOOP DER ZAKEN

I. — BEDRIJVGHEID DER VERREKENINGSKAMERS

35

Debetverrichtingen

Tijdvak	Aantal kamers einde tijdvak	Hoofdbank										Bijbanken en Agent-schappen			Totaal				
		Geld op 1, 5 en 10 dagen ¹			Effecten, overheidspapier en coupons			Overschr. chëq. wisselbr. prom., kwijtschr. enz.			Verrichtingen met het buitenland			Totaal					
		duizen- den stukken	miljard. franken		duizen- den stukken	miljard. franken		duizen- den stukken	miljard. franken		duizen- den stukken	miljard. franken		duizen- den stukken	miljard. franken		duizen- den stukken	miljard. franken	
1957 Gemiddelde	38	2,1	119,4	1,7	10,3	227,0	111,4	3,2	5,5	234,0	246,6	238,8	66,3	472,8	312,9				
1958 Gemiddelde	38	2,1	112,7	2,1	14,6	240,3	111,6	2,9	5,4	247,4	244,3	234,9	63,1	482,3	307,4				
1957 Oktober	38	2,2	122,4	1,8	12,1	239,4	115,0	3,4	5,9	246,8	255,4	252,3	67,5	499,2	322,9				
November	38	1,8	100,6	1,3	7,3	219,0	107,4	2,9	5,0	225,0	220,3	231,6	60,7	456,7	281,0				
December	38	2,1	138,1	1,6	13,9	244,3	116,8	3,2	5,6	251,2	274,4	247,0	70,5	498,2	344,8				
1958 Januari	38	2,2	128,9	2,2	18,5	241,8	115,8	3,2	5,5	249,4	268,7	248,4	67,6	497,8	336,3				
Februari	38	2,2	106,8	1,3	11,5	219,5	112,0	2,9	5,6	225,9	235,9	222,7	54,4	448,6	290,3				
Maart	38	2,3	102,4	1,6	14,1	237,9	115,9	3,3	5,8	245,1	238,2	243,7	61,9	488,8	300,1				
April	38	3,0	96,5	1,8	17,1	233,5	117,4	3,1	5,5	241,4	236,5	237,6	60,5	479,0	297,0				
Mei	38	1,8	102,9	1,9	15,0	240,0	114,9	2,8	6,4	246,5	239,2	237,5	62,4	484,0	301,7				
Juni	38	1,9	124,9	2,5	11,7	246,2	112,9	2,7	6,5	253,4	256,0	237,8	66,3	491,2	322,3				
Juli	38	2,2	106,0	1,9	14,8	251,2	113,2	2,9	4,8	258,2	238,8	239,5	62,7	497,7	301,5				
Augustus	38	1,9	125,4	1,9	12,8	221,9	99,0	2,5	4,7	228,2	241,9	206,6	58,8	434,8	300,7				
September	38	2,1	131,2	2,9	21,3	250,1	106,5	2,8	5,0	257,9	264,0	234,8	65,1	492,7	329,1				
Oktober	38	2,2	114,2	1,7	10,7	255,8	104,5	3,0	5,9	262,7	235,3	242,5	63,4	505,2	298,7				
November	38	1,7	85,9	1,5	11,7	221,0	108,0	2,6	4,4	226,8	210,0	211,8	60,9	438,6	270,9				
December	38	2,1	127,5	3,4	15,5	264,5	119,0	2,9	5,1	272,9	267,1	256,4	71,2	529,3	338,3				

¹ Met inbegrip van de terugbetalingen van het daggeld of van het voordien op 5 en 10 dagen geleend geld.

II. — POSTCHEQUE- EN GIROVERKEER

36

(miljarden franken)

Tijdvak	Duizenden rekeningen einde tijdvak	Totaal tegoed ¹	Tegoed van particulieren ²	Credit		Debet		Algemene beweging	Verrichtingen zonder gebruik van chartaal-geld pct.	Omloop-snelheid ³
				Stortingen	Giro's	Chëques en diversen	Giro's			
1957 Gemiddelde ...	765 ¹	30,4	22,4	36,0	89,1	36,0	89,1	250,2	91	4,15
1958 Gemiddelde ...	789 ¹	31,2	23,5	37,4	93,0	37,3	93,0	260,8	91	4,21
1957 Oktober	761	30,1	22,1	36,4	92,2	37,5	92,2	258,4	91	4,07
November	763	29,0	22,3	34,7	88,7	35,0	88,7	247,2	92	4,53
December	765	30,5	22,7	40,6	96,3	37,5	96,3	270,7	92	4,47
1958 Januari	767	32,0	22,7	40,6	102,2	41,4	102,2	286,3	92	4,40
Februari	769	31,1	22,9	34,4	86,3	35,3	86,3	242,3	92	4,21
Maart	771	30,6	23,0	35,7	90,7	35,0	90,7	252,1	90	4,03
April	772	31,1	23,5	38,6	94,0	38,3	94,0	264,9	91	4,33
Mei	773	31,8	24,1	37,0	92,5	37,2	92,5	259,1	91	4,32
Juni	774	32,1	23,9	38,0	90,8	36,9	90,8	256,5	91	4,05
Juli	773	34,1	24,1	42,7	104,5	43,7	104,5	295,4	91	4,25
Augustus	777	30,5	23,7	34,7	87,3	35,5	87,3	245,0	90	4,09
September ...	781	30,5	23,1	35,7	89,4	35,5	89,4	250,2	88	3,99
Oktober	785	30,2	23,3	36,7	94,0	38,1	94,0	262,8	91	4,10
November ...	787	29,4	23,5	33,9	86,0	33,8	86,0	239,6	91	4,48
December	789	30,9	23,6	40,9	98,9	37,0	98,9	275,7	91	4,28

¹ Op 31 december.

² Verhouding van type maand van 25 dagen, van de debet-omzet tot het gemiddeld dagelijks tegoed.

³ Deze tegoeden omvatten de vrije tegoeden en de effecten van de Muntsaneringsslening, waarin de definitief geblokkeerde tegoeden werden omgezet.

PRIJZEN

a) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

45¹

Basistijdvak 1936-1938 = 100

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Dienst van het Indexcijfer.

Tijdvak	Algemeen indexcijfer	Dierlijke producten	Plant-aardige producten	Vetstoffen	Minerale producten						Scheikundige producten			Huiden en leder
					Algem. indexcijfer van de groep	Steenkool	Bijproducten uit steenkool	Petroleumproducten	Ertsen en ruwe metalen	Groevenproducten	Algem. indexcijfer van de groep	Scheikundige producten	Scheikundige meststoffen	
Aantal producten	135	13	14	2	19	4	4	3	5	3	11	8	3	5
1957 Gemiddelde	441	399	449	365	482	654	517	319	468	464	330	354	274	328
1958 Gemiddelde	422	359	470	356	455	668	481	290	410	471	327	350	274	327
1957 Oktober	439	405	456	355	475	661	510	301	451	476	329	355	269	329
November	439	406	468	360	472	673	510	301	437	475	331	355	275	328
December	441	431	472	365	469	673	510	300	427	475	331	353	278	327
1958 Januari	437	410	483	360	467	673	510	297	421	475	332	353	283	331
Februari	431	378	479	355	460	673	510	290	408	469	333	353	285	329
Maart	428	377	484	357	453	673	479	285	408	469	330	349	285	328
April	425	362	489	355	451	668	475	285	408	468	329	348	285	327
Mei	422	348	496	358	450	668	470	285	407	470	327	348	277	327
Juni	421	339	498	361	451	665	470	285	410	470	325	349	271	324
Juli	420	347	466	365	451	665	472	288	409	471	326	349	274	323
Augustus	417	340	466	356	451	665	474	290	404	472	322	349	260	324
September	414	346	437	355	452	665	476	290	404	473	322	349	260	324
Oktober	413	341	435	348	454	665	478	288	413	473	324	350	263	327
November	416	353	456	352	455	665	478	288	414	474	327	350	271	331
December	417	363	455	348	460	665	478	309	415	473	328	350	275	330

a) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE (vervolg)

45¹

Basistijdvak 1936-1938 = 100

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Dienst van het Indexcijfer.

Tijdvak	Rubber	Hout	Papier en karton	Textielproducten						Bouwmaterialen	Metalen en metaalproducten			
				Algem. indexcijfer van de groep	Wol	Vlas	Katoen	Jute	Kunstmatige vezels		Algem. indexcijfer van de groep	Metaalnijverheid	Metaalfabrik.	Niet-ijzerhoudende
Aantal producten	1	6	4	21	5	5	6	2	3	13	26	9	13	4
1957 Gemiddelde	303	660	511	377	457	300	472	409	242	500	501	607	452	458
1958 Gemiddelde	278	619	485	336	367	266	447	329	248	514	480	557	455	406
1957 Oktober	285	657	511	371	439	295	472	376	251	507	495	603	454	422
November	268	657	511	369	421	300	474	376	252	507	492	597	455	412
December	286	657	498	365	406	296	476	376	252	507	491	597	456	402
1958 Januari	266	648	491	357	399	289	471	341	252	514	488	588	454	403
Februari	271	648	491	353	403	285	463	326	249	514	486	588	457	385
Maart	269	645	489	348	386	279	457	345	249	515	477	557	456	390
April	273	628	486	344	373	274	451	353	249	515	477	557	456	391
Mei	259	625	486	339	365	269	446	346	249	514	474	549	454	393
Juni	266	622	486	340	375	265	447	337	252	514	475	544	454	405
Juli	283	613	486	337	365	262	447	341	251	514	479	555	455	408
Augustus	279	613	486	329	359	256	445	317	245	514	481	555	458	407
September	283	608	479	326	349	257	439	310	247	513	481	555	458	408
Oktober	302	603	479	324	343	254	437	313	246	513	480	547	455	429
November	301	590	479	323	345	254	431	312	246	513	479	543	453	433
December	285	590	479	317	341	250	424	304	239	513	478	543	453	425

b) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN **45**²
IN BELGIE EN IN HET BUITENLAND

Basistijdvak : 1953 = 100

Tijdvak	België (Ministerie van Economische Zaken)	Nederland (Centraal Bureau voor de Statistiek)	Frankrijk (Statistique générale de la France)	Italië (Banca di Roma)	West-Duitsland (Statistisches Bundesamt) ¹	Vereinigd-Koninkrijk (Board of Trade) ²	Vereinigde Staten (Department of Labor, Bureau Labor Statistics)	Zwitserland (Office fédéral de l'industrie des Arts et Métiers et du Travail)
1956 Gemiddelde	103	104	102	102	103	108	104	103
1957 Gemiddelde	106	107	108	103	105	112	107	105
1957 September	106	107	109	102	105	113	107	105
Oktober ...	106	107	112	103	106	113	107	105
November	106	107	116	103	106	113	107	105
December	106	107	119	103	106	113	108	104
1958 Januari ...	105	107	120	103	106	113	108	103
Februari ...	104	106	120	102	106	113	108	103
Maart	103	106	120	102	106	111	109	103
April	102	106	120	102	106	113	108	103
Mei	102	104	124	102	106	113	109	103
Juni	101	104	121	102	106	113	108	102
Juli	101	103	120	101	106	113	108	101
Augustus ..	100	102	121	100	106	113	108	101
September	100	102	120	100	106	113	108	101
Oktober ...	100	104	120	100	106	113	108	101
November	100	107	120	99	106	113	108	101

¹ Industriële afgewerkte producten.

² Alle fabrikaten andere dan brandstoffen, voedsel- en tabakproducten.

c) INDEXCIJFERS DER KLEIN-**46**
HANDELSPRIJZEN IN BELGIE

Basistijdvak : 1953 = 100

Bron : Min. van Econ. Zak. (Dienst van het Indexcijfer).

Tijdvak	Algemeen indexcijfer	Voedingswaren	Producten excl. voedingswaren	Diensten
Aantal producten	65	35	25	5
1957 Gemiddelde	106,93	107,0	104,5	111,7
1958 Gemiddelde	108,31	107,9	106,2	114,6
1957 Oktober ...	107,65	108,1	104,5	112,7
November	108,31	108,7	105,2	112,9
December	108,55	108,7	105,8	113,0
1958 Januari ...	108,69	108,9	105,8	113,1
Februari ...	108,31	108,1	105,9	113,6
Maart	108,00	107,5	106,0	114,0
April	108,31	107,9	106,3	114,2
Mei	108,35	107,9	106,3	114,2
Juni	108,51	108,2	106,3	114,2
Juli	108,08	107,3	106,3	114,3
Augustus ..	108,07	107,2	106,4	114,7
September	108,08	107,2	106,4	114,8
Oktober ...	108,24	107,7	106,2	115,1
November	108,34	108,0	106,1	115,1
December	108,76	108,4	106,1	117,6

PRODUKTIE

50

I. — INDEXCIJFERS VAN DE INDUSTRIËLE BEDRIJVGHEID EN PRODUKTIE

Basisjaar : gemiddelde 1953 = 100

Perioden	Indexcijfers van de industriële bedrijvigheid Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek							Indexcijfers van de industriële produktie Bron : Instit. voor Econom. en Sociaal Onderzoek					
	Algemeen indexcijfer	Indexcijfer der extractie-industrie	Indexcijfer der fabrieksindustrie				Algemeen indexcijfer	waarvan :					
			Totaal	IJzer- en staalindustrie	Metaalverwerkende industrie	Spinnerijen		Weverijen	Brandstof en energie	IJzer- en staalindustrie	Metaalverwerkende industrie	Spinnerijen	Weverijen
1956 Gemiddelde	113,6	99,2	117,6	140,9	109,3	114,1	121,0	122,8	104,3	139,8	135,2	114,6	115,3
1957 Gemiddelde	113,7	97,9	118,0	134,0	108,5	118,5	124,0	122,8	103,4	134,0	134,6	120,8	119,4
1957 Augustus	109,1	97,0	112,4	137,9	100,1	110,3	102,7	117,1	98,2	135,2	125,9	110,4	98,5
September	114,5	90,1	121,2	142,4	114,1	116,1	121,4	125,7	99,1	144,1	140,2	121,4	118,4
Oktober ...	125,5	108,0	130,3	148,5	119,5	123,8	137,4	126,2	108,7	143,1	136,6	119,3	121,6
November	114,6	102,0	118,1	134,2	108,5	109,1	116,6	125,0	109,2	139,0	135,8	118,3	115,6
December	111,2	100,5	114,2	133,4	112,0	105,6	112,7	121,3	112,3	133,8	132,6	108,8	107,4
1958 Januari . v	115,7	105,0	118,6	140,6	115,6	117,5	114,8	119,4	109,8	137,6	128,7	114,0	105,2
Februari . v	104,9	95,0	107,6	126,8	103,4	92,3	102,1	120,6	110,8	135,5	136,1	97,2	101,1
Maart ... v	111,4	100,9	114,3	134,5	108,9	90,1	105,2	118,9	110,2	131,7	134,3	88,2	95,8
April ... v	108,1	97,8	110,9	128,0	107,6	86,8	101,7	116,9	102,0	129,6	130,8	88,4	94,4
Mei	104,0	94,4	106,6	119,1	101,5	83,6	93,6	115,4	98,2	121,4	131,5	88,1	92,9
Juni ... v	104,4	86,8	109,2	122,2	101,5	94,2	95,3	113,3	91,2	124,5	124,5	96,4	91,7
Juli	93,9	81,4	97,3	111,3	85,8	89,5	91,8	100,3	85,6	110,8	108,8	88,0	79,6
Augustus v	97,2	84,6	100,7	121,9	88,8	83,2	81,7	106,9	88,7	121,9	114,2	86,7	79,4
Septemb. v	109,4	88,5	115,1	136,6	102,2	106,5	109,9	117,2	93,6	135,4	128,6	106,1	97,2
Oktober . v								117,4	98,0	136,1	122,6	109,4	105,7

Bron : Ministerie van Economische Zaken (Algemene Directie der Mijnen).

Tijdvak	Steenkolenmijnen									
	Gemiddeld aantal aanwezige arbeiders (duizenden)		Netto-hoeveelheid opgedolven steenkool per bekken (duizenden tonnen)						Gemiddeld aantal extractie-dagen	Voorraad einde tijdvak (duis. tonnen)
	onder-grondse	onder- en bovengrondse	Bergen	Centrum	Charleroi	Luik	Kempen	Totaal		
1936-1938 Gemiddelde	87	125	408	353	640	451	541	2.425 ¹	24,0	1.502
1957 Gemiddelde	91	124	334	289	580	360	861	2.424	23,3	1.413
1958 Gemiddelde	v		300	245	540	339	831	2.255		
1957 Oktober	89	121	357	302	642	389	970	2.659	26,3	873
November	99	133	370	302	604	366	893	2.535	23,0	1.152
December	98	132	341	284	620	381	891	2.517	23,0	1.413
1958 Januari	98	132	353	326	641	389	957	2.666	24,5	1.946
Februari	98	132	330	277	580	348	882	2.417	22,0	2.546
Maart	98	132	344	283	601	371	930	2.529	22,9	3.230
April	95	130	341	282	553	369	868	2.413	22,1	3.918
Mei	94	129	311	263	548	378	829	2.329	21,5	4.516
Juni	91	122	287	250	516	255	797	2.105	19,4	5.000
Juli	86	117	242	204	453	275	811	1.985	19,4	5.388
Augustus	83	113	287	235	457	315	747	2.041	20,9	5.745
September	85	116	274	214	525	334	766	2.113	20,9	6.162
Oktober		117	294	223	574	376	864	2.331	22,4	6.609
November	v		245	187	478	285	739	1.934		6.740
December	v		297	195	549	372	782	2.195		6.926

¹ Inbegrepen 32.000 ton voortkomende van het bekken van Namen. De kolenmijnen van dit bekken, werden in 1942 verdeeld tussen de bekkens van Luik en Charleroi.

Bronnen : Minist. van Economische Zaken (Algemene Directie der Mijnen en Nationaal Instituut voor de Statistiek.) — Minist. van Financiën (Accijnzen).

Tijdvak	Cokes		Briketten		Ruwe petroleum	Hoogovens in werking (einde tijdvak)	Voortbrenging der metaalnijverheid (duizenden tonnen)		
	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders	Verwerking (duizenden kiloliters)		Gietijzer	Ruw staal	Afgewerkt ijzer en staal
1936-1938 Gemiddelde	435	3.831	142	855	—	37	261	253	202
1956 Gemiddelde	606	4.621	152	589	522	50	480	532	397
1957 Gemiddelde	596	4.745	152	589	519	51	466	523	370
1957 September	599	4.841	147	592	628	50	494	557	393
Oktober	622	4.840	169	585	576	51	511	597	405
November	600	4.873	151	599	693	51	476	532	366
December	617	4.881	135	571	738	51	486	541	357
1958 Januari	615	4.627	117	554	607	51	485	561	385
Februari	542	4.605	79	500	569	50	437	492	352
Maart	591	4.568	79	490	652	50	478	528	368
April	559	4.586	81	470	566	49	448	500	353
Mei	567	4.639	92	455	584	48	442	469	322
Juni	556	4.633	69	452	624	46	447	489	328
Juli	552	4.658	68	443	514	47	435	466	286
Augustus	582	4.672	78	416	698	48	453	480	329
September	580	4.664	79	475	718	51	476	526	379
Oktober	596	4.663	92	465	705	50	500	541	396
November					650				

III. — TEXTIELGOEDEREN

56¹

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Spinnerij (tonnen)						Produktie van rayon (tonnen)	Productie van ruwe weefsels van getouw gevallen (voor eigen rekening, voor openbare loondiensten en voor orders) (tonnen)					
	vlas-garen	jute-garen	hennep-garen	katoengaren		wollen garen		vlas	jute 1	katoen	wol 2	rayon	
				fijn-spinnerij	kaard-spinnerij	kamwol							kaardwol
1956 Gemiddelde	763	6.374	171	7.602	476	2.219	1.559	2.731	601	3.221	6.636	2.574	687
1957 Gemiddelde	882	5.759	167	7.912	456	2.325	1.602	2.888	628	2.929	7.049	2.498	787
1957 Augustus	772	4.548	137	7.403	320	2.348	1.550	2.765	490	2.592	5.871	2.065	641
September	954	5.586	145	7.921	439	2.338	1.345	2.658	622	3.036	6.853	2.437	776
Oktober	918	5.847	131	8.336	480	2.538	1.586	2.865	632	3.324	7.932	2.729	886
November	900	5.564	121	7.362	410	2.013	1.375	2.839	584	3.208	6.766	2.238	763
December	918	6.028	126	7.020	413	1.757	1.312	2.926	579	3.244	6.652	2.084	764
1958 Januari	1.019	6.696	97	8.905	389	1.816	1.239	2.719	548	3.465	6.743	2.075	842
Februari	783	6.005	88	6.054	362	1.529	1.209	2.261	529	3.381	5.946	1.831	739
Maart	771	6.152	85	5.478	394	1.609	1.213	2.142	579	3.601	5.858	1.984	732
April	648	6.254	67	5.166	342	1.728	1.068	2.122	565	3.700	5.281	2.042	699
Mei	587	5.618	67	5.086	298	1.588	1.245	2.091	527	3.201	4.987	1.845	647
Juni	695	5.982	62	5.864	315	1.868	1.329	2.170	560	2.886	5.171	1.902	623
Juli	643	5.500	57	5.972	343	1.785	1.140	1.537	486	3.064	4.602	2.005	558
Augustus	518	5.487	59	5.600	225	1.550	1.206	2.005	475	3.203	4.507	1.572	506
September	745	5.919	62	6.916	363	2.362	1.344	2.318	507	3.302	5.830	2.266	752
Oktober	833	6.915	64	6.787	422	2.625	1.364	2.702	569	3.695	6.455	2.596	785

1 Incl. de jutetapijten.

2 Incl. wollen dekens en tapijten.

IV. — DIVERSE PRODUKTEN

56¹

Bronnen : Nationaal Instituut voor de Statistiek en Bestuur der Douanen en Aocijnsen.

Tijdvak	Cement	Kalk	Kalksteen	Synthetische ammoniak en derivaten			Papier		Baksteen		Suiker				Brouwerijen 4	Distilleerderijen (duizenden hectoliters)	Lucifers (miljoenen stukken)	Visserij Verkoop van vis 5		
				Primaire stikstof	Stikstof in de afgevrakte meststoffen	Samengestelde meststoffen	Papier	Karton	Gewone baksteen	i./d. dag konende steen	Productie		Voorraad (ruwe en geraff. suiker 3)	In consumptie gebracht				Hoeveelh. (duizenden tonnen)	Waarde (miljoenen franken)	
											Ruwe suiker	Geraffineerde suiker								
1936-1938 Gem.	250 ¹	117 ²	154 ²				15,5 ¹					17,5	17,2	159	20,7	16,4	35,0	4.421	2,3	7,2
1956 Gemiddelde	389	154	184	19,6	18,9	13,3	23,8	4,3	176	10,8		25,8	16,2	182	23,6	13,1	22,0	4.934	3,7	36,0
1957 Gemiddelde	392	159	187	19,5	17,2	13,1	27,7	4,3	187	14,1		30,1	15,4	251	20,5	13,8	19,1	5.045	3,7	35,9
1957 September	406	168	183	20,1	18,0	13,6	28,2	4,3	234	14,8		0,4	11,2	12	20,4	12,7	21,8	4.465	3,8	34,8
Oktober	403	170	210	21,7	19,8	11,4	30,4	4,4	238	15,9		146,2	26,4	113	25,6	11,7	21,4	5.312	4,2	39,1
November	351	182	200	20,4	18,5	11,6	26,5	4,2	190	12,8		175,1	28,9	245	22,5	12,1	22,9	5.020	3,0	32,9
December	268	149	187	21,3	19,6	15,2	25,7	4,0	150	13,0		34,1	17,3	251	18,2	11,6	24,1	5.481	4,2	46,8
1958 Januari	262	159	185	21,8	19,7	15,5	29,3	4,8	129	14,6		5,8	15,1	234	21,0	12,0	16,8	5.429	3,4	37,8
Februari	271	150	152	19,9	18,2	20,4	25,9	4,1	95	10,3		2,9	12,9	211	17,3	12,2	18,6	4.844	4,5	41,6
Maart	322	166	202	23,0	20,8	18,4	28,9	4,1	94	10,0		—	13,2	191	18,8	14,4	18,3	4.990	5,0	45,1
April	356	146	247	21,0	18,8	18,8	26,3	3,8	118	13,2		—	11,3	180	21,8	13,4	14,2	4.798	4,0	40,5
Mei	380	134	272	23,8	21,7	15,0	25,0	3,8	192	14,4		—	11,9	159	20,4	15,6	12,6	3.947	3,3	34,7
Juni	372	143	258	23,2	21,2	16,7	28,9	4,7	226	13,7		—	10,0	122	24,7	15,8	20,9	4.622	3,2	34,9
Juli	358	131	276	22,0	19,9	8,0	22,8	3,2	230	12,9		—	13,3	88	29,6	14,6	16,4	4.448	3,4	32,2
Augustus	375	134	334	23,8	19,0	17,5	23,6	3,8	211	14,5		0,2	15,2	51	22,2	15,0	12,0	3.992	2,9	25,8
September	368	157	294	23,9	21,5	21,3	28,5	4,3	226	15,0		1,0	13,4	20	23,8	14,4	15,3	4.408	3,4	36,6
Oktober	365	162	277	24,0	22,0	29,0	23,1	4,0	213	12,5		143,9	27,7	116	23,9	13,7	28,8	5.195		
November	325						24,3	3,6				244,5	31,2	262	21,2	11,5	17,6	4.165		

1 Gemiddelde 1938.

2 Gemiddelde 1937-1938-1939.

3 Einde tijdvak.

4 Aangegeven grondstoffen (hoeveelheid meel en suiker). Incl. het Groothertogdom Luxemburg.

5 In de vismijnen te Oostende, Nieuwpoort, Zeebrugge en Blankenberge; in 1936-1937-1938 : enkel verkoop op de vismijn te Oostende. Excl. haring, sprot en garnalen.

V. — ELEKTRISCHE ENERGIE ¹
(miljoenen kWh)

58

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Directie Elektrische Energie.

Tijdvak	Voortbrenging ¹				Invoer (5)	Uitvoer (6)	Saldo invoer uitvoer (7) = (5) - (6)	Totale stroom- hoeveelheid opgenomen door het net (8) = (4) + (7)
	Centralen van de voortbrengers-verdelers		Centralen van de industriële zelfvoort- brengers (3)	Totaal voor België (4) = (1) + (2) + (3)				
	Gemeente- bedrijven (1)	Particuliere maatschappijen (2)						
1936-1938 Gemiddelde	20,4	190	228	438	5,5	2,2	3,3	441
1956 Gemiddelde	36,1	508	443	987	28,9	22,3	6,6	994
1957 Gemiddelde	36,3	556	459	1.051	24,6	33,2	- 8,6	1.042
1957 Augustus	29,8	512	438	980	34,7	8,7	26,0	1.006
September	35,6	547	446	1.029	18,9	16,6	2,3	1.032
Oktober	40,5	605	527	1.172	14,4	47,4	-38,0	1.139
November	39,7	615	508	1.163	11,6	71,2	-59,6	1.103
December	44,2	661	536	1.241	10,4	82,7	-72,3	1.169
1958 Januari	46,0	655	540	1.241	13,0	81,3	-68,3	1.173
Februari	37,3	546	453	1.036	19,6	23,8	- 4,2	1.032
Maart	40,8	581	484	1.106	20,9	17,5	3,4	1.110
April	34,4	538	449	1.021	16,8	11,3	5,5	1.026
Mei	36,0	499	422	957	43,1	17,0	26,1	933
Juni	31,7	502	415	949	28,6	3,8	24,8	974
Juli	24,7	488	389	902	27,9	4,0	23,9	926
Augustus	32,0	499	417	948	38,4	18,4	20,0	968
September	33,6	546	460	1.040	19,1	21,3	- 2,2	1.038
Oktober	40,9	578	492	1.111	19,0	7,2	11,8	1.122

* Aantal centralen in werking in het begin van het jaar 1956 : 163; in het begin van het jaar 1957 : 158; in het begin van het jaar 1958 : 160.
¹ Netto-voortbrenging van de centralen hebbende een totaal opgesteld vermogen van meer dan 100 kW.

VI. — GAS
(Productie, Invoer en Uitvoer) ¹
(miljoenen kubieke meters)

59

Bron : Ministerie van Economische Zaken (Administratie van Nijverheid).

Tijdvak	Productie					Invoer (6)	Uitvoer (7)	Saldo invoer uitvoer (8) = (6) - (7)	Totaal in België beschikbaar gas (9) = (5) + (8)
	der gas- fabrieken (1)	der cokesfabrieken		der steenkool- mijnen (4)	totaal (5) = (1) + (2) + (4)				
		totaal (2)	waarvan produktie voor rechtstreekse industriële leveringen (3)						
1956 Gemiddelde	0,38	171,18	98,73	15,33	187	0,40	5,76	- 5,36	182
1957 Gemiddelde	0,26	167,45	97,38	17,31	185	0,61	6,12	- 5,51	180
1957 Augustus	0,30	168,70	100,88	15,15	184	0,83	3,36	- 2,53	182
September	0,27	169,17	100,12	17,23	187	0,78	5,92	- 5,14	182
Oktober	0,26	177,36	107,56	18,80	196	0,82	6,43	- 5,61	191
November	0,21	170,98	99,94	18,76	190	0,84	6,79	- 5,95	184
December	0,24	181,92	103,78	20,65	203	0,92	7,80	- 6,88	196
1958 Januari	0,23	185,36	105,68	20,04	206	0,98	7,94	- 6,96	199
Februari	0,21	159,54	90,78	18,24	178	0,81	6,90	- 6,09	172
Maart	0,24	178,37	101,33	20,66	199	0,93	7,65	- 6,72	193
April	0,23	168,81	96,39	16,16	185	0,86	7,21	- 6,35	179
Mei	0,24	169,93	99,72	14,30	184	0,73	6,55	- 5,83	179
Juni	0,24	167,00	98,30	14,01	181	0,67	6,68	- 6,01	175
Juli	0,25	158,24	94,47	13,65	172	0,68	5,64	- 4,96	167
Augustus	0,25	168,76	103,41	12,74	182	0,73	3,76	- 3,03	179
September	0,24	173,46	104,76	14,68	188	0,68	6,46	- 5,78	183
Oktober	0,22	178,87	106,45	15,28	194	0,69	6,84	- 6,15	188

¹ Voor het gebruik van die statistiek verwijzen wij naar de voorwaarden vermeld in het Decemhernummer 1957, blz. 528.

I. — Maandelijks indexcijfers van de verkoop van verbruiksartikelen : basisgemiddelde 1953 = 100

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maand	Algemeen indexcijfer	Grootwarenhuizen																				
		Voeding				Kleding					Meubilering			Huishouden			Tabak	Boek-Papierhandel		Parf.	Spelen, speelgoed, sport, reis	
		Bederfelijk	Niet bederfelijk	Restaurant	Totaal	Stoffen per meter	Bovenkleding heren	Bovenkleding dames	Linnen, ondergoed, hemden en broeden	Totaal 1	Textiel	Meubelen, luchters	Totaal	Huisboud-artikelen	Huishoudtoestellen, electriciteit	Totaal	Rookgerief	Boekhandel	Papierhandel	Totaal		Toilet
1957 November	157	144	160	152	150	115	169	119	158	141	115	129	122	116	267	142	155	270	157	174	116	433
December	173	166	194	167	175	94	150	120	192	160	112	128	119	153	324	181	288	320	233	246	168	254
1958 Januari	129	141	137	141	140	112	111	91	164	124	146	124	136	118	261	146	137	119	121	121	108	55
Februari	110	130	130	127	130	102	73	66	106	90	111	127	118	122	190	133	119	101	101	101	102	56
Maart	135	156	158	149	156	132	145	110	132	122	137	157	146	133	197	144	141	127	117	119	119	65
April	138	149	152	148	150	118	192	138	145	137	138	155	146	130	184	139	141	138	121	124	129	81
Mei	143	150	153	141	150	114	195	149	164	147	140	156	148	133	205	146	142	120	118	118	129	86
Juni	131	126	114	143	123	115	177	133	176	144	115	142	127	123	199	136	151	104	103	103	126	104
Juli	145	119	124	161	125	114	203	151	217	165	130	146	137	138	258	158	159	123	117	118	150	136
Augustus	124	122	115	156	123	71	134	106	137	112	114	119	116	132	199	143	153	127	222	208	134	83
September	128	125	122	150	126	107	130	111	146	124	116	132	124	133	234	150	146	121	214	200	123	56
Oktober	146	145	133	160	143	118	224	166	173	160	111	126	118	130	286	156	148	141	134	135	127	117
November	153	137	143	148	140	106	173	118	171	144	106	109	108	116	276	143	154	294	161	181	116	414

1 Dit totaal omvat daarenboven : mercerie, linten, patronen; schoenen, pantoffels; allerlei opschikartikelen.

* Voor het verbruik van suiker, zie tabel nr 562.

Maand	Grote ondernemingen gespecialiseerd in kleding			Coöperaties										Winkels met bijhuizen		Groot-handel	Onderne-mingen met bijhuizen		
	Heren	Dames	Ondergoed en bijcom. kleding-stukken	Algemeen indexcijfer	Bakkerij	Voeding behalve bakkerij	Kleding	Meubilering	Huishouden	Tabak	Boekhandel, papierhandel	Parfumerie, weelde-artikelen	Restaurant tea-noon	Verschillende	Onderg. bijkom. kledingstukken opschikartikelen		Schoenen	Algemene voedingswaren	Voeding
															v101	v 97			
1957 November	133	102	95	126	105	133	118	179	122	112	152	128	116	110	113	v107	132	132	132
December	122	89	128	147	117	159	143	133	117	137	129	195	127	129	128	v132	170	150	150
1958 Januari	130	92	128	136	102	149	129	152	94	118	71	115	99	130	v101	v 97	v135	130	130
Februari	78	49	58	120	100	127	120	128	101	100	82	127	100	114	79	v 67	v122	v122	v122
Maart	v156	102	96	133	113	139	129	179	106	120	91	138	116	134	97	v 99	v135	v135	v135
April	v192	134	125	126	110	134	118	146	101	118	87	127	119	113	105	v127	v141	v125	v125
Mei	v166	121	132	136	111	140	117	120	105	129	100	132	139	180	116	v143	v133	139	139
Juni	v141	77	110	127	108	132	104	119	99	144	111	127	127	159	108	v145	v142	v125	v125
Juli	v137	98	156	131	107	141	97	168	104	117	173	140	127	142	v140	v116	v152	v131	v131
Augustus	v 89	65	63	124	107	134	86	116	103	123	148	128	123	138	76	v106	v150	125	125
September	v100	88	86	127	107	134	104	182	110	120	228	121	116	132	104	v101	v143	129	129
Oktober	v151	154	108	136	115	141	132	161	119	130	196	139	126	138	119	v126	v140	129	129
November	124	87	90												v105	v141		128	128

II. — TABAKSVERBRUIK

(Productie en invoer)

Bron : Administratie der Douanen en Accijnzen.

Tijdvak	Sigaren	Sigarillo's	Sigarettten	Rook-, snuif- en pruim-tabak
	(miljoenen stuks)			
1936-1938 Gemid.	16,2	49,4	430	1.097
1957 Gemiddelde	15,8	49,7	822	755
1958 Gemiddelde	16,1	46,7	873	739
1957 December	15,7	58,2	571	655
1958 Januari	14,3	31,9	898	779
Februari	11,7	26,0	706	611
Maart	12,7	36,9	801	627
April	12,5	48,1	927	796
Mei	13,1	42,7	886	756
Juni	17,4	57,1	903	832
Juli	13,9	48,0	1.020	743
Augustus	16,1	61,9	807	713
September	21,9	55,2	970	800
Oktober	23,8	59,4	904	771
November	19,5	48,6	696	674
December	16,8	45,0	962	765

III. — SLACHTINGEN IN DE 12 VOOR-

NAAMSTE SLACHTHUIZEN VAN HET LAND

Tijdvak	Grootvee (Ossen, stieren, koeien, vaarzen)	Paarden	Kalveren	Varkens, biggen	Schape, lammeren, geiten
	(duizenden)				
1936-1938 Gemid.	16,5	0,7	12,2	26,7	6,5
1956 Gemiddelde	19,1	3,5	9,5	33,9	5,1
1957 Gemiddelde	18,8	2,6	8,8	33,7	4,7
1957 November	19,3	2,7	7,3	31,4	7,9
December	19,3	3,4	7,8	33,9	8,6
1958 Januari	20,0	3,1	8,2	31,9	8,0
Februari	17,1	2,7	7,4	29,4	5,3
Maart	19,2	2,4	8,8	33,4	5,1
April	22,1	2,2	11,3	34,2	4,7
Mei	20,0	2,1	10,4	32,0	2,6
Juni	19,1	2,2	10,5	33,7	1,9
Juli	21,1	2,4	10,4	34,1	2,0
Augustus	19,4	2,3	9,4	32,9	1,8
September	22,5	2,6	10,1	36,9	2,5
Oktober	23,3	2,7	9,8	36,8	6,3
November	22,3	2,9	8,4	32,6	8,7

VERVOER

I. — BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN 70¹

a) Bedrijfsontvangsten en -uitgaven

(miljoenen franken)

Tijdvak	Ontvangsten				Uitgaven	Overschot der totale ontvangsten op de uitgaven	Bedrijfs-coëfficiënt
	Reizigers en bagage	Goederen	Diversen ²	Totaal			
1938 Gemiddelde ¹	74	147	5	226	239	— 13	106
1956 Gemiddelde	334	628	135	1.097	1.053	44	96
1957 Gemiddelde	351	614	96	1.061	1.060	1	100
1957 Augustus	401	600	91	1.092	1.060	32	97
September	369	591	91	1.051	1.060	— 9	101
Oktober	332	647	96	1.075	1.067	8	99
November	327	602	90	1.019	1.076	— 57	106
December	366	607	100	1.073	1.134	— 61	106
1958 Januari	343	552	102	997	1.138	— 141	114
Februari	302	514	93	909	1.077	— 168	118
Maart	339	566	96	1.001	1.121	— 120	112
April	358	539	108	1.005	1.095	— 90	109
Mei	375	527	93	995	1.085	— 90	109
Juni	368	523	103	994	1.088	— 94	109
Juli	503	493	237	1.233	1.110	123	90
Augustus	457	485	234	1.176	1.079	97	92
September	407	529	237	1.173	1.092	81	93
Oktober	377	582	244	1.203	1.130	73	94

¹ Nord-Belge inbegrepen

² Incl. de toelagen van de Staat als vergoeding voor de ontoereikende tarieven en de verhoging van de prijs der brandstoffen.

b) Aantal wagens aan de nijverheid geleverd ¹

c) Transportstatistiek 1° Algemeen spoorverkeer

70²

Tijdvak	A	B	C	A + C	Reizigers		Wagenladingen ²				
					Aantal	Reizigers-km.	Vervoerde tonnen	Ton-km.			Totaal
								Belgisch binnenl. vervoer	Internat. vervoer	Doorvoer	
					(duizenden)				(miljoenen)		(miljoenen)
1938 Gemiddelde ³	389	115	91	480	16,8	535	6.169	186	154	88	428
1956 Gemiddelde	279	93	68	347	20,4	694	5.874	184	264	129	577
1957 Gemiddelde	260	89	68	328	20,9	713	5.558	167	255	126	548
1957 September	256	82	62	318	20,6	695	5.403	163	259	105	527
Oktober	290	90	68	358	21,5	707	6.077	189	279	110	577
November	260	85	66	326	22,1	722	5.693	172	260	111	543
December	234	84	67	301	21,6	726	5.227	142	260	124	527
1958 Januari	229	80	65	294	v23,5	v754	5.157	133	270	119	522
Februari	208	67	61	269	v21,2	v683	4.603	118	236	107	461
Maart	224	68	65	289	v21,9	v709	4.919	126	256	115	497
April	217	64	60	277	v22,3	v750	4.824	128	258	103	489
Mei	212	66	64	276	v22,7	v782	4.638	127	238	100	465
Juni	211	62	63	274	v20,8	v726	4.651	127	236	107	470
Juli	198	61	64	262	v20,6	v823	4.460	116	233	107	456
Augustus	198	62	58	256	v20,0	v773	4.447	125	221	96	442
September	212	62	63	275	v22,7	v771	4.805	131	244	112	487
Oktober	234	67	71	305	v23,3	v779	5.297	145	260	121	526
November	210	64	63	273	v21,3	v694	4.908	133	233	116	482

A. — Aantal wagens aan de nijverheid afgeleverd en belast bij het vertrek aan de Belgische stations (incl. deze voor het vervoer van kolen, cokes en briketten).

B. — Aantal wagens meer speciaal voor het vervoer van kolen, cokes en briketten afgeleverd.

C. — Aantal geladen wagens komend van vreemde netten en bestemd, hetzij voor stations van het net van de Maatschappij, hetzij voor stations van andere netten.

¹ Spoorwagens van de Nationale Maatschappij en van particulieren.

² Vanaf januari 1956, militair vervoer inbegrepen.

³ Nord-Belge inbegrepen, behalve wat de ton-km. betreft.

c) **Transportstatistiek**

70³

2° **Vervoer der voornaamste zware goederen**

A. — **Gezamenlijk verkeer**

Tijdvak	Tonnen-km.	Totaal	Landbouw- en voedings- produkten	Brand- stoffen	Nijver- heids- oliën	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materiaal, produkten der groef- bedrijven	Textiel	Schei- kundige produkten	Diversen
	(miljoenen)	(duizenden tonnen)									
1956 Gemiddelde ...	577	5.874	181	2.306	83	980	918	1.016	25	298	67
1957 Gemiddelde ...	548	5.558	159	2.248	73	966	876	870	22	276	68
1957 September ...	527	5.403	80	2.089	68	1.035	843	914	25	283	66
Oktober	577	6.077	412	2.263	80	1.082	915	950	17	290	68
November	543	5.693	455	2.183	74	1.018	783	841	16	262	62
December	527	5.226	168	2.140	80	983	825	677	17	279	57
1958 Januari	522	5.157	105	2.091	81	1.045	759	686	16	317	57
Februari	461	4.603	95	1.778	73	906	674	676	14	332	55
Maart	497	4.919	133	1.800	78	985	780	739	15	330	59
April	489	4.824	113	1.747	73	984	718	838	15	268	68
Mei	465	4.638	103	1.779	60	911	678	818	13	216	60
Juni	470	4.651	91	1.739	61	923	698	803	13	250	73
Juli	456	4.460	92	1.703	60	931	634	693	11	268	78
Augustus	442	4.447	64	1.701	54	335	641	741	10	236	65
September ...	487	4.805	83	1.753	59	998	769	791	15	272	65
Oktober	526	5.297	456	1.862	64	993	793	768	11	282	68
November ...	482	4.908	498	1.793	60	919	659	680	11	223	65

B. — **Belgisch binnenlands verkeer**

70⁴

Tijdvak	Totaal	Landbouw- en voedings- produkten	Brand- stoffen	Nijver- heids- oliën	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materiaal, produkten der groef- bedrijven	Textiel	Schei- kundige produkten	Diversen	II Nationale Maatsch. van Buurt- spoorweg- Vervoerde T.-km. (duizend.)
	(duizenden tonnen)										
1956 Gemiddelde ...	3.055	86	1.591	30	175	334	682	4	138	15	965
1957 Gemiddelde ...	2.866	76	1.570	27	153	311	574	2	133	20	797
1957 September ...	2.802	27	1.463	25	159	342	620	10	135	21	666
Oktober	3.286	304	1.622	26	179	342	653	1	141	18	1.567
November	3.052	320	1.548	24	147	276	577	1	142	17	1.735
December	2.579	67	1.487	26	138	278	438	1	131	13	654
1958 Januari	2.464	24	1.421	29	122	277	449	1	127	14	454
Februari	2.201	18	1.230	25	112	236	443	1	123	13	397
Maart	2.351	22	1.277	22	130	256	487	1	138	18	454
April	2.304	20	1.224	22	120	215	556	1	123	23	476
Mei	2.287	19	1.236	19	111	205	567	1	108	21	487
Juni	2.266	21	1.172	19	120	226	548	1	130	29	467
Juli	2.079	24	1.133	14	123	175	456	1	120	33	400
Augustus	2.238	20	1.202	16	125	230	506	2	114	23	400
September ...	2.326	26	1.196	19	127	269	535	6	127	21	514
Oktober	2.609	295	1.272	18	122	245	502	1	134	20	1.253
November	2.445	323	1.206	17	126	202	434	1	120	16	1.316

III. — HAVENVERKEER
a) Haven van Antwerpen

71¹

Bronnen : Havendienst der stad Antwerpen en Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Zeevaart						Binnenvaart					
	Aangekomen			Vertrokken			Aangekomen			Vertrokken		
	Aantal schepen	Belgische netto-tonne-maat (duisend. register-tonnen)	Goederen (duisend. metrische tonnen) 1	Aantal schepen		Goederen (duisend. metrische tonnen) 1	Aantal schepen	Laad-vermogen (duisend. m ³)	Goederen (duisend. metrische tonnen) 2	Aantal schepen	Laad-vermogen (duisend. m ³)	Goederen (duisend. metrische tonnen) 2
				geladen	op ballast							
1956 Gemiddelde ...	1.299	3.172	1.865	1.087	206	1.279	4.032	1.850	719	3.957	1.821	1.194
1957 Gemiddelde ...	1.325	3.296	1.828	1.116	204	1.227	4.109	1.925	753	4.014	1.890	1.167
1957 November	1.342	3.503	1.926	1.134	184	1.247	4.094	1.953	728	3.999	1.933	1.170
December	1.367	3.560	1.820	1.122	205	1.067	4.276	2.011	690	4.012	1.893	1.157
1958 Januari	1.310	3.432	1.905	1.155	188	1.275	4.338	2.076	724	4.265	2.029	1.277
Februari	1.292	3.318	1.639	1.102	169	1.232	3.919	1.906	771	3.760	1.842	1.103
Maart	1.435	3.586	1.651	1.242	198	1.223	4.371	2.116	872	4.318	2.099	1.233
April	1.315	3.384	1.716	1.183	164	1.194	4.067	1.947	723	4.103	1.965	1.092
Mei	1.333	3.568	1.513	1.132	178	1.174	3.954	1.848	693	3.788	1.771	1.014
Juni	1.376	3.505	1.810	1.210	170	1.011	4.316	2.002	712	4.057	1.892	1.088
Juli	1.438	3.789	1.639	1.227	193	1.117	4.234	2.063	795	4.239	2.106	1.199
Augustus	1.339	3.747	1.740	1.117	192	1.183	4.000	2.007	778	3.840	1.906	1.100
September ...	1.331	3.555	1.905	1.110	200	1.198	4.420	2.230	919	4.221	2.127	1.116
Oktober	1.407	3.712		1.180	214		4.457	2.259	923	4.326	2.253	1.192
November	1.390	3.570		1.112	278		4.118	2.082	891	4.099	2.080	1.125

1 Internationaal verkeer. — 2 Internationaal en binnenlands verkeer.

b) Haven van Gent

71²

Bronnen : Havendienst van Gent en Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Zeevaart						Binnenvaart	
	Aangekomen			Vertrokken			Goederen 1	
	Aantal schepen	Tonnemaat (duisenden register-ton.)	Goederen (duisenden metrische tonnen) 1	Aantal schepen	Tonnemaat (duisenden register-ton.)	Goederen (duisenden metrische tonnen) 1	Geloat	Geladen
1956 Gemiddelde	196	178	216	195	177	82	143	92
1957 Gemiddelde	213	171	209	213	171	79	154	96
1957 November	186	151	231	191	149	53	124	78
December	192	160	143	189	159	62	97	64
1958 Januari	204	168	188	207	155	91	93	67
Februari	184	172	147	163	145	66	122	92
Maart	250	189	146	246	151	58	118	68
April	188	147	79	187	125	136	118	83
Mei	191	131	194	194	146	56	126	91
Juni	175	132	136	179	146	41	126	84
Juli	232	210	193	220	195	102	113	71
Augustus	253	177	171	243	159	26	117	49
September	251	178	245	261	186	181	163	90
Oktober	231	169		228	165			
November	262	152		247	165			

1 Internationaal verkeer.

IV. — ALGEMENE BEWEGING DER BINNENSCHIEPVAART

72

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Geladen schepen																	
	Binnen-verkeer		Invoer	Uitvoer	Door-voer	Gehele verkeer	Binnen-verkeer		Invoer	Uitvoer	Door-voer	Gehele verkeer	Binnen-verkeer		Invoer	Uitvoer	Door-voer	Gehele verkeer
	(aantal)						(duisenden metrische tonnen)						(miljoenen ton-km.)					
1956 Gemiddelde	7.348	3.713	3.230	578	14.869	1.930	1.372	1.218	139	4.659	186,0	89,5	79,2	19,7	374,4			
1957 Gemiddelde	7.130	3.866	3.148	707	14.851	1.936	1.419	1.110	177	4.642	189,4	94,8	73,6	25,6	383,4			
1957 Juli	6.548	4.032	3.157	845	14.582	1.705	1.446	1.097	212	4.460	168,7	97,6	76,3	32,1	374,7			
Augustus ..	7.486	3.993	3.155	664	15.298	2.055	1.373	1.125	173	4.726	200,5	90,3	72,8	26,1	389,7			
September ..	7.005	3.955	3.187	721	14.868	1.907	1.402	1.102	183	4.594	188,0	94,0	72,7	26,8	381,5			
Oktober ...	8.070	4.042	3.361	913	16.386	2.202	1.444	1.194	234	5.074	210,1	95,7	75,9	34,0	415,7			
November ..	7.228	3.549	2.795	830	14.402	1.976	1.261	951	208	4.396	187,5	81,7	59,2	30,2	358,6			
December ..	7.234	3.384	2.607	785	14.010	2.057	1.219	919	196	4.391	200,0	82,6	60,0	26,9	369,5			
1958 Januari ...	6.841	3.142	2.499	756	13.238	1.938	1.127	871	193	4.129	190,4	75,4	58,5	26,8	351,1			
Februari ...	5.861	2.833	2.297	572	11.563	1.654	1.023	804	147	3.628	159,3	64,8	54,9	20,3	299,3			
Maart	6.773	3.627	2.803	734	13.937	1.876	1.287	940	191	4.294	185,4	86,3	69,0	27,3	368,0			
April	6.992	3.682	2.638	713	13.965	1.819	1.283	876	184	4.162	176,7	84,4	59,8	25,8	346,7			
Mei	6.770	3.867	2.872	622	14.131	1.840	1.345	944	161	4.290	175,4	89,5	66,1	24,0	355,0			
Juni	7.283	3.819	3.012	579	14.693	1.872	1.337	976	142	4.327	182,5	92,1	72,2	20,5	367,3			
Juli	6.490	3.930	2.722	460	13.602	1.750	1.371	923	121	4.165	168,6	94,9	66,9	17,4	347,8			

BUTTENLANDSE HANDEL
VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE

NOMENCLATUUR DER AFDELINGEN VAN DE BIJZONDERE HANDEL
VOLGENS DE TYPE-CLASSIFICATIE VAN DE INTERNATIONALE HANDEL (T.C.I.H.)

75

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	(0) Voedings- waren	(1) Dran- ken en tabak	(2) Niet eetbare grond- stoffen behalve brand- stoffen	(3) Mine- rale brand- stoffen, smeer- middel, en der- gelijke prod.	(4) Oliën en vetten van dierlijke of plant- aardige oorsprong	(5) Schei- kundige produk- ten	(6) Fabri- katen hoofdza- kelijk gerang- schikt volgens grond- stof	(7) Ma- chines en vervoer- mate- riaal	(8) Diverse fabri- katen	(9) Niet elders genoem- de goe- deren	Totaal	Gemid- delde prijs per ton (fran- ken)	Uitvoer-(+) of invoersaldo (-) van de han- delbalans (miljoenen franken)	Verhou- ding van uitvoer tot invoer in pct.
<i>Invoer.</i>														
Waarde (miljoenen franken)														
1956 Gemiddelde ...	1.807	191	3.046	1.519	143	732	3.203	2.376	579	39	13.635	2.982		
1957 Gemiddelde ...	1.783	215	3.153	1.848	138	837	3.192	2.429	677	30	14.302	3.033		
1957 December	2.148	270	3.035	1.759	123	785	2.787	2.454	602	31	13.994	3.010		
1958 Januari	1.819	221	2.756	1.804	86	853	2.810	2.388	550	31	13.318	2.900		
Februari	1.680	195	2.100	1.601	116	850	2.539	2.501	657	28	12.267	2.888		
Maart	1.774	213	2.279	1.667	111	1.010	2.975	2.758	903	33	13.723	2.927		
April	1.737	230	2.266	1.705	216	878	2.791	2.982	806	27	13.638	2.999		
Mei	1.832	229	2.211	1.521	88	830	2.514	2.408	729	25	12.388	2.794		
Juni	1.667	234	2.109	1.717	104	818	2.392	2.264	669	24	11.998	2.608		
Juli	1.693	215	2.227	1.564	100	773	2.709	2.640	700	21	12.642	2.668		
Augustus	1.575	184	2.204	1.823	108	719	2.355	1.772	654	22	11.416	2.367		
September ...	1.612	233	2.367	1.904	123	897	3.054	2.222	810	24	13.246	2.558		
Oktober ... v											14.179	2.717		
November ... v											12.733	2.695		
<i>Uitvoer.</i>														
1956 Gemiddelde ...	518	26	907	807	90	854	7.744	1.511	560	160	13.177	5.169	- 458	96,6
1957 Gemiddelde ...	472	35	918	865	77	918	7.635	1.601	596	158	13.275	5.503	-1.027	92,8
1957 December	614	34	885	886	60	796	6.926	1.863	576	147	12.787	5.735	-1.207	91,4
1958 Januari	521	40	787	960	69	1.034	8.001	2.073	504	184	14.173	6.031	+ 855	106,4
Februari	496	33	736	825	69	1.036	6.859	1.692	554	166	12.466	5.705	+ 199	101,6
Maart	535	33	821	783	72	1.116	7.173	1.677	603	163	12.976	5.682	- 747	94,6
April	568	36	721	757	62	1.082	6.975	1.965	620	155	12.941	5.663	- 697	94,9
Mei	463	33	676	751	47	903	6.850	1.664	545	157	12.089	5.475	- 299	97,6
Juni	527	43	677	752	52	758	5.994	1.739	555	141	11.238	5.745	- 760	93,7
Juli	647	40	610	766	50	995	6.818	2.019	583	134	12.662	5.334	+ 20	100,2
Augustus	500	39	504	843	53	798	5.586	1.232	562	150	10.267	4.660	-1.149	90,0
September ...	620	35	728	798	54	1.076	7.240	1.606	726	167	13.050	5.183	- 196	98,6
Oktober ... v											13.785	5.622	- 394	97,2
November ... v											12.495	5.456	- 238	98,1
December ... v											13.180			
<i>Invoer.</i>														
Gewicht (duizenden tonnen)														
1956 Gemiddelde ...	285	17,4	2.444	1.459	11,2	145	160	42,1	5,8	2,0	4.572			
1957 Gemiddelde ...	283	22,4	2.508	1.540	10,1	144	161	39,2	6,6	1,3	4.715			
1957 December	344	14,2	2.432	1.546	9,2	112	143	41,8	6,1	1,2	4.650			
1958 Januari	305	12,2	2.299	1.622	6,9	150	141	49,4	5,8	1,3	4.592			
Februari	259	10,8	2.202	1.418	9,3	177	128	35,8	6,1	1,1	4.247			
Maart	302	12,1	2.427	1.533	8,9	212	144	39,5	7,5	1,3	4.688			
April	277	47,0	2.355	1.520	18,7	144	134	43,4	7,8	1,0	4.548			
Mei	331	11,9	2.365	1.396	6,7	130	137	49,7	7,1	1,0	4.434			
Juni	288	12,3	2.389	1.578	8,8	150	129	37,7	7,2	1,0	4.601			
Juli	278	11,4	2.622	1.499	8,0	135	133	43,5	7,5	0,8	4.738			
Augustus	275	10,0	2.546	1.690	8,6	125	131	29,7	6,6	1,0	4.823			
September ...	266	12,2	2.738	1.741	10,6	160	161	50,1	8,0	0,9	5.148			
Oktober ... v											5.218			
November ... v											4.724			
<i>Uitvoer.</i>														
1956 Gemiddelde ...	70	2,2	490	704	6,0	332	839	30,4	5,7	69,8	2.549			
1957 Gemiddelde ...	52	2,2	466	633	5,3	346	822	26,9	5,8	52,5	2.412			
1957 December	69	1,8	383	634	4,3	310	736	34,9	5,6	50,6	2.230			
1958 Januari	66	1,4	307	684	4,7	376	802	38,5	5,0	65,1	2.350			
Februari	60	1,7	290	571	4,9	407	757	29,4	5,0	59,0	2.185			
Maart	67	2,3	365	554	5,1	438	769	26,4	6,0	50,5	2.284			
April	93	2,1	377	492	4,7	417	797	44,0	6,2	52,4	2.285			
Mei	59	1,5	403	525	3,5	343	786	28,0	5,1	51,7	2.208			
Juni	72	2,4	367	494	4,2	270	665	25,3	5,6	50,5	1.956			
Juli	89	1,9	502	527	3,9	382	779	38,9	6,1	44,5	2.374			
Augustus	60	1,6	436	599	4,3	314	702	19,3	5,3	61,4	2.203			
September ...	85	1,4	537	548	4,3	428	831	21,3	7,5	55,1	2.518			
Oktober ... v											2.452			
November ... v											2.230			
December ... v											2.474			

WERKLOOSHEID

I. — GEHELE EN GEDEELTELIJKE WERKLOOSHEID

81¹

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Aantal gecontroleerde werklozen						Verloren werkdagen		
	Ingeschreven tijdens de maand			Daggemiddelden			geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal
	geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal	geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal			
(duizenden)									
1957 December	128	294	422	98	92	190	2.754	2.583	5.337
1958 Januari	141	252	393	115	89	204	2.761	2.142	4.903
Februari	138	274	412	116	88	204	2.780	2.119	4.899
Maart	141	315	456	111	93	204	3.329	2.778	6.109
April	130	254	384	104	71	175	2.283	1.568	3.851
Mei	125	245	370	99	68	167	2.177	1.491	3.668
Juni	129	243	372	97	62	159	2.907	1.877	4.784
Juli	119	232	351	98	52	150	2.256	1.193	3.449
Augustus	127	219	346	97	49	146	2.810	1.414	4.224
September	129	214	343	99	54	153	2.381	1.293	3.674
Oktober	133	218	351	105	63	168	2.415	1.461	3.876
November ¹				128	67	195			
December				152	101	253			

II. — INDELING DER GECONTROLEERDE WERKLOZEN PER PROVINCIE

81²

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Aantal werkdagen	Aantal werklozen									
		Het Rijk	Antwerpen	Brabant	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Hennegouwen	Luik	Limburg	Luxemburg	Namen
(duizenden)											

Daggemiddelde der maand

1958 Januari	24	204,0	41,2	28,7	34,3	45,2	17,3	17,3	10,6	4,3	5,1
Februari	24	204,0	39,9	28,0	34,4	46,6	18,1	17,7	10,2	4,1	5,0
Maart	30	203,6	41,7	26,5	33,4	46,3	19,7	17,9	10,7	3,2	4,2
April	22	174,9	35,5	20,9	27,9	42,0	21,6	16,1	7,4	0,8	2,7
Mei	22	166,5	32,8	19,5	26,9	41,0	22,0	14,4	7,0	0,5	2,4
Juni	30	159,0	32,3	20,7	23,9	40,0	20,0	13,3	6,0	0,5	2,3
Juli	23	149,9	31,1	21,0	23,0	38,0	15,1	12,5	6,4	0,5	2,3
Augustus	29	145,7	30,0	20,0	20,3	35,7	16,7	13,3	7,0	0,6	2,1
September	24	153,0	32,1	19,4	21,8	34,6	21,0	13,4	8,0	0,6	2,1
Oktober	23	168,4	34,9	20,8	24,9	36,7	24,6	14,3	9,1	0,8	2,3
November ¹	29	195,5	41,6	28,3	31,3	41,7	22,2	15,9	10,5	1,2	2,8
December	22	252,7	51,1	36,2	43,4	54,1	26,1	19,6	14,7	3,3	4,2

Daggemiddelde der week

1958 December 7 tot 13	6	230,5	48,4	33,9	37,3	47,5	24,1	18,6	12,9	3,6	4,2
14 tot 20	6	232,2	47,6	33,4	38,2	48,2	26,4	17,4	14,0	3,2	3,8
21 tot 27	5	253,4	51,5	36,6	45,7	55,8	23,0	19,6	14,4	2,8	4,0
28 tot 3/1/59	5	303,2	58,3	42,1	54,7	67,3	31,2	23,4	17,9	3,5	4,8
1959 Januari 4 tot 10	6	287,2	56,4	41,9	45,4	58,8	31,0	22,2	21,4	4,7	5,4
11 tot 17	6	342,6	67,0	50,1	52,2	70,4	40,2	25,2	24,6	5,5	7,6

III. — DAGGEMIDDELTE DER GECONTROLEERDE WERKLOZEN

81³

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Totaal			Volledig werklozen			Gedeeltelijk werklozen		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
	(duizenden)								
1957 Gemiddelde	83,3	33,5	116,8	55,7	22,2	77,9	27,6	11,3	38,9
1958 Gemiddelde ¹	132,3	48,6	180,9	81,3	28,5	109,8	51,0	20,1	71,1
1957 December	138,3	51,5	189,8	72,0	26,3	98,3	66,3	25,2	91,5
1958 Januari	153,3	50,7	204,0	85,5	29,5	115,0	67,8	21,2	89,0
Februari	153,4	50,6	204,0	86,6	29,4	116,0	66,8	21,2	88,0
Maart	153,0	50,6	203,6	82,6	28,4	111,0	70,4	22,2	92,6
April	123,8	51,1	174,9	76,1	27,4	103,5	47,7	23,7	71,4
Mei	116,6	49,9	166,5	71,5	27,3	98,8	45,1	22,6	67,7
Juni	111,3	47,7	159,0	70,6	26,1	96,7	40,7	21,6	62,3
Juli	106,2	43,7	149,9	73,0	25,1	98,1	33,2	18,6	51,8
Augustus	105,4	40,3	145,7	72,0	24,9	96,9	33,4	15,4	48,8
September	112,7	40,3	153,0	73,2	25,9	99,1	39,5	14,4	53,9
Oktober	123,4	45,0	168,4	76,2	28,7	104,9	47,2	16,3	63,5
November ¹	143,2	52,3	195,5	95,0	33,4	128,4	48,2	18,9	67,1
December	189,5	63,2	252,7	115,2	36,3	151,5	74,3	26,9	101,2

¹ In deze cijfers zijn de werklozen, die het werk onderbroken hebben wegens de staking in het gas- en elektriciteitsbedrijf, niet inbegrepen.

IV. — INDELING DER INGESCHREVEN WERKLOZEN NAAR BEDRIJFSGROEP

81⁴

(Daggemiddelde van het aantal gecontroleerde werklozen) (duizenden)

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Landbouw	Bosbouw, jacht, visvangst	Mijnen	Steen	Aandewerk, glas	Diamant	Bouw-nijverheid	Hout, ameublement	Metaal	Chemie	Papier	Boek	Textiel	Kleding	Leder, huiden, schoenen, nijverheid	Voeding, tabak	Verkeer	Havenarbeiders	Scheeps-herstellers	Hotels-epijnhuizen	Huis-personeel	Verzorging	Bedienden	Kunstenaars	Totaal
Volledig werklozen																									
1957 Oktober	2,6	0,4	0,8	0,5	1,9	1,7	11,5	2,5	7,4	0,9	0,5	0,5	7,3	3,4	1,3	3,1	5,3	—	—	3,7	2,2	0,2	5,9	0,6	64,2
November	6,1	0,5	1,0	0,6	3,1	2,1	14,5	3,0	9,0	1,0	0,5	0,5	8,7	4,5	1,5	3,7	6,0	—	—	4,2	2,3	0,2	6,3	0,6	79,9
December	8,5	0,6	1,1	0,8	4,4	1,8	20,3	4,1	10,7	1,1	0,6	0,6	10,6	5,9	1,8	4,7	6,8	—	—	4,1	2,4	0,2	6,5	0,6	92,2
1958 Januari	9,5	0,6	1,1	1,0	5,3	1,7	25,7	4,8	12,9	1,3	0,7	0,6	12,4	7,0	1,9	5,6	8,1	—	—	4,4	2,6	0,3	6,8	0,7	115,0
Februari	9,5	0,6	1,2	1,1	5,4	1,6	26,1	4,8	13,3	1,3	0,7	0,6	12,9	6,0	2,0	5,8	8,2	—	—	4,4	2,5	0,3	7,0	0,7	116,0
Maart	8,7	0,5	1,3	1,0	4,8	1,8	24,0	4,6	13,7	1,3	0,7	0,7	13,2	5,0	2,1	5,9	7,9	—	—	3,9	2,5	0,2	6,5	0,7	111,0
April	7,9	0,5	1,4	1,0	2,7	2,3	20,4	4,6	14,2	1,4	0,7	0,5	13,4	4,7	2,1	5,7	7,6	—	—	3,1	2,4	0,2	6,0	0,7	103,5
Mei	5,1	0,5	1,4	0,9	2,2	2,1	19,0	4,8	14,5	1,4	0,7	0,5	13,7	4,9	2,1	5,3	7,6	—	—	2,9	2,3	0,2	5,9	0,8	92,8
Juni	5,2	0,5	1,3	0,8	2,2	2,0	18,0	5,0	15,1	1,4	0,7	0,5	13,4	5,1	2,1	4,4	7,5	—	—	2,4	2,3	0,2	5,8	0,8	96,7
Juli	6,7	0,6	1,5	0,8	2,1	2,0	18,1	5,1	15,6	1,4	0,6	0,6	13,3	5,3	2,2	4,0	7,3	—	—	1,7	2,4	0,2	5,9	0,7	92,1
Augustus	5,5	0,6	1,9	0,8	2,2	1,9	17,8	5,2	15,9	1,3	0,6	0,6	12,8	5,3	2,0	4,0	7,5	—	—	1,7	2,4	0,2	6,0	0,7	96,9
September	4,9	0,6	1,9	0,9	2,9	1,6	17,4	5,2	17,3	1,4	0,6	0,6	12,6	5,2	2,0	4,0	7,7	—	—	2,6	2,3	0,2	6,4	0,7	99,2
Oktober	3,2	0,6	1,9	0,9	4,0	1,4	18,5	5,6	18,7	1,4	0,7	0,7	13,0	5,3	2,1	4,4	8,1	—	—	4,0	2,5	0,3	7,1	0,6	105,0
Gedeeltelijk en toevallig werklozen																									
1957 Oktober	0,6	0,4	0,1	0,1	1,2	0,9	2,1	0,6	2,4	0,4	0,1	0,1	6,5	4,2	1,6	1,0	1,4	5,0	0,0	0,3	0,2	0,0	0,2	0,0	29,4
November	0,7	0,5	0,6	0,2	0,8	0,6	3,7	0,8	3,7	0,5	0,1	0,1	8,6	6,7	2,3	1,1	1,6	5,6	0,1	0,3	0,2	0,0	0,2	0,0	39,0
December	1,5	0,7	0,7	1,0	1,3	0,4	32,3	3,3	6,3	0,7	0,5	0,1	16,4	11,4	3,3	1,9	3,1	5,5	0,1	0,4	0,4	0,0	0,2	0,1	91,6
1958 Januari	1,3	1,5	0,7	2,0	1,4	0,3	31,5	3,3	6,7	0,5	0,3	0,2	15,7	8,9	1,8	1,8	3,6	6,3	0,2	0,4	0,3	0,0	0,3	0,0	89,0
Februari	1,6	1,4	0,6	2,2	1,6	0,4	28,9	3,1	7,3	0,5	0,4	0,2	18,4	7,0	1,9	2,0	3,6	5,8	0,2	0,3	0,3	0,0	0,3	0,0	88,0
Maart	1,1	1,2	4,4	1,5	1,4	0,8	29,1	2,8	7,5	0,6	0,5	0,2	19,7	6,0	2,5	2,4	3,3	6,2	0,4	0,3	0,4	0,0	0,3	0,0	92,6
April	0,6	0,4	10,3	0,8	0,8	1,7	4,0	1,5	7,5	1,0	0,7	0,3	20,5	6,3	3,2	2,0	2,2	6,3	0,5	0,3	0,3	0,0	0,2	0,0	71,4
Mei	0,5	0,3	10,3	0,7	0,6	1,4	3,1	1,5	7,5	0,7	0,5	0,2	20,7	5,7	3,3	1,7	2,1	5,9	0,3	0,3	0,2	0,0	0,2	0,0	67,7
Juni	1,5	0,3	8,4	0,4	0,6	0,9	2,9	1,5	6,8	0,8	0,4	0,2	17,0	6,7	3,8	1,5	2,1	5,3	0,5	0,2	0,3	0,0	0,2	0,0	62,3
Juli	0,7	0,3	5,3	0,2	0,7	1,0	2,5	1,4	6,0	0,5	0,4	0,1	16,1	6,1	2,5	1,4	1,8	3,9	0,4	0,1	0,3	0,0	0,1	0,0	51,8
Augustus	0,8	0,3	7,1	0,2	0,6	0,8	2,6	1,3	6,1	0,6	0,4	0,2	13,3	5,2	1,5	1,1	1,6	4,1	0,3	0,2	0,3	0,0	0,2	0,0	48,8
September	0,7	0,3	12,4	0,2	0,6	0,5	2,9	1,5	6,0	0,9	0,4	0,1	11,9	4,8	1,5	1,1	1,7	4,8	0,9	0,2	0,2	0,0	0,2	0,0	53,8
Oktober	0,8	0,4	15,7	0,3	0,8	0,5	4,0	2,2	7,3	0,7	0,4	0,1	12,5	5,7	2,1	1,4	2,0	5,1	0,7	0,3	0,2	0,0	0,2	0,0	63,4
Totaal gecontroleerde werklozen																									
1957 Oktober	3,3	0,8	1,0	0,6	3,1	2,6	13,6	3,1	9,8	1,3	0,5	0,6	13,8	7,6	2,9	4,1	6,7	5,0	0,0	4,0	2,3	0,2	6,1	0,6	93,6
November	6,7	1,0	1,5	0,8	3,9	2,7	18,3	3,9	12,7	1,5	0,6	0,6	17,2	11,2	3,9	4,8	7,6	5,6	0,1	4,5	2,5	0,2	6,5	0,6	118,9
December	10,0	1,3	1,8	1,8	5,7	2,2	52,6	7,4	17,0	1,8	1,1	0,7	27,0	17,3	5,1	6,6	9,9	5,5	0,1	4,5	2,8	0,2	6,7	0,7	189,8
1958 Januari	10,8	2,1	1,8	3,0	6,7	2,0	57,2	8,1	19,6	1,8	1,0	0,8	28,1	15,9	3,7	7,4	11,7	6,3	0,2	4,8	2,9	0,3	7,1	0,7	204,0
Februari	11,1	2,0	1,8	3,3	7,0	2,0	55,0	7,9	20,6	1,8	1,1	0,8	31,3	13,0	3,9	7,8	11,8	5,8	0,2	4,7	2,8	0,3	7,3	0,7	204,0
Maart	9,8	1,7	5,7	2,5	6,2	2,6	53,1	7,4	21,2	1,9	1,2	0,9	32,9	11,0	4,6	8,3	11,2	6,2	0,4	4,2	2,9	0,2	6,8	0,7	203,6
April	8,5	0,9	11,7	1,8	3,5	4,0	24,4	6,1	21,7	2,4	1,4	0,8	33,9	11,0	5,3	7,7	9,8	6,3	0,5	3,4	2,7	0,2	6,2	0,7	174,9
Mei	5,6	0,8	11,7	1,6	2,8	3,5	22,1	6,3	22,0	2,1	1,2	0,7	34,4	10,6	5,4	7,0	9,7	5,9	0,3	3,2	2,5	0,2	6,1	0,8	166,5
Juni	6,7	0,8	9,7	1,2	2,8	2,9	20,9	6,5	21,9	2,2	1,1	0,7	30,4	11,8	5,9	5,9	9,6	5,3	0,5	2,6	2,6	0,2	6,0	0,8	159,0
Juli	7,4	0,9	6,8	1,0	2,8	3,0	20,6	6,5	21,6	1,9	1,0	0,7	29,4	11,4	4,7	5,4	9,1	3,9	0,4	1,8	2,7	0,2	6,0	0,7	149,9
Augustus	6,3	0,9	9,0	1,0	2,8	2,7	20,4	6,5	22,0	1,9	1,0	0,8	26,1	10,5	3,5	5,1	9,1	4,1	0,3	1,9	2,7	0,2	6,2	0,7	145,7
September	5,6	0,9	14,3	1,1	3,5	2,1	20,3	6,7	23,3	2,3	1,0	0,7	24,5	10,0	3,5	5,1	9,4	4,8	0,9	3,0	2,5	0,2	6,6	0,7	153,0
Oktober	4,0	1,0	17,6	1,2	4,8	1,9	22,5	7,8	26,0	2,1	1,1	0,8	25,5	11,0	4,2	5,8	10,1	5,1	0,7	4,3	2,7	0,3	7,3	0,6	168,4

BANK- EN GELDSTATISTIEKEN

I. — BELGIE EN BELGISCH-KONGO

ALGEMENE STATEN DER BANKEN ¹

85¹

(miljoenen franken)

Posten	1958 80 april	1958 81 mei	1958 30 juni	1958 31 juli	1958 31 augustus	1958 30 september	1958 31 oktober	1958 30 november
ACTIVA								
A. Spaargelden (art. 15, koninkl. besl. 42)	—	—	—	—	—	—	—	—
B. Beschikbare en vlottende middelen :								
Kas, Nationale Bank, Postrekening ...	2.997	3.144	3.096	3.213	3.130	3.284	2.868	3.107
Daggeld	2.173	2.224	1.984	1.649	1.953	954	1.551	1.820
Bankiers	5.386	5.012	5.412	4.834	4.584	4.619	4.654	5.155
Moedermaatsch., filialen en dochterm.	1.083	1.019	1.333	1.144	1.055	1.033	1.149	1.058
Andere te innen waard. op korte term.	5.066	4.904	4.717	4.456	4.923	4.730	4.739	5.427
Wissels	48.173	49.487	49.950	49.373	49.874	48.210	50.859	52.704
a) Handelswissels ²	16.997	16.750	16.493	16.252	16.479	14.852	17.326	18.100
b) Overheidsf. herdisc. bij N.B.B.	16.885	17.824	18.220	18.085	18.664	18.480	18.794	19.533
c) Overheidsf. mob. bij N.B.B. tot beloep van 95 pct.	14.291	14.913	15.237	15.036	14.731	14.878	14.739	15.071
Prolongaties en voorschot. op effecten	1.110	1.075	1.064	1.054	1.047	1.235	1.230	1.221
Debiteuren wegens verstrekte accept.	8.752	9.140	9.533	9.362	9.239	9.230	9.531	9.979
Diverse debiteuren	22.234	22.401	21.765	21.918	20.919	21.674	20.993	19.838
Effecten	25.226	24.837	25.229	25.581	25.704	28.102	27.801	28.538
a) Belegde wettelijke reserve	317	317	321	336	336	336	336	336
b) Belgische overheidsfondsen	22.599	22.214	22.593	22.907	22.996	25.144	25.095	25.824
c) Buitenlandse overheidsfondsen ...	78	83	81	60	91	91	91	96
d) Bankaandelen	1.134	1.134	1.134	1.186	1.191	1.174	1.200	1.200
e) Andere fondsen	1.098	1.089	1.095	1.092	1.090	1.357	1.079	1.082
Diversen	871	877	929	817	939	940	915	1.043
Niet gestort kapitaal	6	6	6	6	6	6	6	6
Totaal beschikbare en vlottende middelen	123.077	124.126	125.018	123.407	123.373	124.017	126.296	129.896
C. Vastgelegde middelen :								
Oprichtings- en eerste inrichtingskost.	24	24	24	25	24	25	26	25
Gebouwen	1.016	1.018	1.017	1.068	1.071	1.083	1.087	1.089
Part. in dochtermaatsch. voor immob.	267	267	267	267	267	267	267	267
Vord. op dochtermaatsch. voor immob.	335	342	350	346	348	346	344	351
Materieel en meubilair	134	137	135	138	140	139	141	144
Totaal vastgelegde middelen ...	1.776	1.788	1.793	1.844	1.850	1.860	1.865	1.876
Totaal der activa ...	124.853	125.914	126.811	125.251	125.223	125.877	128.161	131.772
PASSIVA								
A. Spaargelden (art. 15, koninkl. besl. 42)	—	—	—	—	—	—	—	—
B. Opvraagbaar :								
Bevoorr. of gewaarborgde schuldeisers	1.641	838	783	643	395	1.229	308	1.292
Daggeld	26	22	42	92	84	99	126	130
Bankiers	7.267	7.432	8.157	6.960	6.473	7.016	7.214	7.165
Moedermaatsch., filialen en dochterm.	1.630	1.609	1.490	1.434	1.419	1.409	1.631	1.809
Geaccepteerde wissels	8.752	9.140	9.533	9.362	9.239	9.230	9.531	9.979
Andere te bet. waarden op korte term.	2.801	2.433	2.116	2.328	1.912	2.050	2.445	2.491
Crediteuren wegens wissels ter incasso	887	854	782	754	769	797	781	826
Deposito's en crediteuren	83.809	85.062	85.635	84.393	85.774	84.409	85.929	87.926
— Oude schikking :								
a) Dad. opvr. en op ten h. 30 d. ³	69.598	71.512	71.983	71.095	—	—	—	—
b) Op meer dan 30 dagen	14.211	13.550	13.652	13.298	—	—	—	—
— Nieuwe schikking :								
a) Dadelijk opvraagbaar	—	—	—	—	54.488	52.950	54.393	56.402
b) Op hoogstens dertig dagen	—	—	—	—	3.676	3.592	3.486	3.483
c) Op meer dan dertig dagen	—	—	—	—	12.159	12.387	12.474	12.160
d) Op meer dan een jaar	—	—	—	—	1.152	1.176	1.150	1.227
e) Op meer dan twee jaar	—	—	—	—	1.736	1.743	1.744	1.733
f) Bankboekjes	—	—	—	—	10.757	10.819	10.944	11.166
g) Andere op boekjes ingeschreven deposito's	—	—	—	—	1.806	1.742	1.738	1.755
Obligaties en kasbons	5.447	5.581	5.793	5.998	6.201	6.281	6.382	6.453
Nog te storten bedr. op fonds. en part.	620	618	618	640	645	641	640	640
Diversen	3.607	3.956	3.349	3.835	3.514	3.914	4.374	4.241
Totaal opvraagbaar ...	116.487	117.545	118.298	116.439	116.425	117.075	119.361	122.952
C. Niet opvraagbaar :								
Kapitaal	4.985	4.984	4.985	5.110	5.090	5.133	5.141	5.141
Niet beschikb. res. wegens uitgiftpr. .	140	140	140	182	193	195	194	194
Wettelijke res. (art. 13, kon. besl. 185)	321	321	325	340	340	340	340	340
Beschikbare reserve	2.845	2.849	2.990	3.098	3.097	3.056	3.048	3.067
Reservefonds	75	75	73	82	78	78	77	78
Totaal niet opvraagbaar ...	8.366	8.369	8.513	8.812	8.798	8.802	8.800	8.820
Totaal der passiva ...	124.853	125.914	126.811	125.251	125.223	125.877	128.161	131.772

¹ De globale staat bevat, wat betreft de banken, welke hun bedrijvigheid gedeeltelijk in het buitenland of in de kolonie uitoefenen, slechts de bestanddelen der activa en passiva van de Belgische zetels. De saldi van de rekeningen geopend door deze laatste op naam van de in het buitenland of in de kolonie gevestigde zetels zijn opgenomen onder de rubriek « Moedermaatschappij, Filialen en Dochtermatenschappen ».

² De portefeuille van de Nationale Bank van België en de parastatale instellingen aan wissels door de banken herdiscalteerd, beliep op 80 april, 81 mei, 30 juni, 31 juli, 31 augustus, 30 september, 31 oktober en 30 november 1958 respectievelijk fr 9.401, 8.849, 7.898, 7.089, 6.598, 8.074, 6.865 en 5.271 miljoen die niet bevat zijn in de handelswissels.

³ Incl. de deposito's ingeschreven in boekjes waarover slechts kan beschikt worden ten belope van 5.000 frank per periode van veertien dagen en ten belope van ten hoogste 50.000 frank per periode van veertien dagen, mits een vooropzeg van ten minste veertien dagen. Voor de maanden april, mei, juni en juli 1958 beliepen deze deposito's respectievelijk fr 10.478, 10.488, 10.548 en 10.647 miljoen.

WEEKSTATEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIE
(miljoenen franken)

85²

Posten	1958 27 november	1958 4 december	1958 11 december	1958 18 december	1958 24 december	1958 30 december	1959 8 januari	1959 15 januari
ACTIVA								
Goudvoorraad	63.487	63.487	63.487	63.487	63.487	63.487	63.487	62.420
Tegoed op het buitenland	739	667	724	1.101	1.190	1.478	990	943
Te ontvangen deviezen en goud	280	280	280	280	280	280	280	280
Vorderingen op het buitenland in het kader van betalingsakkoorden :								
a) E.B.U.	7.884	7.837	7.837	7.854	7.854	7.854	7.806	7.969
b) landen, leden van de E.B.U.	691	644	800	698	1.193	1.311	1.229	—
c) landen, leden van het E.M.A.	—	—	—	—	—	24	53	60
d) andere landen	789	789	787	779	798	799	758	730
Deb. weg. termijnverk. v. dev. en goud	5	5	—	172	220	188	—	165
Handelspapier op België.....	1.903	1.889	2.005	1.925	2.246	2.397	2.823	2.893
Voorschotten op onderpand	259	428	409	309	686	409	548	852
Overheidseffecten (art. 20 der statuten. Overeenkomsten van 14 september 1948 en 15 april 1952) :								
a) schatkistcertificaten	6.240	8.365	8.140	7.690	5.790	7.390	8.565	7.465
b) papier uitgegeven door instellingen waarvan de verbintenissen door de Staat gewaarborgd zijn	10	10	10	10	10	10	—	—
c) andere Belgische overheidseffecten .	—	—	—	—	—	—	—	—
Deel- en pasmunt	703	683	687	696	662	655	636	651
Tegoed bij de Dienst der Postchecks ...	2	1	1	2	2	2	2	2
Geconsolideerde vordering op de Staat (art. 3, § b van de wet v. 28 juli 1948)	34.243	34.243	34.243	34.243	34.243	34.243	34.243	34.184
Overheidsfondsen (art. 18 en 21 der stat.)	2.379	2.379	2.379	2.379	2.379	2.379	2.379	2.379
Gebouwen, materieel en meubelen	1.416	1.416	1.416	1.416	1.416	1.416	1.416	1.468
Waarden van de Pensioenkas van het Personeel	1.004	1.004	1.004	1.004	1.004	1.004	1.043	1.046
Diversen	898	1.101	980	1.019	966	957	1.190	609
	122.932	125.228	125.189	125.064	124.426	126.283	127.448	124.116

PASSIVA

Bankbiljetten in omloop	113.772	115.288	114.074	113.334	115.053	116.450	116.629	115.231
Rekeningen-courant :								
Gewone rekening	11	11	1	9	10	9	24	4
Rekeningen Akkoord v ^r Econ. Samenwerking .	19	19	19	19	19	—	—	—
Schatkist { Buitengewone conjunctuurtaks (Wet van 12-3-1957)	515	467	467	632	632	632	632	632
Banken in het buitenl. : gew. rekening.	146	158	155	163	148	231	176	167
Diverse rekeningen-courant	2.435	3.274	4.418	4.619	2.032	2.606	3.768	2.614
Verbintenissen tegenover het buitenland in het kader van betalingsakkoorden :								
a) landen, leden van de E.B.U.	319	295	347	204	491	253	148	—
b) landen, leden van het E.M.A.	—	—	—	—	—	77	169	211
c) andere landen	298	307	300	348	288	291	329	319
Totaal der verbintenissen op zicht	117.515	119.819	119.781	119.328	118.673	120.549	121.875	119.178
Speciale provisie :								
Overeenkomst van 14-9-54 : N.M.K.N.	475	475	475	550	550	550	500	500
Te leveren deviezen en goud	334	304	299	488	517	485	297	462
Pensioenkas van het Personeel	1.004	1.004	1.004	1.004	1.004	1.004	1.043	1.046
Diversen	1.225	1.247	1.251	1.315	1.303	1.316	1.354	461
Kapitaal	400	400	400	400	400	400	400	400
Reserves en afschrijvingsrekeningen	1.979	1.979	1.979	1.979	1.979	1.979	1.979	2.069
	122.932	125.228	125.189	125.064	124.426	126.283	127.448	124.116

VAN DE CENTRALE BANK VAN BELGISCH-KONGO EN RUANDA-URUNDI

(miljoenen franken)

Posten	1958 30 april	1958 31 mei	1958 30 juni	1958 31 juli	1958 31 augustus	1958 30 september	1958 31 oktober	1958 30 november
ACTIVA								
Goudvoorraad	4.262	4.212	4.160	4.111	4.114	4.120	4.129	4.188
Tegoed in deviezen omzetbaar in goud ...	3.069	2.013	1.927	1.907	2.247	2.126	2.190	2.304
Tegoed in Belgische franken :								
Banken en diverse organismen	1	—	2	—	96	—	6	67
Certificaten der Belgische Schatkist ...	1.905	1.720	1.720	1.421	1.221	921	521	421
Andere tegoeden	436	782	345	434	477	523	995	735
Tegoed in andere deviezen	24	22	28	27	23	25	24	22
Te ontvangen buitenlandse deviezen en goud	1	58	11	44	32	1	—	6
Debiteuren wegens termijnverkopen van deviezen en goud	1	1	1	2	2	1	—	—
Handelspapier op Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi	259	269	196	238	204	126	118	96
Voorsch. op overheidsf. en edele stoffen .	19	62	161	53	132	34	9	359
Tegoed bij de diensten der Postchecks ...	6	9	11	8	8	4	8	7
Overheidseffecten (stat. : art. 6, § 1, n ^o 3) Uitgegeven door Belgisch-Kongo	50	330	330	260	—	125	75	10
Voorschotten (Stat. : art. 6, § 1, n ^o 4, litt. a en c) aan organ. opger. of beheerd door bijz. wett. bepal. of waarv. de verbintenissen gewaarb. zijn door Belgisch-Kongo	314	293	315	302	280	325	308	333
Belgische overheidseff. uitgeg. in Kong. fr.	1.629	1.629	1.630	1.630	1.630	1.630	1.629	1.629
Overheidsfondsen :								
Stat. : art. 6, § 1, n ^o 12 en 13	1.216	1.393	1.401	1.406	1.409	1.410	1.413	1.450
Stat. : art. 6, § 2, n ^o 4, al. 2	192	9	11	13	13	13	15	17
Gebouwen, materieel, meubelen	334	332	345	348	355	360	392	396
Diversen	178	152	168	174	173	185	215	213
	13.896	13.286	12.762	12.378	12.416	11.929	12.047	12.208

PASSIVA								
Biljetten en metalen munten in omloop ...	5.518	5.462	5.719	5.920	5.810	5.666	5.526	5.494
Rekeningen-courant en div. crediteuren :								
Belgisch-Kongo	1.621	1.579	1.411	1.452	1.541	1.853	2.114	2.580
Ruanda-Urundi	201	116	83	84	39	1	96	36
Diverse rekeningen-courant	1.945	1.860	1.857	1.577	1.610	1.416	1.565	1.447
Te betalen waarden	223	336	317	245	391	296	384	259
Totaal der verbintenissen op zicht	9.508	9.353	9.387	9.278	9.391	9.232	9.685	9.816
Crediteuren wegens termijnaankopen van deviezen en goud	—	—	10	42	30	—	—	5
Verbintenissen in Belgische franken :								
Op zicht	1.091	1.120	967	826	579	884	511	668
Op termijn	1.658	1.829	1.438	1.212	1.007	411	441	272
Verbintenissen in buitenlandse deviezen :								
In omzetbare deviezen	731	31	11	28	400	385	404	413
In andere deviezen	9	15	12	7	9	11	7	10
Te leveren buitenlandse deviezen en goud	1	57	11	44	44	33	—	6
Diversen	492	383	428	443	458	475	501	515
Kapitaal	150	150	150	150	150	150	150	150
Reserve- en afschrijvingsfondse	256	348	348	348	348	348	348	348
	13.896	13.286	12.762	12.378	12.416	11.929	12.047	12.203

Maand		Postrekeningen 1 3	Maand	Dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken 2 3	
1957	Oktober	4,07	1957	September	1,96
	November	4,53		Oktober	2,05
	December	4,47		November	2,28
1958	Januari	4,40		December	2,36
	Februari	4,21	1958	Januari	2,13
	Maart	4,03		Februari	2,11
	April	4,33		Maart	1,99
	Mei	4,32		April	2,26
	Juni	4,05		Mei	2,31
	Juli	4,25		Juni	2,08
	Augustus	4,09		Juli	1,98
	September	3,99		Augustus	1,80
	Oktober	4,10		September	1,89
	November	4,48		Oktober	1,96
	December	4,28		November	2,05

1 Zie tabel nr 86.

2 Voor de samenstelling : zie Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting oktobernummer 1950, blz. 222.

3 Cijfers herleid tot type-maand van 25 dagen.

N. B. — De coëfficiënten van omloopsnelheid en postrekeningen en der dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken kunnen niet met elkaar vergeleken worden daar zij niet op dezelfde grondslagen berekend worden. De coëfficiënten betreffende de bankrekeningen zijn nauwkeuriger.

BINNENLANDSE GELDHOEVEELHEID

(in miljarden franken)

Einde maand	Chartaal geld			Giraal geld in handen van					Totale geldhoeveelheid	Procent chartaal geld	Veranderingen van de totale geldhoeveelheid		
	Biljetten en munten van de Schatkist	Biljetten van de Nationale Bank van België	Chartale geldhoeveelheid *	de Schatkist en de lagere publiekrechtelijke lichamen	de bedrijven en particulieren **			Girale geldhoeveelheid					
					Rekeningen-courant bij de Nationale Bank van België *	Tegoeden op post-rekening *	Direct opeisbare deposito's en op ten hoogste 80 dagen bij de banken en parastatale instellingen *					Totaal	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9) = (4) + (8)	10 = (8) + (9)	(11) = (3) / (10)	(12)		
1956	September	5,4	109,8	112,8	7,7	0,4	21,2	53,9	75,5	83,2	196,0	57,6	+ 1,1
	Oktober	5,4	110,7	113,6	5,8	0,3	21,3	54,7	76,3	82,1	195,7	58,1	- 0,3
	November	5,4	110,0	112,9	5,7	0,3	21,6	54,2	76,1	81,8	194,7	58,0	- 1,0
	December	5,4	111,5	114,4	6,4	0,6	21,9	55,6	78,1	84,5	198,9	57,5	+ 4,2
1957	Januari	5,4	109,8	112,6	6,4	0,4	22,3	53,9	76,6	83,0	195,6	57,6	- 3,3
	Februari	5,4	110,4	113,2	6,2	0,5	21,6	53,6	75,7	81,9	195,1	58,0	- 0,5
	Maart	5,2	110,9	113,6	7,2	0,4	21,5	55,5	77,4	84,6	198,2	57,3	+ 3,1
	April	5,2	110,5	113,3	7,1	0,4	22,4	54,2	77,0	84,1	197,4	57,4	- 0,7
	Mei	5,3	110,7	113,6	6,7	0,3	22,1	54,8	77,2	83,9	197,5	57,5	+ 0,1
	Juni	5,3	111,2	113,9	7,9	0,4	23,0	56,7	80,1	88,0	201,9	56,4	+ 4,4
	Juli	5,4	112,3	115,1	6,4	0,4	22,3	54,2	76,9	83,3	198,4	58,0	- 3,5
	Augustus	5,4	111,9	114,7	6,1	0,3	21,3	52,8	74,4	80,5	195,2	58,8	- 3,2
	September	5,3	111,5	114,4	6,7	0,3	21,4	51,6	73,3	80,0	194,4	58,9	- 0,8
	Oktober	5,3	111,5	114,5	5,8	0,3	22,4	51,3	74,0	79,8	194,3	58,9	- 0,1
	November	5,3	111,0	113,9	5,4	0,5	21,8	51,7	74,0	79,4	193,3	58,9	- 1,0
	December	5,4	112,7	115,5	6,4	0,9	22,4	53,2	76,5	82,9	198,4	58,2	+ 5,1
1958	Januari	5,4	110,2	113,1	5,6	0,5	23,0	50,0	73,5	79,1	192,2	58,8	- 6,2
	Februari	5,4	111,0	113,9	5,2	0,4	22,9	50,7	74,0	79,2	193,1	59,0	+ 0,9
	Maart	5,4	111,7	114,5	6,4	0,4	22,2	53,5	76,1	82,5	197,0	58,1	+ 3,9
	April	5,4	113,1	115,9	6,7	0,5	23,7	54,1	78,3	85,0	200,9	57,7	+ 3,9
	Mei	5,4	114,2	116,9	6,7	0,4	23,1	56,3	79,8	86,5	203,4	57,5	+ 2,5
	Juni	5,5	115,3	118,1	7,6	0,4	23,2	56,8	80,4	88,0	206,1	57,3	+ 2,7
	Juli	5,5	117,4	120,2	6,3	0,4	24,1	55,7	80,2	86,5	206,7	58,1	+ 0,6
	Aug. oud. r.	5,5	116,4	119,3	7,6	0,4	23,2	56,5	80,1	87,7	207,0	57,6	+ 0,3
	Aug. n. r. 1	5,5	116,4	119,3	7,6	0,4	23,2	55,0 ¹	78,6 ¹	86,2 ¹	205,5 ¹	58,0 ¹	- 1,2 ¹
	September	5,5	115,2	118,0	8,1	0,3	22,4	53,2	75,9	84,0	202,0	58,4	- 3,5
	Oktober	5,5	115,8	118,8	6,2	0,3	22,8	54,7	77,8	84,0	202,8	58,6	+ 0,8
	November	5,5	115,2	118,1	6,3	0,6	23,0	56,8	80,4	86,7	204,8	57,7	+ 2,0

* Onder aftrek van de kasvoorraden der geldscheppende instellingen.

** Incl. administratieve parastatale instellingen.

1 Dank zij een nieuwe indeling, werden sedert de maand augustus 1958 de rekeningen op meer dan een maand van de financiële maatschappijen bij de banken uit de geldhoeveelheid verwijderd.

GEZAMENLIJKE BALANSEN DER GELDSCEPPENDE INSTELLINGEN
(in miljarden franken)

Data	Geldhoeveelheid				Netto goud- en deviezenvoorraad			Vorderingen op de Schatkist en op andere openbare ontleners			Disconto-kredieten, voorschotten en acceptkredieten aan bedrijven en particulieren in België		Diversen				Salderingsposten	Totaal	Onder aftrek van					Verschil (20) — (21) tot (25)		
	Char-taal geld	Giraal geld			Totaal	Direct opeisbare activa en verplichtingen (nettobedragen)		Totaal	Staats-schulden	Schaal van de andere openbare ontleners	Totaal	gefinancierd door de geldscheppende instellingen	pro memore gefinanc. door en buiten de geldschepp. instelling.	Saldo der niet kostlopende verrichtingen van de Nationale Kas voor Beroepskrediet en het Munifonds	Specifieke leningen en oortuikingen der niet geldscheppende financiële instellingen	Saldo der niet elders vermelde vorderingen en verplichtingen tegenover Belgische ingezetenen			Quasi-monetaire verplichtingen der geldscheppende instellingen tegenover de binnenlandse economie			in handen van de eigen middelen en de vastgelegde middelen van de Nationale Bank Her-disconteringsinsti-tuten en depositobanken)	Obliga-tiele-ningen (depo-sito-banken)			
		in handen van de bedrijven en particulieren	in handen van de overheid	Totaal		N.B.B.	Particuli-ere banken												Totaal	in handen van de bedrij-ven en parti-culieren	depo-sito's in buiten-landse geld-soorten in handen van de bedrij-ven en parti-culieren				in handen van de Schat-kist	
																										(1)
1951 Juni	92,2	58,3	6,6	64,9	157,1	+39,7	- 3,7	+1,1	37,1	100,2	1,7	1,8	103,7	34,6	39,5	+0,3	+1,1	-1,8	+1,6	176,6	-12,4	-1,6	-0,3	-4,9	-0,3	157,1
September ...	96,0	59,7	6,9	66,6	162,6	+46,6	- 4,3	+1,1	43,4	104,5	1,9	1,0	107,4	32,5	36,7	+0,4	+0,9	-1,9	+1,3	184,0	-13,2	-1,6	-1,0	-5,2	-0,4	162,6
December	99,1	62,0	7,4	69,4	168,5	+50,2	- 5,8	+1,4	45,8	105,1	2,2	1,6	108,9	36,2	42,1	+0,2	+0,7	-2,0	+2,1	191,9	-14,1	-2,4	-1,1	-5,2	-0,6	168,5
1952 Maart	99,0	63,6	7,3	70,9	169,9	+55,1	- 5,1	+2,3	52,3	104,8	1,4	0,9	107,1	35,3	41,5	+0,3	+0,6	-2,1	+1,4	194,9	-16,1	-1,6	-1,3	-5,1	-0,9	169,9
Juni	100,6	64,2	6,8	71,0	171,6	+56,2	- 4,2	+2,2	54,2	107,5	1,4	0,8	109,7	33,7	40,3	+0,5	+0,1	-1,2	+1,0	198,0	-17,7	-1,5	-1,3	-5,2	-0,7	171,6
September ...	100,3	65,0	7,0	72,0	172,3	+51,9	- 4,2	+2,8	50,5	115,6	1,5	0,4	117,5	32,6	40,1	+0,3	-0,2	-1,5	+1,1	200,3	-18,9	-1,5	-1,4	-5,4	-0,8	172,3
December	102,0	65,1	7,4	72,5	174,5	+51,0	- 4,3	+3,7	50,4	115,1	1,4	0,3	116,8	36,5	43,3	+0,1	-0,1	-1,6	+0,2	202,3	-18,6	-1,6	-1,4	-5,2	-1,0	174,5
1953 Maart	101,4	65,0	6,9	71,9	173,3	+49,1	- 4,6	+3,2	47,7	118,0	1,7	—	119,7	35,9	43,5	+0,2	+0,3	-3,0	+0,6	201,4	-19,9	-1,7	-0,3	-5,1	-1,1	173,3
Juni	102,6	66,3	6,9	73,2	175,8	+48,8	- 4,0	+2,7	47,5	116,7	1,7	0,7	119,1	36,1	43,7	+0,3	+0,5	-1,4	+1,5	203,6	-19,3	-1,6	-0,5	-5,2	-1,2	175,8
September ...	104,4	66,5	7,3	73,8	178,2	+49,7	- 3,4	+2,6	48,9	121,0	1,4	0,3	122,7	36,3	43,6	+0,2	+0,5	-2,0	+1,9	208,5	-19,9	-2,3	-1,2	-5,4	-1,5	178,2
December	105,9	67,3	7,1	74,4	180,3	+52,4	- 4,8	+2,7	50,3	120,0	1,6	—	121,6	38,7	45,4	—	+0,1	-1,9	+1,0	209,8	-20,6	-1,5	-0,2	-5,3	-1,9	180,3
1954 Maart	102,9	66,5	7,5	74,0	176,9	+52,3	- 6,8	+4,3	49,8	116,7	1,7	—	118,4	37,4	45,1	+0,1	+0,2	-1,5	+2,7	207,1	-21,1	-1,4	-0,1	-5,4	-2,2	176,9
Juni	104,3	69,9	8,1	78,0	182,3	+49,7	- 4,8	+2,9	47,8	121,6	1,8	0,2	123,6	38,2	46,2	+0,3	+1,0	-1,9	+2,6	211,6	-19,6	-1,6	-0,1	-5,5	-2,5	182,3
September ...	105,2	67,1	7,9	75,0	180,2	+49,6	- 4,4	+2,7	47,9	120,7	2,1	—	122,8	38,8	47,0	+0,6	+0,8	-2,5	+2,0	210,4	-20,2	-1,4	-0,1	-5,7	-2,8	180,2
December	106,7	69,5	7,4	76,9	183,6	+50,5	- 3,7	+1,5	48,3	119,9	2,8	1,2	123,9	41,7	49,8	+0,6	+1,0	-1,2	+1,6	215,9	-21,3	-2,0	-0,1	-6,0	-2,9	183,6
1955 Maart	107,5	70,1	7,1	77,2	184,7	+53,7	- 4,7	+2,4	51,4	120,4	2,5	0,1	123,0	41,4	49,6	+0,7	+1,3	-1,4	+1,3	217,7	-22,3	-1,7	-0,1	-5,7	-3,2	184,7
Juni	108,6	71,7	7,3	79,0	187,6	+52,9	- 4,8	+2,7	50,8	121,1	3,3	0,9	125,3	43,0	50,1	+0,7	+1,3	-2,0	+2,2	221,3	-22,4	-1,7	-0,1	-6,1	-3,4	187,6
September ...	109,7	70,3	7,4	77,7	187,4	+54,3	- 4,8	+2,9	52,4	120,9	4,1	1,4	126,4	41,4	49,5	+0,8	+1,3	-1,9	+1,0	221,4	-22,2	-2,0	-0,1	-6,2	-3,5	187,4
December	110,7	74,1	7,9	82,0	192,7	+56,1	- 4,8	+3,4	54,7	122,3	5,2	0,7	128,2	44,4	52,0	+0,7	+1,3	-1,8	+0,9	228,4	-23,4	-2,4	-0,1	-6,0	-3,8	192,7
1956 Maart	109,5	74,0	7,5	81,5	191,0	+58,8	- 4,9	+3,6	57,5	121,8	4,1	0,7	126,6	43,4	52,0	+0,7	+1,1	-1,6	+0,5	228,2	-24,5	-2,4	-0,1	-6,2	-4,0	191,0
Juni	111,4	77,0	6,7	83,7	195,1	+59,2	- 3,8	+3,1	58,5	124,2	4,1	1,4	129,7	42,1	52,6	+1,0	+1,4	-1,4	+1,9	233,2	-24,5	-2,8	-0,1	-6,6	-4,1	195,1
September ...	112,8	75,5	7,7	83,2	196,0	+59,2	- 5,1	+2,3	56,4	123,4	5,0	1,3	129,7	45,1	55,3	+0,8	+1,4	-1,9	+1,8	233,3	-23,6	-2,6	—	-6,9	-4,2	196,0
December	114,4	78,1	6,4	84,5	198,9	+56,9	- 6,1	+3,2	54,0	123,4	6,1	2,0	131,5	49,0	58,4	+0,7	+1,2	-1,6	+0,6	235,4	-22,3	-3,2	—	-6,7	-4,3	198,9
1957 Maart	113,6	77,4	7,2	84,6	198,2	+53,2	- 6,2	+3,4	50,4	128,6	4,0	0,7	133,3	50,1	60,3	+0,8	+1,2	-1,5	+1,5	235,8	-23,3	-3,3	—	-6,6	-4,4	198,2
Juni	113,9	80,1	7,9	88,0	201,9	+53,3	- 4,8	+3,0	51,5	127,5	4,2	1,8	133,5	50,9	61,0	+0,9	+1,0	-1,9	+2,7	238,6	-21,9	-3,3	—	-7,1	-4,4	201,9
September ...	114,4	73,3	6,7	80,0	194,4	+51,4	- 4,7	+2,6	49,3	124,3	4,2	1,2	129,7	50,9	60,0	+0,8	+1,3	-2,0	+2,5	232,5	-22,1	-3,9	—	-7,6	-4,5	194,4
December	115,5	76,5	6,4	82,9	198,4	+57,0	- 3,9	+2,8	55,9	123,4	4,3	0,5	128,2	52,3	61,5	+0,8	+1,3	-2,3	+1,4	237,6	-23,4	-3,2	-0,2	-7,5	-4,9	198,4
1958 Maart	114,5	76,1	6,4	82,5	197,0	+60,5	- 2,4	+1,8	59,9	122,7	4,7	0,4	127,8	48,8	60,2	+1,0	+1,7	-2,1	+1,4	238,5	-25,4	-3,0	-0,4	-7,4	-5,3	197,0
Juni	118,1	80,4	7,6	88,0	206,1	+67,5	- 3,8	+2,2	65,9	125,4	4,9	1,9	132,2	45,7	58,3	+1,2	+1,8	-1,7	+2,6	247,7	-25,0	-2,5	-0,5	-7,8	-5,8	206,1
September ...	118,0	75,9	8,1	84,0	202,0	+70,8	- 4,1	+3,2	69,9	121,3	5,0	3,1	129,4	43,5	55,8	+1,0	+2,0	-1,5	+2,5	246,8	-26,9	-2,6	-0,5	-8,5	-6,3	202,0

* Incl. de rekeningen van de administratieve parastatale instellingen.
v Voorlopige cijfers.

OOZAKEN VAN DE VERANDERINGEN IN DE GELDHOEVEELHEID

(in miljarden franken)

85⁴

Tijdvak	Geldhoeveelheid	Quasi-monetaire liquiditeiten				Totaal van de geldhoeveelheid en van de quasi-monetaire liquiditeiten (6) = (1) + (5)	Transacties met het buitenland (excl. de kapitaaltransacties van de overheid en de officiële schenkingen)	Monetaire financiering van de overheid		Tegeldemaking van de Staatsschuld en van andere overheidsfondsen	Discontokredieten, voorschotten en acceptkredieten aan binnenlandse bedrijven en particulieren bij de geldschepende instellingen	Verschil tussen eigen middelen en vastgelegde middelen + participaties der geldschepende instellingen	Obligatieleeningen der depositobanken	Niet kortlopende verrichtingen van het Muntfonds, en de Nationale Kas voor Beroepskrediet (saldi)	Diversen		Salderingsposten	Totaal (18) = van (7) tot (17)
		Termijn-deposito's en speciale rekeningen der uitvoerders naar de E.B.U.	Deposito's in buitenlandse geldsoorten van Belgische ingezetenen	Tegoeden van de Schatkist	Totaal			Staat	Andere						Specifieke leningen en ontleningen der niet-geldschepende financiële instellingen	Niet elders vermelde verordeningen op en verplichtingen tegenover Belgische ingezetenen (saldi)		
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)
1952 1 ^o kwartaal ...	+ 1,3	+ 2,0	- 0,8	+ 0,2	+ 1,4	+ 2,7	+ 4,4	+ 1,1	- 0,7	- 0,4	- 0,9	-	- 0,3	+ 0,1	- 0,2	- 0,1	- 0,3	+ 2,7
2 ^o kwartaal ...	+ 1,8	+ 1,5	- 0,1	+ 0,1	+ 1,5	+ 3,3	+ 2,6	+ 1,7	- 0,1	+ 0,2	- 1,6	-	+ 0,1	+ 0,2	- 0,4	+ 0,9	- 0,3	+ 3,3
3 ^o kwartaal ...	+ 0,7	+ 1,2	-	-	+ 1,2	+ 1,9	+ 0,2	+ 3,5	+ 0,1	-	- 1,1	- 0,2	-	- 0,1	- 0,3	- 0,3	+ 0,2	+ 1,9
4 ^o kwartaal ...	+ 2,2	- 0,3	+ 0,1	-	- 0,2	+ 2,0	- 0,1	- 1,1	- 0,1	+ 0,5	+ 3,9	+ 0,2	- 0,1	- 0,3	+ 0,1	- 0,1	- 0,9	+ 2,0
Totaal ...	+ 6,0	+ 4,4	- 0,8	+ 0,3	+ 3,9	+ 9,9	+ 7,1	+ 5,2	- 0,8	+ 0,3	+ 0,3	-	- 0,4	- 0,1	- 0,8	+ 0,4	- 1,3	+ 9,9
1953 1 ^o kwartaal ...	- 1,2	+ 1,3	+ 0,1	- 1,1	+ 0,3	- 0,9	- 0,3	+ 0,7	+ 0,4	- 0,2	- 0,5	-	- 0,1	+ 0,1	+ 0,3	- 1,4	+ 0,1	- 0,9
2 ^o kwartaal ...	+ 2,5	- 0,6	- 0,1	+ 0,2	- 0,5	+ 2,0	- 0,8	- 0,9	- 0,1	+ 1,3	+ 0,2	-	- 0,1	+ 0,1	+ 0,2	+ 1,6	+ 0,5	+ 2,0
3 ^o kwartaal ...	+ 2,4	+ 0,6	+ 0,7	+ 0,8	+ 2,1	+ 4,5	- 1,2	+ 6,5	- 0,4	-	+ 0,2	- 0,2	- 0,3	- 0,1	-	- 0,6	+ 0,6	+ 4,5
4 ^o kwartaal ...	+ 2,1	+ 0,7	- 0,8	- 1,1	- 1,2	+ 0,9	+ 1,3	- 0,9	+ 0,2	-	+ 2,3	+ 0,1	- 0,4	- 0,1	- 0,4	+ 0,1	- 1,3	+ 0,9
Totaal ...	+ 5,8	+ 2,0	- 0,1	- 1,2	+ 0,7	+ 6,5	- 1,0	+ 5,4	+ 0,1	+ 1,1	+ 2,2	- 0,1	- 0,9	-	+ 0,1	- 0,8	- 0,1	+ 6,5
1954 1 ^o kwartaal ...	- 3,3	+ 0,5	- 0,1	- 0,1	+ 0,3	- 3,0	- 1,0	- 3,8	+ 0,1	+ 1,0	- 1,3	- 0,1	- 0,3	+ 0,1	+ 0,1	+ 0,5	+ 1,7	- 3,0
2 ^o kwartaal ...	+ 5,3	- 1,4	+ 0,1	-	- 1,3	+ 4,0	- 2,8	+ 5,4	+ 0,1	+ 0,2	+ 0,8	- 0,1	- 0,3	+ 0,2	+ 0,8	- 0,4	+ 0,1	+ 4,0
3 ^o kwartaal ...	- 2,0	+ 0,5	- 0,2	-	+ 0,3	+ 1,7	- 1,5	+ 0,5	+ 0,2	+ 0,3	+ 0,6	- 0,2	- 0,2	+ 0,2	- 0,2	- 0,6	- 0,8	+ 1,7
4 ^o kwartaal ...	+ 3,3	+ 1,1	+ 0,7	-	+ 1,8	+ 5,1	+ 0,6	- 1,3	+ 0,6	+ 1,7	+ 2,9	- 0,3	- 0,2	-	+ 0,2	+ 1,2	- 0,3	+ 5,1
Totaal ...	+ 3,3	+ 0,7	+ 0,5	- 0,1	+ 1,1	+ 4,4	- 4,7	+ 0,8	+ 1,0	+ 3,2	+ 3,0	- 0,7	- 1,0	+ 0,5	+ 0,9	+ 0,7	+ 0,7	+ 4,4
1955 1 ^o kwartaal ...	+ 1,1	+ 1,0	- 0,3	-	+ 0,7	+ 1,8	+ 1,4	+ 2,2	- 0,6	- 0,6	- 0,4	+ 0,3	- 0,3	+ 0,1	+ 0,2	- 0,1	- 0,4	+ 1,8
2 ^o kwartaal ...	+ 2,9	+ 0,1	+ 0,1	-	+ 0,2	+ 3,1	+ 0,5	- 1,1	+ 0,8	+ 1,6	+ 1,7	- 0,3	- 0,2	- 0,1	-	- 0,6	+ 0,8	+ 3,1
3 ^o kwartaal ...	- 0,2	- 0,2	+ 0,2	-	-	- 0,2	+ 1,7	- 0,3	+ 0,8	+ 0,6	- 1,5	- 0,2	- 0,2	+ 0,1	-	+ 0,1	- 1,3	- 0,2
4 ^o kwartaal ...	+ 5,3	+ 1,2	+ 0,4	-	+ 1,6	+ 6,9	+ 0,5	+ 2,3	+ 0,7	+ 0,4	+ 2,9	+ 0,2	- 0,2	-	-	+ 0,1	-	+ 6,9
Totaal ...	+ 9,1	+ 2,1	+ 0,4	-	+ 2,5	+ 11,6	+ 4,1	+ 3,1	+ 1,7	+ 2,0	+ 2,7	-	- 0,9	+ 0,1	+ 0,2	- 0,5	- 0,9	+ 11,6
1956 1 ^o kwartaal ...	- 1,7	+ 1,1	-	-	+ 1,1	- 0,6	+ 3,2	- 1,5	- 1,0	+ 0,2	- 1,0	- 0,2	- 0,2	+ 0,1	- 0,2	+ 0,2	- 0,2	- 0,6
2 ^o kwartaal ...	+ 4,1	-	+ 0,4	-	+ 0,4	+ 4,5	+ 1,9	+ 1,2	- 0,3	+ 1,3	- 1,3	- 0,4	- 0,1	+ 0,1	+ 0,4	+ 0,2	+ 1,5	+ 4,5
3 ^o kwartaal ...	+ 0,8	- 0,9	- 0,2	-	- 1,1	- 0,3	- 1,0	- 2,1	+ 0,8	+ 0,3	+ 3,0	- 0,3	- 0,1	- 0,1	-	- 0,5	- 0,3	- 0,3
4 ^o kwartaal ...	+ 2,9	- 1,2	+ 0,5	-	- 0,7	+ 2,2	- 1,3	- 1,3	+ 1,1	+ 1,0	+ 3,9	+ 0,2	- 0,1	-	- 0,3	+ 0,3	- 1,3	+ 2,2
Totaal ...	+ 6,1	- 1,0	+ 0,7	-	- 0,3	+ 5,8	+ 2,8	- 3,7	+ 0,6	+ 2,8	+ 4,6	- 0,7	- 0,5	+ 0,1	- 0,1	+ 0,2	- 0,3	+ 5,8
1957 1 ^o kwartaal ...	- 0,7	+ 1,0	+ 0,1	-	+ 1,1	+ 0,4	- 1,2	+ 3,4	- 2,5	- 1,3	+ 1,1	-	- 0,1	+ 0,1	-	+ 0,1	+ 0,8	+ 0,4
2 ^o kwartaal ...	+ 3,7	- 1,4	-	-	- 1,4	+ 2,3	- 0,1	- 0,4	+ 0,1	+ 1,6	+ 0,8	- 0,5	-	+ 0,1	- 0,2	- 0,3	+ 1,2	+ 2,3
3 ^o kwartaal ...	- 7,5	+ 0,2	+ 0,6	-	+ 0,8	- 6,7	- 2,5	- 3,0	-	- 0,3	-	- 0,4	- 0,1	- 0,1	+ 0,2	- 0,2	- 0,3	- 6,7
4 ^o kwartaal ...	+ 4,0	+ 1,3	- 0,7	+ 0,2	+ 0,8	+ 4,8	+ 5,2	-	+ 0,1	- 0,5	+ 1,5	+ 0,1	- 0,4	- 0,2	+ 0,1	- 0,3	- 0,8	+ 4,8
Totaal ...	- 0,5	+ 1,1	-	+ 0,2	+ 1,3	+ 0,8	+ 1,4	-	- 2,3	- 0,5	+ 3,4	- 0,8	- 0,6	- 0,1	+ 0,1	- 0,7	+ 0,9	+ 0,8
1958 1 ^o kwartaal ...	- 1,3	+ 2,0	- 0,2	+ 0,1	+ 1,9	+ 0,6	+ 3,8	- 0,5	+ 0,2	+ 0,3	- 3,6	-	- 0,4	+ 0,3	+ 0,5	+ 0,2	- 0,2	+ 0,6
2 ^o kwartaal ...	+ 9,1	- 0,5	- 0,4	+ 0,1	- 0,8	+ 8,3	+ 5,6	+ 2,9	- 0,2	+ 2,0	- 3,0	- 0,4	- 0,5	+ 0,2	+ 0,1	+ 0,4	+ 1,2	+ 8,3
3 ^o kwartaal ...	- 4,1	+ 1,9	-	+ 0,1	+ 2,0	- 2,1	+ 2,9	- 3,5	- 0,7	+ 2,1	- 2,2	- 0,7	- 0,5	- 0,1	+ 0,2	+ 0,2	+ 0,2	- 2,1

* Beweging der directe kredieten aan de overheid + saldo van haar kapitaaltransacties met het buitenland. (Overheid : Staat en lagere overheid.)
v Voorlopige cijfers.

II. — BUITENLANDSE EMISSIEBANKEN

BANQUE DE FRANCE
(miljarden Franse franken)

86¹

Posten	1958 5 juni	1958 10 juli	1958 7 augustus	1958 4 september	1958 9 oktober	1958 6 november	1958 4 december	1959 8 januari
ACTIVA								
Goudvoorraad	201	201	248	248	248	248	248	248
Goudlening van het Stabilisatiefonds voor de Wisselkoersen ¹	100	100	120	120	120	120	120	120
Dadelijk opeisbare tegoeden in het buitenl. Deelmunten	12	12	14	14	14	14	14	14
Postrekeningen	11	11	11	11	10	10	10	8
Voorsch. a/h Fonds v. stab. der Wisselk. ²	49	42	45	43	43	47	48	57
Verhandelbare Schatkistbon: Verplichting v.d. Staat betreffende het gouddeposito van de Nationale Bank van België ...	—	—	—	—	—	—	—	—
Renteloze leningen aan de Staat ³	4	4	—	—	—	—	—	—
Voorlopige buitengewone voorschotten a.d. Staat van 25-8-1940 tot 20-7-1944 ⁴ ...	50	50	50	50	50	50	50	50
Voorlopige voorschotten aan de Staat ⁵	426	426	426	426	426	426	426	426
Bijzondere voorschotten aan de Staat ⁶	175	175	175	175	175	175	175	175
Voorsch. a. de Staat met vaste vervaldd. ⁷	390	390	390	390	390	390	390	390
Gekochte schatkistcertificaten	105	101	100	110	100	79	114	98
Discontoportefeuille	—	—	—	—	—	—	—	—
Gedisconteerde binnenlandse wissels ...	2.029	2.042	2.033	2.018	2.037	1.981	1.991	2.112
Gedisconteerde buitenlandse wissels ...	624	619	619	604	631	594	562	632
Wissels door het « Office des Céréales » gewaarborgd ⁸	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3
Wissels ter mobilis. van halflange kred.	21	14	9	7	22	45	45	51
In het binnenl. aangek. verhandelb. pap. ⁹	1.384	1.409	1.405	1.407	1.384	1.342	1.384	1.429
Voorsch. met 30 d. loopt. op overheidsafz.	304	261	240	219	235	288	252	220
Voorschotten op effecten	22	23	22	20	22	23	23	22
Voorschotten op goud	9	9	9	10	9	10	9	9
Bankgebouwen en -meubelen	—	—	—	—	—	—	—	—
Renten met bijzondere bestemming ¹⁰ ...	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Wissels welke worden geïncasseerd	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Diversen	28	29	21	36	19	36	38	23
Totaal	51	52	54	56	57	55	54	56
Totaal	3.966	3.928	3.958	3.946	3.955	3.952	3.962	4.028
PASSIVA								
Dadelijk opeisbare verbintenissen :								
Bankbiljetten in omloop	3.311	3.370	3.404	3.395	3.432	3.398	3.401	3.417
Rekeningen-courant	537	430	438	423	390	416	423	471
Rekening-courant van de Schatkist .	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
Rekeningen-courant akkoorden voor economische samenwerking	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Rekeningen-courant der Franse en buitenlandse banken en financiële instellingen	465	352	360	345	319	341	349	388
Andere rekeningen-courant en gelddeposito's; andere dadelijk opeisbare verplichtingen	72	78	78	78	71	75	74	83
Kapitaal	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Bij het kapitaal gevoegde winsten ¹¹ ...	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Wettel. reserves van roerende goederen ¹⁰	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reserve van onroerende goederen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	117	128	115	127	132	137	137	139
Totaal	3.966	3.928	3.958	3.946	3.955	3.952	3.962	4.028

¹ Overeenkomst van 26 juni 1957, goedgekeurd bij de wet van 26 juni 1957.

² Overeenkomst van 27 juni 1949.

³ Wet van 9 juni 1857, overeenkomst van 29 maart 1878, wet van 18 juni 1878 verlengd, wetten van 17 november 1897, 20 december 1911, 20 december 1918 en 25 juni 1928, overeenkomst van 12 november 1938, decreet van 12 november 1938, overeenkomst van 27 maart 1947, wet van 29 maart 1947.

⁴ Overeenkomsten van 25 augustus, 29 oktober, 12 december, 30 december 1940, 20 februari, 30 april, 10 mei, 11 juni, 11 september, 27 november, 20 december 1941, 5 maart, 30 april, 11 juni, 17 september, 19 november 1942, 21 januari, 31 maart, 8 juli, 30 september, 16 december 1943, 28 maart, 17 mei en 20 juli 1944.

⁵ Overeenkomst van 29 september 1938 goedgekeurd bij decreet van 1 september 1939, overeenkomst van 20 februari 1940 goedgekeurd bij decreet van 29 februari 1940, overeenkomst van 9 juni 1940 goedgekeurd bij decreet van 9 juni 1940, overeenkomst van 8 juni 1944 goedgekeurd bij de wet van 15 juli 1944, overeenkomst van 24 juni 1947 goedgekeurd bij de wet van 26 juni 1947, overeenkomst van 25 september 1947 goedgekeurd bij decreet van 1 oktober 1947.

⁶ Overeenkomst van 26 juni 1957 goedgekeurd bij de wet van 26 juni 1957, overeenkomst van 9 januari 1958 goedgekeurd bij de wet van 29 januari 1958.

⁷ Overeenkomst van 6 november 1957 goedgekeurd bij de wet van 7 november 1957, overeenkomst van 9 januari 1958 goedgekeurd bij de wet van 29 januari 1958, overeenkomst van 26 december 1958 goedgekeurd bij verordening van 30 december 1958.

⁸ Wet van 15 augustus 1936, decreet van 29 juli 1939, wet van 19 mei 1941.

⁹ Decreet van 17 juni 1938.

¹⁰ Wet van 17 mei 1854, decreten van 27 april en 2 mei 1848, wet van 9 juni 1857.

¹¹ Wetten van 9 juni 1857 en 17 november 1897.

BANK OF ENGLAND

(miljoenen £)

86²

Posten	1958 4 juni	1958 9 juli	1958 6 augustus	1958 8 september	1958 8 oktober	1958 5 november	1958 8 december	1959 7 januari
--------	----------------	----------------	--------------------	---------------------	-------------------	--------------------	--------------------	-------------------

Issue department

ACTIVA

Rijkschuld	11	11	11	11	11	11	11	11
Andere overheidsfondsen	2.035	2.085	2.135	2.035	2.035	2.035	2.085	2.135
Andere effecten	1	1	1	1	1	1	1	1
Munten andere dan goudmunten	3	3	3	3	3	3	3	3
Bedrag der uitgifte van chartaalgeld	2.050	2.100	2.150	2.050	2.050	2.050	2.100	2.150
Gouden munten en baren	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
	2.050	2.100	2.150	2.050	2.050	2.050	2.100	2.150

PASSIVA

Uitgegeven bankbiljetten :								
in omloop	2.088	2.060	2.123	2.037	2.018	2.021	2.078	2.086
bij het Banking department	12	40	27	13	32	29	22	64
	2.050	2.100	2.150	2.050	2.050	2.050	2.100	2.150

Banking department

ACTIVA

Overheidsfondsen	261	228	247	264	247	267	264	180
Andere effecten :								
Disconto en voorschotten	25	30	7	16	17	14	10	26
Effecten	19	19	19	21	21	21	21	21
Bankbiljetten	12	40	27	13	32	29	22	64
Munten	2	2	2	2	1	1	1	1
	319	319	302	316	318	332	318	292

PASSIVA

Kapitaal	15	15	15	15	15	15	15	15
Reserves	3	4	4	4	3	3	3	4
Overheidsdeposito's	10	12	21	16	12	14	14	12
Incl. Schatkist, Spaarbanken, Commis- sarissen van de Rijkschuld en de Dividendrekeningen								
Andere deposito's :								
Banken	217	215	192	210	219	229	215	194
Andere rekeningen	74	73	70	71	69	71	71	67
	319	319	302	316	318	332	318	292

FEDERAL RESERVE BANKS ¹
(miljoenen \$)

86³

Posten	1958. 4 juni	1958 9 juli	1958 6 augustus	1958 10 sept.	1958 8 oktober	1958 5 november	1958 8 december	1959 7 januari
ACTIVA								
Goudcertificaten	20.174	19.885	19.709	19.546	19.358	19.193	19.099	19.008
Fonds tot terugbetaling van F.R.-biljetten	831	842	860	878	880	887	918	943
Totaal reserves goudcertificaten	21.005	20.727	20.569	20.424	20.238	20.080	20.017	19.951
F.R.-biljetten van andere banken	325	277	347	336	341	321	297	569
Andere kasmiddelen	329	326	368	364	364	368	324	371
Disconto en voorschotten	142	129	266	464	383	503	329	782
Leningen aan het bedrijfsleven	—	—	—	—	—	—	—	—
Accepten rechtstreeks aangekocht	41	42	33	30	32	35	35	44
Accepten aangehouden krachtens een wederaankoopovereenkomst	—	—	—	—	—	—	—	—
Overheidsfondsen :								
Rechtstreeks aangekocht								
Wissels	1.532	2.705	1.357	1.080	1.221	1.422	2.119	2.003
Certificaten	19.946	19.946	21.507	21.507	21.507	21.507	18.650	18.650
Biljetten	—	—	10	10	10	10	2.867	2.867
Obligaties	2.789	2.789	2.484	2.484	2.484	2.484	2.484	2.484
Totaal rechtstreeks aangekocht ...	24.267	25.440	25.358	25.081	25.222	25.423	26.120	26.004
Aangehouden krachtens een wederaankoopovereenkomst	—	—	—	—	—	96	13	37
Totaal der nationale overheidsfondsen ...	24.267	25.440	25.358	25.081	25.222	25.519	26.133	26.041
Totaal der leningen en overheidsfondsen .	24.450	25.611	25.657	25.575	25.637	26.057	26.497	26.867
Tegoeden op buitenlandse banken	—	—	—	—	—	—	—	—
Niet-geïnde kasmiddelen	4.704	4.730	4.428	4.739	4.604	4.822	5.248	5.162
Onroerende goederen	88	90	90	90	91	93	94	94
Andere tegoeden	172	223	153	143	177	223	123	160
Totaal activa ...	51.073	51.984	51.612	51.671	51.452	51.964	52.600	53.174

OPEISBAAR

F.R.-bankbiljetten in omloop	26.567	26.889	26.837	27.006	26.999	27.084	27.610	27.668
Deposito's :								
Aangesloten banken — reservereken. .	18.184	18.514	18.549	18.171	18.226	18.281	18.323	18.915
U.S.-Schatkist — algemene rekening ...	416	643	461	512	353	194	469	567
Buitenlandse	272	264	287	382	325	299	233	276
Andere	365	380	325	319	349	332	344	333
Totaal deposito's	19.237	19.801	19.622	19.384	19.253	19.106	19.369	20.091
Niet onmiddellijk beschikbare kasmiddelen	3.868	3.886	3.744	3.897	3.811	4.381	4.214	4.040
Andere verplichtingen en dividenden	22	14	14	18	21	23	34	21
Totaal opeisbaar ...	49.694	50.590	50.217	50.305	50.084	50.594	51.227	51.820

KAPITAALREKENINGEN

Volstort kapitaal	352	354	355	356	357	357	359	366
Overschot (sectie 7)	809	809	809	809	809	809	809	869
Overschot (sectie 13b)	28	28	28	—	—	—	—	—
Andere kapitaalrekeningen	190	203	203	201	202	204	205	119
Totaal passiva	51.073	51.984	51.612	51.671	51.452	51.964	52.600	53.174
Eventuele verplichtingen wegens accepten voor buitenl. correspondent. aangekocht	111	112	107	83	71	73	74	67
Verpl. wegens len. a/h. part. bedrijfsleven	1	1	1	1	1	1	1	1
Verhouding der reserves goudcertificaten tot de deposito's en de F.R.-bankbilj.	45,9 %	44,4 %	44,3 %	44,0 %	43,8 %	43,5 %	42,6 %	41,8 %

¹ Algemene staat van twaalf federal-reservebanken.

NEDERLANDSCHE BANK
(miljoenen guldens)

86¹

Oude Schikking

Nieuwe Schikking

Posten	1958 6 oktober	1958 8 november	1958 8 december	Posten	1959 5 januari
ACTIVA					
Wissels, promessen en schuldb. in disc. ¹	16	—	—	Goud	3.972
Wissels, schatkistpapier en schuldbrieven, door de Bank gekocht (art. 15, onder 4 ^o , van de Bankwet 1948)	104	56	181	Vorderingen en geldswaardige papieren luidende in goud of in buitenlandse geldsoorten ⁵	1.604
Schatkistpapier, door de Bank overgen. v. de Staat ingev. overeenk. v. 26-2-1947	104	104	21	Buitenlandse betaalmiddelen ⁵	0,4
Voorschotten in rekening-courant op onderpand (incl. beleningen) ²	61	18	20	Vorderingen op het buitenland luidende in guldens ⁶	90
<i>op effecten, enz.</i> ²	60	17	18	Wissels, promessen, schatkistpapier en schuldbrieven in disconto ⁷	—
<i>op goederen en celen</i>	1	1	2	Wissels, schatkistpapier en schuldbrieven door de Bank gekocht (art. 15, onder 4 ^o van de Bankwet 1948)	181
Voorschotten aan het Rijk (art. 20 van de Bankwet 1948)	—	—	—	Voorschotten in rekening-courant (incl. beleningen) ⁸	20
Boekvordering op de Staat ingevolge overeenkomst van 26-2-1947	—	—	—	Voorschotten aan de Staat (art. 20 van de Bankwet 1948)	—
Munt en muntmateriaal	3.639	3.802	3.906	Nederlandse munten	25
<i>Gouden munt en gouden muntmateriaal</i>	3.617	3.779	3.882	Belegging van kapitaal en reserves	149
<i>Zilveren munt, enz.</i>	22	23	24	Gebouwen en inventaris	1
Vorderingen en geldswaardige papieren luidende in buitenlandse geldsoorten ³	1.425	1.403	1.450	Diverse rekeningen	7
Buitenlandse betaalmiddelen ³	1	0,4	0,3		
Vorderingen in guldens voortvloeiende uit betalingsaccorden ⁴	96	95	76		
Belegging van kapitaal, reserves, en voorzieningsfonds personeel in tijdelijke dienst	151	151	151		
Gebouwen en inventaris	1	1	1		
Diverse rekeningen	25	27	30		
	5.623	5.657	5.836		6.049
PASSIVA					
Kapitaal	20	20	20	Bankbiljetten in omloop	4.328
Reservefonds	20	20	20	Bankassignaties	—
Bijzondere reserves	110	110	110	Rekening-courantsaldo's in guldens van ingezetenen	1.347
Voorzieningsfonds personeel in tijdelijke dienst	1	1	1	<i>'s Rijks schatkist</i>	563
Bankbiljetten in omloop	4.135	4.214	4.146	<i>Banken in Nederland</i>	613
Bankassignaties in omloop	—	—	—	<i>Andere ingezetenen</i>	171
Rekening-courant saldo's	1.259	1.197	1.436	Rekening-courantsaldo's in guldens van niet-ingezetenen	108
<i>'s Rijks Schatkist</i>	558	284	410	<i>Buitenlandse circulatiebanken en daarmee gelijk te stellen instellingen</i> ...	105
<i>'s Rijks Schatkist, bijzondere rekening</i>	—	—	—	<i>Andere niet-ingezetenen</i>	3
<i>Saldo's van banken in Nederland</i>	486	658	741	Saldo's luidende in buitenlandse geldsoorten	65
<i>Saldo's voortvloeiende uit betalingsacc.</i>	51	83	103	Kapitaal	20
<i>Andere saldo's van niet-ingezetenen</i> ...	29	20	23	Reserves	131
<i>Andere saldo's</i>	135	152	159	Diverse rekeningen	50
Saldo's luidende in buitenl. geldsoorten ...	18	31	35		
Diverse rekeningen	60	64	68		
	5.623	5.657	5.836		6.049
¹ Waarvan schatkistpapier (rechtstreeks door de Bank in disconto genomen)	—	—	—	⁵ Van deze twee posten tezamen is convertibel overeenkomstig het bepaalde in artikel 1 onder (e) juncto artikel 8 onder (b) van het Koninklijk besluit van 27 juni 1956 (Stb. 357) een bedrag van	858
² Waarvan aan Indonesië (Wet van 15 maart 1938, Staatsblad nr 99)	11	11	11	⁶ Waarvan geconsolideerde vorderingen	1
³ Van deze twee posten tezamen is convertibel overeenkomstig het bepaalde in artikel 1 onder (e) juncto artikel 8 onder (b) van het Koninklijk besluit van 27 juni 1956 (Stb. 357) een bedrag van	842	831	867	⁷ Waarvan schatkistpapier (rechtstreeks door de Bank in disconto genomen)	—
⁴ In deze posten zijn begrepen geconsolideerde vorderingen tot een totaal van	1	1	1	⁸ Waarvan aan Indonesië (wet van 15 maart 1938 — Staatsblad nr 99)	11
N. B. — Circulatie der door de Bank namens de Staat in het verkeer gebrachte muntbilj. Totaal aan Nederlands schatkistpapier, waarin gulden saldo's voortvloeiende uit betalingsaccorden zijn belegd	112	111	110	N. B. — Circulatie der door de Bank namens de Staat in het verkeer gebrachte muntbiljetten	109
	—	—	47	— Totaal aan Nederlands schatkistpapier, waarin gulden saldo's van buitenlandse circulatiebanken en daarmee gelijk te stellen instellingen zijn belegd	—

SVERIGES RIKSBANK
(miljoenen Kr.)

86⁵

Posten	1958 31 mei	1958 30 juni	1958 31 juli	1958 30 augustus	1958 30 september	1958 31 oktober	1958 29 november	1958 31 december
ACTIVA								
Gouden munten en baren	448	449	449	449	449	449	449	449
Meerwaarde van het goud	604	605	605	605	605	605	604	605
Buitenlandse overheidsfondsen *	684	677	672	754	869	890	931	962
Buitenlandse wissels *	240	236	239	212	172	121	117	96
Netto-vorderingen op buitenlandse banken en bankiers *	316	347	408	398	353	333	333	334
Andere buitenlandse tegoeden	1	1	1	1	1	1	1	1
Zweedse schatkistwissels en -obligaties *	4.586	4.597	3.773	3.773	3.789	3.889	3.869	4.545
Binnenlandse wissels *	5	4	4	4	4	4	4	3
Leningen op onderpand *	241	378	51	44	83	84	127	91
Voorschotten in rekening-courant *	—	—	—	—	—	—	—	—
Leningen op afbetaling	54	54	53	53	54	54	54	54
Pensioenfonds gedeponeed bij het Bestuur der Overheidschuld	7	7	7	7	7	7	7	7
Munten (andere dan gouden)	34	34	35	35	35	34	33	27
Binnenlandse cheques en bankwissels ...	3	39	6	1	96	7	4	10
Andere binnenlandse activa	36	33	32	31	32	34	40	87
Aandeel van Zweden in het I.M.F.	517	517	517	517	517	517	517	517
Aandeel van Zweden in het kapitaal van de I.B.H.O. volstort gedeelte	103	103	103	103	103	103	103	103
Totaal ...	7.879	8.081	6.955	6.987	7.169	7.132	7.193	7.891

PASSIVA								
Bankbiljetten in omloop ¹	5.358	5.513	5.359	5.423	5.429	5.592	5.644	6.059
Bankwissels	2	3	2	2	2	3	1	4
Rekening-courantsaldi :	153	191	196	163	329	128	103	322
<i>Staatsinstellingen</i>	107	136	125	104	213	80	55	158
<i>Handelsbanken</i>	42	52	70	57	114	47	47	163
<i>Andere depositohouders</i>	4	3	1	2	2	1	1	1
Deposito's	1.323	1.323	322	320	319	311	309	361
Koersverschilrekening	405	405	405	405	405	405	405	405
Andere verplichtingen	78	85	110	114	125	134	172	183
Kapitaal	50	50	50	50	50	50	50	50
Fonds voor leningen op afbetaling	65	65	65	65	65	65	65	65
Reservfonds	20	20	20	20	20	20	20	20
Pensioenfonds	7	7	7	7	7	7	7	7
Internationaal Monetair Fonds	388	388	388	388	388	388	388	388
Internationale Bank voor Herstel en Ont- wikkeling	30	31	31	30	30	29	29	27
Totaal	7.879	8.081	6.955	6.987	7.169	7.132	7.193	7.891

N. B. De bijkomende dekking der bankbiljetten, (artikel 10 van de wet op de Rijksebank) omvat de met een * aangeduide activa-rubrieken.

¹ Het maximum-bedrag der uitgifte van chartaalgeld krachtens de wet n° 202 van 2 mei 1958 bedraagt 6.600 miljoenen Kr.

Posten	1958 30 april	1958 31 mei	1958 30 juni	1958 31 juli	1958 30 augustus	1958 30 september	1958 31 oktober	1958 30 november
ACTIVA								
Goudvoorraad	4	4	4	5	5	5	5	5
Goud in het buitenland, door de Staat verschuldigd	2	2	2	2	2	2	2	2
Kas ¹	11	11	11	11	11	9	10	10
Discontoportefeuille	359	353	354	364	384	397	399	389
Wissels ter incasso	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
Voorschotten op effecten en op goederen en rekening-courantsaldi	75	60	73	65	76	55	67	69
Deviezen in het buitenland	71	70	71	71	63	63	63	63
Effecten uitgegeven of gewaarborgd door de Staat	66	65	62	59	56	56	52	52
Onroerende goederen	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse debiteuren	1.191	1.234	1.305	1.373	1.453	1.506	1.560	1.600
Diverse vorderingen	3	3	3	3	3	3	3	3
Voorlopige voorschotten aan de Staat	77	77	77	77	77	77	77	77
Buitengewone voorschotten aan de Staat	343	343	343	343	343	343	343	343
Uitgiften door de geallieerde militaire overheid of voor haar rekening	145	145	145	145	145	145	145	145
Rekening-courant der Schatkist ²	90	139	90	167	49	79	—	32
Beleggingen in effecten voor rekening van de Schatkist	330	330	330	335	330	330	315	315
Diverse diensten voor rekening van de Staat	34	34	37	43	36	26	20	17
Diverse uitgaven	6	7	21	22	24	26	27	29
Totaal activa	2.807	2.877	2.928	3.085	3.057	3.122	3.088	3.151
PASSIVA								
Biljettenomloop ³	1.747	1.768	1.775	1.839	1.834	1.848	1.826	1.853
Cheques en andere schulden op zicht ⁴ ...	16	15	15	18	13	14	15	14
Rekeningen-courant op zicht	111	113	137	115	108	113	92	92
Rekeningen-courant op termijn en ver- plichte reserves der banken	753	796	788	888	871	898	892	947
Diverse crediteuren	157	163	176	183	187	200	197	199
Rekening-courant der Schatkist	—	—	—	—	—	—	21	—
Rekeningen-courant der akkoorden voor economische samenwerking	14	11	13	16	17	19	14	14
Kapitaal	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Gewoon reservefonds	2	2	2	2	2	2	2	2
Buitengewoon reservefonds	1	1	1	1	1	1	1	1
Winsten van het lopende dienstjaar	6	8	21	24	24	27	28	29
Totaal passiva en eigen middelen ...	2.807	2.877	2.928	3.085	3.057	3.122	3.088	3.151
Deponenten van effecten en waarden (orderekening)	4.563	4.397	5.472	5.226	5.066	4.930	5.043	4.138
Schatkistgeld (netto)	39	41	43	44	45	46	47	—
Bank- en schatkistgeld (netto)	1.785	1.809	1.816	1.881	1.877	1.892	1.872	—
Betalsmiddelen	5.033	5.088	5.153	5.273	5.254	5.372	5.366	—
Gedane disconteringen	157	50	44	123	181	78	35	103
Gedane voorschotten	374	328	458	415	422	367	481	364
Contantverrichtingen door de Verreke- ningskamers vereffend	6.160	5.606	6.064	6.948	5.910	6.011	7.344	5.895
¹ Omvat de biljetten en munten voor rekening van de Schatkist	9	9	10	10	9	9	9	9
² Saldo van het speciaal fonds	2	—	—	—	—	—	—	—
³ Omvat de biljetten bij de Schatkist	1	1	1	2	1	1	1	—
⁴ Omvat waarden en assignaties	12	10	10	13	10	11	11	10

DEUTSCHE BUNDESBANK
(miljoenen D.M.)

867

Posten	1958 7 mei	1958 7 juni	1958 7 juli	1958 7 augustus	1958 6 september	1958 7 oktober	1958 7 november	1958 6 december
ACTIVA								
Goud	10.394	10.431	10.743	10.814	10.792	10.858	10.961	11.012
Tegoeden bij buitenlandse banken en geldmarktbeleggingen in het buitenland ...	6.908	7.661	7.815	8.454	8.722	8.845	9.001	9.298
Buitenlandse munten, wissels en cheques	147	146	144	147	134	126	137	146
Andere vorderingen op het buitenland waarvan tegoeden bij de E.B.U.	6.275	6.316	—	—	—	—	—	—
Kredieten aan internationale instellingen en consolidatiekredieten aan buitenlandse centrale banken	—	—	6.065	5.855	5.869	5.845	5.870	5.964
waarvan : a) aan E.B.U.	—	—	4.443	4.234	4.251	4.284	4.349	4.445
b) aan Wereldbank	—	—	1.320	1.320	1.320	1.278	1.237	1.237
Duitse pasmunten	87	92	104	90	86	97	101	79
Postchequetegoeden	128	88	115	116	81	106	103	94
Binnenlandse wissels	1.249	1.295	1.480	807	1.124	807	398	869
Schatkistwissels en renteloze schatkistbons	15	62	37	24	134	112	38	—
Vorderingen tegen onderpand van effecten	22	23	30	19	17	20	20	28
Kaskredieten	73	50	105	80	37	28	20	17
Effecten	246	238	232	244	246	252	264	261
Compensatievorderingen en renteloze schuldbrief	2.467	2.060	2.517	2.153	1.910	2.295	2.158	2.959
Krediet aan de Staat wegens deelneming aan Monetair Fonds en Wereldbank ...	483	483	609	662	662	662	662	662
Andere activa	513	545	412	346	345	345	338	334
	29.007	29.490	30.408	29.811	30.159	30.398	30.071	31.723

PASSIVA								
Bankbiljetten in omloop	15.689	15.911	16.153	16.150	16.415	16.310	16.532	17.556
Deposito's :	10.839	11.199	11.467	10.980	11.034	11.434	10.878	11.298
a) kredietinstellingen (incl. Postchequediensten en Postspaarkassen)	6.806	7.084	6.904	7.138	7.325	7.030	6.745	7.378
b) officiële depositohouders	3.649	3.708	4.371	3.671	3.526	4.221	3.955	3.736
c) andere binnenlandse depositohouders	169	178	192	171	183	182	178	184
d) buitenlandse depositohouders	215	229	—	—	—	—	—	—
Verplichtingen uit transacties met het buitenland	763	856	1.149	1.160	1.161	1.014	1.108	1.317
deposito's van buitenlandse houders .	—	—	642	649	637	502	596	772
andere	—	—	507	511	524	512	512	545
Voorzieningsfonds	571	675	656	656	656	656	656	656
Maatschappelijk kapitaal	290	290	290	290	290	290	290	290
Reserves	436	492	492	492	492	492	492	492
Andere passiva	419	67	201	83	111	202	115	114
	29.007	29.490	30.408	29.811	30.159	30.398	30.071	31.723

BANQUE NATIONALE SUISSE
(miljoenen Zwitserse franken)

86⁸

Posten	1958 7 juni	1958 8 juli	1958 7 augustus	1958 6 september	1958 7 oktober	1958 7 november	1958 6 december	1959 7 januari
ACTIVA								
Goudvoorraad	7.944	8.034	8.294	8.350	8.372	8.372	8.327	8.351
Deviezen	530	541	557	523	511	470	461	542
<i>kunnende dienen tot dekking</i>	530	541	557	523	511	470	461	542
<i>andere</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Binnenlandse wissels	130	130	125	92	67	58	57	58
<i>Wissels</i>	130	130	125	92	67	58	57	58
<i>Schatkistb. v. het Zwits. Eedgenootsch.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschotten op onderpand	10	12	13	11	10	8	10	12
Effecten	45	45	45	45	44	45	44	44
<i>kunnende dienen tot dekking</i>	1	1	1	1	—	—	—	—
<i>andere</i>	44	44	44	44	44	45	44	44
Binnenlandse correspondenten	8	9	8	7	9	6	7	4
Andere actiefposten	26	34	32	29	34	33	36	39
Totaal	8.693	8.805	9.074	9.057	9.047	8.992	8.942	9.050

PASSIVA

Eigen middelen	50	50	50	50	50	50	50	50
Bankbiljetten in omloop	5.401	5.465	5.469	5.506	5.571	5.604	5.769	5.867
Andere dadelijk opvraagbare verbintenis.	3.057	3.098	3.364	3.310	3.230	3.141	2.926	2.936
<i>Girorekeningen van handels- en indus-</i>								
<i>triële banken</i>	2.727	2.749	3.000	2.919	2.776	2.805	2.652	2.596
<i>Andere dadelijk opvraagbare verbinte-</i>								
<i>nissen</i>	330	349	364	391	454	336	274	340
Andere passiefposten	185	192	191	191	196	197	197	197
Totaal	8.693	8.805	9.074	9.057	9.047	8.992	8.942	9.050

DISCONTOVOET DER VOORNAAMSTE CIRCULATIEBANKEN (*)
(op 31 december 1958)

86⁹

(in pct. vanaf de aangeduide datum)

België	28 augustus 1958	3,50 ¹	Nederland	15 novemb. 1958	3,— ⁵
Belg. Kongo en Ruanda-Urundi	31 juli 1957	4,— ²	Noorwegen	14 februari 1955	3,50
Denemarken	15 augustus 1958	4,50	Oostenrijk	17 novemb. 1955	5,—
Duitsland	27 juni 1958	3,— ³	Portugal	12 januari 1944	2,50
Finland	19 april 1956	6,50	Spanje	22 juli 1957	5,—
Frankrijk	16 oktober 1958	4,50 ⁴	Turkije	6 juni 1956	6,—
Griekenland	1 mei 1956	10,—	Verenigde Staten (Federal Re-		
Groot-Brittannië	20 novemb. 1958	4,—	<i>serve Bank of New-York)</i> ...	7 novemb. 1958	2,50
Ierland	27 novemb. 1958	4,25	Zweden	3 mei 1958	4,50
Italië	7 juni 1958	3,50	Zwitserland	15 mei 1957	2,50

(*) Canada : sedert 1 november 1956 discontovoet bepaald de donderdag van elke week.

¹ Discontovoet der bij een bank gedomiciëerde accepten en warrants. Voor de andere discontovoeten, zie tabel 2. Vanaf 8 januari 1959 : 3,25 pct.

² Discontovoet der bij een bank gedomiciëerde accepten. Vanaf 1 januari 1959 : 3,75 pct.

³ Vanaf 10 januari 1959 : 2,75 pct.

⁴ Vanaf 5 februari 1959 : 4,25 pct.

⁵ Vanaf 21 januari 1959 : 2,75 pct.

III. — BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN, TE BAZEL

87

Staten in duizenden Zwitserse goudfranken
[eenheden van 0,29032258... g. fijn goud (art. 5 der statuten)]

ACTIVA	31 oktober 1958		30 november 1958		31 december 1958		PASSIVA	31 oktober 1958		30 november 1958		31 december 1958	
		pct.		pct.		pct.			pct.		pct.		pct.
I. Gouden baren en munten	604.893	20,5	729.923	23,6	1.036.416	29,3	I. Kapitaal :						
II. Kasmiddelen en banktegoeden op zicht	54.604	1,9	56.605	1,8	80.477	2,3	Aandelen waarvan 25 pct. gestort	125.000	4,2	125.000	4,0	125.000	3,5
III. Herdiscontopapier	1.008.844		1.022.444		847.899		II. Reserves :	22.129	0,7	22.129	0,7	22.129	0,6
1. Handelswissels en bankaccepten	26.777	0,9	37.800	1,2	38.492	1,1	1. Wettelijke Reserve	8.786		8.786		8.786	
2. Schatkistpapier	982.067	33,4	984.644	31,8	809.407	22,9	2. Algemeen Reservefonds	13.343		13.343		13.343	
IV. Diverse wissels mobiliseerbaar op aanvraag	25.763	0,9	25.763	0,8	25.655	0,7	III. Deposito's (goud) :	982.742		1.093.053		1.249.198	
V. Deposito's op termijn en voorschotten	401.739		473.987		691.092		1. Circulatiebanken :						
a) op ten hoogste 3 maanden ...	392.263	13,3	467.056	15,1	684.158	19,4	a) van 6 tot 9 maanden	—		—		—	
b) van 3 tot 6 maanden	9.476	0,3	6.931	0,2	6.934	0,2	b) van 3 tot 6 maanden	76.552	2,6	40.983	1,3	110.292	3,1
c) van 6 tot 9 maanden	—	—	—	—	—	—	c) op ten hoogste 3 maanden ...	573.919	19,5	606.063	19,6	536.739	15,2
d) van 9 tot 12 maanden	—	—	—	—	—	—	d) dadelijk opvraagbaar	188.078	6,4	301.788	9,7	455.649	12,9
e) op meer dan één jaar	—	—	—	—	—	—	2. Andere depositanten :						
VI. Andere effecten en titels :	781.595		718.361		781.712		a) van 6 tot 9 maanden	—		—		—	
1. Goud :							b) van 3 tot 6 maanden	17.498	0,6	17.497	0,6	17.653	0,5
a) op ten hoogste 3 maanden ...	94.508	3,2	16.264	0,5	16.304	0,5	c) op ten hoogste 3 maanden ...	122.936	4,2	122.937	4,0	125.056	3,6
b) van 3 tot 6 maanden	12.284	0,4	23.342	0,8	23.334	0,7	d) dadelijk opvraagbaar	3.759	0,1	3.785	0,1	3.809	0,1
c) van 6 tot 9 maanden	17.045	0,6	—	—	—	—	IV. Deposito's (munt) :	1.636.259		1.674.747		1.952.957	
d) van 9 tot 12 maanden	17.672	0,6	28.105	0,9	38.598	1,1	1. Circulatiebanken :						
e) op meer dan één jaar	27.272	0,9	17.145	0,6	7.039	0,2	a) op meer dan één jaar	35.976	1,2	107.052	3,5	106.768	3,0
2. Munt :							b) van 9 tot 12 maanden	—		—		—	
a) op ten hoogste 3 maanden ...	442.171	15,0	503.298	16,3	519.465	14,7	c) van 6 tot 9 maanden	—		6.115	0,2	89.189	2,5
b) van 3 tot 6 maanden	102.592	3,5	12.711	0,4	10.932	0,3	d) van 3 tot 6 maanden	56.534	1,9	90.961	2,9	171.032	4,9
c) van 6 tot 9 maanden	9.437	0,3	3.217	0,1	19.082	0,5	e) op ten hoogste 3 maanden ...	991.499	33,7	1.008.814	32,6	1.132.186	32,1
d) van 9 tot 12 maanden	15.362	0,5	2.373	0,1	2.381	0,1	f) dadelijk opvraagbaar	38.848	1,3	39.547	1,3	39.490	1,1
e) op meer dan één jaar	43.252	1,5	111.906	3,6	144.577	4,1	2. Andere depositanten :						
VII. Diverse activa	598	0,0	983	0,0	1.191	0,0	a) van 9 tot 12 maanden	—		—		—	
VIII. Eigen middelen aangewend in uitvoering der overeenk. v. Den Haag van 1930 voor belegg. in Duitsland	68.291	2,3	68.291	2,2	68.291	1,9	b) van 6 tot 9 maanden	213	0,0	214	0,0	214	0,0
Totaal activa ...	2.946.327	100,0	3.096.357	100,0	3.532.733	100,0	c) van 3 tot 6 maanden	83.963	2,8	77.050	2,5	313	0,0
							d) op ten hoogste 3 maanden ...	406.889	13,8	323.538	10,5	395.283	11,2
							e) dadelijk opvraagbaar	22.337	0,2	21.456	0,7	18.482	0,5
							V. Diversen	28.990	1,0	30.221	1,0	32.242	0,9
							VI. Verlies en Winstrekening :	7.707	0,3	7.707	0,2	7.707	0,2
							Overdracht	7.707		7.707		7.707	
							VII. Fonds voor eventuele lasten	143.500	4,9	143.500	4,6	143.500	4,1
							Totaal passiva ...	2.946.327	100,0	3.096.357	100,0	3.532.733	100,0

Uitvoering van de accoorden van Den Haag van 1930 :

In Duitsland belegde gelden : (zie noot 2)					Deposito's op lange termijn :	228.909		228.909		228.909
1. Vord. op de Reichsbank en de Golddiskontbank; wissels v. de Golddiskontbank en v. het best. der Spoorw.; bons van het best. van het Postwezen (vervallen) .	221.019		221.019		1. Deposito's van de Regeringen schuldeisers op rekening van de Annuïteiten-Trust (zie noot 3)	152.606		152.606		152.606
2. Schatkistwissels en -bons van de Duitse Regering (vervallen) ...	76.181		76.181		2. Deposito van de Duitse Regering	76.303		76.303		76.303
Totaal ...	297.200		297.200		Eigen middelen aangewend in uitvoering der overeenk. (zie hierboven)	68.291		68.291		68.291
					Totaal ...	297.200		297.200		297.200

Noot 1. — Zijn in deze staat niet begrepen het « earmarked » goud, de effecten en andere titels die voor rekening der circulatiebanken en andere depositanten worden bewaard. Zijn hierin ook niet begrepen het « earmarked » goud, de tegoeden in banken, de effecten en andere titels gehouden door de Bank in hoedanigheid van Agent van de Europese Organisatie voor Economische Samenwerking (Europese Betalingsunie), van Overeengekomen Derde luidens het contract van inspanning afgesloten met het Hoge Gezagsorgaan van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, alsook van lasthebber-trustee of financieel Agent voor internationale leningen.

Noot 2. — Luidens een Overeenkomst van 9 januari 1953, afgesloten tussen de regering van de Duitse Bondarepubliek en de Bank, en die deel uitmaakt van het Akkoord over de Duitse buitenlandse schulden van 27 februari 1953, werd overeengekomen dat de Bank, niet vóór 1 april 1966 de terugbetaling zou eisen van de hoofdsom harer beleggingen in Duitsland, die hierboven aangegeven zijn, met inbegrip van de desbetreffende achterstallige interesten per 31 december 1952.

Noot 3. — De Bank ontving van de Regeringen wier deposito's gelijk zijn aan de tegenwaarde van 149.920.380.— Zwitserse goudfranken, bevestiging dat zij haar niet uit hoofde van deze deposito's de transfers mogen vragen van hogere bedragen dan die waarvan zij zelf de terugbetaling en de overmaking door Duitsland in de door de Bank erkende munten al kunnen verkrijgen.

Noot 4. — Andere wissels en effecten (munten) een waarde vertegenwoordigend van 27.447.000 goudfrank, waarvan een bedrag van 18.318.000 goudfrank met meer dan één jaar looptijd, werden verkocht met verbintenis tot inkoop door de Bank.

Samenvattende tabel van de stand bij het begin der verrichtingen en bij het einde van elke verrekeningsperiode
in miljoenen rekeneenheden — iedere eenheid is gelijk aan 0,88867088 gram fijn goud

ACTIVA	Begin der verricht. 1-7-1950	Na de verrichtingen voor elke verrekeningsperiode								
		Juni 1955	Dec. 1955	Juni 1956	Dec. 1956	Juni 1957	Dec. 1957	Juni 1958	Oktober 1958	Nov. 1958
I. Beschikbare middelen.										
a) Bedrag verschuld. door de reg. der V.S.A. (\$)	350,0	123,5	123,5	123,5	123,5	123,5	123,5	123,5	123,5	123,5
b) Goud in staven	—	153,0	248,3	290,6	264,3	209,4	239,6	125,8	125,8	125,8
c) Saldo in rekening-courant (dollars)	—	50,6	4,0	17,9	0,5	53,3	52,0	97,5	86,2	85,4
d) Schatkistpapier V.S.A. aan kostende prijs ...	—	72,3	—	5,9	1,5	—	17,6	83,7	95,8	93,6
	350,0	399,4	375,8	437,9	389,8	386,2	432,7	430,5	431,3	428,3
II. Nog uitstaande aanvangsdebetsaldi toegekend voor het boekjaar eindigende 30-6-51.										
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie	44,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zweden	21,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Verenigd-Koninkrijk	150,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	215,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III. Aan verdragsl. part. verstrekte len. (19-9-1950)										
Oostenrijk	—	—	—	0,7	—	—	—	—	—	—
Denemarken	—	122,7 ¹	106,0	100,4	93,2	93,3	82,4	74,6	67,7	68,3
Frankrijk ²	—	148,9	86,6	74,6	217,1	356,8	384,8	446,1	466,3	476,1
IJsland	—	4,6	5,2	5,2	5,4	5,3	5,3	5,3	6,5	6,9
Italië ³	—	182,7	179,0	162,0	156,2	157,7	102,6	22,3	3,7	0,4
Noorwegen	—	107,3	114,2	100,7	88,2	77,8	77,1	85,0	85,1	85,7
Verenigd-Koninkrijk	—	275,9	344,3	323,6	352,4	324,3	382,7	347,8	351,9	353,3
Turkije ⁵	—	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	31,1	33,3
Portugal	—	0,2	0,2	—	—	—	—	—	—	—
Griekenland	—	—	—	—	—	—	1,7	—	10,5	11,6
	—	872,3	865,5	797,2	942,5	1045,2	1066,6	1011,1	1022,8	1035,6
IV. Leningen verstrekt aan de lidstaten als aanvangscreditsaldi, toegekend bij wijze van lening ⁴										
Noorwegen	—	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Turkije	—	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
	—	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0
V. Speciale lening verstrekt aan Frankrijk	—	—	—	—	—	—	—	80,0	123,5	150,0
VI. Diversen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	565,3	1306,7	1276,3	1270,1	1367,3	1466,4	1534,3	1556,6	1612,6	1648,9
PASSIVA										
I. Werkkapitaal	286,3	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6
II. Nog uitstaande aanvangscreditsaldi toegekend als schenkingen voor het boekj. eindigend 30-6-1951.										
Oostenrijk	80,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Griekenland	115,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IJsland	4,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nederland	30,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Noorwegen	50,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	279,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III. Van verdragsl. part. verkregen len. (19-9-50).										
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie	—	162,3	165,3	181,9	183,4	154,2	141,7	152,9	153,1	151,6
Duitsland	—	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0
Oostenrijk	—	1,0	1,0	—	2,4	5,0	8,9	0,9	3,8	5,0
Griekenland	—	—	—	—	0,1	—	—	0,4	—	—
Nederland	—	182,8	171,4	125,2	110,0	93,5	95,1	87,1	106,8	103,9
Zweden	—	9,0	13,3	2,4	11,3	20,5	11,5	3,1	1,9	2,5
Zwitserland	—	123,8	100,9	78,5	69,8	40,9	7,6	—	—	—
	—	778,9	751,9	688,0	677,0	614,1	564,8	544,4	565,6	563,0
IV. Van verdragsl. part. verkregen len. (19-9-50) ⁶										
Duitsland	—	233,5	230,2	298,4	407,4	579,2	696,7	676,6	676,7	694,5
V. Bijz. krediet toegest. door B.L.E.U. (19-9-50).	—	20,0	20,0	10,0	10,0	—	—	—	—	—
VI. Van verdragsl. part. verkregen speciale leningen.										
Oostenrijk	—	—	—	—	—	—	—	0,8	1,2	1,5
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie	—	—	—	—	—	—	—	2,9	4,5	5,5
Duitsland	—	—	—	—	—	—	—	53,3	82,4	100,0
Italië	—	—	—	—	—	—	—	2,7	4,1	5,0
Zwitserland	—	—	—	—	—	—	—	3,2	5,0	6,0
	—	—	—	—	—	—	—	62,9	97,2	118,0
VII. Diversen	—	2,7	2,6	2,1	1,3	1,5	1,2	1,1	1,5	1,8
	565,3	1306,7	1276,3	1270,1	1367,3	1466,4	1534,3	1556,6	1612,6	1648,9

N.B. — De rente der verstrekte of ontvangen leningen komt in bovenstaande staten voor. — ¹ Inbegrepen een krediet van 5,7 miljoen rekeneenheden, aan Denemarken toegestaan ingevolge artikel 13(a) van 19 september 1950. — ² Inbegrepen een krediet van 44,8 miljoen rekeneenheden (juni 1957). 72,8 miljoen rekeneenheden (december 1957), 134,1 miljoen rekeneenheden (juni 1958), 154,3 miljoen rekeneenheden (oktober 1958) en 164,1 miljoen rekeneenheden (november 1958) aan Frankrijk toegestaan, ingevolge art. 13(a) van 19 september 1950. — ³ Inbegrepen een krediet van 59,7 miljoen rekeneenheden (juni 1955), 56,0 miljoen rekeneenheden (december 1955), 89,0 miljoen rekeneenheden (juni 1956), 83,2 miljoen rekeneenheden (december 1956) en 84,7 miljoen rekeneenheden (juni 1957) aan Italië toegestaan, ingevolge artikel 13(a) van 19 september 1950. — ⁴ De regering van de Verenigde Staten van Amerika heeft aan Noorwegen een aanvangscreditsaldo van 10 miljoen rekeneenheden en aan Turkije een aanvangscreditsaldo van 25 miljoen rekeneenheden toegekend, als lening vanwege de Unie, krachtens artikel 10 van de overeenkomst van 19 september 1950. — ⁵ Inbegrepen een krediet van 1,1 miljoen rekeneenheden (oktober 1958) en 3,8 miljoen rekeneenheden (november 1958) toegestaan aan Turkije ingevolge art. 13(a) van 19 september 1950. — ⁶ Buiten quotum.

EUROPESE BETALINGSUNIE — VERRICHTINGEN IN DE MAAND NOVEMBER 1958
(in miljoenen rekeneenheden)

88²

Lidstaten (en hun muntzones) *	Netto- overschot (+) of -tekort (—) voor de maand	Vereffend door 1				Kredieten tijdens de maand door de lidstaat (+) of aan de lidstaat (—) terugbetaald uit hoofde van bilaterale delgingsakkoorden	Positie op 30 november 1958 Vordering van de lidstaat (+) of schuld (—) van de lidstaat t.o.v. de Unie 3
		Storting (of terugbetaling) van goud		Verlening (of terugbetaling) van krediet			
		door de lidstaat 2	aan de lidstaat	aan de lidstaat	door de lidstaat 2		
Oostenrijk	+ 5,3	—	4,0	—	1,3	— 0,1	+ 5,0
België-Luxemburg	+ 2,4	—	1,8	—	0,6	— 2,2	+ 151,6
Denemarken	— 6,4	4,8	—	1,6	—	+ 1,0	— 68,3
Frankrijk	— 46,6	} 8,4 (26,5) (a)	—	11,6	—	+ 1,9	— 476,1
Duitsland	+ 78,0		—	58,5	—	19,5	— 1,8
Griekenland	— 4,6	3,5	—	1,2	—	—	— 11,6
IJsland	— 1,9	1,4	—	0,5	—	+ 0,0	— 6,9
Italië	+ 13,4	—	10,0	—	3,3	—	— 0,4
Nederland	— 4,7	3,5	—	1,2	—	— 1,6	+ 103,9
Noorwegen	— 6,1	4,6	—	1,5	—	+ 1,0	— 85,7 ⁴
Portugal	— 5,3	5,3 (b)	—	—	—	—	nihil ⁵
Zweden	+ 5,3	—	4,0	—	1,3	— 0,7	+ 2,5
Zwitserland	— 4,2	4,2 (b)	—	—	—	—	nihil ⁵
Turkije	— 8,9	6,7	—	2,2	—	—	— 33,3 ⁴
Verenigd-Koninkrijk	— 15,7	11,8	—	3,9	—	+ 2,6	— 353,3
Totalen . .	+ 104,4 — 104,4	54,2	78,3	23,7	26,1	+ 6,4 — 6,4	+ 1.257,5 — 1.035,6

* Ierland is begrepen in de muntzone van het Verenigd-Koninkrijk, die eveneens de overzeese gebiedsdelen van het Verenigd-Koninkrijk en de niet deelnemende sterlinglanden omvat.

1 De vereffeningen gebeuren voor 75 pct. in goud (of in dollars) en voor 25 pct. in krediet, met uitzondering van de volgende gevallen :

(a) Frankrijk — Het bedrag van 34,9 miljoen rekeneenheden, dat door Frankrijk in goud had moeten vereffend worden, werd ten belope van 26,5 miljoen rekeneenheden vereffend door het verlenen van « speciale leningen » van de Unie aan Frankrijk.

(b) Portugal — Het vierde van deze bedragen komt overeen met het gedeelte van hun tekorten waarvoor Portugal en Zwitserland de vereffening in krediet hadden kunnen bekomen doch dat ze tijdelijk verkozen te vereffenen in goud (of in dollars) overeenkomstig artikel 11(d).

2 Deze cijfers bevatten noch de « speciale leningen » door de lidstaten aan de Unie toegestaan, noch de overeenkomstige bedragen in goud door de lidstaten aan de Unie betaald.

3 Deze cijfers bevatten de « speciale leningen » niet, door of aan de Unie toegestaan.

4 De hierboven aangeduide schulden tegenover de Unie omvatten de aanvankelijke saldi niet die uit hoofde van lening aan Noorwegen en aan Turkije werden toegekend voor respectievelijk 10 en 25 miljoen rekeneenheden.

5 Deze cijfers bevatten de bedragen niet die overeenstemmen met het gedeelte van hun tekorten waarvoor Portugal en Zwitserland de vereffening in krediet hadden kunnen bekomen doch dat zij tijdelijk verkozen te vereffenen in goud (of in dollars) overeenkomstig artikel 11(d) en (e). Na uitvoering van de verrichtingen voor november belopen deze bedragen 35,2 miljoen rekeneenheden voor Portugal en 20,8 miljoen rekeneenheden voor Zwitserland.

Ten gevolge van de verrichtingen betreffende de maand november 1958, werd de goud- en inwisselbare deviezenvoorraad van de Unie, die na de verrichtingen voor oktober 1958 481,3 miljoen rekeneenheden bedroeg, teruggebracht op 428,3 miljoen rekeneenheden.

INHOUDSTAFEL

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(De gegevens vergezeld van het letterteken « v » zijn als voorlopig te beschouwen)

		Tab.			Tab
GELDMARKT.			PRODUKTIE.		
Ia. — Officieel rentetarief voor disconto en beleningen ...	2		I. — Indexcijfers der bedrijvigheid en der industriële produktie	50	
Ib. — Rente van het daggeld en van het geld op zeer korte termijn	2		II. — Brandstoffen en metallurgische produkten ... 55 ¹ en	55 ²	
Ic. — Discontovoet van de Schatkistcertificaten	2		III. — Textielgoederen	56 ¹	
II. — Rentetarief voor bankdeposito's en tegoeden bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas	4		IV. — Diverse produkten	56 ²	
III. — Markt van het daggeld en van het geld op zeer korte termijn	8		V. — Elektrische energie	58	
IV. — Discontovoet der voornaamste circulatiebanken ...	86 ³		VI. — Gas	59	
EDELE METALEN.			VERBRUIK.		
Notering der edele metalen	9		I. — Maandelijkse indexcijfers van de verkoop van verbruiksartikelen : basisgemid. 1953 = 100 ... 65 ² en	65 ³	
VALUTAMARKT.			II. — Tabaksverbruik	66	
Officiële wisselkoersen vastgesteld door de in Verrekeningskamer te Brussel vergaderde bankiers	10 ¹		III. — Slachtingen in de 12 voornaamste slachthuizen van het land	67	
KAPITAALMARKT.			VERVOER.		
I. — Noteringen van enkele overheidsfondsen	14		I. — Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen :		
II. — Maandindexcijfers der aandelennoteringen op de Beurs te Brussel en Antwerpen	15 ¹		a) bedrijfsontvangsten en -uitgaven	70 ¹	
III. — Omzet op de Beurs te Brussel	15 ²		b) wagens aan de nijverheid geleverd	70 ²	
IV. — Rendement van vast renderende waarden op de Beurs te Brussel	16		c) verkeer :		
V. — Emissies van de Nijverheids- en Handelsvennootschappen :			1° algemeen spoorverkeer	70 ²	
Retrospectief overzicht	17 ¹		2° zware goederen	70 ³	
Emissies van de Kongolese vennootschappen in juni 1958 :			A) gezamenlijk verkeer		
Indeling der emissies	17 ²		B) binnenlands verkeer		
Groepering naar de grootte van het kapitaal ...	17 ²		II. — Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen	70 ⁴	
Emissies van Belgische vennootschappen in juni 1958 :			III. — Havenverkeer :		
Indeling der emissies	17 ³		a) Haven van Antwerpen	71 ¹	
Groepering naar de grootte van het kapitaal ...	17 ⁴		b) Haven van Gent	71 ²	
VI. — Leningen uitgegeven door de Overheid	18		IV. — Algemene beweging der binnenscheepvaart	72	
VII. — Bankoperaties van het Gemeentekrediet	19		BUITENLANDSE HANDEL.		
VIII. — Hypotheekinschrijvingen	20		Nomenclatuur der afdelingen volgens de type-classificatie van de internationale handel (T.C.I.H.)		
RIJKSFINANCIEN.			75		
I. — Stand van de Staatsschuld	25 ¹		WERKLOOSHEID.		
II. — Stand van het bezit aan overheidsfondsen van de Nationale Bank van België	25 ²		I. — Gehele en gedeeltelijke werkloosheid	81 ¹	
III. — Overzicht van de uitvoering der begroting	25 ³		II. — Indeling der gecontroleerde werklozen per provincie	81 ²	
IV. — Opbrengst van de belastingen	26		III. — Daggemiddelde der gecontroleerde werklozen	81 ³	
INKOMEN EN SPAREN.			IV. — Indeling der gecontroleerde werklozen naar bedrijfspgroep	81 ⁴	
I. — Rendement der Belgische en Kongolese vennootschappen op aandelen :			BANK- EN GELDSTATISTIEKEN.		
Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons in april en mei 1958	30 ¹		I. — België en Belgisch-Kongo :		
Retrospectief overzicht	30 ²		Algemene Staten der banken	85 ¹	
II. — Algemene Spaar- en Lijfrentekas :			Nationale Bank van België :		
Inlagen op de spaarboekjes der particulieren	31		Weekstaten	85 ²	
III. — Indexcijfer van de bruto-urbezoldigingen der arbeiders	32		Centrale Bank van Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi :		
LOOP DER ZAKEN.			Maandstaten	85 ³	
I. — Bedrijvigheid der Verrekeningskamers :			Snelheid van de girale geldomloop in België	85 ⁴	
(Debetverrichtingen)	35		Binnenlandse geldhoeveelheid	85 ⁴	
II. — Postchèque- en giroverkeer	36		Gezamenlijke balansen der geldscheppende instellingen	85 ⁴	
PRIJZEN.			Oorzaken van de veranderingen in de geldhoeveelheid	85 ⁴	
a) Indexcijfers der groothandelsprijzen in België	45 ¹		II. — Buitenlandse emissiebanken.		
b) Indexcijfers der groothandelsprijzen in België en in het buitenland	45 ²		Staten :		
c) Indexcijfers der kleinhandelsprijzen in België	46		Banque de France	86 ¹	
			Bank of England	86 ²	
			Federal Reserve Banks	86 ³	
			Nederlandsche Bank	86 ⁴	
			Sveriges Riksbank	86 ⁵	
			Banca d'Italia	86 ⁶	
			Deutsche Bundesbank	86 ⁷	
			Banque Nationale Suisse	86 ⁸	
			Discontovoet der voornaamste circulatiebanken ...	86 ⁹	
			III. — Bank voor Internationale Betalingen, te Bazel ...	87	
			IV. — Europese Betalingsunie :		
			Samenvattende tabel van de stand	88 ¹	
			Afrekening van de positie der deelnemende landen	88 ²	

Abonnementsprijs per jaargang { fr 250 voor België.
fr 300 voor het buitenland.

De betaling moet vooraf geschieden door overmaking op postgironummer 500 der Nationale Bank van België, of op de in haar boeken geopende rekening-courant onder de rubriek « Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting ».

De abonneuten worden verzocht op te geven welke uitgave zij wenschen te ontvangen : de Nederlandse of de Franse.

Drukkerij
der Nationale Bank van België
Hoofdingenieur van de Drukkerij :
Ch. AUSSEMS
15 Natiën-square, Brussel 5
